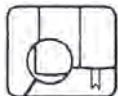

HETEDNAPI ADVENTISTA EGYHÁZ

BIBLIATANULMÁNYOK
TANÍTÓI MELLÉKLETTEL

AZ UTOLSÓ NAPOKBAN: *A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL ÜZENETE*

2022. január, február, március

Írta:

Félix H. Cortes-Valles

Fordította:

dr. Zarka Dávid (tanulmányok)
Zakariás Loránd (tanítói melléklet)

©2021 General Conference of Seventh-day Adventists®.
Minden jog fenntartva.

A kiadvány eredeti címe: *In These Last Days: The Message of Hebrews*

Senki vagy semmilyen intézmény nem jogosult arra, hogy a Bibliatanulmányok bármely részét vagy egészét átszerkessze, megváltoztassa, módosítsa, adaptálja, lefordítsa, kinyomtassa vagy kiadja a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® előzetes, írott engedélye nélkül. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® divízióirodái kaptak felhatalmazást arra, hogy meghatározott irányelvek mellett intézkedjenek a Bibliatanulmányok fordításával kapcsolatban. A fordítás és a kiadványok szerzői joga továbbra is a Generál Konferenciánál marad. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® bejegyzett védjegye a „hetednap adventista” és az „adventista” kifejezés, valamint a lángot ábrázoló logó, amelyek a Generál Konferencia előzetes engedélye nélkül nem használhatók.

Írta: Félix H. Cortes-Valles

Fordította: dr. Zarka Dávid

Korrektor: Fürjné Simon Edina

Felelős szerkesztő: Zarkáné Teremy Krisztina

A romániai magyar kiadás koordinátora: Szász Ernő

A romániai magyar kiadás szerkesztője: Zakariás Loránd

A tanítói mellékletet fordította: Zakariás Loránd

Borítóterv: Liliana Dincă

Tördelőszerkesztő: Szőcs Erzsébet

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CORTES-VALLES, FÉLIX H.

Az utolsó napokban: A zsidókhöz írt levél üzenete /

Félix H. Cortes-Valles; fordította: Zarka Dávid, Zakariás Loránd.

– Pantelimon: Viața și Sănătate, 2021

ISBN 978-606-087-121-7

I. Cortes-Valles, Félix H.

II. Zarka, Dávid (trad.)

III. Zakariás, Loránd (trad.)

Tartalom

<i>Ezekben az utolsó napokban: A zsidókhöz írt levél üzenete</i>	4
<i>„Én pedig nagy örömet áldozok és esem áldozatul” (2Kor 12:15)</i>	6
1. A zsidóknak és nekünk írt levél	11
2. <i>A zsidókhöz írt levél</i> üzenete	23
3. Jézus, a megígért Fiú	35
4. Jézus, hűséges Testvérünk	47
5. Jézus, aki nyugalmat ad	59
6. Jézus, a hűséges Pap	70
7. Jézus, a lélek Horgonya	82
8. Jézus, az új szövetség Közvetítője	93
9. Jézus, a tökéletes Áldozat	104
10. Jézus megnyitja az utat a kárpiton át	115
11. Jézus, hitünk Szerzője és Beteljesítője	126
12. „...rendíthetetlen országot kapunk”	138
13. „A testvéri szeretet maradjon meg közöttetek”	149

Ezekben az utolsó napokban: *A zsidókhoz írt levél* üzenete

A fiatalember a templomban látta meg először. Épp a gondolataiba merülve végezte a feladatát, amikor felfigyelt rá. A csaknem kétszer háromméteres festményen különösen megragadta a lány. Vajon miért nem tudta levenni róla a szemét? Egy kis gondolkodás után rájött, hogy a szeme fogta meg igazán. A kép csak a lány arcát mutatta, amint elmélyülten nézett valamit. Mi volt az, miért merült el annyira a lány abban? A fiatalember hosszú ideig nem tudta kiverni a fejéből a festményt.

Évekkel később a festő, Arnold Jiméneez elárult neki néhány titkot. Az volt a célja a festménnyel, hogy a nézők figyelmét a lány szemére irányítsa, de a pupilla rejtette az igazi titkot. Aki alaposan megnézte, láthatta, hogy az tükröződött benne, amire a lány figyelt: a tekintete a kereszten függő Jézusra szegeződött.

Jézus portréja *A zsidókhoz írt levélben* hasonlóképpen magával ragadó. A könyv elsősorban a világegyetem Uraként mutatja be, amint Isten jobbán trónol. Angyalok megszámlálhatatlan serege ünnepli és szolgál neki (Zsid 1:5-14; 12:22-24). Elnyerte az uralkodás jogát, mert a halálával tette biztossá az ördög pusztulását (Zsid 2:14-16). Emellett Ő a felmagasztalt Főpap is. Bűntelen és tökéletesen szent, örökké él, hogy értünk szolgáljon a mennyei szentélyben (Zsid 7:26-8:5). Kérdemelte ennek jogát, mert önmagát ajánlotta fel hibátlan, egyszer s mindenkorra érvényes, mindenkire kiterjedő, örök áldozatként (Zsid 10:1-14). Jézus új szövetséget szerzett Isten és a népe között, ami örökre megáll (Zsid 8:6-13).

Jézus ábrázolásával kapcsolatban az olvasókat nemcsak a tettei bűvölik el, hanem a személye is. Asszonytól született, ahogy mi mindannyian, és hozánk hasonlóan Őt is érték kísértések, kicsúfolták, most azonban a világegyetem hatalmi központjának trónján ül. Ahogy a mennyei jelenetet szemléljük, annak sokszínű és lenyűgöző égi lényeit, a tekintetünk arra irányul, aki a középpontban áll, aki bámulatos módon hasonlít ránk, mert közülünkvalóvá lett. Krisztus, a Testvérünk ott van a mennyben és minket képvisel, a bűnösségünk, illetve bukott természetünk ellenére.

Jézus személyében a megváltás történetének három vetülete metszi egymást. Az első a helyi, személyes oldal. Ő a hit Szerzője és Beteljesítője a szemrehányásoktól és a keresztyéni élet nehézségeitől elfásult olvasó számára

(Zsid 10:32-34). Emeljük a tekintetüket rá, aki hozzánk hasonlóan szenvedett a bűnösök miatt (Zsid 12:1-4)! A második a közösségi, nemzeti vonatkozás. Jézus az új Józsué Isten népe számára, akik az ígért földje felé haladunk. Az Ő vezetését kell követnünk (Zsidók 3-4. és 11-12. fejezetei)! A harmadik az egyetemes dimenzió. Krisztus az új Ádám, az ember Fia, akiben teljesedtek Istennek az emberekkel kapcsolatos céljai (Zsid 2:5-10; 12:22-28).

A tanulmányunk tárgya ebben a negyedévben Jézus arcképe, az övé, aki megörökíti számunkra az Úr szeretetének hosszúságát, magasságát és mélységét. Amint a fiatalember figyelmét megragadta a festményen a szemben tükröződő kép, úgy A zsidókhöz írt levélben Krisztus személyének az ábrázolása nemcsak a tekintetünket ragadja magával, hanem fellobbantja a szeretetünket és a csodálatunkat is mennyi Testvérünk iránt.

Félix H. Cortez az Andrews Egyetem Teológiai Szemináriumának egyetemi docense, újszövetségi irodalmat tanít. Feleségének, Alma Gloria Alvareznek és neki két gyereke van: Hadid, aki New Jersey-ben lelkész és Alma, aki régészetet tanul az Andrews Egyetemen.

Clifford R. Goldstein, szerkesztő

„Én pedig nagy örömet áldozok és esem áldozatul” (2Kor 12:15)

Kedves barátaim, a Szombatiskola tisztelt tagjai, oktatók, osztályvezetők!

Egyre égetőbb szükségletként élem meg szombatról szombatra, de főleg a hétköznapokon, hogy személyes szolgálatot végezzünk egymásért.

Fontos időt szakítanunk az egymással való beszélgetésre, egymás megsegítésére, és ez tudatosan is bennünk. Sajnos azonban szakmai- és magánéletünk megfoszt minket attól az energiától, amelyet felebarátunk szolgálatára fordíthatnánk.

Egyébként az Egyház nagyon aktív ezen a téren: szerteágazó önkéntes hálózatokat működtet, fokozottan alkalmazzuk az igazság hirdetésének módszereit. Mindezek ellenére az állandó, közvetlen, személyes kapcsolatok terén van még mit javítanunk.

„Én pedig nagy örömet áldozok és esem áldozatul a ti lelketekért”, írta Pál apostol (2Kor 12:15) egy olyan korban, amelyben az evangélium terjesztésének eszközei meg se közelítették a mai lehetőségeket.

A Biblia nyelvezetéből kiindulva ezt a munkát tanítványképzésnek nevezzük („tegyetek tanítványokká!”), ami közvetlen, személyes szolgálat, s amire a romániai adventizmusnak nagy szüksége van. Ez Krisztus kifejezett parancsa, a leghatékonyabb misszionárius stratégia, amely egyszerre több problémát is megold.

A tanítványképzés szükségességét nem egy tanulságos bibliai történet fogja megoldani, sem a 2022-es missziókatalógus valamelyik projektje. A tanítványképzés szolgálata sokkal több, mint amit a Személyes Szolgálatok Osztály vagy egyházunk bármely más intézménye megtehet az emberekért. Hogyan történik mindez?

Friss „válaszaink” vannak erre a kérdésre. Minden nap azért imádkozunk, hogy Isten az Ő akarata szerint használja fel ezeket:

– A Tanítvány Bibliája. Értékes forrásanyagokat tartalmaz a tanítvánnyá váláshoz.

- Az „Életre váltott hit”. Mentorprogram az újonnan kereszttelteknek.
- A tanítvány gyülekezete. On-line válasz a lelkeség után kutatóknak.
- A Tanítvány projekt. Az az osztály, ahol megtanulsz tanítvánnyá válni.
- A Mentor projekt. Az az osztály, ahol tanítványokat tanítasz.
- Az Evangélium Háza misszióiskola.

Ha te is egy akarsz lenni e „válaszok” közül, lépj kapcsolatba a lelkészeddal, majd használd fel a kapott információkat! Ha még nem kattintottál a misiune.adventist.pro weboldalra, tedd ezt meg, és olvasd el az erre vonatkozó részleteket. Írásban is felveheted velünk a kapcsolatot a beiratkozó űrlapok segítségével.

Türelmetlenül várjuk a jelentkezésed, és imádkozunk érted. Szeretnénk, ha tanulhatnánk egymástól, és mindannyian a Szentlélektől. Szükségünk van arra, hogy megismerjük azt az életmódot, amelyben feláldozzuk magunkat mások lelki üdvéért.

Kövesd Istenedet felebarátoddal együtt!

*Daniel Brânzan,
Szombatiskola és Személyes Szolgálatok Osztály, Romániai Unió*

NE FELEDJÉTEK:

KÖZÖSSÉG (5–10 perc)

1. Üdvözljük mosollyal és kedves szavakkal a Szombatiskola minden tagját, de a vendégeket is!
2. Bátorítsuk egymást tapasztalatainkkal, meghallgatott imáinkkal, missziós tevékenységeink sikerélményeivel!
3. Megoszthatjuk csoporttársainkkal az imalistánkon szereplő személyek nevét, hogy együtt imádkozhassunk értük.

MEGBESZÉLÉS (20–25 perc)

1. Beszéljük meg a napi részek központi gondolatait, és azok alkalmazási lehetőségeit.
2. Vegyen részt mindenki a megbeszélésen!
3. A Biblia és a Prófétaság Lelke írásainak naponkénti olvasása segít ébren tartanunk lelki életünket.

MISSZIÓ (5–10 perc)

1. A tanulmány megbeszélése mindig gyakorlati határozatokkal ér véget!
2. Minden csoport készítsen missziótervet, amelyben a csoport minden tagja részt vehet.
3. A Szombatiskola híreit a következő weboldalról tölthetjük le: www.resurse.adventist.pro. A videoállományban értékes, gyakorlatba átülthető missziós ötleteket találhatunk.

IMALISTA

A következő személyekért imádkozom:

Családtag _____

Rokon _____

Barát _____

Szomszéd _____

Gyülekezeti tag _____

Kutassátok az Írásokat!

„Ha többet olvasnánk a Bibliát, ha jobban értenénk igazságait, nagyobb világozással és bölcsességgel rendelkező nép lennénk. A Szentírás tanulmányozása folytán a lélek erőt nyer.” (*Tanácsok a gyülekezetnek*, 113. o.)

JANUÁR

1. Jelenések 3
2. Jelenések 4
3. Jelenések 5
4. Jelenések 6
5. Jelenések 7
6. Jelenések 8
7. Jelenések 9
8. Jelenések 10
9. Jelenések 11
10. Jelenések 12
11. Jelenések 13
12. Jelenések 14
13. Jelenések 15
14. Jelenések 16
15. Jelenések 17
16. Jelenések 18
17. Jelenések 19
18. Jelenések 20
19. Jelenések 21
20. Jelenések 22
21. 1Mózes 1
22. 1Mózes 2
23. 1Mózes 3
24. 1Mózes 4
25. 1Mózes 5
26. 1Mózes 6
27. 1Mózes 7
28. 1Mózes 8
29. 1Mózes 9
30. 1Mózes 10
31. 1Mózes 11

FEBRUÁR

1. 1Mózes 12
2. 1Mózes 13
3. 1Mózes 14
4. 1Mózes 15
5. 1Mózes 16
6. 1Mózes 17
7. 1Mózes 18
8. 1Mózes 19
9. 1Mózes 20
10. 1Mózes 21
11. 1Mózes 22
12. 1Mózes 23
13. 1Mózes 24
14. 1Mózes 25
15. 1Mózes 26
16. 1Mózes 27
17. 1Mózes 28
18. 1Mózes 29
19. 1Mózes 30
20. 1Mózes 31
21. 1Mózes 32
22. 1Mózes 33
23. 1Mózes 34
24. 1Mózes 35
25. 1Mózes 36
26. 1Mózes 37
27. 1Mózes 38
28. 1Mózes 39

MÁRCIUS

1. 1Mózes 40
2. 1Mózes 41
3. 1Mózes 42
4. 1Mózes 43
5. 1Mózes 44
6. 1Mózes 45
7. 1Mózes 46
8. 1Mózes 47
9. 1Mózes 48
10. 1Mózes 49
11. 1Mózes 50
12. 2Mózes 1
13. 2Mózes 2
14. 2Mózes 3
15. 2Mózes 4
16. 2Mózes 5
17. 2Mózes 6
18. 2Mózes 7
19. 2Mózes 8
20. 2Mózes 9
21. 2Mózes 10
22. 2Mózes 11
23. 2Mózes 12
24. 2Mózes 13
25. 2Mózes 14
26. 2Mózes 15
27. 2Mózes 16
28. 2Mózes 17
29. 2Mózes 18
30. 2Mózes 19
31. 2Mózes 20

december 25–31.

A zsidóknak és nekünk írt levél

*E heti tanulmányunk: 4Mózes 13; 1Királyok 19:1-18;
Zsidók 2:3-4; 3:12-14; 13:1-9, 13; 1Péter 4:14, 16*

Szombat délután

Alapige: „Mert békességes tűrésre van szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedvén, elnyerjétek az ígéretet” (Zsid 10:36).

Gondoltunk már arra, hogy milyen lehetett hallgatni Jézust vagy az apostolokat? Mindössze néhány prédikációjuk kivonata, összefoglalása van a birtokunkban, ám ezek csak részben adják vissza azt, hogy milyen lehetett őket hallgatni. A Szentírásban viszont Isten legalább egy teljes beszédet megőrzött nekünk: Pál levelét, *A zsidókhoz írt levelet*.

Pál, *A zsidókhoz írt levél* szerzője a saját munkájára mint „*intő*” szóra utalt (Zsid 13:22, RÚF). Ezt a kifejezést egyaránt használták az igehirdetésre a zsinagógában (ApCsel 13:15) és a keresztyén istentiszteletek során (1Tim 4:13). Ezt a levelet tekintik a legkorábbról fennmaradt „teljes keresztyén prédikációnak”. Azok a hívők a címzettjei, akik már elfogadták Jézust, de később nehézségeik támadtak. Egyeseket nyilvánosan megszegyenítettek és üldöztek (Zsid 10:32-34), mások anyagi problémákkal küszködtek (Zsid 13:5-6), többen elfáradtak és megkérdőjelezték a hitüket (Zsid 3:12-13). Talán köztünk is lehetnek ma olyanok, akik hasonló cipőben járnak?

Megindító beszédében az apostol felhívást intézett hozzájuk (és tágabb értelemben hozzánk is), hogy ragaszkodjanak Jézusba vetett hitükhöz és szegezzék rá a tekintetüket a mennyei szentélyben.

Meg kell ismernünk a gyülekezet történetét és a helyzetet, amiben az apostol levelének fogadásakor volt, hogy értelmezhezzük a prédikációt és magunkra alkalmazhassuk az üzenetét.

1. Olvassuk el Zsid 2:3-4 szakaszát! Mit tapasztalt A zsidókhöz írt levél hallgatósága a megtérése idején?

Ez a rész arra utal, hogy a levél közönsége nem hallotta magát Jézust beszélni, az evangélium az evangélisták révén jutott el hozzájuk, ők hirdették nekik az „üdvösség” üzenetét. Pál azt is mondja, hogy az igehirdetők „*megerősítették*” (RÚF) számukra az üzenetet, amiről személyesen Isten tett bizonyágot „*jelekkel meg csodákkal*”. Ez azt jelenti, hogy az Úr jelekkel és hatalmas tettekkel támasztotta alá az örömhírt – többek között „*a Szentlélek ajándékaival*” (RÚF), azok kiárasztásával. Az Újszövetség feljegyzései szerint az új helyszíneken olyan jelek kísérték az evangélium hirdetését, mint csodálatos gyógyulások, ördögűzések és a lelki ajándékok kiárasztása.

A keresztény egyház kezdetekor Isten kiárasztotta Lelkét az apostolokra Jeruzsálemben, hogy képesek legyenek olyan nyelveken hirdetni az örömhírt, amelyeket korábban nem ismertek, illetve csodákat is tudjanak tenni (Az *apostolok cselekedetei* 2-3. fejezetei). Fülöp hasonló csodákat vitt végbe Samáriában (8. fejezet), Péter Joppében és Cézáreában (9-10. fejezetek), Pál pedig egész szolgálata során Kis-Ázsiában és Európában (13-28. fejezetek). Ezek a hatalmas tettek tapasztalati bizonyítékul szolgáltak, megerősítették az üdvösség üzenetét, Isten országának megalapítását, valamint a szabadulást a kárhozzátástól és a gonosz erőktől (Zsid 12:25-29).

A Szentlélek adta a korai keresztény hívőknek a meggyőződést, hogy Isten megbocsátotta a bűneiket, így nem félték az ítélettől, aminek következtében az imáik bátrak és határozottak lettek, a vallási életük pedig örömtelivé vált (ApCsel 2:37-47). A Lélek olyanokat is megszabadított, akik gonosz erők fogóságában voltak, ami meggyőző bizonyítékát adta annak, hogy Isten hatalma nagyobb a gonosz erőkénél. Bemutatta azt is, hogy Isten már megalapította országát az életükben.

Mi a saját megtérési történetünk? Hogyan győződünk meg arról, hogy Jézus Krisztus a Megváltónk és az Urunk? Miért olyan jó időnként felidézni az emlékezetünkben, hogyan vezetett minket Isten magához először?

Amikor a hívők megvallották a hitüket Krisztusban és csatlakoztak a gyülekezethez, ezzel határvonalat szabtak, ami megkülönböztette őket a társadalom többi részétől, ez azonban sajnos konfliktus forrása lett, mert kimondatlanul is ítéletet jelentett a közösségükre és annak értékeire.

2. Olvassuk el Zsid 10:32-34 és 13:3 verseit! Mit élt át A zsidókhöz írt levél községe a megtérés után?

A levél olvasói minden bizonnyal szóbeli és fizikai támadásokat is elszenvedtek az ellenfeleik által feltüzelt csöcseléktől (pl. ApCsel 16:19-22; 17:1-9). Némelyeket börtönbe zártak és lehetséges, hogy verést is el kellett szenvedniük, mert a hatóságoknak hatalmában állt büntetést kiszabni és szabadságkorlátozást elrendelni. Ez gyakran anélkül történt, hogy a bizonyítékok gyűjtése során követték volna a megfelelő jogi szabályokat (pl. ApCsel 16:22-23).

3. Olvassuk el Zsid 11:24-26 és 1Pt 4:14, 16 részeit! Hogyan segít Mózes esete és 1Péter olvasóinak a tapasztalata megérteni azt, hogy miért üldözték a keresztény hívőket?

A „*Krisztus nevéért*” való gyaláztatás egyszerűen azt jelenti, hogy az ember azonosítja magát Krisztussal, és ezért szégyent és bántalmazást is elvisel. A közvélemény nyilvános ellenségeskedése a keresztényekkel szemben a hívőkre jellemző vallási elkötelezettség miatt volt. Az emberek sértőnek vélhetnek olyan vallási szokásokat, amelyeket nem értenek, mint ahogy olyan embereket is, akiknek az életmódja és erkölcsisége büntudatot, illetve szégyenérzetet kelt bennük. A Kr. u. 1. század közepén Tacitus azzal vádolta a keresztényeket, hogy „gyűlölik az emberiséget” (Alfred J. Church és William J. Brodtribb, ford.: *The Complete Works of Tacitus. Annals 15.44.1.* New York, 1942, The Modern Library). Bármi is volt e vád pontos oka – ami egyértelműen hamis –, számos korai keresztény szenvedett a hitéért, így azok is, akiknek Pál a levelét írta.

Mindenki szenved, akár keresztény, akár nem. Viszont mit jelent Krisztusért szenvedni? Mennyit szenvedünk Krisztusért és mennyit a saját döntéseink miatt?

A zsidókhöz írt levél olvasóinak az elutasítás és üldözés ellenére sikerült megtartaniuk a hitüket és a Krisztus iránti elkötelezettségüket. A küzdelem azonban hosszú távon megviselte őket. Megvívták a jó harcot, amiből győztesen kerültek ki, de bele is fáradtak.

4. Olvassuk el Zsid 2:18, 3:12-13, 4:15, 10:25, 12:3, 12-13 és 13:1-9, 13 verseit! Milyen kihívásokkal néztek szembe a hívők?

A levélből kitűnik, hogy az olvasóknak folyamatos nehézségekkel kellett küszködniük. Továbbra is szidalmazták őket, illetve egyéb módon gázoltak a becsületükbe (Zsid 13:13). Egyesek még mindig börtönben voltak (Zsid 13:3) – ez anyagilag is és lelkileg is kimeríthette a gyülekezetet. Elfáradtak (Zsid 12:12-13) és könnyen elcsüggedhettek (Zsid 12:3). Gyakran előfordul emberek és közösségek esetében, hogy a győzelem örömeinek elmúltával lanyhul a lelki és egyéb védelmi mechanizmusuk, így sebezhetőbbé válnak az ellenségeik támadásával szemben. Másodjára már sokkal nehezebb összeszedni az erőt a közvetlenül fenyegető veszély elhárítására, akár az egyének, akár a közösség esetében.

5. Olvassuk el 1Kir 19:1-4 szakaszát! Mi történt Illéssel?

„Attól az ellenhatástól, ami gyakran jár a nagy hit és fényes eredmények nyomában, Illés sem volt mentes. Attól félt, hogy nem lesz tartós a Kármelen elkezdődött reformáció, és erőt vett rajta a csüggedés. Korábban a Pisga csúcsáig emelkedett, most pedig lent volt a völgyben. Amíg a Mindenható ihlette, kiállta a hit legkeményebb próbáját. Most pedig, amikor elcsüggedt, elengedte Isten kezét. Jézabel fenyegetése csengett fülében, és úgy látszott, Sátán még mindig diadalmaskodik a gonosz asszony ármánykodása által. Illés végtelen magasra emelkedett, és a visszahatás rettenetes volt. Istent elfelejtve menekült. Addig ment, amíg egy kietlen pusztában nem találta magát – egyedül” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 102. o.).

Gondoljunk azokra az időkre, amikor kudarcot vallottunk a keresztyéni életünkben! Próbáljuk megérteni, mely körülmények és tényezők okozták az összeomlást! Mit tehettünk volna másképp?

Mit tanácsolt az apostol az olvasóinak, mit tegyenek az adott helyzetben? Mit tanulhatunk meg *A zsidókhöz írt levélből*, ami a hasznunkra válhat? Elemezzük végig, Isten hogyan segített Illésnek kikeveredni a csüggedésből!

6. Olvassuk el 1Kir 19:5-18 részét! Mit tett az Úr azért, hogy megerősítse a szolgája, Illés hitét?

Azért lenyűgöző, ahogyan Isten Illéssel bánt a Kármel után, mert bemutatja, hogy milyen gyengéden gondoskodik azokról, bölcsen szolgálva nekik, akik nyomás alatt vannak és küszködnek a hitük visszaszerzéséért. Az Úr több mindent tett Illésért. Először is gondoskodott a fizikai szükségleteiről: ételt biztosított neki és engedte pihenni. Majd a barlangban finoman megfeddte: „*Mit csinálsz itt, Illés?*” Segített neki alaposabban megérteni, Ő hogyan munkálkodik és teljesíti az ígéreteit. Isten nem volt sem a szélben, sem a föld-rengésben, sem a tűzben, hanem egy halk és szelíd hangban. Ezek után feladatot bízott rá és bátorította a prófétát.

7. Olvassuk el Zsid 2:1, 3:12-13, 5:11–6:3 és 10:19-25 szakaszait! Mit tanácsolt Pál a hívőknek, mit tegyenek?

Az egész levélben számos útmutatást találunk, amit az apostol adott az olvasóinak, hogy segítsen nekik visszaszerezni kezdeti erejüket és hitüket. Az az egyik szempont, amit kihangsúlyoz, hogy gondoskodjanak a hittestvéreik fizikai szükségleteiről. Javasolja: legyenek vendégszeretők és látogassák meg azokat, akik börtönben vannak, vagyis viseljék gondjukat. Az apostol serkenti az olvasóit a nagylelkűsége és arra, hogy ne feledjék: Isten nem hagyja el őket (Zsid 13:1-6). Pál egyszerre intette, de bátorította is őket. Figyelmeztetett, hogy ne sodródjanak el fokozatosan (Zsid 2:1) és ne legyen „*hitetlen gonosz*” szívük (Zsid 3:12). Bátorította őket, hogy növekedjenek a hitük megértésében (Zsid 5:11–6:3). Megjegyezte azt is, hogy mennyire fontos rendszeresen részt venni a gyülekezeti találkozókön (Zsid 10:25). Összességében azt javasolta, hogy tartsanak össze, bátorítsák egymást szeretetre és jó cselekedetekre, ugyanakkor magasztalta Jézust és a mennyei szentélyben értük végzett szolgálatát (Zsid 8:1-2; 12:1-4).

8. Olvassuk el Zsid 1:1-2, 9:26-28, 10:25, 36-38 és 12:25-28 verseit! Mit hangsúlyoz itt Pál, különösen az idővel kapcsolatban?

Van egy nagyon fontos elem, amit az apostol kiemel, ami az intésének sürgetést kölcsönöz: az olvasók az „utolsó időkben” élnek (Zsid 1:1-2), nemsokára beteljesednek az ígéretek (Zsid 10:36-38). Érdekes módon Pál az egész írásban a pusztai nemzedékhez hasonlítja a hallgatóságát, akik Kánaán határán álltak, készen arra, hogy belépjenek az ígért földjére. „Mert még egy igen-igen kevés idő, és aki eljövendő, eljön, és nem késik” (Zsid 10:37, RÚF) – emlékeztet. Majd így buzdít: „De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitői, hogy életet nyerjünk” (Zsid 10:39, RÚF). Ez az utolsó bátorítás arra figyelmeztette az olvasókat és minket is, hogy milyen veszélyeket tapasztalt Isten népe a történelem során, közvetlenül az ígéretek teljesedése előtt.

Mózes *negyedik könyve* pontosan erről szól. A Biblia feljegyezte, hogy Izrael kétszer is nagy vereséget szenvedett, mielőtt belépett volna az ígért földjére. Az első alkalmat Mózes *negyedik könyve* 13-14. fejezetei örökítik meg, amikor több vezető elbizonytalanította a népet, és Izrael hite emiatt elcsüggedt, így épp, mielőtt beléphettek volna Kánaán területére, a közösség úgy döntött, hogy új vezetőt választanak és visszatérnek Egyiptomba.

A második alkalom az volt, amikor az izraelitákat magával ragadta az érzékiség és a bálványimádás Baál-Peórnál (*Mózes negyedik könyve* 24-25. fejezetei). Bálám nem volt képes átkot szórni az izraelitákra, de Sátánnak sikerült szexuális jellegű kísértésekkel hamis istentiszteletre és bűnbe vezetni Izraelt, amivel Isten rosszállását vonták magukra.

Az apostol mindkét veszélytől óvja a levél olvasóit. Először is inti őket, hogy maradjanak meg a hitvallásuk mellett és tartsák a tekintetüket Jézuson (Zsid 4:14; 10:23; 12:1-4). Másodszor pedig tanácsolja őket, hogy ne essenek az erkölcstelenség és a kapzsiság bűnébe (Zsid 13:4-6). Végül arra bátorítja a hallgatóságát, hogy figyeljenek a vezetőikre, engedelmeskedjenek nekik (Zsid 13:7, 17).

Miért mondhatjuk azt a holtak állapotával kapcsolatos hitünk alapján – miszerint amikor az ember lecsukja a szemét és meghal, a következő, amiről tud, a második advent lesz –, hogy mindenki az „utolsó időkben” él?

David A. de Silva egyértelműen elmagyarázza, miért üldözték a korai keresztényeket: „A keresztények olyan életmódot tettek magukévá, ami... antiszociálisnak, sőt felforgatónak is minősülhetett. Az állam, a hatóságok, a barátok és a család iránti hűség jelképének tartották az istenekhez való lojalitást, amit áldozatbemutatókkal és a hasonló alkalmakon való áhítatos jelenléttel fejezhettek ki. Az istenségek tisztelete jelképezte azt, hogy az illető elkötelezett azok iránt a kapcsolatok iránt, amelyek biztosították a társadalom szilárdságát és jólétét. Az ettől tartózkodó keresztényekre (ahogyan a zsidókra is) gyanakodva, mint lehetséges törvényszegőkre, a birodalmon belüli zavarkeltőkre tekintettek” (*Perseverance in Gratitude*. Grand Rapids, MI, 2000, Eerdmans Publishing Company, 12. o.).

„Van biztos orvosság a csüggedtek számára: a hit, az ima és a munka. A hit és a tevékenység napról napra növekvő biztonságérzetet és megelégedést ad. Kísért-e az a gondolat, hogy átengedd magad a nyugtalanító balsejtelmeknek és a teljes csüggedésnek? A legsötétebb napokban se félj! Akkor sem, ha a látogat nagyon ijesztő. Higgy Istenben! Ő tudja, mire van szükséged. Nála van minden hatalom. Szeretete és könyörülete végtelen, kimeríthetetlen. Ne félj attól, hogy ígéretét nem váltja be! Ő az örök igazság. Soha nem változtatja meg szövetségét, amelyet az Őt szeretőkkal kötött. Szükségletük szerinti erőt ad szolgálóknak. Pál apostol tanúsította: »De ő ezt mondta nekem: 'Elég neked az én kegyelmem; mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz'... Ezért a Krisztusért örömmel telik erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldöztetéseken és szorongatgatásokban; mert amikor erőtlen vagyok, akkor vagyok erős«” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 105. o.).

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

1János 5 – Jelenések 3;

Evangelizálás, „Munka a középsztyáért” c. alfejezet

1. Mit vall Isten az Ő Fiáról?
2. Mi a kezdettől fogva létező parancsolat?
3. Milyenek lesznek az utolsó időben a csúfolódók?
4. Ki fog uralkodni a pogányokon vasvesszővel?
5. Általában kik alkotják Isten népét?

Alapszöveg: Zsid 2:3–4; 1Pt 4:14, 16; Zsid 13:1–9, 13; 1Kir 19:1–18; Zsid 3:12–14; 4Móz 13.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

Bevezetés: A Zsidókhöz írt levelet Pál apostol által írt levélként olvasta és fogadta a korai keresztény egyház. Pál szerzői státuszát igazolja, hogy a Zsidókhöz írt levél a görög nyelvű páli kéziratok közt szerepelt. A rendelkezésünkre álló legrégebbi kéziratokban – amelyek a Krisztus utáni 200. év körül keletkeztek – a Zsidókhöz írt levél közvetlenül a Rómabeliekhez írt levél után következik, a kanonizált Szentírásban pedig megelőzi a többi újtestamentumi levelet, Jakab, Péter, János és Júdás leveleit.

A Zsidókhöz írt levél nem szokványos módon kezdődik, hiányzanak belőle a levélírás bizonyos konvencionális eszközei (lásd Zsid 1:1–3). Nem szerepel benne például a Pál neve, nincsenek megnevezve a címzettek, hiányzanak az üdvözlési formulák és a köszönetnyilvánítások (vö. Fil 1:1–11). Mindazonáltal a levél vége magán hordozza a levélírás szabályai szerinti jegyeket: a szerző – akit Ellen G. White egyértelműen Pál apostolban azonosít – felhívást intéz a címzettjeinek: „Kérlek pedig titeket atyámfiai, szívleljétek meg ez intő beszédet” (Zsid 13:22); továbbá üdvözlí az egyházat és annak vezetőit: „Köszöntések minden előjárótokat és a szenteket mind!” (Zsid 13:24); a végsőban pedig elköszön a címzettjeitől: „Kegyelem mindnyájatokkal!” (25. vers). Mindent egybevetve, a különbözőségek fényében elmondhatjuk, hogy bizonyos értelemben a Zsidókhöz írt episztola nem szokványos levél.

A tanulmány témái:

E heti tanulmányunk során három dolgot elemzünk: a levél „műfaját”, a levél címzettjeit és az „utolsó idők” szókapcsolat jelentését.

II. MAGYARÁZAT

A Zsidókhöz írt levél irodalmi műfaja

A Zsidókhöz írt levél nyelvezete szentbeszéd vagy prédikáció stílusára vall. Melyek azok az érvek a szövegben, amelyek alapján ez a levél prédikációnak minősül?

Először is Pál a levelét „intő beszédnek” minősíti (Zsid 13:22). Első misziós útjuk alkalmával Pál és Barnabás szombaton elmentek Pisidia zsinagógájába. A zsinagóga vezetői megkérdezték tőlük, hogy „van-e intőbeszédük a néphez” (ApCsel 13:15). A kérdésre válaszként Pál felállt, és megtartotta misziós jellegű prédikációját, amelyről ApCsel 13:16–41 verseiben olvashatunk.

Másodsorban, a Zsidókhöz írt levélben a szerző többszám első személyben beszél, aminek köszönhetően könnyebben azonosul a hallgatóságával, ugyanakkor a saját tekintélyét is hangsúlyozza.

Harmadsorban, számos utalás van a szövegben a beszédre és a hallásra vonatkozó szempontokra, több, mint ami az írásra és az olvasásra vonatkozik (ami Pál többi írásait jellemzi). Például: „... amelyről **szólunk**” (Zsid 2:5); „... akiről nekünk sok és nehezen megmagyarázható **mondanivalónk van**” (Zsid 5:11); „... ha **szólunk is...**” (Zsid 6:9); „Fődolog pedig azokra nézve, amiket **mondunk...**” (Zsid 8:1); „És mit **mondjak még?**” (Zsid 11:32).

Negyedsorban, az egész levélben tetten érhető a kifejtés vagy **magyarázat** és a felhívás közti leleményes váltakozás. A görög-római kor szónokai gyakran éltek ezzel a módszerrel a hallgatóság figyelmének fenntartása érdekében. Ez a szónoki eljárás segít könnyen beazonosítanunk a váltakozás elemeit a Zsidókhöz írt levélben. Így válik számunkra egyértelművé, hogy az első fejezet kifejtéséből közvetlenül következik Zsid 2:1–4 szakasza. A Zsid 2:5–18 versekben bemutatott téma azonnal alkalmazássá alakul át Zsid 3:1 versében. A Zsid 3:2–6 szakaszban leírt vita az „annakokáért” magyarázó kötőszóval ér véget, amely a maga során felhívássá fejlődik Zsid 3:7–13 szakaszában. Majd következik a magyarázat Zsid 3:14–19-ben, amit Zsid 4:1 versében az alkalmazás követ, miközben a Zsid 4:2–10-ben leírt kifejtés Zsid 4:11–16 verseiben folytatódik. (A kifejtés és buzdítás váltakozásáról bővebben lásd: Donald A. Hagner: *Encountering the Book of Hebrews: An Exposition* c. könyvét. *Encountering Biblical Studies*, Grand Rapids, Baker, MI, 2002, 28. o.)

Ötödsorban, a mód, ahogyan Pál bevezeti a témákat, a szóbeli megnyilatkozást igazolja, amely által kumulatív hatást ér el. A későbbiekben ezeket a témákat maradéktalanul kifejti. Például, Zsid 2:14–18 szakasza megemlíti, hogy Jézus osztozott az emberek sorsán, ami a későbbiekben Zsid 5:1–10 szakaszának a témája. Zsid 3:1–6 szakaszában Jézus hitéről olvasunk, a mélyebb magyarázatra azonban Zsid 12:1–3 verseiben kerül sor. Főpapi szerepét (Zsid 4:14; 5:1–10) részletesen Zsid 7:1–9:28 szakasza írja le.

Röviden: ha „intőbeszédnek” tekintjük a Zsidókhöz írt levelet, az elkerülhetetlen következtetés ez: szerzője prédikációnak szánta, legalábbis az elején. További tényezők a levélben, amelyek ezt a következtetést erősítik, s amint azt fentebb már említettük: (1) a többszám első személy következetes használata, (2) utalások a hallásra és a beszédre vonatkozó szempontokra, (3) a kifejtés és a felhívás váltakozása, és (4) a mód, ahogyan Pál bevezeti a témáit, majd a későbbiekben kidolgozza azokat.

Elmélkedésre: Hol találunk még prédikációkat a Bibliában vagy az Újtestamentumban? Milyenek ezek a prédikációk a Zsidókhoz írt levélhez képest? Melyek a közös elemek bennük, és miben különböznek egymástól?

A Zsidókhoz írt levél hallgatósága

A Zsidókhoz írt levél címzettjeinek azonossága nem egyértelmű, ugyanis a levél elejéről hiányzik a szokványos bevezetés, amelyben ezek meg lennének említve. Amit viszont a bibliai szövegre alapozva bizonyossággal kijelenthetünk, az az, hogy a címzettek keresztények voltak. Ez a következtetés világosnak tűnik Pál felhívásában, amit hozzájuk intéz, s amiben arra szólítja fel őket, hogy ragaszkodjanak a hitükhöz: „Lévén annakokáért nagy főpapunk, aki áthatolt az egeken, Jézus, az Istennek Fia, ragaszkodjunk vallásunkhoz” (Zsid 4:14; lásd Zsid 10:23). Rendkívül vitatott kérdés, hogy a címzettek zsidó keresztények voltak-e, vagy pedig megtért pogányok, esetleg mindkét csoport képviselői. A levél sehol sem hivatkozik zsidókra vagy keresztényekre, és a körülmételést vagy a templomot sem említi (jóllehet a „szentély” és a „sátor” szó többször is feltűnik a szövegben). Mi több, a levélben a szerző a zsidókra vagy a pogányokra vonatkozó megosztó utalásokat is kerüli. Ezek a bizonyítékok azt támasztják alá, hogy vegyes hallgatósággal van dolgunk. Ilyen értelemben a könyv címében a „Zsidókhoz írt” szintagma egy ókori előfeltevés a levél címzettjeit illetően. Függetlenül attól, hogy kik ezek a „zsidók”, a fontos csoport, amelyhez tartozniuk kell, nem más, mint „Isten népe” (Zsid 4:9).

A levél olyan keresztény közösséghez íródott, amely nyilvánvaló módon egy háromlépcsős tapasztalaton ment keresztül.

Az első volt az evangelizáció szakasza, amely evangelizációt Jézus közvetlen tanúi végeztek, akik személyesen látták és hallották Őt (Zsid 2:3). Ebben az időszakban isteni jelek, csodák kísérték az igehirdetők munkáját, a Szentlélek kitöltetésére is ebben a szakaszban került sor (Zsid 2:4). Akik ekkor váltak keresztényekké, „megvilágosítottak”, és „megízlelték a mennyei ajándékot, részeseivé lettek a Szentléleknek” (Zsid 6:4–5). Egy ilyen tapasztalat nyomán a közösségben kialakult a csoportidentitás, amely megkülönböztette a hívők közösségét a környező világtól.

A második szakaszt a közösségen kívülről jövő rendkívül kegyetlen üldözés jellemezte, mialatt a csoport tagjai egymás közt összetartást tanúsítottak (Zsid 10:32–33). A megpróbáltatások ellenére Pál emlékeztette címzettjeit, hogy „vagyonuk elrablását örömmel fogadták” (Zsid 10:34). A hosszan tartó, ádáz üldözés ugyanis kimerítette őket, és fennállt a veszélye annak, hogy elveszítik a hitüket és az erejüket.

Úgy tűnik, ez a szituáció okozza a gondot a harmadik szakaszban. Emiatt tart nekik Pál lelkesedéssel teli prédikációt. Bátorítani, buzdítani és óvni akarja címzettjeit. Figyelmezteti őket, hogy ne távolodjanak el a hallottaktól (Zsid 2:1), mivel nem akarja, hogy valamelyikük is „az élő Istentől elszakadjon” (Zsid 3:12); és „a hitetlenségnek ugyanazon példájába... essék” (Zsid 4:11). Bátorítja hallgatóit, hogy fejlődjenek, és óvva inti őket a visszaeséstől. Mi több, buzdítja őket, hogy ne hagyják el a maguk gyülekezetét, „amiképpen szokásuk némelyeknek” (Zsid 10:25), hanem intsek egymást, őrizték meg a bizalmukat, „melynek nagy jutalma van” (Zsid 10:35). Mindazonáltal Pál érzi, hogy címzettjeinek „tejre van szüksége és nem kemény eledelre” (Zsid 5:12).

Következtetésképpen elmondhatjuk, hogy a levél címzettjei keresztények voltak, akik előbb keresztülmentek a lángoló megtérés, majd az ádáz üldöztetés tapasztalatán, végül pedig annyira elgyengültek és elcsüggedtek, hogy Pál már az örök üdvösségük elvesztése miatt aggódott. Kimerülésük és csüggedésük lelki tapasztalata készítette Pált erre az erőteljes prédikációra.

Elmélkedésre: Gondolj gyülekezeted életére. Mérlegeld, hogy hol vagy az Istennel folytatott utazásodban azokhoz képest, akiknek Pál a levelét írta. Tudnál úgy szenvedni, mint ők? Képes lennél örömmel elfogadni a próbatételt, hogy teljes vagyonodat elkobozzák a hited miatt? Krisztus tudta, hogy az efézusi gyülekezet elveszítette, elhagyta első szeretetét (Jel 2:4). Hasonló a helyzet a Zsidókhoz írt levél címzettjei esetében is, akiknek a lelki lángolásuk alábbhagyott, amint a szenvedésük felerősödött. Melyek a következményei egy ilyen veszteségnek?

„Ez utolsó időkben”

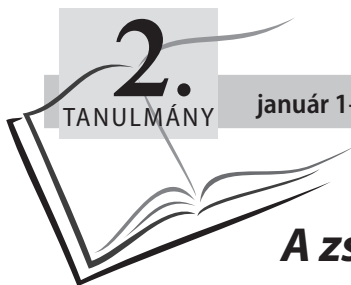
Isten az utolsó és döntő üzenetét, amelyet az emberiségnek szánt, Jézus, a Fiú által közvetítette „ez utolsó időkben” (Zsid 1:1–2). Ezek az „utolsó napok” Jézus testet öltésekor kezdődtek, és második eljövételével érnek véget, amikor ellenségei „lábai számolyává” válnak (Zsid 1:13). E napok végezetén Isten nem csak Jézus szavai által szólott az emberiségnek, hanem Fia cselekedetei által is, főleg halála, feltámadása és mennybemenetele által. Ezen okból kifolyólag Pál levele címzettjeinek – ahogyan nekünk is – „szükséges a hallottakra figyelmeznünk, hogy valaha el ne sodortassunk” (Zsid 2:1).

Elmélkedésre: Milyen gondolatot közvetít a hajózás területéről kölcsönvett metafora Zsid 2:1 versében („el ne sodortassunk”)?

III. ALKALMAZÁS

Beethoven 5 éves korában kezdett el hegedülni az édesapja irányítása alatt. Alig 13 évesen már hallgatóság előtt orgonázott. 20 éves korában olyan híres zeneszerzők tanítványaként tökéletesíthette zenei tudását, mint Haydn és Mozart. Amint fejlesztette zenei képességeit, termékeny zeneszerző vált belőle. Zene iránti lelkesedéséből csodálatos szimfóniák, zongoraversenyek és kamarazenei művek születtek. Mindazonáltal Beethovennek számos nehézséggel is szembe kellett néznie. Huszonéves korában kezdte fokozatosan elveszíteni a hallását, és 50 éves korára teljesen megsüketült. Képzeld el, mit jelenthetett ez egy zseniális zeneszerző számára!

Tedd magad a Pál levele címzettjeinek helyébe. Hitbéli lelkesedésed csúcspontján hirtelen nagy csapás ér. Hogyan válaszolnál a Zsidókhoz írt levélre mint prédikációra?

A zsidókhöz írt levél üzenete

*E heti tanulmányunk: Zsoltárok 132:1-5; Lukács 1:30-33;
Zsidók 1:5-14; 2:14-16; 5:1-4; 8:8-12; 1Péter 2:9*

Szombat délután

Alapige: „Fődolog pedig azokra nézve, amiket mondunk, az, hogy olyan főpapunk van, aki a mennyei Felség királyi székének jobbára üle” (Zsid 8:1).

Egy, *A zsidókhöz írt levél* után néhány évtizeddel, Kr. u. 100 körül keletkezett zsidó dokumentum a következő imát tartalmazza: „Mindezt előtted mondtam el, ó Uram, mert te azt mondtad, hogy nekünk teremtetted ezt a világot... Most pedig nézd, Uram ezeket a nemzeteket, amelyeknek nincs nagy hírnevük, mégis uralkodnak fölöttünk és leigáznak bennünket! Mi pedig, a te néped, akiket az elsőszülöttednek, egyetlenednek neveztél, akik érted buzgólkodunk, akik a legkedvesebb gyermekeid vagyunk, az ő kezükbe kerültünk” (James H. Charkesworth, szerk.: *The Old Testament Pseudepigrapha*. 1. köt. New York, 1983, Hendrickson Publishers, 536. o.).

Az apostol levelének olvasói valószínűleg hasonlóan érezték magukat. Miért kell ennyi szenvedést átélniük, ha ők Isten gyermekei?

Pál tehát azért írta ezt a levelét, hogy megerősítse a hitüket a megpróbáltatások közepette. Emlékeztette őket (és minket is), hogy Isten ígéretei Jézuson keresztül teljesednek majd be, aki az Atya jobbán ül és hamarosan hazavisz bennünket. Most Krisztus az Atya áldásait közvetíti nekünk. Ezért mindvégig ragaszkodnunk kell a hitünkhöz!

A zsidókhoz írt levél fő mondanivalója az, hogy Jézus a Vezetőnk, aki az Atya jobbján ül (Zsid 8:1). Mint a Fiú Isten mindig is a világegyetem uralkodója volt, ám amikor Ádám és Éva bűnbeesett, Sátán lett ennek a világnak a fejedelme (Jn 12:31; 14:30; 16:11). Jézus azonban eljött és legyőzte Sátánt a kereszten, visszanyerte az uralkodás jogát azok felett, akik elfogadják Őt Megváltójuknak (Kol 2:13-15).

A zsidókhoz írt levél első két fejezete főképpen Jézus királlyá avatására összpontosít.

1. Olvassuk el Zsid 1:5-14 szakaszát! Mi történik itt?

Ezeket a verseket három szakaszra lehet osztani. A trónralépési szertartás egy-egy oldalát mutatják be az egyes részek. Először is Isten királyi Fiának fogadja el Jézust (Zsid 1:5). Másodszor bemutatja a Fiút a mennyei udvarnak, ahol imádatlással fordulnak felé (Zsid 1:6, 8), és kihirdeti örök uralmát (Zsid 1:8-12). Harmadszor pedig a trónra ülteti a Fiút – ami valódi hatalomátruházást jelképez a föld fölött (Zsid 1:13-14). Az Újszövetség egyik legfontosabb tanítása az, hogy Isten Jézusban teljesítette be a Dávidnak tett ígéreteit (lásd 2Sám 7:8-16; Lk 1:30-33). Krisztus Dávid vérvonalából született, Dávid városában (Mt 1:1-16; Lk 2:10-11). Szolgálatára során az emberek gyakran hívták úgy, hogy „Dávid fia”. Arra a vádra hivatkozva végezték ki, hogy a „zsidók királyának” nevezte magát (Mt 27:37). Péter és Pál hirdette, hogy Jézus feltámadt a halálból, beteljesítve az ígéreteit, amelyeket Dávidnak tett (ApCsel 2:22-36; 13:22-37). János pedig azt mondta róla, hogy Ő „a Júda nemzetségéből származó oroslán” (Jel 5:5).

A zsidókhoz írt levél természetesen egybecseng ezzel. Isten Jézus által teljesítette be Dávidnak tett ígéreteit: nagy „nevet” adott neki (Zsid 1:4), a Fiává fogadta (Zsid 1:5), örökérvényűvé tette uralmát (Zsid 1:8-12) és a jobbára ültette (Zsid 1:13-14). Ráadásul a 4. fejezet szerint Jézus vezeti majd be a népet Isten nyugalmába, illetve arra is emlékeztet, hogy megépíti Isten házát (Zsid 3:3-4).

Ő tehát a törvényes uralkodója a földnek, aki értünk, a hűségünkért hadakozik Sátánnal, a trónbitorlóval.

Miért vigasztaló a tudat, főként a megpróbáltatásaink között, hogy Jézus a világegyetem Ura?

Az ószövetségi teológia érdekes eleme, hogy a megígért dávidi Király képviseli majd a nemzetet Isten előtt.

2. Vessd össze 2Móz 4:22-23 részét 2Sám 7:12-14 verseivel; 5Móz 12:8-10 szakaszt 2Sám 7:9-11 részével; 5Móz 12:13-14 verseit pedig Zsolt 132:1-5, 11-14 szakaszával! Az Izraelnek tett ígéretek közül melyeket teljesíti a megígért dávidi Király?

Izrael volt Isten fia, az Úr pedig olyan területet akart adni nekik, ahol nyugalmat élvezhetnek az ellenségeiktől. Ugyanakkor a nevének is helyet akart választani közöttük. Az Izraelnek szóló ígéretek a megígért dávidi Király által teljesednek. Isten a fiául fogadja, megnyugvást ad neki az ellenségei elől, ő pedig a Sionon templomot épít az Úrnak, hogy ott lakozzon a neve. Ez azt jelenti, hogy Isten a megígért dávidi uralkodón keresztül teljesíti az Izraelnek tett ígéreteket. Ez a Király képviseli majd Izraelt Isten előtt.

Az Isten és Izrael kapcsolatába beillesztett képviselő tette lehetővé a szövetséges viszonyuk állandóságát. A mózesi szövetség az egész nép hűségét igényelte, hogy részesüljenek Isten védelmében és áldásaiban (lásd Józs 7:1-13). A dávidi szövetség ellenben egyetlen személy, a Dávid házából származó Király hűsége révén biztosította Izraelnek az Úr szövetségi áldásait.

Sajnos a Dávid házából való királyok többnyire nem voltak hűségesek, Isten pedig nem tudta úgy megáldani Izraelt, mint ahogyan akarta volna. Az Ószövetség tele van olyan beszámolókkal, amelyek bemutatják, valójában mennyire hűtlenek lettek az uralkodók.

A jó hír viszont, hogy Isten elküldte a Fiát, aki megszületett Dávid Fia-ként, és Ő tökéletesen hűséges életet élt. Így Isten rajta keresztül beteljesítheti a népének tett összes ígéretet. Amikor Isten megáldja a királyt, az egész nép részesül az áldásban. Ezért van az, hogy Jézus a Közbenjáró, aki Isten áldásait közvetíti nekünk. Ő az a Közbenjáró, az a csatorna, akin keresztül áradnak az Úr áldásai. Az üdvösségünk legfőbb reménye egyedül Jézusban van, abban, amit értünk tett.

Gondoljuk végig, hogy milyen gyakran voltunk már hűtlenek a szövetség ránk eső részében! Ezek szerint miért egyedül Jézusra támaszkodhatunk az üdvösségünket illetően?

3. Vessük össze 1Sám 8:19-20 és Zsid 2:14-16 verseit! Mit vártak el az izraeliták egy királytól, és a kívánságaik hogyan teljesedtek Jézusban?

Az izraeliták azt akarták, hogy a király legyen a bírójuk és a hadvezérük, mert elfelejtették, hogy Isten a királyuk. Jézussal állt helyre teljesen Isten uralma a nép felett. Minket is Krisztus, a Királyunk vezet az ellenséggel vívott csatába. Zsid 2:14-16 része úgy jellemzi Jézust, mint aki az esendő emberek Bajnoka. Megvív az ördöggel és legyőzi, megszabadít bennünket a fogságból. Ez a leírás Dávid és Góliát küzdelmét idézi fel. Sámuel királlyá kente Dávidot (*Sámuel első könyve* 16. fejezete), aki a későbbiekben megmentette a testvéreit a szolgaságtól azzal, hogy legyőzte Góliátot. A megállapodás szerint a párviadal győztesének szolgálja lesz a másik fél népe (1Sám 17:8-10), Dávid tehát Izrael bajnokaként járt el, ő képviselte őket.

4. Olvassuk el Ézs 42:13 és 59:15-20 részeit! Hogyan jellemzi magát Jahve ezekben a szakaszokban?

Zsid 2:14-16 versei arra a gondolatra utalnak, hogy Isten egy párviadallal menti meg Izraelt. Figyeljük meg ezt az Ézsaiástól származó verset: „*Igen, így szól az Úr, az erőstől elvételnek a foglyok is, és megszabadul a kegyetlen zsákmánya, és háborgatóidat én háborítom meg, és én tartom meg fiadat*” (Ézs 49:25).

Keresztényként gyakran azt hisszük, hogy nekünk magunknak kell párviadalban megküzdenünk Sátánnal. Ef 6:10-18 részét olvasva látjuk, hogy bizony harcolunk az ördöggel, de Isten a Bajnokunk, Ő megy előttünk a csatába. Mi a seregének részei vagyunk, ezért kell használnunk az Ő páncélját. Efezus 6. fejezetében azt olvassuk, hogy „*ti*”, azaz itt többes számot találunk. Egyházként fel kell vennünk a páncélt és együtt kell harcolnunk a Bajnokunk mögött, aki maga az Úr.

Mit jelent az, hogy felöltjük Isten fegyverzetét? Azaz hogyan részesedhetünk mi is abban az erőben, ami az Úr hatalmával lehetővé teszi, hogy hűségesek maradjunk az önmagunkkal, a kísértésekkel és egyéb tényezőkkel vívott mindennapi küzdelmünkben?

A zsidókhöz írt levél 5-7. fejezetei bemutatják Jézus második szerepkörét: Ő a Főpapunk. A levél írója elmondja, hogy így teljesedik Isten ígérete, amit a Dávid házából származó királynak tett: „örökkévaló pap vagy, Melkisédek rendje szerint” (Zsid 5:5-6 idézi Zsolt 110:4 versét).

**5. Olvassuk el 3Móz 1:1-9, 10:8-11, 4Móz 6:22-26, Mal 2:7, Zsid 5:1-4 verseit!
Milyen szerepeket töltött be a pap?**

A papokat azért jelölték ki, hogy képviseljék az embereket és közvetítsenek az Istennel való kapcsolatukban, az ahhoz fűződő dolgokban. A pap közvetítő volt. Ez vonatkozott minden papi rendszerre, legyen az akár zsidó, görög, római vagy bármely más. A pap tette lehetővé, hogy a nép kapcsolatban legyen Istennel, mindent azért tett, hogy elősegítse az Istennel való kapcsolatot.

A pap az emberek nevében ajánlott fel áldozatot, amit ők nem vihettek személyesen Isten elé. Ő tudta, hogyan mutathat be „elfogadható” áldozatot, hogy az ajándékok kedvesek legyenek az Úr előtt, megtisztulást és bűnbocsánatot biztosíthassanak. A papok Isten törvényét is tanították a népnek. A parancsolatok szakértőiként az ő felelősségük volt azok magyarázása és alkalmazása. Végül pedig még az is a kötelességük volt, hogy áldást mondjanak Jahve nevében. Isten rajtuk keresztül közvetítette a népnek jóakarátát és áldásos tervét.

Viszont 1Pt 2:9 versében valami mást látunk. Isten elhívott minket, akik hiszünk Jézusban, hogy „királyi papság” legyünk. Ez a szerep felmérhetetlen előnyökkel jár. A papok Isten színe elé léphettek a szentélyben. Bizalommal fordulhatunk az Úrhoz imában (Zsid 4:14-16; 10:19-23), de más fontos kötelességeink is vannak. Együtt kell működnünk Istennel a világ megváltásáért. Azt kívánja tőlünk, hogy tanítsuk és magyarázzuk a törvényét és a rendelkezéseit, valamint számára kedves hálaáldozatokat és jó cselekedeteket ajánljunk fel. Micsoda előjog és kötelesség!

Miben legyen más az életünk attól, hogy „királyi papság” vagyunk? Hogyan kell hatnia ennek az életvitelünkre?

A zsidókhöz írt levél 8-10. fejezetei Jézusnak a közvetítői szerepére összpontosítanak az új szövetségben. A régi szövetség csupán előremutatott mindarra a jóra, ami később jön. A szent rituáléknak az volt a célja, hogy előre bemutasák és ábrázolják azt a munkát, amit Krisztus a jövőben végez el. Így a papok Jézus előképeiként szolgáltak, noha halandók és bűnösök voltak, nem biztosíthatták Jézus tökéletességét. A szolgálatukat abban a szentélyben végezték, ami a mennyei szentélynek csak képmása és árnyéka volt (Zsid 8:5).

Krisztus az igazi szentélyben szolgál és hozzáférést biztosít nekünk Istenhez. Az áldozatok az értünk vállalt halálára mutattak előre, de azok vére nem tisztíthatta meg a lelkiismeretet. Jézus halála viszont megtisztít, aminek köszönhetően bátran léphetünk Isten elé (Zsid 10:19-22).

6. Olvassuk el Zsid 8:8-12 szakaszát! Mit ígért nekünk Isten az új szövetségben?

Az Atya új szövetséget iktatott be azzal, hogy Jézust jelölte ki a Főpapunknak. Ez a szövetség pedig azt éri el, amire a régi csak előremutathatott. Azt nyújtja, amit egyedül a tökéletes, örök, Isten-ember Pap képes megtenni. Főpapunk nem csupán magyarázza Isten törvényét, hanem a szívünkbe is ülteti azt. A felkínált áldozata megbocsátást szerez, megtisztít és átformál bennünket. Kőszívünket hússzívvé változtatja (Ez 36:26), valóban újjáteremt bennünket (2Kor 5:17). Felmérhetetlen áldást ad azzal, hogy bemenetelt biztosít számunkra az Atyához. Isten terve szerint a régi szövetségnek a jövőre, Jézus munkásságára kellett előremutatnia. Gyönyörű volt tervezettségében és céljában, némelyek mégis félreértelmezték. Nem álltak készen rá, hogy elhagyják a jelképeket, az árnyékot, és elfogadják azokat az igazságokat, amelyekre a szimbólumok mutattak, így elszalasztották a Jézus szolgálata által kínált nagyszerű áldásokat.

„Krisztus volt a templom alapja és életadója. A szolgálatok Isten Fia áldozatának előképei voltak. A papság arra rendeltetett, hogy Krisztus közbenjárói munkáját, jellemét képviselje. Az áldozati istentisztelet egész felépítése az Üdvözítő világot megváltó halálát vetíti előre. Semmi értelme többé ezeknek az áldozatoknak, amikor a nagy esemény, amelyre korszakokon át előremutattak, beteljesedik” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 129. o.).

A *zsidókhöz írt levél* a jó és reményteljes igazság bemutatása mellett tartalmaz egy sor figyelmeztetést is, amelyek a 10-12. fejezetekben csúcspontnak ki. E részeknek legalább két közös eleme van. Először is mindegyik a pusztai nemzedékhez hasonlítja a levél olvasóit. Másodszor pedig intenek bennünket, hogy legyen hitünk.

A pusztai nemzedék a saját szemével látta, amint Isten lenyűgöző hatalma jeleket és csodákat tett az Egyiptomból való szabadulásuk érdekében. Hallották, amint Isten kijelentette a Sínai-hegyről a Tízparancsolatot. Látták a tűz-oszlopot éjszaka és az őket védő felhőt nappal. Mannát, mennyei kenyeret ettek. A táborhelyeik mellett található kövekből fakadó vizet ittak. Ám amikor az ígért földjének határára érkeztek, nem tudtak bízni Istenben. Nem volt hitük, noha ez Isten legalapvetőbb elvárása felénk: „*Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni*” (Zsid 11:6).

Pál azt mondta, hogy a pusztai nemzedékhez hasonlóan mi is az ígért földjének határán vagyunk (Zsid 10:37-39), ugyanakkor nagyobb előjogaink és kötelezettségeink vannak. Nem hallottuk Istent beszélni a Sínai-hegyen, de a Szentírásban az Úr hatalmasabb kinyilatkoztatását láthattuk: Isten testté lett Jézus Krisztus személyében (Zsid 12:18-24). A kérdés a következő: vajon nekünk lesz hitünk? A szerző arra bátorít, hogy kövessük a hithősök remek sorának példáját, akik közül kimagaslik Jézus.

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

Jelenések 4–10;

Evangelizálás, „Az elesett emberiségért végzett munka” c. alfejezet

1. Mihez hasonlít János látomásának négy lelkes állata? _____
2. Ki ül a sárga színű lovon János látomásában? _____
3. Izrael nemzetségei közül melyik nincs megemlítve az elpecsételték között?

4. Melyik folyónál volt megkötözve a négy angyal?

5. Miben áll a szamaritánus munkája?

Alapszöveg: Zsid 1:5–14; Lk 1:30–33; Zsolt 132:1–5; Zsid 2:14–16; 5:1–4; 1Pt 2:9; Zsid 8:8–12.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

Bevezetés

Amint azt a múlt heti tanulmányunkban láthattuk, az újtestamentumi korszak első keresztényei episztolaként értelmezték Pál Zsidókhöz írt levelét. Úgy tűnik, hogy a Biblia e könyvének szerzője ismeretlen. A spekulációk legkevesebb 13 lehetséges szerzőt említenek, köztük Lukácsot, Barnabást, Júdást, Istvánt, Akvillát és Priscillát, vagy Máriát, a Jézus édesanyját. A levélből bizonyossággal négy dolgot vonhatunk le következtetés gyanánt:

Mindenekelőtt a szerzőnek műveltnek és tanultnak kellett lennie. Az Újtestamentum görög nyelvű könyvei közül a Zsidókhöz írt levél nyelvezete a legkifinomultabb, legszebb. Másodsorban, a szerző ismerte a Szentírás zsidó értelmezési módszereit, mint például az analógiák általi érvelést (*gezerah shavah*), illetve ehhez hasonló egezetikai technikákat. Harmadsorban, a szerzőnek alaposan ismernie kellett a zsidó Szentírást, ugyanis a Zsidókhöz írt levélben van a legtöbb ószövetségi idézet. Negyedsorban pedig a szerző ismerte Timótheust (Zsid 13:23). Mindezek a tények Pál szerzőségét igazolják a Zsidókhöz írt levélre vonatkozóan. A szerző azonban a névtelenség mellett döntött, aminek az okát nem árulta el. A névtelenség azt is sugallhatja, hogy a levél üzenete fontosabb, mint a szerző azonossága. Ugyanakkor hanyagságról tennénk bizonyosságot, ha nem vennénk tudomást arról, hogy Ellen G. White Pál apostolnak tulajdonítja a Zsidókhöz írt levelet. Hittel tovább menve az isteni kinyilatkoztatás mentén, tanulmányaink során Pálként fogunk utalni a levél szerzőjére.

A tanulmány témái

E heti tanulmányunk két fontos témával foglalkozik: (1) Krisztus, a mi Királyunk, és (2) Krisztus, a mi Közbenjárónk.

II. MAGYARÁZAT

Krisztus, a mi Királyunk

A Zsidókhöz írt levél 1. fejezete egyetlenegy mondatban foglalható össze: Krisztus „kiválóbb lévén az angyaloknál” (Zsid 1:4); a 2. fejezet szintén: Krisztus „egy kevés időre kisebbé tétetett az angyaloknál” (Zsid 2:9). Az egyik kérdés, amellyel e heti tanulmányunkban foglalkozni fogunk, ez: Mi teszi Jézust az angyaloknál kiválóbbá, mi emeli fel Őt a mennyei királyi rangra?

„Minekutána az Isten sok rendben és sokféleképpen szólott hajdan az atyáknak a próféták által, ez utolsó időkben szólott nekünk Fia által, akit tett mindennek örökösévé, aki által a világot is teremtette” (Zsid 1:1–2). Pál el akarja mondani a címzettjeinek (nekünk is), hogy Isten beszélt az emberiségnek a múlt különböző időszakaiban, és jelenleg, „ez utolsó időkben” is beszél hozzánk. Különböző címzettekhez szól: „atyáinkhoz” és hozzánk, és teszi ezt különböző eszközei – prófétái és az Ő Fia – által. Isten „sokféleképpen” beszél az emberhez.

Melyek azok a csatornák, amelyeken keresztül Isten kommunikál velünk? Ádámmal és Évával szemtől szemben beszélt (1Móz 3); Mózeset egy égő csipkebokor által szólította meg, amit mi teofániának, Isten látható alakban történő megjelenésének nevezünk (2Móz 3:2–6); Bálámhoz egy szamar által beszélt (4Móz 22:28); a kis Sámuel a nevéen szólította (1Sám 3:10); Illésnek halk és szelíd hang által nyilatkozott meg (1Kir 19:12); Ézsaiásnak egy templomi látomás által (Ézs 6:1–9); Hóseást pedig saját családjában kereste meg (Hós 1:2). Mindezekben a kommunikációs formákban van egy közös elem: egyikük sem teljes. Isten legmagasabb megnyilatkozása „ez utolsó napokban” történik, amikor Fia által szól hozzánk. Isten nemcsak Jézus szavai által beszél, hanem Jézus cselekedetei és jelleme által is. Isten kinyilatkoztatása fokozatos, azonban ez a progresszió nem az igaztól a „még” igazabb felé halad, az éretől a „még” érettebb felé, hanem egy állandó folyamatról van szó, amely által Isten kinyilatkoztatja önmagát az emberiségnek. Amikor Jézus szavai és cselekedetei által szól, maga Isten beszél az emberhez.

Miután megemlíti a Fiút, Pál hét kijelentést tesz Jézusról (Zsid 1:2–4), amely minden angyal fölé helyezi Őt. Elsősorban, Krisztus az, „akit [Isten] mindennek örökösévé tett” (Zsid 1:2). Ha Ő az első az örökösök közt, akkor a követői vele együtt örökösök, „akik örökölni fogják az üdvösséget” (Zsid 1:14). Az örökség gondolatából kiindulva, az első keresztények kijelentették, hogy feltámadásának és mennybemenetelének köszönhetően Krisztusnak olyan örökség adatott, amelyet megoszt az Őt követőkkel: „Aki győz, örökségül nyer mindent” (Jel 21:7); „Avagy nem tudjátok-é, hogy az igazságtalanok nem örökölhetik Istennek országát?” (1Kor 6:9–10).

Másodsorban, Jézus volt Isten teremtő munkájának az eszköze, „aki által a világot is teremtette” (Zsid 1:2). Örökösként Krisztus nemcsak Isten eszköztanilag eszköze, aki által az utolsó napokban az emberekhez szól, hanem a kezdeti teremtés eszköze is. A Fiú kezdetben betöltött szerepe az utolsó időkben kivívott eszkatologikus győzelmét vetíti előre. János magától értetődőként igazolja ezt a perspektívát, amikor azt írja, hogy „minden Ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, ami lett” (Jn 1:3).

Harmadsorban, Jézus „[Isten] dicsőségének visszatükröződése” (Zsid 1:3). Bizonyos bibliafordítások „az Ő dicsősége ragyogása” változatot részesítik előnyben (lásd az NTR-fordítást). Mi több, Krisztus „[Isten] valóságának képmása” (Zsid 1:3; egyéb fordításokban, így Cornilescu változatában is: „[Isten] lényének lenyomata”, *a szerk. megj.*). A görög szó tárgyra, főként érmékre nyomtatott jelet jelent. A Jézusról kapott mindkét jellemzés – Isten dicsőségének visszatükröződése és Isten valóságának képmása [lenyomata] – ugyanazt a lényeges dolgot emeli ki, éspedig azt, hogy Jézus Isten megfelelő és teljes reprezentációja. Isten és Jézus ugyanannak az isteni természetnek a birtokosa. Amit Pál itt kijelent, hasonlatos Jézus vallomáshoz: „Aki engem látott, látta az Atyát” (Jn 14:9). Az Atya legjobb, legteljesebb kinyilatkoztatása Jézus Krisztus. Ha tudni akarjuk, hogy kicsoda Isten, meg kell ismernünk Jézust.

Negyedsorban, Krisztus „hatalma szavával tartja fenn a mindenséget” (Zsid 1:3). Nemcsak teremt, hanem életben is tart mindeneket hatalmas szavával.

Ötödsorban, Jézus „megtisztított minket a bűneinktől” (Zsid 1:3). Aki Isten teremtő munkájának ügynöke volt, megmentő, üdvözítő munkájának is az ügynöke azáltal, hogy megtisztítja vétkeiktől a bűneit megvalló, megtérő embert. Jézus áldozata „megtisztítja a *mi lelkiismeretünket* a holt cselekedeteinktől, hogy *szolgáljunk* az élő Istennek” (Zsid 9:14).

Hatodszorban, miután befejezte engesztelő munkáját, Jézus „üle a Felsőnek jobbára a magasságban” (Zsid 1:3). Jézus helye a Felső jobbán közvetlen utalás Zsolt 110:1 versére, amelyet Pál a Zsidókhöz írt levele 1. fejezetének végén idéz: „Ülj az én jobb kezem felől, míglen ellenségeidet lábaidnak zsámolyává teszem” (Zsid 1:13). Jézus is ezt mondta, amikor a Szanhedrinben ítélkeztek felette: „Mostantól fogva meglátjátok az embernek Fiát ülni az Istennek hatalmas jobbán” (Mt 26:64).

Hetedsorban, Krisztus „annyival kiválóbb... az angyaloknál, amennyivel különb nevet örökölt azoknál” (Zsid 1:4). Mennyivel magasabb szinten áll Jézus az angyalokhoz képest? A választ erre a kérdésre a 4. vers után következő idézetláncban találjuk (Zsid 1:5–14). Jézus megérdemli az imádatot (Zsid 1:6), amit a szent angyalok viszont nem fogadnak el (Jel 19:10; 22:8–9). Krisztusnak uralkodói, királyi széke van, a kezében pedig az „igazság – az Ő országa – pálcája” (Zsid 1:8). Az Atya királynak kente fel Őt (Zsid 1:9). Ő teremtette az eget és a földet (Zsid 1:10), és az Isten jobbán ül (Zsid 1:13). Ebben a szövegösszefüggésben az a tény, hogy Jézus „kiválóbb az angyaloknál”, Krisztus trónfoglaló ceremóniájára utal, amint arra a vasárnapi részben is rámutattunk.

Nos tehát, mi teszi Jézust magasabb rendűvé az angyalokhoz képest? Isten számos ízben és sokféleképpen beszélt az ősi idők atyáival, „ez utolsó idők-

ben” azonban a mindenek felett örökké vált, mindeneket teremtő és fenn-tartó, bűnöktől megtisztító és az Atya jobbán ülő Fiú által szól az emberekhez. Ilyen értelemben Krisztus mindenek fölé emeltetett, és az angyalok felett áll, akik az üdvösséget öröklők javát szolgáló lelkek (Zsid 1:14). Mi több, Krisztus fogadja az imádatot, amellyel trónja elé járulnak, ahol az Atya jobbán foglal helyet. Ő a mi Királyunk.

Krisztus, a mi Közbenjárónk

A Közbenjáró két fél között közvetítő személy, aki megoldást ajánl, kapcsolatot teremt a felek között. A judaizmusban Mózes a Sínai hegyi szövetség legfontosabb közbenjárója. Pásztori leveleiben Pál azt írja, hogy „egy a közbenjáró Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus” (1Tim 2:5). A Zsidókhoz írt levél ezt csak megerősíti, mondván, hogy Jézus egy jobb szövetség (Zsid 8:6), az „új szövetség közbenjárója” (Zsid 9:15; 12:24). Két kérdés vár választ: (1) Mire utal a Zsidókhoz írt levélben említett szövetség? (2) Miért jobb az új szövetség?

Ami az első kérdést illeti: a Zsidókhoz írt levél egy a felek közti, kötelező érvényű megegyezésre, egyezményre utal. Pál két szövetségről beszél: az első, régi szövetségről (Zsid 8:13), és a második, új és jobb szövetségről (Zsid 7:22; 8:6). Az első szövetség által Isten megalapította az áldozati (ceremoniális) rendszert, a lévíták közül választott papokkal (Zsid 5:1–4). Az erkölcsi tökéletességet azonban nem lehetett elérni a lévítai papság révén – a papság erőtlensége és haszontalansága miatt (Zsid 7:11, 18), valamint azért, mert az áldozati bikák és bakok vére nem törölte el a bűnöket (Zsid 10:4).

Miért volt erőtlen és haszontalan az első szövetség? Azért, mert a papok halandók voltak, korlátolt volt a létük (Zsid 7:23). Mi több, a papoknak előbb a saját bűneik miatt kellett áldozatokat hozniuk, és csak azután az általuk képviselt nép bűneiért (Zsid 5:3). Az első, régivé vált szövetség tehát nem volt tökéletes: Jézus jobb áldozata és papsága felülmúlta azt.

A második kérdésre vonatkozóan, a második szövetség értelmében Isten nem halandó, hanem örökké létező papot választott (Zsid 7:24). Nem áldoztak többé bikákat és bakokat, amelyek sohasem törölhették el az emberek bűneit, hanem Krisztus áldozta fel önmagát egyszer és mindenkorra (Zsid 7:27; 9:14; 10:12). Eljött, hogy áldozata által eltávolítsa a bűnt (Zsid 9:26), és megtisztítsa a lelkiismeretet a holt cselekedetektől (Zsid 9:14). Ez az oka annak, hogy a második szövetség minőségi szempontból az első felett áll, és hogy Krisztus, eme új szövetség közbenjárója jobb, mint az első szövetség bűnért való áldozatai. Krisztus a mi Közbenjárónk.

III. ALKALMAZÁS

Elmélkedésre:

1. Ha Isten beszélt a múltban és beszél ma is, hogyan szól hozzád? Hogyan különbözteted meg a hangját azoktól a „hangoktól”, amelyek szintén a figyelméd megszerzésére törekszenek?

2. Ha Krisztussal együtt Isten országának örökösei vagyunk, hogyan kellene viszonyulnunk e világ mulandó dolgaihoz?

3. Ha Jézus tart fent mindent Szavának ereje által, hogyan támogatott téged, amikor nehéz helyzeteken mentél keresztül?

4. Hallgasd meg énekeskönyvünk 134. énekét, „Az Úr fent a mennyben” c. énekét. Főként a refrénre légy figyelmes, és gondolkodj el azon, hogy mit jelent az, hogy Krisztus a mi Közbenjárónk.

január 8–14.

Jézus, a megígért Fiú

*E heti tanulmányunk: 2Mózes 24:16-17; Ézsaiás 2:2-3; 44:24;
Lukács 1:31-32; Zsidók 1:1-5, 10*

Szombat délután

Alapige: „... ez utolsó időkben szólott nekünk Fia által, Akit tett mindennek örökösévé, aki által a világot is teremtette, Aki az ő dicsőségének visszatükröződése, és az ő valóságának képmása, aki hatalma szavával fentartja a mindenséget, aki minket bűneinktől megtisztítván, üle a Felségnek jobbára a magasságban” (Zsid 1:1-3).

Isten „magot”, egy Fiút ígért Ádámnak és Évának egyből a bűnbeesésük után, aki majd megszabadítja őket az ellenségtől, visszaszerzi az elvesztett örökséget és beteljesíti azt a célt, amiért megteremtette őket (1Móz 3:15). Ez a Fiú egyszerre képviseli és megszabadítja őket azzal, hogy a helyükre lép és végleg elpusztítja a kígyót.

„Amikor Ádám és Éva első ízben hallották az ígéretet, annak gyors bekövetkezését várták. Örömmel fogadták elsőszülött fiukat, remélve, hogy ő lesz a Szabadító. Az ígélet teljesedése azonban késett” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 23. o.). Ezt az ígéretet Isten később Ábrahámnak is megerősítette. Megfogadta neki, hogy lesz egy „magva”, egy Fia, akin keresztül megáldja majd a föld minden nemzetségét (1Móz 22:16-18; Gal 3:16). Ugyanezt tette Dávid esetében is. Megígérte neki, hogy a sajátjának fogadja majd az utódját, aki a föld összes királyának jogos uralkodója lesz (2Sám 7:12-14; Zsolt 89:28-30). Azonban talán sem Ádám és Éva, sem Ábrahám, sem Dávid nem képzelte, hogy a Szabadító Fiú maga Isten lesz majd.

Január 15. – A misszióra való odaszentelődés szombatja (gyűjtés a Globális Misszió számára)

Amint *A zsidókhoz írt levél* első bekezdéséből kitűnik, Pál hitte, hogy „a végső időkben” él. A Szentírás két külön kifejezéssel is utal a jövőre. A próféták az „utolsó napok” kifejezést használták, amikor általánosságban szóltak a jövőről (pl. 5Móz 4:30-31; Jer 23:20). Dániel próféta egy másik szófordulatot alkalmazott, ő a „végső időknek” nevezte a földi történelem utolsó napjait (Dán 8:17; 12:4).

1. Olvassuk el 4Móz 24:14-19 és Ézs 2:2-3 szakaszait! Mit ígért Isten, mit tesz majd a népeért „az utolsó időkben”?

Számos ószövetségi próféta jelentette már ki, hogy Isten „az utolsó időkben” olyan Királyt támaszt, aki elpusztítja a népe ellenségeit (pl. 4Móz 24:14-19) és Izraelhez vezeti majd a nemzeteket (pl. Ézs 2:2-3). Pál azt mondja, hogy ezek az ígéretek Jézusban teljesedtek be. Ő legyőzte Sátánt és magához hívja a népeket (Jn 12:32; Kol 2:15). Ebben az értelemben már elkezdődtek az „utolsó napok”, mert Jézus beteljesítette Isten ígéreteit.

Lelki elődeink hitben haltak meg, „távolról” figyelték az ígéreteket és örvendtek azoknak, de nem részesülhettek bennük. Mi viszont már láttuk, amint ezek beteljesedtek Jézusban.

Gondolkodjunk el egy pillanatra Isten ígéreteiről és Jézusról! Az Atya megígérte, hogy feltámasztja a gyermekeit (1Thessz 4:15-16). Az a nagyszerű hír, hogy Jézus feltámasztásával már megkezdte a gyermekei feltámasztását (Mt 27:51-53; 1Kor 15:20). Az Atya új teremtést is ígért (Ézs 65:17). Azzal kezdi teljesíteni az ígétét, hogy új lelki életet teremt bennünk (2Kor 5:17; Gal 6:15). Megfogadta, hogy megalapítja örök országát (Dán 2:44), amit úgy vezetett be, hogy megszabadított minket Sátán hatalmából és Jézust tette uralkodónkká (Mt 12:28-30; Lk 10:18-20). Ám ez csupán a kezdet, és amit az Atya megkezdett Jézus első eljövetelekor, azt be is fogja fejezni a másodikkal.

Nézzünk azokra az ígéretekre, amelyeket Isten már beteljesített a múltban! Hogyan segíthet ez bízni benne azokkal kapcsolatban, amelyek még nem teljesedtek?

2. Olvassuk el Zsid 1:1-4 részét! Mi a központi gondolata ezeknek a verseknek?

Zsid 1:1-4 szakasza csupán egyetlen mondat az eredeti görögben, és szokták mondani, hogy retorikájának művésziessége szempontjából ez a legszebb rész az egész Újszövetségben. Fő mondanivalója, hogy Isten a Fia, Jézus által szólt hozzánk.

Az 1. századi zsidók úgy érezték, hogy már hosszú ideje nem hallatszott Isten szava. Az írott isteni Ige utolsó kijelentését négy évszázaddal azelőtt, Malakiás próféta, illetve Ezsdrás és Nehémiás szolgálata révén kapták. Ekkor azonban Jézus által újból szólt hozzájuk Isten.

Ám a Jézus általi kinyilatkoztatás felsőbbrendű volt a prófétákénál, mivel Ő hatalmasabb. Ő maga Isten, aki teremtette a mennyet és a földet, aki uralkodik a világegyetem felett. Pál számára egyáltalán nem kérdéses Krisztus istensége, számára az a kiindulópont.

Továbbá Pál szerint az Ószövetség Isten Szava. Ugyanaz az Isten, aki szólt a múltban, a jelenkorban is szól. Az Ószövetség az Ő akaratának igaz ismeretét közölte.

Csakhogy egyedül akkor lehetett annak teljesebb jelentését megérteni, amikor a Fiú a földre jött. Az író gondolatmenete szerint az Atyának a Fiú általi kinyilatkoztatása volt a nyitja annak, hogy megérthessük az Ószövetség valódi kiterjedését, mint ahogy egy kirakós dobozán levő kép mutatja meg, hol van minden egyes darab megfelelő helye. Jézus világította meg az Ószövetség oly sok szakaszát.

Azért jött, hogy a Képviselőnk és a Szabadítónk legyen. Átveszi a helyünket a harcban és legyőzi a kígyót. *A zsidókhöz írt levélben* Ő a hívők „útnyitója”, avagy fejedelme (Zsid 2:10; 6:20). Értünk harcol és minket képvisel. Ez azt is jelenti, hogy az Atya értünk is meg akarja azt tenni, amit Jézusért, a Képviselőnkért tett. Aki a jobbára ültette, felmagasztalta Jézust, azt szeretné, ha mi is ott ülnénk mellette a trónon (Jel 3:21). Nemcsak Krisztus szavai számítanak Isten üzenetének, hanem mindaz, amit a pillanatnyi és örök érdekünkben az Atya tett rajta keresztül és vele.

Gondoljuk végig, mit jelent az, hogy Jézus – Isten – lejött erre a földre! Miért kelt komoly reménységet bennünk ez az igazság?

3. Olvassuk el Zsid 1:2-4 verseit! Mi mindent tanít nekünk ez az igeszakasz Jézusról?

Ebben a szakaszban arra a részre összpontosítunk, ami szerint Jézus az Isten „dicsőségének visszatükröződése, és az ő valóságának képmása” (Zsid 1:3).

4. Olvassuk el 2Móz 24:16-17, Zsolt 4:7, 36:10 és 89:16 verseit! Hogyan segítenek ezek az igeszakaszok megérteni azt, hogy mi Isten dicsősége?

Isten dicsősége az Ószövetségben a népe között való jelenlétére utalt (2Móz 16:7; 24:16-17; 3Móz 9:23; 4Móz 14:10), amihez gyakran kapcsolódott világosság vagy ragyogás.

A Szentírás tanítása szerint Jézus a világosság, aki eljött a világba, hogy bemutassa Isten dicsőségét (Jn 1:6-9, 14-18; 2Kor 4:6; Zsid 1:3). Gondoljunk például arra, hogyan jelent meg a megdicsőülés hegyén! *„És szemük láttára elváltozott: arca fénylett, mint a nap, ruhája pedig fehéren ragyogott, mint a világosság”* (Mt 17:2, RÚF).

Ahogy a napot sem lehet másképp érzékelni, csak fényének ragyogásán keresztül, ugyanúgy Istent is Jézus által ismerhetjük meg. A mi szemszögünkből nézve Ők ketten egyek. Az Úr dicsősége maga a világosság, és nincs különbség Isten és Jézus lénye és jelleme között, pont úgy, ahogy a fény és annak ragyogása sem különböztethető meg.

A zsidókhöz írt levél azt is említi még, hogy Jézus az Atya „valóságának képmása” (Zsid 1:3). A metafora lényege, hogy tökéletes megfelelés van az Atya és a Fiú személye – avagy esszenciája – között. Figyeljünk fel arra, hogy az ember Isten képmását hordozza magában, de az Ő lényét nem (1Móz 1:26). A Fiú azonban ugyanolyan, mint az Atya. Nem csoda, hogy Jézus azt mondta: *„aki engem látott, látta az Atyát”* (Jn 14:9).

Miért olyan jó hír, hogy Jézus bemutatja az Atya jellemét és dicsőségét? Mit mond el az Atyáról?

A zsidókhöz írt levél megerősíti, hogy Isten Jézus „által” alkotta a világot, aki hatalmas szavával tartja azt fenn.

5. Olvassuk el Neh 9:6, Ézs 44:24 és 45:18 verseit! Az Ószövetségben az Úr kijelentette, hogy „egyedül” teremtette a földet, illetve Ő „egyedül az Úr”. Hogyan egyeztethetjük össze ezt olyan újszövetségi állításokkal, amelyek szerint Isten a világegyetemet Jézus „által” teremtette (Zsid 1:2-3)?

Egyesek úgy vélik, hogy Jézus csupán az eszköz volt, akin keresztül Isten teremtett. Ez azonban nem lehetséges. Először is Pál azt írja, hogy Krisztus az Úr, aki a világot alkotta, nem csupán segédkezett benne. Zsid 1:10 versében az áll, hogy Jézus az Úr, aki teremtette a földet és az eget, rá vonatkoztatja Pál azt, amit Zsolt 102:26-28 mond az Úrról (Jahvéről) mint Teremtőről. Másodszor pedig Zsid 2:10 versében az áll, hogy az Atya „által” alkotta az Úr a világegyetemet. (Pontosan ugyanezt a kifejezést alkalmazza Jézusra Zsid 1:2 verse.) Az Atya teremtett és Jézus teremtett (Zsid 1:2, 10; 2:10). Az Atya és a Fiú között tökéletes a megegyezés célban és tevékenységben is. Ez a Szentháromság titkának része. Jézus is teremtett és Isten is teremtett, de csak egy Teremtő van – vagyis Jézus Isten. Zsid 4:13 verse továbbá azt mutatja, hogy Jézus egyben Bíró is. Az uralkodásra és ítélkezésre való hatalma abból ered, hogy mindent Isten teremtett és Ő tartja fenn a világmindenséget (Ézs 44:24-28).

Kol 1:17 és Zsid 1:3 versei megerősítik, hogy a világegyetemet is Jézus tartja fenn. Ez a tevékenysége minden bizonnyal magában foglalja a vezetés, irányítás gondolatát. A görög *pheron* (fenntartani, hordozni) kifejezést használták arra, amikor a szél hajtotta a csónakot (ApCsel 27:15, 17), vagy amikor Isten vezette a prófétákat (2Pt 1:21). Krisztus tehát a szó valós értelmében nemcsak megalkotott, hanem életben is tart bennünket. Minden lélegzetvételünk, szívdobbanásunk, létezésünk minden egyes pillanata benne rejlik, Ő az alapja minden létezőnek.

Keressük ki ApCsel 17:28 versét! Mit mond ez az ige Jézusról és a hatalmáról? Gondoljuk ezután végig: mi minden következik abból, hogy Jézus volt az is, aki meghalt a kereszten a bűneinkért? Mit árul el ez az igazság Urunk önmegtadó jelleméről?

Zsid 1:5 versében az Atya szavait olvashatjuk, amelyeket a Fiúnak mondott: „*én fiam vagy te, én ma szültelek téged*”. Mit jelent az, hogy az Atya „szülte” Jézust, és mikor történt ez? Ez azt mutatná, hogy Isten teremtette meg Jézust egyszer régen, ahogyan azt némelyek hiszik?

6. Olvassuk el 2Sám 7:12-14, Zsolt 2:7, Lk 1:31-32 és Zsid 1:5 verseit! A zsidókhöz írt levélben Pál a Dávidnak adott melyik ígéretet vonatkoztatta Jézusra?

Jézust abban az értelemben nemzette Isten, hogy a *megígért uralkodóként*, Dávid fiaként fogadta Őt el. Az uralkodó Isten által történő örökbefogadásának gondolata megszokott volt a görög-római világban és Keleten. Legitimációt és hatalmat biztosított neki az ország fölött.

Isten ugyanakkor megígérte Dávidnak, hogy az Ő Fia lesz a nemzetek törvényes uralkodója. A sajátjaként „fogadja örökbe” Dávid fiát. Az Úr pártfogoltja és örököse lesz e folyamat által a Dávid házából származó Király. A szövetség Jézusban, Dávid Fiában teljesedik. Isten legyőzi az ellenségeit, és a népeket adja neki örökségül (Zsolt 2:7-8; 89:28).

Amint ApCsel 13:32-33 és Róm 1:3-4 szakaszaiban olvashatjuk, Isten kinyilvánította, hogy Jézus a Fia. Krisztus keresztsége és megdicsőülése olyan pillanatok voltak, amikor az Úr megnevezte és kihirdette, hogy Jézus az Ő Fia (Mt 3:17; 17:5).

Az Újszövetség szerint Jézus akkor lett „*Isten hatalmas Fia*” (RÚF), amikor feltámadt és az Úr jobbjára ült. Isten abban a pillanatban teljesítette be azt a Dávidnak tett ígéretet, hogy a fiát a sajátjaként fogadja el és állandóvá teszi a trónját a nemzetek fölött (2Sám 7:12-14).

Tehát nem Cézár (Róma jelképe) volt Isten jogos fia, a népek ura, hanem Jézus. A „fogantatása” a népek feletti uralmának, nem pedig a létezésének a kezdetét jelöli, hiszen Ő mindig is létezett. Sosem volt olyan idő, amikor Jézus ne létezett volna, mivel Ő Isten.

Zsid 7:3 versében ténylegesen az áll Jézusra vonatkozóan, hogy „*sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs*” (vö. Zsid 13:8), mert Ő örök. Tehát nem az istenségével kapcsolatos az a gondolat, hogy Ő az Úr „egyszülött” Fia, hanem a megváltás tervében betöltött szerepével, mivel testet öltésével beteljesítette az összes szövetségi ígéretet.

Amikor Jézus eljött a földre Isten Fiaként, egyszerre több szerepet is betöltött. Ő, aki maga is Isten, eljött, hogy bemutassa nekünk az Atyát. A tetteivel és a szavaival megmutatta, hogy milyen Isten valójában, illetve miért bízhatunk benne és engedelmeskedhetünk neki.

Krisztus emellett Dávid, Ábrahám és Ádám megígért Fiaként is jött, akire vonatkozóan Isten megígérte, hogy általa győzi le az ellenséget és fogja uralni a világot. Jézus tehát eljött, hogy elfoglalja Ádám helyét az emberiség élén és beteljesítse Istennek az emberekre vonatkozó eredeti célját (1Móz 1:26-28; Zsolt 8:4-9). Azért jött, hogy Ő legyen az az igazságos uralkodó, akit Isten mindig is ennek a világnak szánt.

„Amit Isten Jézusnak a Jordánánál mondott: »Ez amaz én szerelmes fiam, akiben én gyönyörködöm« (Mt 3:17) – az egész emberiséghez szól. Isten Jézushoz mint képviselőnkhez szól. Nem dob el minket összes bűnünkkel, gyengeségünkkel, mint értékteleneket. »Megajándékozott minket ama Szerelmesben« (Ef 1:6). A dicsőség, amely Krisztuson megnyugodott, Isten irántunk való szeretetének záloga... A megnyílt kapukon át Megváltónk fejére hulló fény ránk is árad, ha imádkozunk, hogy ellen tudjunk állni a kísértésnek. A hang, amely Jézushoz szól, minden hívő léleknek mondja: ez amaz én szerelmes gyermekem, akiben én gyönyörködöm» (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 85. o.).

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

Jelenések 11–17;

Evangelizálás, „A közöttünk élő idegenek” c. alfejezet

1. Mi volt látható Isten mennyei templomában, amikor az megnyilatkozott?
2. Mely állatokhoz hasonlít a tengerből feljövő fenevad?
3. Milyen éneket énekeltek a fenevad legyőzői?
4. Kik gyűlnek össze a mindenható Isten nagy napjának viadalára?
5. **Hogyan viszonyult Krisztus a különböző nemzetiségű, hitvallású emberekhez?**

Alapszöveg: Ézs 2:2–3; Zsid 4:1–4; 2Móz 24:16–17; Ézs 44:24; Zsid 1:10; Lk 1:31; Zsid 1:5.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

A történelem folyamán az emberek előre tekintettek az eljövendő Megváltó felé. A bűnbeesés után ősszüleink – Ádám és Éva – azt hitték, elsőszülöttjük, Kain lesz a megígért szabadító. Ábrahám azt az ígéretet kapta, hogy fia, Izsák által a föld összes nemzete Isten áldásában fog részesülni, Dávid pedig azt, hogy a fia örökké uralkodni fog, ha hűséges marad Istenhez. Ezen emberek közül senki sem gondolt arra, hogy maga a testet öltött Isten lesz a megígért Megváltó.

Az Ószövetség prófétái időnként titkos jövendöléseket tettek a Messiásra vonatkozóan „a következő időben” szókapcsolatot használva (lásd 4Móz 24:14–17), amely különbözik az Ótestamentum más prófétái által használt kifejezésektől, például a Dániel próféta által hangoztatott „utolsó idő / végső idő” szintagmától (Dán 8:17, 19). Krisztus első eljövételével eljöttek az „utolsó napok” is. Hosszú idő után – amelyet testamentumközi időszaknak is nevezünk –, Isten újból szólt az emberhez. Ezúttal a legtisztábban, legérthetőbben, Jézus Krisztus által. Jézus Istennel egyenlő, mivel „[Isten] valóságának képmása” (Zsid 1:3), és Isten lévén, Teremtő és a világegyetem Fenntartója is.

Valaki feltehetné a kérdést: ha Jézus egyenlő az Istennel, hogy lehetséges, hogy Pál – miközben az Atya nevében beszél – ezt írja Jézusról: „Én Fiam vagy te, ma szültelek téged”? Az az értelme ennek a kijelentésnek, hogy Jézus született lény, és nem örök? Hogyan magyarázzuk ezt meg?

II. MAGYARÁZAT

Krisztus természete

A bevezető rész kérdése számos értelmezésre nyújt lehetőséget. Az imént említett igei szakasz (Zsid 1:1–3) Jézus prófétákkal szembeni felsőbbrendűségét bizonyítja. Zsid 1:4–14 szakaszában Pál arra törekszik, hogy Jézusnak az angyalokkal szembeni felsőbbrendűségét bizonyítsa. Az ok, ami miatt az apostol hangsúlyozza, hogy Jézus az angyalok felett áll, talán az volt, hogy a levele címzettjei fokozott érdeklődést tanúsítottak az angyalok iránt, sőt, nem volt idegen tőlük az angyalok tisztelete sem. A kolossébeli gyülekezetben is hasonló volt a helyzet (Kol 2:18).

Pál Zsid 1:5 versében két ószövetségi szöveget idéz avégett, hogy érvét – miszerint Krisztus az angyalok felett áll – alátámassza. Az első szöveg Zsolt 2:7. Az eredeti kontextusban a 2. zsolttár írója a föld Isten ellen szövetkező királyairól és uralkodóiról beszél. Az Úr azonban nevet és megrémíti őket. Isten végül trónra helyezi saját, isteni Királyát a Sionon (Zsolt 2:6), miközben ezt mondja: „Én fiam vagy te; ma nemzetelek téged” (2:7). A piszidiai Antiókhiaiban tartott prédikációjában Pál ezt a szöveget a Jézus feltámadására alkalmazza (ApCsel 13:33). A kereszténységben ezt a bibliaszöveget úgy értelmezik, mint ami Krisztusra vonatkozik. Vajon ez az interpretáció azt feltételezi, hogy Isten akkor „nemzette” Jézust, amikor feltámasztotta Őt? Ez a kérdés egybe-cseng a bevezető rész végén feltett kérdéssel.

A válaszuk az, hogy nem. Egyszerűen arról van szó, hogy Isten kihívja a Fiát a sírból, és teszi mindezt Gábrriel arkangyal által, aki „a leghatalmasabb angyal az Úr seregében, s aki Sátán egykori helyét foglalja el a mennyben. Isten megparancsolta Gábrrielnek, hogy távolítsa el a sírbolt száját záró követ, amit az angyal kis kövecskéként mozdított el. A sírt őrző katonák hallották, amint ezt kiáltotta: »Istennek Fia! Gyere ki a sírból! Mennyei Atyád hív!«” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 780. o.).

Az Atya tehát kihívta Fiát a sírból. Hasonló a helyzet 1Kor 4:15 versével is, amelyben Pál ezt mondja a korinthusbelieknek: „Mert tőlem vagytok a Krisztus Jézusban az evangélium által” (más fordításokban, így a Cornilescu változatában is: „Én szültelek titeket a Krisztus Jézusban...”; a szerk. megj.) Ez azt jelenti, hogy Pál szülte az egyházat? Nyilván nem. Pál keltette őket életre lelki szempontból, ő „nemzette” őket lelki értelemben (ugyanazt a kifejezést használja Onézimus esetében [Filem 10], és ugyanezzel a metaforikus igével találkozzunk 1Jn 2:29 és 3:9 verseiben is).

A második szöveget, 2Sám 7:14 versét Pál Krisztus angyalokkal szembeni felsőbbrendűsége bizonyítása végett idézi. Ebben a szöveggörnyezetben Dávid templomépítési terveiről van szó. Nátán azonban értesíti a királyt, hogy a fia, Salamon fogja felépíteni Isten házát. Az Úr tovább megígérte: „Én leszek néki atyja, és ő leszen nékem fiam” (2Sám 7:14). Az eredeti kontextusban ez a szöveg, amelyet Pál idéz, nem utalhat Krisztusra, figyelembe véve a szöveg második részét: „... aki mikor gonoszul cselekszik, megfenyítem őt emberi vesszővel és emberek fiainak büntetésével”. Nyilvánvaló okok miatt ez a szöveg inkább a bűnös Salamonra utal, mint a bűn nélküli Krisztusra.

A két bibliaszövegben – Zsolt 2:7 és 2Sám 7:14 versében – van azonban valami, ami közös. Mindkét szöveg aláhúzza a tény, hogy Izrael királya és Salamon Isten fiai: „Én fiam vagy te; ma nemzetelek téged” és „ő leszen nékem

fiam”. A hangsúly nem magán a születésen van, hanem azon a tényen, hogy Isten adoptálta a Dávid dinasztíájához tartozó királyt, illetve az utódja királyi státuszán, amely a Zsidókhoz írt levélben Krisztusra van áthelyezve. Zsid 1:5 versének bevezető kifejezése egy kérdés: „Mert kinek mondotta valaha az angyalok közül: Én Fiam vagy te, ma szültelek téged?” A nyilvánvaló válasz az, hogy egyetlen angyalnak sem. Egyedül Jézus „annyival kiválóbb az angyaloknál, amennyivel különb nevet örökölt azoknál” (Zsid 1:4). Ez a név „az Én Fiam”, egy olyan rang vagy jogcím, amelyet egyetlen angyal sem kapott meg. Isten egy angyalnak sem mondta: „Ülj az én jobb kezem felől, míglen ellenségeidet lábaidnak zsámolyává teszem” (Zsid 1:13).

Megtörténhet azonban, hogy valaki tiltakozzon az adoptálás értelmében vett születés gondolatával szemben, ha ezt a szöveget Zsid 1:6 versével vetjük össze: „Viszont mikor behozza az ő elsőszülöttét a világba...” Az illető ezt mondhatná: vajon ez a szöveg nem arról szól, hogy Krisztus az Elsőszülött? Jó kérdés. Olyan szövegekben, mint 1Móz 25:13; 27:19 és 35:23 versei, az „elsőszülött” kifejezés a *primogenitus* jelentéssel bír, az Ótestamentumban azonban ez a szó Izraelre is vonatkozik (2Móz 4:22–23), és az ő esetében az „újszülött” fogalma ellentétben áll Egyiptom „újszülöttjével”. Zsolt 89:28 versében Dávid Isten „elsőszülöttjeként” van megnevezve, jóllehet a testvérei közt ő volt a legkisebb! Az Újszövetségben Jézus Mária „elsőszülött Fia” (Lk 2:7), „elsőszülött sok atyafi között” (Róm 8:29), aki „minden teremtménynek előtte született” (Kol 1:15), és „elsőszülött a halottak közül” (Kol 1:18; Jel 1:5). Ezekből a szövegekből az derül ki, hogy az „elsőszülötti” rang vagy státusz Krisztus vezető szerepére vonatkozik az egyházban, a teremtésben, a világegyetemben és a feltámadtak körében. A Zsid 1:5 és 6 közötti kapcsolat rámutat, hogy Jézus ez a Dávid dinasztíájából származó király, akit Isten a következő felhívással együtt mutat be a világnak: „És imádják őt az Istennek minden angyalai!” (Zsid 1:6).

Az 1. fejezetben felsorolt bizonyítékok mentén 4 kijelentés körvonalazódik: (1) Isten egyedül egy Személyt nevez „Fiúnak” (Zsid 1:5), és ez a Személy Krisztus. (2) Az angyalok imádják ezt a Fiút (Zsid 1:6). (3) A Fiú a Király, aki nem változik, az Igazságos és a Felkent, aki a mennyet és a földet teremtette (Zsid 1:8–10). (4) A Fiú Isten jobbán uralkodik, miközben az angyalok, vele ellentétben mindössze üdvözülni vágyó embereket szolgáló lelkek (Zsid 1:11–14).

Következtetésképpen elmondhatjuk, hogy az Úr Krisztust nem az Atya szülte, hanem testet öltésének köszönhetően Isten Fiaként Isten az emberiséget a „fiává fogadta” az Ő „Szerelmében” (Ef 1:6). Tehát Jézusé az „elsőszü-

löttség” rangja. E státusza sokkal magasabb az angyalok státuszánál, és még ez utóbbiak imádatát is megérdemli. Amikor Ellen G. White tanácsot ad az egyháznak arra vonatkozóan, hogy mi a legjobb módszer eljutnunk a többi keresztényhez, a következő kijelentést teszi az Úr Jézus preegzisztenciájára, eleve létezésére vonatkozóan: „Ne domborítsátok ki az igazságnak azokat a vonásait, melyek elítélik az emberek szokásait és tetteit, míg lehetőségük nem nyílt felismerni, hogy Krisztusban hívő emberek vagyunk; hogy hiszünk istenségében és eleve létezésében” (*Bizonyságtételek*, 6. köt., 58. o.). Ellen G. White segítette a frissen megalapított Adventista Egyházat megtalálnia a Biblián alapuló egyensúlyt Jézus preegzisztenciáját illetően. Lázár feltámadásának kontextusában a következőt írta Jézus természetéről: „Krisztusban van az eredeti, nem kölcsönvett, nem mástól származó élet” (*Jézus élete*, 530. o.).

Ez utolsó időkben

Az első keresztény írók valóban hitték, hogy elérkezett az utolsó idő, aminek a csúcspontja Jézus második eljövele lesz. Ebből az okból kifolyólag mondhatta Pál: „Ez utolsó időkben [a próféták idejével ellentétben] szólott nekünk Fia által” (Zsid 1:1–2). Hasonló módon amikor Pétert és a többi tanítványt azzal vádolták, hogy pünkösdkor megrészegedtek, Péter azt állította, hogy a nyelveken beszélés csodája a jövendölés beteljesedése: „És lesz az utolsó napokban, ezt mondja az Isten, kitöltök az én Lelkemből minden testre: és prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok, és a ti ifjaitok látásokat látnak...” (ApCsel 2:17). Jóel 2. fejezetének prófécijája az utolsó napok kezdetén vált valóra. Továbbá, amikor Jézus testet öltéséről beszélt, ezt mondta Péter: „Aki eleve el volt ugyan rendelve, a világ megalapítása előtt, megjelent pedig az idők végén ti érettetek” (1Pt 1:20). Ezeket az utolsó napokat a csúfolódók – a Jézus visszajövetelében kételkedők (2Pt 3:3–4) és a szegényeket önző, gádzagodási vágyból sanyargatók (Jak 5:3) – jelenléte jellemezte. Az utolsó napokban az Antikrisztus is megjelenik a világ eseményeinek színterén.

Habár elfogadott az állítás, miszerint az utolsó napok Jézus testet öltésével kezdődnek, van-e különbség ezen „utolsó napok” és a „vég ideje” között, ahogy azt Dániel és Jelenések könyve tanítja? Vegyük figyelembe Dán 8:14 versének 2300 napos próféciját. Ennek a jövendölésnek a terminusa jóval meghaladja a Jézus korát. Más próféciaik teljesedése is hátravan még, például a „hét csapás” bekövetkezése (Jel 15:1; 21:9). És végül az „utolsó ellenség” (1Kor 15:26) sem semmisült meg még, és „az utolsó trombitaszót” sem hallottuk még (1Kor 15:52). Következtetésként elmondhatjuk, hogy az utolsó napok Jézus testet öltésével kezdődtek el, viszont a történelem utolsó és egyben

legnagyobb eseménye még hátravan. A két eljövétel közti megjövendölt, de még be nem teljesedett eseményekre csak ezután kerül sor.

III. ALKALMAZÁS

Amikor a Zsidókhöz írt levél 1. fejezetét elemezzük, megértjük, hogy teológiai szempontból nagyon koncentrált szövegről van szó. Lángoló, kegyes és gyakorlatra összpontosító kereszténységre van szükségünk. A helyes gyakorlat (ortopraxia) és a megfelelő magaviselet mindazonáltal abból ered, amit hiszünk (ortodoxia). A szép keresztény életmód megfelelő alapokon nyugvó teológiára épül.

Elmélkedésre és megbeszélésre

1. Szerinted a teológiánknak és a gyakorlati kereszténységünknek egyensúlyban kellene lennie egymással? Ha ige, hogyan?

2. Hogyan tehetünk különbséget vallásos-kulturális „hozományunk” és a bibliai igazság között?

3. Napjainkban válságban a kulturális és az egyházi élet, hiányzik belőle a tekintély. Ilyen körülmények között a Zsidókhöz írt levél 1. fejezete hogyan biztosít számunkra útmutatást?

Jézus, hűséges Testvérünk

*E heti tanulmányunk: 3Mózes 25:25-27; 1Korinthus 15:50;
Zsidók 2:14-16; 5:8-9; 11:24-26; 12:1-4*

Szombat délután

Alapige: „Mivel tehát a gyermekek testből és vérből valók, ő is hasonlatosképpen részese lett azoknak, hogy a halál által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt” (Zsid 2:14).

A zsidókhöz írt levél 1. fejezete Jézusról, Isten Fiáról szól, aki uralkodik az angyalok fölött, „az ő dicsőségének visszatükröződése, és az ő valóságának képmása” (Zsid 1:3). A 2. fejezetben Jézus az ember Fia, aki kisebbé lett az anyaloknál, magára vette az emberi természetet annak minden gyengeségével együtt, egészen a halálig (Zsid 2:7).

A levél 1. fejezetében Isten a következőt mondja Jézusról: „*Én Fiam vagy te*” (Zsid 1:5). A 2. fejezetben Jézus az embereket a „testvéreinek” (Zsid 2:12, RÚF) nevezi.

Az 1. fejezetben az Atya kijelenti a Fiú isteni uralmát (Zsid 1:8-12). A következő fejezetben a Fiú megerősíti az Atya iránti hűségét (Zsid 2:13a).

A zsidókhöz írt levél 1. fejezetében Jézus Isten – Úr, Teremtő, Megtartó és Király. A következő fejezetben Ő a kegyelmes és hűséges emberi Főpap.

Összefoglalva: Jézust hűséges és irgalmas testvérnek láthatjuk abban a leírásban, ami a Fiút az örök, teremtő Isten végső kinyilatkoztatásaként mutatja be (Zsid 1:1-4).

1. Olvassuk el 3Móz 25:25-27, 47-49 szakaszát! Ki válthatta meg azt, aki a szegénysége miatt elveszítette a birtokát vagy a szabadságát?

Mózes törvénye kikötötte: ha valaki olyan szegény, hogy a túlélése érdekében el kell adnia a birtokát – vagy akár önmagát is –, az ötvenedik, jubileumi évben visszakaphatja a birtokát, a szabadságát. A jubileumi év volt a „nagy” szombatév, amikor az adósságokat elengedték, a birtokokat visszaváltották és szabadulást hirdettek a foglyoknak.

Viszont a várakozás ötven éve hosszú idő. Mózes törvénye ezért határozta meg, hogy a legközelebbi hozzátartozó megfizethette az adósságból fennmaradt részt, így hamarabb megválthatta a rokonát.

A legközelebbi hozzátartozó volt az is, aki biztosította, hogy igazságot szolgáltatott emberölés esetén. Ő volt a bosszúálló, aki üldözőbe vehette és megbüntethette közeli rokona gyilkosát (4Móz 35:9-15).

2. Olvassuk el Zsid 2:14-16 szakaszát! Hogyan jellemzi Pál ebben az igeszakaszban Jézust?

Ez a rész az ördög rabszolgáinak nevez bennünket, de Jézus a Megváltónk. Ádám bűnbeesésével az emberek Sátán uralma alá kerültek. Ennek következtében nem volt erőnk ellenállni a bűnnek (Róm 7:14-24). Ám ami ennél is rosszabb, a vétünk halálbüntetését követelt, amiért nem fizethetnénk váltságot (Róm 6:23), tehát reménytelen volt a helyzetünk.

Jézus viszont magára vette emberi természetünket, hús-vér emberré lett. Ő a legközelebbi hozzátartozónk, aki megváltott bennünket. Nem szégyellt minket a „testvéreinek” (Zsid 2:11, RÚF) nevezni.

Paradox módon az isteni természetét is kinyilvánította Jézus azzal, hogy magára vette a mi természetünket és megváltott bennünket. Az Ószövetség Jahvét nevezi Izrael valódi Megváltójának, a legközelebbi hozzátartozónak (pl. Zsolt 19:15; Ézs 41:14; 43:14; 44:22; Jer 31:11; Hós 13:14).

*Miként tapasztalhatjuk még jobban, hogy milyen közel tud hozzánk ke-
rülni Krisztus? Miért olyan fontos ez a hitünk szempontjából?*

A zsidókhöz írt levél kijelenti, hogy Jézus nem szégyell minket a testvéreinek nevezni (Zsid 2:11). Ő egy Istennel, ám minket is a családjába fogadott. Ez az összetartás ellenkező azzal a nyilvános megszégyenítéssel, amit a levél olvasói szenvedtek el a közösségeikben (Zsid 10:33).

3. Olvassuk el Zsid 11:24-26 részét! Hogyan példázzák Mózes döntései azt, amit Krisztus értünk tett?

Belegondoltunk már abba, mit jelentett Mózesnek, hogy „*a fáraó lánya fiának*” (RÚF) nevezték? Hatalma volt az akkori legnagyobb birodalomban. A legmagasabb polgári és katonai képzésben részesült, neves férfi lett. István azt mondta róla, hogy „*kiváló volt mind szavaiban, mind tetteiben*” (ApCsel 7:22, RÚF). Ellen G. White hozzáteszi még ezt is: „Az egyiptomi hadsereg kedveltjévé” vált, a fáraó pedig „úgy határozott, hogy örökbefogadott fiúunokáját teszi meg utódjának a trónon” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 204. o.). Mózes mégis lemondott minden előjogáról, amikor úgy döntött, hogy az izraelitákkal, a tanulatlan és hatalommal nem rendelkező rabszolgánemzettel azonosítja magát.

4. Olvassuk el Mt 10:32-33, 2Tim 1:8, 12 és Zsid 13:12-15 verseit! Mit kér Isten tőlünk?

A zsidókhöz írt levél olvasóinak részben ez jelentett gondot. Üldözést és elutasítást szenvedtek el, ezért többen szégyellni kezdték Jézust, egyesek a tetteikkel majdhogynem meggyalázták (Zsid 6:6), ahelyett, hogy tisztelték volna Őt. Pál tehát állandóan arra szólítja fel az olvasóit, hogy ragaszkodjanak a hitvallásukhoz (Zsid 4:14; 10:23).

Isten azt kívánja, hogy Jézust az Urunknak és Testvérünknek ismerjük el. Megváltónkként már megfizette az adósságunkat, Testvérünként pedig megmutatta, hogyan éljünk úgy, hogy hasonlíthassunk „*Fia képéhez, hogy ő sok testvér között legyen elsőszülött*” (Róm 8:29, RÚF).

Gondolkodjunk el egy pillanatra a döntésről, amit Jézusnak kellett meghoznia, hogy testvéreinek fogadjon el minket! Neki miért kellett sokkal inkább leereszkednie, mint Mózesnek? Mit árul ez el Isten irántunk való szeretetéről?

A *zsidókhöz írt levél* kijelenti, hogy Jézus magára vette az emberi természetet, mert így képviselhetett bennünket és halhatott meg értünk (Zsid 2:9, 14-16; 10:5-10). Ez a megváltás tervének alapja és az egyetlen reménységünk az örök életre.

5. Olvassuk el Mt 16:17, 1Kor 15:50, Gal 1:16 és Ef 6:12 verseit! Az emberi természet mely hiányosságaira utalnak ezek az igeszövegek a „test és vér” kifejezéssel?

A „test és vér” kifejezés hangsúlyozza az emberi természet tökélyességét, gyengeségét (Ef 6:12), értetlenségét (Mt 16:17; Gal 1:16) és a halálnak való alávettségét (1Kor 15:50). A *zsidókhöz írt levél* kifejti, hogy Jézus „mindenben hasonlónak” (Zsid 2:17, RÚF) lett a testvéreihez. Ez azt jelenti, hogy Jézus teljes mértékben emberré lett. Nem csupán „úgy néz ki”, nemcsak „olyannak tűnik”, mint egy ember, hanem valóban emberré lett, egy lett közülünk. A *zsidókhöz írt levél* viszont azt is megemlíti, hogy Jézus különbözött tőlünk a *bűn tekintetében*. Először is, Ő nem követett el bűnt (Zsid 4:15). Másodszor, olyan emberi természete volt, ami „szent, ártatlan, szeplőtlen, aki bűnösöktől elkülönített” (Zsid 7:26, HUNB). Mi mindannyian követtünk el bűnt és vannak bűnös hajlamaink. A bűntől való megkötözöttségünk a természetünk legmélyebb zugában kezdődik: „én pedig testi vagyok: ki vagyok szolgálva a bűnnek” (Róm 7:14, HUNB; lásd még 7:15-20) – fogalmazott az apostol. A büszkeség és más bűnös indulatok gyakran még a jó tetteinken is foltot ejtenek. Viszont Jézus természetét nem csúfította el a bűn. Amennyiben Ő is „testi, bűn alá rekesztett” lett volna, hozzánk hasonlóan, akkor neki is szüksége lett volna Megváltóra. Ehelyett Krisztus jött el Megváltóként, „szeplőtlen” áldozatul ajánlotta fel magát Istennek értünk (Zsid 7:26-28; 9:14).

Az ördög hatalmát Jézus azzal rombolta le, hogy büntelen áldozatként meghalt a bűneinkért. Így lehetővé tette, hogy Isten megbocsásson nekünk és megbékülhessünk vele (Zsid 2:14-17). Krisztus megtörte a bűn hatalmát, erőt ad nekünk az igaz életre, ami azért lehetséges, mert Ő beteljesítette az újszövetségi ígéretet: a szívünkbe írja a törvényt (Zsid 8:10). Sátán végső elpusztítása viszont az utolsó ítélet idején következik be (Jel 20:1-3, 10).

Miért küszködünk olyan sokat a bűnnel annak ellenére, hogy Jézus által már megkaptuk a győzelem ígéretét? Hogyan kezdhetünk megtanulni a Krisztusban való elhívásunk magas szintje szerint élni?

6. Olvassuk el Zsid 2:10, 17-18 és 5:8-9 szakaszait! Milyen célt szolgált a szenvedés Jézus életében?

Az apostol azt mondja, hogy Isten „szenvetések által... [tette] tökéletessé” (RÚF) Jézust. Ez a kifejezés igen meglepő. Az író korábban kijelentette: Krisztus „Isten dicsőségének a kisugárzása és lényének képmása” (Zsid 1:3, HUNB), illetve büntelen, szeplőtlen, romlatlan és szent (Zsid 4:15; 7:26-28; 9:14; 10:5-10). Neki nem kellett semmilyen erkölcsi vagy etikai tökéletlenségen felülkerekednie, hiszen erkölcsi és etikai téren is tökéletes volt. *A zsidókhoz írt levél* viszont megemlíti, hogy Jézus átment bizonyos „tökéletesedési” folyamaton, ami eszközt biztosított számára a megmentésünkhöz. Abban az értelemben tökéletesedett, hogy felszerelkezett a megváltói szerepre. Jézus szenvedéseken keresztül „tökéletesedett”, hogy így lehessen az üdvösségünk Fejedelme (Zsid 2:10). Áldozatként kellett meghalnia a kereszten, hogy az Atyának legyen jogos indoka a megmentésünkre.

Krisztus volt a tökéletes, az egyetlen áldozat. Istenként megítélhet minket, de az áldozata miatt már meg is menthet bennünket. Jézus a szenvedésen keresztül megtanulta az engedelmisséget (Zsid 5:8). Az engedelmisség két okból volt szükséges. Először is, az engedelmisség tette az áldozatát elfogadhatóvá (Zsid 9:14; 10:5-10). Másodszor, a szenvedései tették lehetővé a számára, hogy a példaképünk lehessen (Zsid 5:9). Krisztus „megtanulta” az engedelmisséget, ugyanis korábban még nem került olyan helyzetbe. Istenként kinek kellett volna engedelmeskednie? Ő az örök Fiú, aki egy Istennel, tehát neki engedelmeskedtek, hiszen Ő uralta a világegyetemet. Így Krisztus nem az engedetlenségből haladt az engedelmisség felé, hanem az uralkodásból és a hatalomgyakorlásból az alávetettség és az engedelmisség felé. Isten felmagasztalt Fia lett az ember engedelmes Fia.

A kísértések elszenvedése és az azok feletti győzelem miatt lehet Krisztus a kegyelmes és hűséges Főpap (Zsid 2:17-18). A szenvedés nem tette kegyelmesebbé. Épp ellenkezőleg! Az irgalmassága miatt vállalta a kereszthalált, a megmentésünk érdekében (Zsid 10:5-10; vö. Róm 5:7-8). Mégis a szenvedések folytán került igazán kifejezésre és mutatkozott meg a testvéri szeretete.

A büntelen Jézus szenvedett, tehát bűnökként mi mindenképpen fogunk szenvedni. Hogyan tanulhatjuk meg elviselni az élet tragédiáit úgy, hogy közben reményt és bizonyosságot merítünk az Úrtól, aki olyan sokféleképpen, nagy erővel nyilvánította ki a szeretetét irántunk?

Jézus azért is vette fel az emberi természetet és élt közöttünk, hogy a mintaképünk lehessen, mert Ő az egyetlen, aki bemutathatta nekünk, milyen a helyes élet Isten szemében.

7. Olvassuk el Zsid 12:1-4 szakaszát! Hogyan kell futnunk a keresztyéni élet versenyében az apostol szerint?

A megjelölt igeszakaszban Jézus személye kimagaslik azoknak a szereplőknek a hosszú felsorolásából, akiket az apostol a hit példaképeiként nevez meg. Itt úgy utal Krisztusra, mint „*a hitnek fejedelmére és bevégzőjére*”. A görög „*archegos*” („alapító”) szót „*úttörőnek*” is lehetne fordítani. Jézus a verseny úttörője abban az értelemben, hogy Ő fut a többi hívő előtt. Zsid 6:20 verse pedig „*útnyitónak*” nevezi. A „*bevégzője*” kifejezés azt a gondolatot sugallja, hogy Krisztus az Istenben való hit legtisztább formáját mutatta be. Ez a szakasz azt tanítja, hogy Jézus az első, aki sikeresen lefutotta a versenyt, illetve Ő az, aki tökélyre fejlesztette a hit általi élet művészetét.

Zsid 2:13 versében ez áll: »*És ismét: »Én öbenne reménykedem«, majd újra: »Íme, itt vagyok, én és a gyermekek, akiket Isten adott nekem«*» (RÚF). Jézus kijelentette: az Úrban fog bízni, ezzel Ézs 8:17-18 részére utalt.

Ézsaiás akkor mondta ezeket a szavakat, amikor Izrael északi országa és Szíria felől a hódítás rettenetes veszélye fenyegetett (Ézs 7:1-2). Jézus hite ellenében állt Akház, a király hitetlenségével (2Kir 16:5-18). Isten intette Akházat, hogy bizzon benne és kérjen jelet a szabadulásra (Ézs 7:1-11). Már megígérte neki, hogy a fiaként vigyáz rá, mivel Dávid házából származott, ekkor pedig kegyelmesen felajánlotta, hogy egy jellel még megerősíti az ígérését. A király viszont nem kért jelet, inkább Tiglat-Pilészerhez, Asszíria uralkodójához küldött követeket a következő üzenettel: „*Te szolgál és a te fiad vagyok*” (2Kir 16:7)! Milyen szomorú! Akház jobban szeretett volna Tiglat-Pilészer „fia” lenni, mint Istené! Jézus azonban Istenbe és abba az ígérétébe vetette bizalmát, hogy a lába alá fogja vetni az ellenségeit (Zsid 1:13; 10:12-13). Az Úr ugyanezt ígéri mindannyiunknak, nekünk pedig hinnünk kell neki, pont úgy, ahogyan Krisztus tette (Róm 16:20)!

Hogyan tanulhatunk meg Istenben bízni? A napi döntéseink hogyan tükrözik a hitünket? Mi a következő fontos döntés, amit meg kell hoznunk? Mit tehetünk azért, hogy valóban az Úr iránti bizalmunk látszódjon meg belőle?

Zsid 2:13 versében Jézus ezt mondta: „*Íme, itt vagyok, én és a gyermekek, akiket Isten adott nekem*” (RÚF). Patrick Gray azt a gondolatot veti fel, hogy Krisztus itt a testvérei gyámjaként jelenik meg. A római *tutela impuberum* jogintézménye megszabta, hogy az apa halálakor „egy nevelő, gyakran egy idősebb fiútestvér felelőssége lett, hogy gondoskodjon a fiatalabb gyerekekről és az örökségükről, amíg nagykorúak nem lettek. Ez a rendszer tehát magasabb szintre emelte az idősebb testvér természetes kötelezettségeit, hogy gondoskodjon a fiatalabb testvéreiről” (*Godly Fear: The Epistle to the Hebrews and Greco-Roman Critiques of Superstition*. Atlanta, 2003, Society of Biblical Literature, 126. o.). Ez magyarázza, hogy *A zsidókhoz írt levél* miért utal ránk egyrészt Jézus testvéreiként, másrészt a gyermekeiként. Idősebb testvérünként Ő a nevelőnk, a gyámunk és a védelmezőnk.

„Krisztus eljött a földre, s mint az emberiség képviselője, felvette emberi természetünket. Sátánnal való küzdelmében megmutatta, hogy Isten olyannak teremtette az embert, hogy az – amennyiben az Atyával és a Fiúval összekötetésben van – engedelmeskedni tudjon minden isteni rendelésnek” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*. 1. köt. Budapest, 1999, Advent Kiadó, 239. o.).

„Krisztus életével, tanításaival és példájával megvilágított tökéletes magyarázatát adta az önzetlen szolgálatnak, amelynek az eredete Istenben van. Isten nem önmagáért él. A világ megteremtésével és minden dolgok fenntartásával állandóan másokért szolgál. »...felhossa az ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak« (Mt 5:45). A szolgálatnak ezt az ideálját Isten rábízta Fiára. Isten azért adta Jézust ennek a világnak, hogy az emberi nemzetségnek Ő legyen a feje, és hogy példájával megtaníthasson bennünket arra, hogy mit is jelent másokért élni” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 555. o.).

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

Jelenések 18 – 1Mózes 2;

Evangelizálás, „Közeledés a katolikusokhoz” c. alfejezet

1. Kiket vetettek elevenen a kénkövel égő tüzes tóba?
2. Ki felett nincs hatalma a második halálnak?
3. Kik foglalják el az első három helyet a Jelenések 21. fejezetében felsorolt kárhozottak között?
4. Minek nevezte Isten a világosságot?
5. Mi a tévedések kimutatásának legjobb módja?

Alapszöveg: 3Móz 25:25–27; Zsid 2:14–16; 11:24–26; 1Kor 15:50; Zsid 5:8–9; 12:1-4.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

A Zsidókhoz írt levél 1. és 2. fejezetének összehasonlítása során ellentétek sora tárul elénk. Az 1. fejezetben Jézus az angyalok felett áll (1:6), míg a 2. részben fordított a helyzet, legalábbis rövid ideig (2:9). Az 1. részben Krisztus Isten jobbán áll (1:13), a 2.-ban hozzánk áll közel, és nem szégyenli, hogy a Testvérrünk (2:11). Szembeállítva egymással Jézus testet öltés előtti természetét emberi természetével, a Zsidók könyve elmondja, hogy Krisztus részese lett a test és a vér természetének, hogy hozzánk hasonló legyen (2:14), majd meghalt, ahogy mi, emberek is meghalunk (2:14). Azonban a nagy különbség a mi halálunk és az Ő halála között az, hogy az Ő halála megvalósította azt, amire a mi halálunk sosem lett volna képes. Krisztus halála felszabadított minket, „akik a haláltól való félelem miatt teljes *életünkben* rabok *valánk*” (2:15).

Krisztus hozzánk hasonló, mégis különbözik tőlünk: teljességében ember volt, de bűn nem volt benne (Zsid 4:15). Mózeshez hasonlóan, aki a dicsőség helyett a szégyent választotta (Zsid 11:25), Jézust sem tartotta vissza a kereszthalál szégyene. Hozzá hasonlóvá vált, hogy mi is hasonlókká legyünk hozzá. Ahhoz, hogy olyanok legyünk, mint Ő, szükséges, hogy sose szégyelljen minket atyánkfainak hívni (Zsid 2:11), még akkor sem, ha „gyalázatra” adnánk Őt (Zsid 6:6). Az emberek próbákon mennek keresztül, amelyek nyomán fejlődik a türelmük és a jellemük. Pál hasonlóképpen ábrázolja Jézust: „Megtanulta azokból, amiket szenvedett, az engedelmisséget... és tökéletességre jutván...” (Zsid 5:8–9). Hogyan tanult meg Jézus engedelmessé válni? Megtörtént-e valaha is, hogy engedetlen lett volna? Ez ellentmondana Zsid 4:15 versének, mely szerint Jézus „megkísértetett mindenekben, hozzánk hasonlóan, kivéve a bűnt”.

II. MAGYARÁZAT

„És tökéletességre jutván”

Zsid 5:7–9 szakaszának értelmezése során több nehézségbe is ütközünk: „Ki az ő testének napjaiban könyörgésekkel és esedezésekkel, erős kiáltás és könnyhullatás közben járult ahhoz, aki képes megszabadítani őt a halálból, és meghallgattatott az ő istenfélelméért, ámbár Fiú, megtanulta azokból, amiket szenvedett, az engedelmisséget; és tökéletességre jutván, örök üdvösség szerzője lett mindazokra nézve, akik neki engedelmessé válnak.”

Legkevesebb három kérdést vet fel ez az igeszakasz, amelyekre érdemes válaszolnunk. Elsősorban, Pál azt írja, hogy Krisztus fohászokodott az Atyához, aki megszabadíthatta Őt a haláltól, és imája meghallgatásra talált. Mit jelent az, hogy az Atya meghallgatta Jézust, és megszabadította a haláltól? Másodszorban, Jézus megtanult engedelmessé válni. Hogyan tette ezt? Miért volt erre szükség? Talán azért, mert volt idő, amikor engedetlen volt? Harmadszorban, Jézus eljutott a tökéletességre. De nem volt Ő mindig is tökéletes? Sorra megválaszoljuk ezeket a kérdéseket.

Meghallgatta az Atya Jézus kérését, és megmentette Őt a haláltól? Zsid 5:7 verse ekképpen kezdődik: „Ki az ő testének napjaiban...”, ami világos utalás Jézus emberi természetére. Az evangéliumokból tudjuk, hogy Jézust felkavarták a Gecsemáné-kerti tapasztalat előtti és utáni események. Mt 26:38 versében ezt mondta Jézus: „Felette igen szomorú az én lelkem mind halálomig!”; Mk 14:33–34 és Jn 12:27 versében pedig ezt: „Most az én lelkem háborog”; viszont egyik helyen sincs feljegyezve, hogy „könyörgésekkel és esedezésekkel, erős kiáltás és könnyhullatás közben” imádkozott volna (Zsid 5:7). Ez a részlet hozzájárul a Gecsemáné-kerti eseményekről szóló narráció kiegészítéséhez. Jézus az imáit és a kéréseit ahhoz intézte, „aki képes megszabadítani Őt a haláltól” (Zsid 5:7). Ezek az imák azonban nem azért hangzottak el, hogy mindenáron megszabaduljon a haláltól. Akkor viszont hogyan hallgatta meg Őt Isten? Jézus nem a haláltól való szabadulásért imádkozott, hanem azért, hogy legyen meg az Isten akarata (Mt 26:39). Az Atya nem mentette meg Jézust a keresztre feszítéstől, hanem feltámasztva Őt, kiszabadította a kereszttől okozta halál hatalma alól. Ilyen értelemben a Jézus imái meghallgatásra találtak: A Megváltó feltámasztta, mivel Isten akarata teljesedett. Pál még hozzáteszi, hogy Jézus imája „az Ő istenfélelméért” hallgattatott meg (Zsid 5:7). Mivel Jézus különleges tiszteletet tanúsított Isten akarata iránt, és engedelmessé válni, imáját meghallgatta az Atya és feltámasztotta Őt.

Hogyan tanult meg Jézus engedelmesnek lenni? Ez a kérdés azt feltételezi, hogy élete valamely szakaszában engedetlenné kellett lennie. Ezt a hipotézist azonban határozottan elutasítja Zsid 4:15 verse, amely szerint Jézus élete során mindig engedelmes volt. Krisztus az isteni akarat betartása iránti készség (Zsid 5:7) és a szenvedés (5:8) által tanult meg engedelmeskedni. A 8. versben a görög szövegben szójáték szerepel: *emathen/epathen* (tanult/szenvedett). Jézus teljesen alávetette magát Isten akaratának a Gecsemáné kertben, ami egy újabb állomása volt engedelmes tökéletesítésének, mivel Ő nemcsak Isten volt, hanem ember is, megváltói szerepében el kellett sajátítania a tökéletes engedelmességet. Isteni minőségében Jézus szent volt, és nem engedhetett annak a kísértésnek, hogy gonoszt cselekedjen (Jak 1:13), emberként

azonban meg kellett tanulnia az Isten akarata iránti engedelmisséget, ahogy nekünk is meg kell tanulnunk. Isteni minőségében erre nem volt szüksége, ellenben emberként megélt tapasztalatában, a halál távlatával a szeme előtt, Jézusnak a legegységesebb emberi ösztönét – önfenntartási ösztönét – kellett elfojtania („Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem e pohár” [Mt 26:39]) és alávetnie magát Isten akaratának. Jézus tehát Istennek való teljes alávetettsége folytán tanult meg – emberként – engedelmeskedni. Pál írta Fil 2:8-ban: „És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálig, még pedig a keresztfának haláláig.”

Az Egyiptomból szabaduló Izrael táborában sokan fellázadtak Isten ellen, kísértették Őt, megkeményítették a szívüket (Zsid 3:8), és nem ismerték az Ő útjait (Zsid 3:10). A Zsidókhoz írt levél hitetlenségként, bűnként (Zsid 3:12, 13, 17, 19) és engedetlenségként (Zsid 3:18) összegzi ezeket a vonásokat. A lázadás, az engedetlenség, a bűn és a hitetlenség kéz a kézben járnak egymással. Ezekkel ellentétben a Zsidókhoz írt levél szerzője egy sor különböző jelzőt használ, amikor Krisztusról beszél. Büntelen volt (Zsid 4:15) és hűséges (Zsid 2:17; 3:2, 6), annak dacára, hogy hozzánk hasonlóan megkísértetett, ami feljogosítja Őt, hogy segítsen nekünk, amikor kísértésekkel küzdünk (Zsid 2:18). Az Egyiptomból menekülő nemzedék jellemvonásainak fényében kell értelmeznünk Krisztus engedelmisségét (Zsid 5:8), így könnyen azonosíthatjuk Jézus engedelmisségét a tanulás egyik eszközeként, amely tanulás szerves része Istenbe vetett hitünknek és bizalmunknak (vö. Róm 1:5; 16:26). Ahogy Jézus emberként megtanult engedelmeskedni, alávetve magát Isten akaratának, bízva a saját akaratán felül álló akaratban, nekünk is ekképpen kell cselekednünk.

És elérkeztünk az utolsó kérdéshez: Zsid 5:9 verse miért jelenti ki, hogy Krisztus „tökéletességre jutott”? Nem volt Ő már azelőtt tökéletes? Ha igen, akkor hogy értendő ez a kijelentés? Az előző bibliaszöveg kontextusa megválaszolja ezt a kérdést: „Ámbár Fiú, megtanulta azokból, amiket szenvedett, az engedelmisséget” (Zsid 5:8). Majd Pál levonja a következtetést: „És tökéletességre jutván, örök üdvösség szerzője lett mindazokra nézve, akik neki engedelmeskednek” (Zsid 5:9). Jézus tökéletessége tehát engedelmissége eredménye volt, amelyet szenvedés által tanult meg, és amely segített neki mennyei Főpapunkká válnia.

Következtetésképpen elmondhatjuk, hogy Jézusnak az Őt a haláltól megmenteni képes Atyához intézett imája azért hallgattatott meg, mert Jézus azért imádkozott, hogy teljesebben az Isten akarata. Ennek eredményeképpen Isten életre keltette a Megváltót. Jézus azáltal tanult meg engedelmeskedni, hogy alávetette magát az Atya akaratának, és bízott ebben az akaratban. Az Atya

iránti engedelmességnek köszönhetően lehetett Krisztus a mi tökéletes menyeyei Főpapunk, az „örök üdvösség Szerzője mindazokra nézve, akik neki engedelmeskednek” (Zsid 5:9).

Elmélkedésre

1. Ha Krisztusnak engedelmeskednie kellett, és emberi tapasztalata során megtanulta az engedelmisséget, mennyire fontos mindez számunkra?

2. Hogyan járhatnék majd az új föld Édenkertjében, ha sosem volt részem a Gecsemáné-kerti tapasztalatban, azaz Isten akarata teljesevének tapasztalatában itt és most? Miért elválaszthatatlan a kettő egymástól?

3. Miért vált ki bennünk „allergiás reakciót” az, ha engedelmeskednünk kell bármely tekintélynek? Szerinted mi a „gyógyírja” az isteni tekintéllyel szembeni negatív reakciónak?

4. Miért létezhet feszültség az ember szívében az Isten iránti szeretet és az Isten iránti engedelmisség között? Jn 14:15 verse hogyan segíthet megoldani ezt a problémát?

Krisztus, a hozzánk hasonló, és tőlünk mégis különböző

Amint láthattuk, Jézus az angyalok felett áll, az Isten „dicsőségének visszatüköröződése” (Zsid 1:3). Következésképpen méltó az imádatra (Zsid 1:6), amit a könyv első fejezete bizonyít. A 2. rész viszont úgy mutatja be Őt, mint aki egy rövid időre alacsonyabb szinten áll az angyalokhoz képest. Mi több, Jézus azzal, hogy részese lett a „test és a vér” tapasztalatának, illetve mindannak a szenvedésnek, amit ez a tapasztalat magával hozott, teljes mértékben osztozott földi testvérei sorsában (Zsid 2:14). Jézus nemcsak a testet öltés miatt „tétetett kevés időre kisebbé az angyaloknál”, hanem azért is, mert elszenvedte a halált (Zsid 2:9). A Fiú oly mértékben lépett be az emberi szférába, hogy az ember halandó természetét is elfogadta és magára vette, amely természet elentétben áll az angyalokéval, akiknek nem kell szembenézniük a halállal.

Azáltal, amit Krisztus megvalósított, „könyörülő lehetett és hív főpap az Isten előtt való dolgokban, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért” (Zsid 2:17).

Elmélkedésre

Napjainkban az emberek félnek a koronavírus okozta fertőzéstől, amely akár halálos kimenetelű is lehet. Egy ilyen méretű fenyegetettség közepette hogyan segít nekünk annak tudata, hogy Jézus magára vette emberi természetünket, részese lett a vérünk és a testünk tapasztalatának, és osztozott a sorsunkban?

III. ALKALMAZÁS

Elemezzük Ellen G. White következő kijelentését Jézus Krisztus emberi természetéről: „Sokan azt állítják, hogy lehetetlen lett volna a Kísértőnek Krisztust legyőznie. Ez nem igaz, mert akkor hogyan képviselhette volna az Üdvözítő a bűnös embert? Nem szerezhetette volna meg azt a győzelmet sem, amely Ádámnak nem sikerült. Ha bármilyen tekintetben súlyosabb próbával kellene megküzdenünk, akkor Ő nem tudna segíteni rajtunk. De Megváltónk emberi testet öltött, annak összes tehertételével együtt. Emberi természetet vett magára, azzal a lehetőséggel, hogy enged a kísértésnek. Semmi olyat nem kell elviselnünk, amit neki ne kellett volna elszenvednie” (*Jézus élete*, 117. o.).

Elmélkedésre: Milyen reménység és vigasz származik annak a ténynek az ismeretéből, hogy Jézus mindazt elviselte, amit nekünk is el kell viselnünk?

Jézus, aki nyugalmat ad

*E heti tanulmányunk: 1Mózes 15:13-21; 5Mózes 5:12-15;
Zsidók 3:12-19; 4:1-11*

Szombat délután

Alapige: „Annakokáért megvan a szombatja az Isten népének” (Zsid 4:9).

A zsidókhöz írt levél 1-2. fejezetei úgy tekintenek Jézusra, mint aki Isten népének Uraként és Szabadítójaként lép a trónra. A 3. és 4. fejezet bemutatja, hogy Ő ad nyugalmat nekünk. Ez a sorrend értelmet nyer, ha visszaemlékezünk arra, hogy Isten a megígért királynak és népének „nyugalmat” ígért az ellenségeiktől a dávidi szövetség szerint (2Sám 7:10-11, RÚF). Mivel Jézus már az Atya jobbján ül, most elérhető a számunkra ez a nyugalom.

A zsidókhöz írt levél ezt Istenhez tartozó, szombati nyugalomként is jellemzi (Zsid 4:1-11). Az Úr alkotta, az Övé volt és Ádám és Éva is tapasztalhatta. Az első szombat tökéletesen telt annak a társaságában, aki lehetővé tette a tökéletességet. Isten azért is ígér szombati nyugalmat, mert a valódi szombatünneplés megtestesíti az ígéretet, hogy újból visszahozza a tökéletességet.

Szombatot tartva arra emlékezünk, hogy Isten tökéletesen gondoskodott mindenről, amikor megteremtette a világot és amikor megváltott a kereszten. A valódi szombatünneplés azonban amellet, hogy legfőképpen visszamutat a teremtésre, az Úr által megígért jövőnek az *előzít* is adja már itt, a tökéletességét elveszített világban.

1. Olvassuk el 1Móz 15:13-21 szakaszát! Mit ígért Isten Ábrahámnak?

Amikor Isten megszabadította Izraelt az egyiptomi szolgaságból, az volt a célja, hogy Kánaán földjére vigye a népet, ahol majd szabadon szolgálhatják Őt és engedelmeskedhetnek neki (2Móz 8:1; Zsolt 105:43-45), így élvezhetik a szombati nyugalmat, amit a fáraó megtiltott nekik (2Móz 5:5). Az a terület volt az örökség, amit az Úr az atyjuknak, Ábrahámnak ígért, mivel engedelmeskedett szavának és saját országát hátrahagyva elindult az ígért földjére (1Móz 11:31–12:4).

Isten nem csupán azzal a céllal adta Izraelnek azt a földet, hogy birtokba vegyék, hanem önmagához is el akarta vezetni őket (2Móz 19:4). Azt szeretne volna, ha olyan helyen laknak, ahol meghitt kapcsolatban élhetnek vele, zavaró tényezők nélkül. Így bemutathatnák a világnak azt is, hogy kicsoda az igaz Isten és mit kínál a népének. A teremtés szombatjához hasonlóan Kánaán földje olyan keretet biztosított, ami lehetővé tette a Szabadítóval való bensőséges kapcsolatot, jóságának tapasztalását.

5Móz 12:1-14 szakaszában az Úr elmondta a népnek, hogy nem akkor részesülnek a nyugalomban, amikor belépnek arra a földre, hanem amikor megtisztítják a területet a bálványimádástól. Isten azután mutatja majd meg nekik, a kiválasztottnak a helyet, ahol közöttük fog lakni.

2. Olvassuk el 2Móz 20:8-11 és 5Móz 5:12-15 részeit! Milyen két dolognak állít emléket a szombat, és ezek hogyan függenek össze?

Isten a teremtés szombatját az Egyiptomból való szabadulással kötötte össze. Arra tanította Izraelt, hogy a szombatot a teremtés és az Egyiptomból való szabadulásuk emlékeként tartsák meg. Ennek a két eseménynek az emléket őrzi a szombat parancsolata. Nem mi teremtettük magukat, ahogy megváltani sem tudjuk önmagunkat, ezt a feladatot kizárólag Isten képes elvégezni. A megpihenéssel elismerjük, hogy Tőle függünk, nemcsak a létezésünk, hanem az üdvösségünk tekintetében is. A szombatünneplés erőteljes kifejezése a hit általi üdvösségnek.

Hogyan segít a szombatünneplés megérteni, hogy teljes mértékben Istentől függ nemcsak a létezésünk, hanem az üdvösségünk is?

3. Olvassuk el Zsid 3:12-19 szakaszát! Miért nem léphetett be Izrael az ígéret földjére?

Szomorú, hogy nem léphettek be Isten megígért nyugalmába azok, akiket megszabadított Egyiptomból. Amikor Izrael megérkezett Kádesbe, az ígéret földje határára, nem volt meg a kellő hitük. *Mózes negyedik könyve* 13-14. fejezetei elmagyarázzák, hogy a zsidó kémek „rossz híret terjesztették Izráel fiai között annak a földnek” (4Móz 13:32, HUNB). Elismerték ugyan, hogy jó az a föld, de figyelmeztették a népet: a lakói erősek, a városai pedig megerősítettek, nem fogják tudni elfoglalni.

Józsue és Káleb egyetértett azzal, hogy jó a föld és nem vitatta az emberek és a városok erősségét sem. Ők azonban azt hangsúlyozták, hogy Isten velük van és beviszi őket oda (4Móz 14:7-9). Ám mégsem tudott ekkor az Úrban bízni az a nép, amely tanúja volt, hogyan pusztította el Isten Egyiptomot csapásokkal (2Mózes 7-12. fejezetei), hogyan semmisítette meg a fáraó seregét a Vörös-tengerben (2Mózes 14. fejezete), hogyan adott kenyeret a mennyből (2Mózes 16. fejezete) és vizet a sziklából (2Mózes 17. fejezete), illetve, hogy a felhő által mutatta meg folyamatos jelenlétét és vezetését (2Móz 40:36-38). Furcsán tragikus, hogy a hitetlenség jelképe lett az a nemzedék, amely az Úr hatalmának megannyi, hatalmas jelét látta (Neh 9:15-17; Zsolt 106:24-26; 1Kor 10:5-10).

Isten olyan ajándékokat ígér a gyermekeinek, amelyeket emberileg el sem lehetne érni. Ezért van az, hogy a kegyelmén alapszanak, és egyedül hit által kaphatjuk meg azokat. Zsid 4:2 verse elmagyarázza, hogy a kapott ígéret nem jelentett semmit Izraelnek, „*mivel nem párosult hittel azokban, akik hallgaták*” (HUNB).

Izrael népe az ígéret földje határára érkezett. Amikor ellentmondásos híreket kaptak, azokkal vállaltak közösséget, akiknek nem volt hitük. Mind a hit, mind a hitetlenség ragályos. Ezért is tanácsolja így *A zsidókhhoz írt levél* az olvasóit: „*intsétek egymást*” (Zsid 3:13), „*ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett*” (Zsid 10:24), és „*senki se hajoljon el Isten kegyelmétől*” (Zsid 12:15, RÚF).

Mi mindent tehetünk azért, hogy a testvéreink hite erősödjön? Hogyan biztosíthatjuk, hogy nem mondunk vagy teszünk olyasmit, ami gyengítené mások hitét?

4. Olvassuk el Zsid 4:4-8 részét! A szombatünneplés összefüggésében mit jelent bemenni az ő nyugodalmába „ma”?

A pusztai nemzedéknek a hitelenség miatt nem sikerült belépnie az Isten által megígért nyugalomba. Isten azonban folyamatosan hívta népét oda, kérte őket, hogy ne keményítsék meg a szívüket. Pál többször is megismétli, hogy „*megvan*” még Isten ígérete (Zsid 4:1, 6, 9). A görög *kataleipō* és *apoleipō* igéket használja, amelyek kiemelik, hogy még „*megvan az ő nyugodalmába való bemenetel ígérete*” (Zsid 4:1). Dávid idejében is elhangzott a hívás ebbe a nyugalomba (Zsid 4:6-7, utalás Zsoltárok 95. fejezetére), ami arra enged következtetni, hogy az ígéretet nem igényelték maguknak, illetve az még mindig elérhető volt a számukra. Pál felveti, hogy az igazi szombati nyugalom tapasztalata már a teremtés óta elérhető (Zsid 4:3-4).

Az Úr arra hív minket a „*mai napon*”, hogy lépünk be az Ő nyugalmába. A „*mai nap*” jelentősége meghatározó az egész Szentírásban. Amikor az ígéret földje határán Mózes megújította Izraelnek az Istennel kötött szövetségét, kiemelte a „*mai nap*” fontosságát (5Móz 5:3; vö. 4:8; 6:6; 11:2 stb.). A „*ma*” az elmélkedés ideje volt, hogy felismerjék az Úr hűségét (5Móz 11:2-7) és eldöntés: engedelmeskedni fognak neki (5Móz 5:1-3). Józsué is így szólította fel a kortársait: „*válasszatok még ma, hogy kit akartok szolgálni*” (Józs 24:15, ÚRK).

Hasonlóképpen számunkra is a döntés ideje a „*mai nap*” – a lehetőség ideje, ugyanakkor veszélyt is hordoz, mint Isten népe esetében is történt (lásd 2Kor 6:2). A *zsidókhöz írt levél* 3. és 4. fejezetében ötször találkozunk a „*ma*” szóval, ami azt emeli ki, hogy mennyire fontos hallgatni Isten szavára (Zsid 3:7, 15; 4:7). Ha az ember nem hallgat Isten szavára és nem hisz neki, az engedetlenséghez és a szív megkeményedéséhez vezet. Késleltetheti még a mennyei Kánaánba való belépésünket is, mint ahogyan ez a pusztai nemzedékkel megesett a földi Kánaán előtt. Jézus azonban legyőzte az ellenségeinket (Zsid 2:14-16) és új szövetséget alapított (Zsidók 8-10. fejezetei). Így már „*bizalommal*” járulhatunk „*a kegyelem királyi székéhez*” (Zsid 4:14-16). A „*mai napon*” arra hív, hogy ismerjük fel: az Úr hűséges volt hozzánk és minden okot megadott nekünk arra, hogy a hívását azonnal, késlekedés nélkül elfogadjuk.

Milyen lelki döntéseket kell a „mai napon” meghoznunk, amelyeket nem szabad későbbre halasztanunk? Mit tapasztaltunk akkor, amikor halogatunk valamit, amiről pedig tudtuk, hogy Isten azt szeretné, ha azonnal megtennénk?

5. Olvassuk el Zsid 3:11 és 4:1, 3, 5, 10 verseit! Hogyan jellemzi Isten a nyugalmat, amire hív bennünket?

Arra szólít a szombat parancsolata 2Móz 20:8-11 versében, illetve 5Móz 5:12-15 szakaszában, ahol Mózes újból kijelenti azt, hogy emlékezzünk Isten értünk vállalt tetteire. A teremtés munkájának a befejezésére mutat, amit Isten a kőtáblára írt, ahogyan láttuk is (2Móz 31:18; 34:28). *Mózes ötödik könyvében* Isten megparancsolja Izraelnek, hogy tartsák meg a szombatot, gondolva az egyiptomi szolgaságból való szabadításra. Az Egyiptomból való kivonulás a büntől való végső szabadítás munkájára mutat előre, amit Krisztus végzett el a kereszten. Kijelentette: „*Elvégeztetett*” (Jn 19:30)! Tehát a keresztenyenyek számára a szombat kétszeresen is áldott és különösen gazdag jelentéstartalommal bír.

6. Olvassuk el Zsid 4:9-11, 16 részét! Mire szólít itt bennünket Pál?

A szombati nyugalom annak ünneplése, hogy Isten befejezte a teremtő (1Móz 2:1-3; 2Móz 20:8-11) és megváltó (5Móz 5:12-15) munkáját. Hasonlóképpen Jézusnak a mennyei templomban való trónra lépése annak az ünnepe, hogy elvégezte értünk a tökéletes áldozatbemutatás munkáját (Zsid 10:12-14). Figyeljük meg, hogy Isten csupán akkor pihen meg, amikor már gondoskodott a jólétünkről! A teremtéskor megnyugodott, miután befejezte a világ teremtését. Később csak akkor nyugodott meg a templomban, amikor az izraeliták Dávid győzelmei révén meghódították az Ábrahámnak megígért földet, a népnek pedig „*békessége volt*” (1Kir 4:21-25; vö. 2Móz 15:18-21; 5Móz 11:24; 2Sám 8:1-14). Az Úr csak akkor engedte, hogy házat építsenek neki, miután Izraelnek és a királynak is volt saját hajléka.

Hogyan léphetünk be már most az Ő nyugalmába? Azaz hogyan találhatunk hit által nyugalmat az üdvbizonyosságban, amit Krisztus által, nem pedig a saját érdemeinknek köszönhetően nyerhetünk?

7. Vessük össze 2Móz 20:8-11, 5Móz 5:12-15 és Zsid 4:8-11 szakaszait! Milyen eltéréseket veszünk észre a szombati nyugalom jelentését illetően?

Amint azt már láttuk, 2Mózes és 5Mózes könyvében az említett szakaszok a múltra irányítják a figyelmet. Intenek, hogy pihenjünk meg szombaton és ünnepeljük azt, amit Isten a teremtéskor és a megváltáskor vitt végbe. Zsid 4:9-11 pedig arra hív, hogy tekintsünk a jövőbe. Elmondja, hogy az Úr előkészítette a jövőbeli szombati pihenést, és a szombatünnepelés új dimenzióját vezeti be. A szombati nyugalom nem csupán Isten múltbeli győzelmeire emlékeztet, hanem a jövőre vonatkozó ígéreteire is.

A szombatünnepelés jövőbe mutató dimenziója mindig is megvolt, csak gyakran figyelmen kívül hagyták. Az első bűneset után azt az ígéretet is kifejti, hogy a Messiás által az Úr egyszer majd helyreállítja a teremtés eredeti dicsőségét. Isten megparancsolta: szombatünnepelésünkkel emlékezzünk megváltó tetteire, ugyanis a szombat előremutat arra, hogy a megváltás az újjáteremtett világban éri majd el a tetőpontját. A szombat megtartása azt jelenti, hogy a mennyet várjuk ebben a tökéletességet nélkülöző világban.

Ez mindig egyértelmű volt a zsidó hagyományban. A Kr. e. 100 és Kr. u. 200 közötti időből származik az „*Ádám és Éva élete*” című mű (lásd James H. Charlesworth, szerk.: *The Old Testament Pseudepigrapha*. New Haven, London, 1985, Yale University Press, 2. köt. 18. o.), amiben ez olvasható: „A hetedik nap a feltámadásnak, az elkövetkező korszak nyugalomának egy jele.” Egy másik ókori zsidó forrásban a következő áll: az elkövetkező korszak „teljes egészében az örök szombati nyugalom napja” (Jacob Neusner: *The Mishnah*, a New Translation. New Haven, 1988, Yale University, 873. o.). Egy későbbi írás, *Othiot of Rabbi Akiba* megjegyzi: „Izrael ezt mondta a Szent előtt: »Áldott légy te, a világ Ura! Milyen jutalmunk lesz, ha megtartjuk a parancsolatokat?« Ezt mondta nekik: »Az eljövendő világ.« Így feleltek: »Mutasd meg nekünk, milyen lesz!« Erre Ő a szombatot mutatta meg nekik” (Theodore Friedman: *The Sabbath Anticipation of Redemption*. *Judaism: A Quarterly Journal*, 16. sz. 443–444. o.).

A szombat az ünneplés, az öröm és a hálaadás ideje. Megtartásával bemutatjuk, hogy hiszünk Isten ígéreteiben és elfogadjuk kegyelmi ajándékát. A szombat élő és pezsgő hit. A tetteket illetően pedig talán ezzel lehet a legteljesebben kifejezni a meggyőződésünket, hogy Isten kegyelemből, a belé vetett hit által ment meg minket.

A zsidókhöz írt levélben Pál a szombati és nem a vasárnapi nyugalmat használta az Isten kegyelme általi üdvösség jelképeként. Ez azt jelzi, hogy a hívők nagyra értékelték és tisztelték a hetedik napot. A Kr. u. 2. évszázadtól kezdődően viszont határozott változás bizonyítékait találjuk az egyházban. A szombatünnepelést már nem a megváltás szimbólumának tekintették, hanem a judaizmushoz és a régi szövetséghez való ragaszkodás szimbólumává vált. A hetedik nap tiszteletét sokan a „judaizálással” tartották egyenlőnek. Például Antiokhiai Ignác (Kr. u. 110 körül) a következőt jegyezte meg: „Új reménységre lelték, akik a régi rend szerint éltek. Nem tartják meg többé a szombatot, hanem az Úr napját ünneplik – azt a napot, amikor az életünk feltámadt Krisztussal a halálból” (Jacques B. Doukhan: *Israel and the Church: Two Voices for the Same God*. Peabody, MA, 2002, Hendrickson Publishers, 42. o.). Marción elrendelte a követőinek: bőjtöljenek szombaton, így mutassák ki, hogy elutasítják a zsidókat és az ő Istenüket. Victorinus, ókeresztény író pedig nem akarta, hogy úgy tűnjön, mintha „megtartaná a zsidók szombatját” (i. m. 41–45. o.). Feledésbe ment annak jelentősége, hogy a szombatünnepelés a kegyelem általi megváltás szimbóluma, és ez vezetett a keresztény egyházon belüli hanyatlásához.

„A szombat Krisztus hatalmának a jele, amely szentté tesz minket. Mindenkinek megadatik, akit Krisztus megszentel. A szombat mindenkinek megadatik, mint az Ő megszentelő erejének a jele, aki Krisztus által részesévé válik Isten Izraelének... A szombat rávilágít a teremtés művére, mint az Ő hatalmas, megváltó erejének bizonyítékára. Az elveszett édeni békére emlékeztet, és az Üdvözítő által helyreállított békéről beszél. A természetben minden az Ő hívását ismétli: »Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelettek, és én megnyugosztalak titeket« (Mt 11:28)” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1998, Advent Kiadó, 236. o.).

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

1Mózes 3–9;

Evangelizálás, „Megtérők a zsidóságból” c. alfejezet

1. Ki volt „minden élő anyja”?
2. Mi a Noé név jelentése?
3. Noénak a bárkába való belépésétől számított hányadik napon jött meg az özönvíz?
4. Mire emlékeztet a felhőben lévő ív?
5. Mi az, ami olyan lesz a zsidók számára, mint az új teremtés hajnala?

Alapszöveg: 1Móz 15:13–21; Zsid 3:12–19; 4:6–11; 4:1, 3, 5, 10; 5Móz 5:1–3; Zsid 4:8–11.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

Isten Dáviddal kötött szövetsége nyugalmat ígért a trónra jutott királynak és népének. A Zsidókhoz írt levélben a témák logikai egymás után következése is ezt a gondolatot támasztja alá. A levél első két fejezetében kitűnik Krisztus felsőbbrendűsége isteni vezetői és szabadítói minőségében. A 3. és a 4. rész Jézusnak mint nyugalmat biztosító isteni vezetőnek Mózzsal és Józsuével szembeni felsőbbrendűségét írja le. Az ótestamentumi szombati pihenést a Tízparancsolat két változata mutatja be (2Móz 20 és 5Móz 5). Az első változat szövege a teremtésre helyezi a hangsúlyt, míg a második változat a megváltásra. Zsid 3. és 4. fejezetében Pál az Egyiptomból kijövő nemzedéket (a gyermekeket leszámítva) használja példaként a hitelenség és az engedetlenség szemléltetésére (Zsid 3:19), amivel az áldatlan következményt hangsúlyozza: az a nemzedék nem léphetett be Kánaán földjének nyugodalmaiba.

Pál az olvasóit egy a 95. zsoltárból vett idézettel buzdítja: „Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket!” (Zsid 4:7), hanem válasszák inkább az Ő nyugalma (Zsid 4:9). Mit jelent ez a nyugalom (a görögben *sabbatismos*), amiről Pál beszél itt? Miért bátorítja az apostol, hogy lépjenek be ebbe a nyugalomba? Ezek azok a kérdések, amelyekkel a továbbiakban foglalkozni fogunk.

II. MAGYARÁZAT

Marad a szombat megtartása

Kezdjük előbb azzal, hogy meghatározzuk a „nyugalom”, „nyugodalom” szót Zsid 4:9 versében (Károlinál ez a bibliaszöveg ekképpen hangzik: „Annakokáért megvan a szombatja (nyugodalma) az Isten népének”, a ford. megj.). Az Adventista Bibliakommentár szerint a „nyugodalom” szó a görög *sabbatismos* szóból ered, amelynek jelentése „egy azelőtt végzett tevékenységből való pihenés”, amelyet a későbbi szóhasználat során a „szombat megtartásaként” értelmeztek (*sabbatizō* [ige] = pihenni, [munkát] beszüntetni, megtartani a szombatot).

„A *sabbatizo* ige hétszer szerepel a Septuagintában (az Ótestamentum görög nyelvű fordításában): egyszer, amikor a hét hetedik napjáról, a szombatról van szó (2Móz 16:30), egy ízben, amikor a többi szombatokról (3Móz 23:32),

és öt alkalommal, amikor arról a nyugalomról, amelynek az ország a szombat-évben örvend (3Móz 26:34; 2Krón 36:21)...

Következésképpen az alapgondolat, amit a *sabbatizō* ige a Septuagintában közvetít, a pihenés, a munka vagy bárminemű tevékenység beszüntetése. A *sabbatizō*-nak megfelelő görög és héber szavak használata utalhat a szó szerinti szombati pihenésre, de jelenthet egyszerűen csak *pihenést* vagy tágabb értelemben vett *munkabeszünetetést*. A *sabatismos* szó Zsid 4:9 versében tehát jelenthet heti, szombati pihenést, de általános értelemben vett *pihenést* is. Egyedül a kontextus tisztázhatja a jelentéstani körülményeket.”

A Zsidókhöz írt levél szerzője úgy tűnik, hogy helyenként a *katapausis* (»beszüntetni a munkát« [lásd Zsid 3:11]) és a *sabatismos* szavakat szinonimaként használja:

1. Mivel Józsué nem adhatta meg Izraelnek a lelki »nyugodalmat« (*katapausis*, 8. vers), a keresztényeknek a *sabatismos* (9. vers) maradt meg. A következetesség elvéből viszont levonhatjuk, hogy ami marad, az ugyanaz, mint ami volt a kezdetben...

2. Az 1. és a 6. versből egyértelműen kiderül, hogy ami Isten népe számára megmarad az újtestamentumi időkben, az a *katapausis*; a 9. versben viszont az áll, hogy a *sabatismos* az, ami megmarad. Ha kijelentjük, hogy Isten népe számára a heti szombat maradt meg, azt jelenti, hogy Józsuének nem sikerült Izrael népét a heti szombati nyugalomra vezetnie.

3. A tény, hogy a Septuagintában – az újtestamentumi egyház Bibliájában – a *katapauō* (1Móz 2:2–3; 2Móz 20:11) és a *sabbatizō* (2Móz 16:30; 3Móz 23:32) szavak felcserélhetőek egymással a hetedik nap szombatjára utalva, hajlunk arra, hogy kizárjuk annak lehetőségét, hogy a Zsidókhöz írt levél szerzője különbséget tegyen ezen igék főnévi alakjai között a 3. és a 4. fejezetben.

Továbbá észrevehetjük, hogy a zsidók Pál korában – keresztények vagy nem keresztények – lelkiismeretesek voltak a negyedik parancsolat megtartását illetően. Minden bizonnyal, amikor írt a zsidóknak, a levél szerzője nem tartotta szükségesnek bizonygatni, hogy a szombat megtartása „marad”. Ha a Zsid 3:7 versétől kidolgozott téma következtetése az, hogy a szombat megtartása megmarad Isten népe számára, akkor a Zsidókhöz írt levél szerzője logikai hibát követ el, mivel a konklúzió nem a premisszákból következik. Semmi értelme nem lett volna annyit győzködni a zsidókat olyasmit tenni, amit már amúgy is tettek, éspedig, hogy megtartsák a hetedik nap szombatját. Mi több, az apostolok korában a hetedik nap szombatját minden keresztény megtartotta, zsidók és nem zsidók egyaránt, semmi értelme nem lett volna a szombat érvényessége mellett érvelni. Továbbá megfigyelhetjük, hogy

a Zsidók könyve 3–4. fejezeteinek szakasza egy meghívással kezdődik, mely kéri az olvasókat, hogy irányítsák figyelmüket „a mi vallásunknak apostolára és főpapjára, Krisztus Jézusra” (Zsid 3:1), majd egy lángoló felhívással zárul, mely arra buzdítja őket, hogy „járuljanak azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjenek és kegyelmet találjanak alkalmas időben való segítségül” (Zsid 4:16). Valóban nem világos a kapcsolat, amely a kiterjesztett érv (amelynek célja bebizonyítani, hogy a szombat megőrzése kötelező a keresztyény egyház számára) és a 3. és 4. fejezetben kidolgozott téma – Krisztus mennyei főpapi szolgálata – között lehet.

„A nyugalom, amiről itt szó esik, a kegyelem nyugalma” (Ellen G. White: *Kiegészítő anyag Zsid 4:9 verséhez*; lásd GC 253). „A hit igazi nyugalma” (Ellen G. White: *Gondolatok a Hegyibeszédről*, 7. o.)

„Isten »nyugodalmába« lépünk, amikor tekintetünket Jézusra szegezzük (Zsid 3:1) és az Ő hangját halljuk (3:7, 15; 4:7), amikor hitünket gyakoroljuk (4:2–3), megnyugszunk a mi cselekedeteinktől (4:10), ragaszkodunk a vallásunkhoz (4:14), és bizalommal a kegyelem királyi székéhez járulunk (16. vers). Akik vállalnak egy ilyen tapasztalatot, tudniuk kell, hogy nem lehet »hitetlen, gonosz szívűk« (Zsid 3:12), nem keményíthetik meg a szívüket (3:8, 15; 4:7). Sietniük kell, hogy mielőbb belépjenek Isten »nyugodalmába« (4:11).

Akik belépnek Isten »nyugodalmába«, ragaszkodni fognak a bizonyágtévéskükhöz (Zsid 4:14). Teljes bizalommal járulnak „a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjenek és kegyelmet találjanak alkalmas időben való segítségül” (16. vers). (*SDA Bible Commentary*, 7. köt., 422–423. o. Magyarázat Zsid 4:9 „nyugalom” szavához)

Ellen G. White a Zsid 4:9 versében említett nyugalomról szóló vitát az angol reformátor, John Wesley életének vázlatos bemutatásába ágyazza: „Száz évvel később, a mélységes lelki sötétség idején Whitefield és a két Wesley jelent meg Isten világosságának hordozójaként. Az államegyház uralma alatt Anglia lakóinak vallási élete olyan mélypontra jutott, hogy alig lehetett megkülönböztetni a pogányságtól. A természetvallás a papság kedvenc kutatási témája volt, és ez egész teológiájukra kihatott. A magasabb osztályok megmosolyogták a kegyességet, és azzal büszkélkedtek, hogy felette állnak annak, mert szerintük az fanatizmus. Az alsóbb osztályok mérhetetlenül tudatlanok voltak, és gátlástalanul bűnöztek. Az egyháznak pedig többé már nem volt bátorsága, sem hite arra, hogy perbe szálljon a meggyalázott igazságért.

A hit általi megigazulás nagy jelentőségű tana, amelyet Luther oly világosan tanított, majdnem feledésbe merült, és a katolikusoknak az a dogmája foglalta el a helyét, amely szerint a jó cselekedetek üdvösségszerző voltában

kell bízni. Whitefield és a két Wesley, akik az államegyház tagjai voltak, őszintén vágytak arra, hogy Isten tetszését elnyerjék. Azt tanulták, hogy ezt erényes étellel és a vallási előírások betartásával érhetik csak el. [...]

Wesley és társai felismerték, hogy az igaz vallás székhelye a szívben van. Látták, hogy Isten törvénye kiterjed a gondolatokra éppúgy, mint a szavakra és a tettekre. Meggyőződtek arról, hogy a szív szentségére éppúgy szükség van, mint a helyes magatartásra, és buzgón új életet kezdtek. Nagy kitartással és imádkozó étellel igyekeztek szívük bűneit legyőzni. Önmegtágadó, könyörületes, alázatos életet éltek, nagyon szigorúan és pontosan betartva minden olyan szabályt, ami véleményük szerint hozzásegítette őket az Isten tetszését kiérdemlő, hön óhajtott szentséghez. De nem érték el azt a célt, amire törekedtek. Hiába próbáltak megszabadulni a bűn kárhoztatásától, és hiába igyekeztek megtörni a bűn hatalmát. Épp olyan küzdelem volt ez, mint amelyet Luther vívott erfurti cellájában. Ugyanazt kérdezték ők is, mint amit Luther: »Hogyan is lehet igaz a halandó ember Istennél?« (Jób 9:2). [...]

Wesley hosszú éveken át keményen és vigasztalanul küszködött. A szigorú önmegtágadás, a szégyen és megalázottság éveit voltak ezek. De Wesley rendületlenül hű maradt egyetlen szándékához: kereste Istent. És most megtalálta. Ráébredt arra, hogy a kegyelem, amelynek elnyeréséért imával és böjttel, jótettekkel és lemondással küzdött, ajándék, »pénz nélkül és ingyen« (Nagy küzdelem, 253–256. o.).

III. ALKALMAZÁS

Megbeszélésre

1. John Wesley élete hogyan szemlélteti a csupán a Krisztus érdemeiben való bizalom és a saját érdemeinkre való hagyatkozás értelmetlensége közötti különbséget az üdvösség kérdésében?

2. Mit jelent a Zsid 4:9–10 szerinti nyugalom a keresztények számára?

3. Ellen G. White kijelenti, hogy a nyugalom, amiről Pál Zsid 4:9 verseiben beszél, nem más, mint a kegyelem nyugalma. Hogyan léphetünk be ebbe a nyugalomba?

Jézus, a hűséges Pap

E heti tanulmányunk: 1Mózes 14:18-20; Zsidók 5:1-10; 7:1-3, 11-16, 22, 26; 1Péter 2:9

Szombat délután

Alapige: „Mert ilyen főpap illet vala minket, szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott, és aki az egeknél magasságosabb lőn” (Zsid 7:26).

A bűn miatt tátong szakadék Isten és miközöttünk. A gond egyre összetettebb lett, mert a bűn a természetünket is megromtotta. Az Úr szent, bűn nem létezhet a jelenlétében. A saját megromlott természetünk választ el minket tőle, hasonlóan ahhoz, ahogyan az azonos pólusú mágnesek taszítják egymást. Ráadásul bukott természetünk lehetetlenné tette, hogy az ember tökéletesen engedelmeskedjen Isten törvényének. A bűnnek a félreértés is része: az Úr szeretetét és irgalmát szem elől tévesztő ember bosszúállónak és követelőzőnek tartja már Őt.

Ezen a héten azokat a csodálatra méltó dolgokat fogjuk megvizsgálni, amelyeket az Atya és a Fiú tett azért, hogy áthidalják a szakadékot. *A zsidókhöz írt levél* 5-7. fejezetei alaposan elemzik Krisztus papságát. A szerző megvizsgálja annak eredetét és célját (Zsid 5:1-10), majd inti az olvasóit, hogy ne hagyják figyelmen kívül (Zsid 5:11-6:8), hanem kapaszkodjanak az abból fakadó reménységbe (Zsid 6:9-20). Elmagyarázza Jézus papságának a jellemzőit is (Zsid 7:1-10), valamint azt, hogy mi minden következik ebből Isten és a hívők kapcsolatában (Zsid 7:11-28). Ezen a héten különösen Zsid 5:1-10 szakaszára és a 7. fejezetre összpontosítunk.

1. Olvassuk el Zsid 5:1-10 szakaszát! Mi a szerepe a papságnak, és az igeszkasz szerint hogyan tölti be Jézus ezt a szerepet?

A lévita papság alapvető feladata volt, hogy közvetítsen a bűnös emberek és Isten között. Az Úr jelölte ki őket, hogy végezzék szolgálatukat az emberekért, tehát irgalmasnak kellett lenniük és ismerniük kellett az emberi gyengeséget.

Zsid 5:5-10 részében Pál azt mutatja be, hogy Jézus tökéletesen betöltötte ezt a szerepet: Isten jelölte Őt ki (Zsid 5:5-6), illetve meg is ért bennünket, mert szintén szenvedett (Zsid 5:7-8).

Vannak ugyanakkor fontos különbségek is. Jézust nem az „emberek közül” választották ki (Zsid 5:1, RÚF). Inkább – többek között – azért is vette magára az emberi természetet, hogy papként szolgálhasson nekünk. Nem a saját bűneiért mutatott be áldozatot (Zsid 5:3), hanem kizárólag a mieinkért, hiszen Ő büntelen volt (Zsid 4:5; 7:26-28).

A zsidókhöz írt levélben az áll, hogy Jézus ahhoz imádkozott, „*aki képes megszabadítani őt a halálból, és meghallgattatott*” (Zsid 5:7). A levél itt a második halálra utal, amitől Isten a feltámasztásával szabadította meg Őt (Zsid 13:20). Pál azt is mondja, hogy Jézus azokból tanulta meg az engedelmisséget, „*amiket szenvedett*” (Zsid 5:8). Az engedelmisség új volt a számára, nem mintha korábban engedetlen lett volna, hanem mert Ő Isten. A világegyetem Uraként nem engedelmeskedett senkinek, hanem mindenki neki engedelmeskedett. Jézus szenvedése és kereszthalála lényeges része a papi szolgálatának. A szenvedés nem erkölcsi vagy etikai szempontból tökéletesítette Jézust, nem az tette Őt irgalmassá. Ellenkezőleg! Épp azért jött a földre, mert kegyelmes volt, pontosan ezért könyörült meg rajtunk (Zsid 2:17). *A zsidókhöz írt levél* arra utal, hogy szenvedése által Jézus valóban bemutatta és kifejezte testvéri szeretetét, emberi természetének valóságát és azt, hogy az emberiség képviselőjeként mélyen alávetette magát az Atya akaratának. Abban az értelemben „tökéletesedett”, hogy a szenvedései tették alkalmassá a főpapi tisztségre. Tökéletesen engedelmes élete, majd pedig kereszthalála az az áldozat, amit Jézus Papunkként mutatott be az Atya előtt.

1Pt 2:9 versében az áll, hogy „királyi papság” vagyunk. Milyen legyen a viszonyunk az embertársainkkal, tekintettel a szent szerepünkre? Mit árul el erről Jézus élete?

2. Olvassuk el 1Móz 14:18-20 és Zsid 7:1-3 részeit! Ki volt Melkisédek? Milyen szempontból volt Jézus előképe?

Melkisédek egyszerre volt király és pap. Ábrahám előjárója is volt, mivel Ábrahám tizedet fizetett neki. Hasonlóképpen Jézus is király és pap (Zsid 1:3), Ő viszont Melkisédektől eltérően büntelen (Zsid 7:26-28).

Zsid 7:15 verse elmagyarázza, hogy Krisztus Melkisédekhez hasonlóan pap volt. Ezt jelenti a könyvben az a korábbi kifejezés, hogy „*Melkisédek rendje szerint*” (Zsid 5:6). Jézus nem Melkisédek utódja volt, csupán hasonlított rá a papsága.

Például Pál elmondja, hogy Melkisédeknek nem volt apja, anyja, nemzetsége, születése és halála. Némelyek úgy érvelnek, hogy Jézus az ő személyében öltött testet Ábrahám idejében, ez a gondolat viszont nem illik *A zsidókhoz írt levél* érvelésébe. Melkisédek Krisztushoz „*hasonló*” (RÚF), ami arra enged következtetni, hogy nem Ő, hanem valaki más volt (Zsid 7:3).

Volt, aki azt is felvetette, hogy Melkisédek mennyei lény volt, de ez aláásná a levél gondolatmenetét. Ha Melkisédek apa, anya, kezdet vagy vég nélküli lett volna, akkor maga Isten lenne. Ez felvet egy problémát. Melkisédek mennyei, teljes mértékben isteni papsága megelőzte volna Jézus szolgálatát. Ebben az esetben *A zsidókhoz írt levél* kifejezésével élve „*mi szükség tovább is mondogatni, hogy más pap támadjon a Melkisédek rendje szerint és ne az Áron rendje szerint*” (Zsid 7:11)?

A levél azonban a Szentírásra jellemző módon hallgat Melkisédek születéséről, haláláról és nemzetségéről, hogy így alkossa meg Jézus papi szolgálatának előképét, szimbólumát (1Móz 14:18-20), és rámutat Krisztus örökkelvalóságára. Röviden, Melkisédek kánaáni pap-király volt, aki Krisztus előképeként szerepel.

„Melkisédeken, a hatalmas Isten papján keresztül Krisztus szólt. Melkisédek nem volt Krisztus, de ő volt Isten szava a világban, az Atya képviselője. A múlt minden nemzedékén keresztül Krisztus szólt. Krisztus vezette népét, és Ő volt a világ világossága” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*. 1. köt. Budapest, 1999, Advent Kiadó, 376. o.).

A Melkisédekről szóló kinyilatkoztatás szerint hogyan munkálkodik Isten azok között, akiknek sosem hirdették az Igét misszionáriusok?

„Ha tehát a tökéletesség elérhető volna a lévita papság által, mert a nép ez alatt kapta a törvényt, mi szükség még azt mondani, hogy Melkiséddek rendje szerint más pap támad, aki nem Áron rendje szerint való” (Zsid 7:11, HUNB)?

A papok közvetítenek Isten és az emberek között. Viszont A zsidókhöz írt levélben az áll, hogy a lévita papok nem biztosíthattak teljes, biztos utat Istenhez, mert nem nyújthattak tökéletességet (Zsid 7:11, 18-19). Elvégre ha ők maguk nem voltak tökéletesek, hogyan tudtak volna másokra tökéletességet ruházni? Állatáldozatok sem tisztíthatták meg a bűnös lelkiismeretét. Az volt a szerepük, hogy előre mutassanak Jézus szolgálatára és az áldozatára, mert egyedül ez hoz valódi tisztulást a bűntől (Zsid 9:14; 10:1-3, 10-14). A lévita papság és a feladatuk ideiglenes és szemléltető volt. Isten az ő szolgálatukon keresztül arra akarta rávezetni a népet, hogy helyezték a bizalmukat Jézus jövőbeli szolgálatába, aki „az Istennek ama bányája, aki elveszi a világ bűneit” (Jn 1:29).

3. Olvassuk el Zsid 7:1-16 szakaszát! Miért volt szükség a törvény megváltoztatására?

Zsid 7:12 verse elmagyarázza, hogy a papság változása tette szükségessé a törvény megváltoztatását. Miért? Mert volt egy nagyon szigorú törvény, ami megtiltotta, hogy papi szolgálatot végezzen, aki nem Lévi törzsből, Árontól származott (4Móz 3:10; 16:39-40). Zsid 7:13-14 versei elmondják, hogy Jézus Júda vonalából származott, így a törvény miatt nem lehetett lévita pap. Pál tehát azzal érvel, hogy az Úr megváltoztatta a papságra vonatkozó törvényt, amikor Jézust pappá tette.

Jézus eljövele az áldozati törvény esetében is változást hozott. A bűnösöknek különféle áldozatokat kellett vinniük azért, hogy bűnbocsánatot nyerjenek (3Mózes 1-7. fejezetei), de mivel Krisztus eljött és bemutatta a tökéletes áldozatot, új szövetség született, és a megváltási terv is még teljesebben kibontakozott, az állatáldozatok törvénye érvényét veszítette (Zsid 10:17-18).

Gondoljunk a végtelenül sok állatáldozatra az egész ókorban, ami mind Jézusra mutatott, amelyek azonban nem fizethették meg – még együttvéve sem – a bűneink árát! Miért csak Jézus halála biztosíthatott váltságot a bűneinkért?

4. Olvassuk el Zsid 7:16 versét! Milyen alapon lett Jézus pap?

Jézus a kiolthatatlan élete és örök szolgálata alapján kapta meg a papi tisztiséget. Lenyűgöző következtetésekre jutunk e tényekből. Ez azt jelenti, hogy Krisztus szolgálatát nem lehet túlszárnyalni, felülmúlni. Ő teljes mértékben, örökös érvénnyel és „*mindenképpen*” üdvözít (Zsid 7:25). Az általa kínált megváltás mindent lefed és végleges. Az emberi természet legbensőbb részébe is elhat (Zsid 4:12; 9:14; 10:1-4). Az Isten előtt végzett közbenjárása az új szövetség által kínált összes áldást magában foglalja.

Sokkal többről van itt szó, mint a bűnök bocsánatáról. A törvényt a szívünkbe helyezi, új emberré formál bennünket és irányítja az evangélium terjedését a világon (Zsid 8:10-12). Jézus egy Istennel és az emberekkel, úgy képvisel bennünket az Atya előtt. Szüntelen jóindulatot talál Isten előtt, mert áldozatként ajánlotta fel az életét.

5. Olvassuk el Zsid 7:22 versét! Mi a szerepe Jézusnak az új szövetségben?

Azért Krisztus az új szövetség kezeze, mert Isten megfogadta, hogy Ő „*örökké*” pap lesz (Zsid 7:21). Könnyen elsikkadhat a gondolatunkban ennek a fogadalomnak a jelentősége. Pál már utalt Isten ígéreteire, amelyeket a pusztai nemzedéknek és Ábrahámnak adott (Zsid 3:7-11; 6:13-15). A különbség ezek és a Fiúnak tett fogadalom között az, hogy az előbbieket halandó embereknek szóltak. Az eskü addig érvényes, amíg a kedvezményezett életben van. A pusztai nemzedéknek és az Ábrahámnak tett fogadalom addig kötötte az Urat, amíg az a nemzedék életben volt és amíg Ábrahám leszármazottai éltek (lásd Gal 3:29).

A Fiúnak azonban „kiolthatatlan” az élete, tehát a neki tett eskü örök érvényű. A kezesre ugyanolyan büntetés vár, mint arra, akiért kezességet vállalt – ez a halálbüntetésre is vonatkozik. Az Atya Jézus személyével kezeskedett arról, hogy nem mulasztja el ígéretei teljesítését. Ennyire bízhatunk az üdvösségben, amit Krisztusban nyerhetünk!

6. Olvassuk el Zsid 7:26 versét! Mi Jézus öt jellemzője ebben a részben?

Jézus „szent” volt. Ez azt jelenti, hogy hiba nélküli volt az Istennel való kapcsolata (Zsid 2:18; 4:15; 5:7-8). Az Ószövetség ógörög fordítása ugyanezzel a kifejezéssel utal azokra, akik megtartják szövetségi kapcsolatukat Istennel és embertársaikkal.

Krisztus „szeplőtlen” volt. Tiszta maradt, a gonoszság nem kerítette hatalmába, annak ellenére sem, hogy „mindenben” kísértést szenvedett (Zsid 4:15, HUNB; 2:18). Tökéletes bűntelensége a papsága miatt fontos. Az Ószövetség kimondta, hogy Isten csakis „hibátlan” áldozatot fogad el (3Móz 1:3, 10 stb., HUNB). Jézus földi élete során tanúsított tökéletes engedelmessége lehetővé tette, hogy az Úrnak tetsző áldozatként ajánlja fel önmagát (Zsid 9:14).

Amikor Jézus felemeltetett a mennybe, a „bűnösöktől elválasztott” lett. A görög szó jelen ideje arra enged következtetni, hogy ez Krisztus mostani állapotára vonatkozik, ami egy adott időpontban kezdődött. Földi élete során bántalmazták a bűnösök, de győzött és Isten jobbjára ülhetett (Zsid 12:2-3). Abban az értelemben is el volt választva a bűnösöktől, hogy tökéletesen bűntelen volt (Zsid 4:15).

Krisztus „az egeknél magasságosabb” volt, „az egek fölé emeltetett” (ÚRK). Ez azt jelenti, hogy Isten felmagasztalta Őt minden létező fölé, tehát egy Istennel. A zsoltárokból Isten az, akit felmagasztalnak (Zsolt 57:6, 12; 108:6).

Jézus teljes mértékben ember lett, de tőlünk eltérően Ő nem volt bűnös (Zsid 2:14-16; 4:15). Ő tökéletes, nem pusztán azért, mert sosem követett el bűnt, hanem mert nem rontotta meg Őt a bűn úgy, ahogyan minket. Azért Ő a példaképünk, mert teljes mértékben emberré lett. Megmutatta, hogyan fussunk az élet versenyében (Zsid 12:1-4). Jézus példáját kell követnünk (1Pt 2:21-23). Azért Ő a Megváltónk, mert „szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott” (Zsid 7:26), mi pedig tükrözhetjük az Ő jellemét.

Jézus hozzánk hasonlóan ember volt, de sosem követett el bűnt. Hogyan foghatjuk ezt fel? Gondoljunk csak bele, hogy milyen szent! Miért adhat tehát üdvbizonyosságot nekünk az ígélet, hogy Isten nekünk tulajdonítja az Ő szentségét?

„Krisztus figyel bennünket. Tud mindent a terheinkről, a ránk leselkedő veszélyekről és a nehézségeinkről, és mindig mellettünk érvel! Minden lélek szükségletéhez igazítja közbenjárását, ahogy azt Péter esetében is tette... Szószólónk az érveivel tanítja a megpróbált, megkísértett gyermekeit, hogy erősödhessenek Sátán kísértéseivel szemben. Az ellenség minden lépését értelmezi. Ő rendezi az eseményeket” (Ellen G. White 90. levele, 1906. *The SDA Bible Commentary*. 7. köt. 931. o.).

„Sátán célja az volt, hogy az embert örökre elszakítsa Istentől, de Krisztusban szorosabb egységbe jutunk Istennel, mintha sohasem buktunk volna el. Az Üdvözítő felvette emberi természetünket, s ezzel olyan kötelékkel fűzte magát az emberiséghez, amit többé szétépíteni nem lehet... Ez a záloga annak, hogy Isten megtartja szavát. *»Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és az uralom az ő vállán leszén«* (Ézs 9:6). Fiának személyében Isten örökbe fogadta az emberi természetet, és a legmagasabbra, a mennybe helyezte. Az *»embernek Fia«* az, akivel megosztja a világmindenség trónját. Az *»embernek Fia«* az, akit *»csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének«* (Ézs 9:6) hívnak. A VAGYOK az összekötő kapocs Isten és az emberiség között, és kezével mindkettőt átfogja. Ő, aki *»szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott«* (Zsid 7:26), nem szégyell minket testvéreinek nevezni (lásd Zsid 2:11). Krisztusban egyesül a földi és a mennyei család. A megdicsőült Krisztus a mi testvérünk. Az emberiség magába zárja a mennyet, a Végtelen Szeretet pedig keblére öleli az emberiséget” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 17. o.).

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

1Mózes 10–16;

Evangelizálás, „Gyermekevangelizáció” c. alfejezet

1. Hogy hívták Kánaán elsőszülöttjét?
2. Mit kapott Ábrám Egyiptomban Száraiért?
3. Mit tett Ábrám a kezével, amikor Sodoma királyával beszélt?
4. Kiről olvassuk 1Móz 16-ban, hogy vadtermészetű ember volt?
5. A gyermekeket nevelő személyeknek mivel együtt kell kinyilvánítaniuk a szeretetüket?

Alapszöveg: Zsid 5:1–10; 1Móz 14:18–20; 1Pt 2:9; Zsid 7:1–3; 7:11–16, 22, 26.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

A bűn elválasztott minket Istentől, de Krisztus eljött, hogy áthidalja ezt a szakadékot. Ennek érdekében lett a mi Főpapunk. Szerepe hasonlít a földi papokéhoz, ugyanakkor különbözik is attól. Isten „Melkisédek hasonlósága szerinti” (Zsid 7:15) papságra hívta el Őt. A pap és egyben király Melkisédek kortársa volt Ábrahámnak. Amikor az ellenséges koalíció megtámadta Sodomát és Gomorát, nemcsak a városokat foglalta el, hanem Lótót, Ábrahám unokaöccsét is foglyul ejtette. Válaszként Ábrahám ellentámadásba lendült, és kiszabadította Lótót és a többi városból rabul ejtett embert, a javaikkal együtt. Miután visszatértek a harcból, Melkisédek, Sálem királya és papja megáldotta Ábrahámot, aki jutalom gyanánt átadta neki a harci zsákmány tizedét (1Móz 14).

Melkisédek azonban nem volt testet öltött Krisztus, és mennyei lény sem. Ő mindössze emberi király és pap volt, hasznos példakép, akit Pál fel is használt. Melkisédek, Krisztus előképeként beleillik Pál érvelési rendszerébe. Habár nem tartozott Lévi törzséhez – az ókori Izrael papi nemzetségéhez –, az Úr Krisztus jobb pap volt, mivel az ő papsága a Melkisédek rendje szerint való volt. Megjegyzendő, hogy Melkisédek tizedet kapott Ábrahámától, aminek köszönhetően elmondhatjuk, hogy az ő papsága magasabb rendű volt a Lévi papságánál. Melkisédek papsága tehát Jézus királyi papságának prototípusa.

II. MAGYARÁZAT

A főpap tulajdonságai

Zsid 5. fejezete egy a főpap tulajdonságait bemutató „katalógussal” kezdődik: „Mert minden főpap emberek közül választatván, emberekért rendeltetik az Isten előtt való dolgokban, hogy ajándékokat és áldozatokat vigyen a bűnökért, aki képes együtt érezni a tudatlanokkal és tévelygőkkel, mivelhogy maga is körül van véve gyarlósággal. És ezért köteles, miképpen a népért, azonképpen önmagáért is áldozni a bűnökért. És senki sem veszi magának e tisztességet, hanem akit Isten hív el, miként Áront is” (Zsid 5:1–4).

Zsid 5:1–4 szakaszában a főpap összesen tizenkét tulajdonságát találjuk felsorolva. Először is a munkaköri leírása: minden főpap (1) emberek közül van kiválasztva, (2) emberekért rendeltetik (3) az Isten előtt való dolgokban, és azért, (4) hogy áldozatokat és ajándékokat vigyen (5) a bűnökért. Majd

következnek a személyes vonásai: (6) képes együtt érezni a tudatlanokkal és a tévelygőkkel, és (7) tudatában van önmaga gyarlóságának. Mi több, (8) köteles önmagáért is áldozni a bűnökért, (9) miképpen a népért is. Végül következnek a hivatásával kapcsolatos tulajdonságok: (10) senki sem veszi magának ezt a tisztességet, (11) hanem akit Isten hív el, (12) miként Áront is.

Négy tulajdonság kitűnik a főpap vonásai közül: az emberekkel való azonosulása (az első 3 tulajdonság), képes uralkodni a saját érzelési felett (a 6. vonás), tele van gyarlósággal (7. tulajdonság), és Isten hívta el őt a főpapi szolgálatra (a 12. sajátosság). Mielőtt Jézus tulajdonságaira irányítanánk a figyelmünket, vizsgáljuk meg a főpap e négy kiemelkedő sajátosságát.

Elsősorban, a főpapot az emberek közül választották ki, izraelita kellett, hogy legyen (2Móz 29:9, 44; 4Móz 18:1–7), a Lévi nemzetségből való. Áront legelőször maga Isten hívta el (2Móz 28:1). Amikor bizonyos férfiak – mint például Kóré és társai – voltak oly vakmerőek, hogy magukat tegyék (vagy másokat) a főpapi tisztségbe, Isten kénytelen volt megsemmisíteni őket (4Móz 16:15–40). A papság és az ebből a magas tisztségből származó előjogok nem voltak jelentéktelen dolgok, ahogy azt Uzziás is megtapasztalhatta a saját bőrén, miután bement a templomba, hogy tömjént égessen az oltáron, és belpoklos lett (2Krón 26:16–21).

Érdekes, hogy a második templom idején, vagy a testamentumközi korban, a hasmoneus királyság fennállásának végén, Szalomé Alexandra – vagy más néven Jeruzsálemi Alexandra – Kr. e. 76–67 között uralkodott királynóként, de nem papként is. Lévén, hogy nő volt, nem tölthette be ez utóbbi tisztséget, így hát kinevezte főpapnak a legnagyobb fiát, II. Hürkánoszt. Ennek öccse, II. Arisztobulosz nem értett egyet a testvére kinevezésével, és versengett érte ezért a pozícióért.

Láthatjuk tehát, hogy a földi főpap mindig is férfi volt, és a nép közül választották. Továbbá azonosulnia kellett népével. Amint azt már elmondtuk, izraelita volt, Áron leszármazottja, a Lévi nemzetségből. Abban állt a munkája, hogy képviselte az embereket Isten előtt, és ajándékokat, áldozatokat mutatott be Neki önmaga és embertársai számára. A Krisztus és köztünk lévő kapcsolat témája Zsid 2:17–18 verseiben jelenik meg először a levélben, majd újra feltűnik Zsid 4:14–16 szakaszában, hogy Pál még jobban elmélyüljön a kérdésben Zsid 5. fejezetében.

Másodsorban, a Zsidókhöz írt levél leírásának értelmében a főpap olyan személy, aki képes uralni az érzelmeit azok előtt, akik tudatlanok és tévelygők (Zsid 5:2). Az eszményi főpap nem volt sem túl szigorú, sem közömbös a bűnnel szemben. A liturgikus év általános felelősségeit kiosztotta másoknak (2Móz 29:38–46), az engesztelés napján azonban egyedül ő mutatott be áldo-

zatot (3Móz 16:1–25), és viselte az ítélet hósenét az Urimmal és a Thumimmal (2Móz 28:30). Mindehhez sok önuralomra volt szüksége.

Harmadsorban, habár a főpap néha felháborodott a nép által elkövetett bűnök miatt (gondoljatok csak Éli főpapra, amikor Annát tévesen ittasnak ítélte [1Sám 1:13–14]), ő maga is gyarlóságoknak alávetett ember volt. Zsid 5:2 versében azt mondja Pál, hogy a főpap „körül van véve” gyengeségekkel (lásd 2Móz 28). Ez a pontosítás azért fontos, mert a saját gyarlóságának tudatában nyájasan közeledhetett a bűnösökhöz. Főpapi minőségében megértést tanúsított a nép iránt, és uralkodott az érzésein, amikor felháborodhatott volna, mivel tudatában volt annak, hogy ő is bűnnek alávetett ember. Ez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a nép megközelíthető személynek tartsa őt.

Negyedsorban, nem akar ki „iratkozhatott fel” vagy „versenyezhetett” a főpapi tisztség betöltésére. Az első, akit kineveztek erre a szolgálatra, Áron volt, akit maga Isten választott ki. Senkinek sem volt megengedve, hogy saját magát nevezze ki főpapnak. Csak akkor foglalhatta el valaki ezt a kinevezést, ha maga Isten hívta őt el erre a feladatra.

Következtetésképpen: a főpap azonosult a népével, uralta az érzéseit, tudatában volt saját gyarlóságának, és csak akkor töltötte be ezt a tisztséget, ha erre maga az Úr kérte fel őt.

Megbeszélésre

Amikor az egyház fegyelmez valakit, miért fontos, hogy azok, akik megvannak bízva a fegyelmezővel, együttérzést gyakoroljanak a fegyelmezett személy iránt, uralkodjanak saját érzéseik és indulataik felett, és mindvégig legyenek tudatában önnön gyöngeségüknek?

Krisztus tulajdonságai

Zsid 5:5–6 verseitől Pál Jézusra irányítja a mondanivalóját. Krisztusról a földi főpap két, az előző részben bemutatott tulajdonságának kontextusában beszél, és pedig: Istentől kapott megbízatása és az emberekkel való azonosulása összefüggésében.

Először is Krisztus nem maga vette a tisztséget, hogy a Főpapunk legyen, hanem Isten nevezte ki Őt ebbe a tisztségbe. Hogyan bizonyítja ezt Pál? Két zsoltár összeillesztésével. Mindkét zsoltárra történt már utalás a Zsidókhoz írt levélben, pontosabban Zsid 1:5 és 1:14 versében. Előbb Zsolt 2:7 versét idézi. A 2. zsoltár messianisztikus zsoltár, amelyben Jézus Dávid Fiának van nevezve, akiről jövendöltek. A második idézett zsoltár a 110., abból is a 4. vers, amelyben az áll, hogy Isten hívta el Jézust, hogy főpap legyen. Zsid 1:3 versében már megemlítette Pál, hogy mit valósított meg Jézus főpapi minőségében: „Aki minket bűneinktől megtisztítván, üle a Felsőnek jobbjára a magasságban.”

Pál itt Jézus fiúi minőségének motívumát főpapi minőségének motívumával ötvözi. Jézust Isten Fiának és az emberek tökéletes Főpapjának nevezi, „Melkisédek rendje szerint” (Zsid 5:6), vagy ahogy Zsid 7:15 versében írja: „a Melkisédek hasonlatossága szerint”. Melkisédekhez hasonlóan tehát Jézus egyben Király és Főpap. A Lévi nemzetségéhez tartozó emberi főpapokkal összehasonlítva Jézus jobb önáluk, mivel képes nyájasan viszonyulni a tudatlanokhoz és a tévelygőkhöz, megindul gyarlóságainkon (Zsid 4:15), és „Ő maga is megkísértetvén, segíthet azokon, akik megkísértetnek” (Zsid 2:18). „Mindenképpen üdvözítheti is azokat, akik Ő általa járulnak Istenhez” (Zsid 7:25), és „egyetlenegy áldozatával örökre tökéletesekké tette a megszentelteket” (Zsid 10:14).

Jézus második tulajdonsága – az, hogy azonosul az emberekkel – az Ő szenvedésében, tanulással megmunkált engedelmisségében és tökéletességében válik nyilvánvalóvá (Zsid 5:7–10).

Megbeszélésre

Olvasd el Zsid 7:23–25 szakaszát! Miért szükséges, hogy a Lévi nemzetségből származó főpapoknál jobb Főpapunk legyen?

III. ALKALMAZÁS

Pál Jézust – Isten trónra emelt Fiának minőségében (Zsid 1) – az angyaloknál magasabb rendűnek írja le. Mindazonáltal Isten egy rövid ideig alacsonyabb rendűvé tette Jézust az angyaloknál, mint aki a halála által megsemmisítette a halál erejét, amely a Sátáné volt (Zsid 2). Jézus továbbá úgy is megjelenik Pál jellemzésében, mint aki képtelen nyugodalmat nyújtani az Egyiptomból szabaduló nemzedéknek, aminek oka a nép hitetlensége (Zsid 3), viszont nyugodalmat biztosíthat Isten Messiás eljövetele után élő földi népének (Zsid 4). Ugyanakkor Jézus pap is, aki hasonlatos a léviták törzséhez tartozó papokhoz, de különbözik is tőlük (Zsid 5). Ezen ismeretek fényében mi a következő szakasz, amely felé Pál vezetni szeretné a levél címzettjeit?

Pál azt akarja, hogy olvasói jobban megértsék Jézus főpapi munkáját, látván a hasonlóságot közte és Melkisédek között. Vannak azonban akadályai ennek: olvasói nehezen értik az Igét, éretlen keresztények lévén inkább „tejre”, mint kemény táplálékra van szükségük, és újszerűen hat rájuk a megigazulásról szóló üzenet (Zsid 5:11–14). Habár Pál kemény szavakat használ, biztató feddését egy a hallgatósága lelki állapotára vonatkozó pozitív kijelentéssel hozza egyensúlyba: „De ti felőletek, szerelmeseim, ezeknél jobb és üdvösebb dolgokról vagyunk meggyőződve, ha így szólunk is” (Zsid 6:9).

Gyakorlati kérdések

1. Van-e olyan állomása lelki utazásunknak, amikor Istenen kívül más személy(ek)nek is számot kell adnunk fejlődésünk érdekében?
2. Létezik-e valamilyen lelki tekintély, amely közösségi szinten felelősségre vonhat minket, Pálhoz hasonlóan, aki számon kéri olvasóit? Miért igen, vagy miért nem?
3. Létezik-e passzív kereszténység, vagy maga a fogalom is ellentmondás önmagában?

Jézus, a lélek Horgonya

*E heti tanulmányunk: Máté 16:24; Róma 6:6;
Zsidók 6:4-6, 9-13, 17-20; 10:26-29*

Szombat délután

Alapige: „Megragadjuk az előttünk levő reménységet, mely lelkünknek mintegy bátorságos és erős horgonya, és beljebb hatol a kárpitnál, ahová útnyitóul bement érettünk Jézus, aki örökké való főpap lett Melkisédek rendje szerint.” (Zsid 6:18-20).

Zsid 5:11–6:20 szakasza megszakítja a Jézus értünk végzett papi szolgálatáról szóló teológiai fejtegetést. Pál beékel a gondolatmenetébe egy szigorú figyelmeztetést a Krisztustól való eltávolodás veszélyéről.

Úgy tűnik, fennállt annak az esélye, hogy az emberek belemerülnek az önsajnálát és a hitetlenség mocsarába. Pál apostolt aggasztotta, hogy a nehéz helyzet miatt tompult olvasói és hallgatói lelki érzékenysége, és emiatt nem fejlődnek az evangélium megértésében és tapasztalásában.

Vajon nem fenyeget mindannyiunkat az a veszély, hogy a megpróbáltatások miatt elcsüggedünk, következésképpen pedig eltávolodunk a hittől?

A szigorú figyelmeztetés viszont szeretetteljes bátorításban végződik. Pál kifejezi, hogy bizik az olvasóiban és magasztalja Jézust, akiben megtestesült Istennek a megváltásról szóló megszeghetetlen ígérete (Zsid 6:9-20). Zsid 10:26-39 szakaszában megismétlődik a figyelmeztetés és bátorítás ciklusa.

Ezt a ciklust fogjuk most tanulmányozni, miközben Jézus erősítő szavaira összpontosítunk.

1. Olvassuk el Zsid 6:4-5 verseit! Mit nyertek a Krisztusban hívők, amíg hűségesek voltak hozzá?

A „megvilágosodás” itt a megtérést jelenti (Zsid 10:32), és azokra vonatkozik, akik a „sötétségből”, azaz Sátán hatalmából a „világosságra” jutottak (ApCsel 26:17-18, RÚF), a bűntől (Ef 5:11) és a tudatlanságból való szabadulást jelképezi (1Thessz 5:4-5). Az igei alak itt arra utal, hogy Isten világosítja meg a hívőket Jézus „dicsőségének visszatükröződése” által (Zsid 1:3).

A „megízlelték a mennyei ajándékot” és a „részeséivé lettek a Szentléleknek” (RÚF, ÚRK) fordulatok rokon értelműek. Isten „ajándéka” utalhat a kegyelemre (Róm 5:15) vagy a Szentlélekre is, akin keresztül árasztja ki kegyelmét (ApCsel 2:38). Akik „megízlelték” a Szentlelket (Jn 7:37-39; 1Kor 12:13), már tapasztalták az Úr „kegyelmét”, és ennek része az erő is, hogy teljesíthessék akarátát (Gal 5:22-23).

Úgy lehet megízlelni „az Istennek jó beszédét” (Zsid 6:5), hogy személyesen meggyőződünk az evangélium igazságáról (1Pt 2:2-3). A „jövendő világnak” erői az Úr csodáira vonatkoznak, amelyeket a jövőben tesz majd a hívőkért: a feltámasztás (Jn 5:28-29), testünk átváltoztatása és az örök élet. A hívők azonban mindezt már a jelenben kezdik „megízlelni”. Lelkileg feltámadtak (Kol 2:12-13), megújult az elméjük (Róm 12:2) és örök életet kaptak Krisztusban (Jn 5:24).

Pál valószínűleg a pusztai nemzedékre gondolt, akik érezték Isten kegyelmét és szabadítását. „Megvilágosította” őket a tűzoszlop (Neh 9:12, 19; Zsolt 105:39), élvezhették a manna mennyei ajándékát (2Móz 16:15), tapasztalták a Szentlélek jelenlétét (Neh 9:20), megízlelték az Úr jó szavát (Józs 21:45) és az „eljövendő világnak” erői „csodákat és jeleket” vittek végbe, hogy megszabadulhassanak Egyiptomból (ApCsel 7:36). Pál viszont felveti: ahogy minden bizonyosság ellenére a pusztai nemzedék elhagyta Istent (4Móz 14:1-35), úgy A zsidókhöz írt levél hallgatósága esetében is fennállt ugyanennek a veszélye, pedig annyi jelét láthatták az Úr jóindulatának.

Hogyan tapasztaltuk mi magunk is azt, amiről A zsidókhöz írt levélben ezek a versek szólnak, például a „megvilágosodást”?

2. Vessük össze Mt 16:24, Róm 6:6, Gal 2:20, 5:24, 6:14 és Zsid 6:4-6 verseit! A hasonlat alapján tehát mit jelent az, hogy „megfeszítik Krisztust”?

Az eredeti görög szövegben hangsúlyos a „*lehetetlen*” szó. Lehetetlen, hogy Isten helyreállítsa azokat, akik „*elestek*”, mert „*újra megfeszítik önmaguknak az Isten Fiát*” (Zsid 6:6, RÚF). Pál ki akarja emelni, hogy *Krisztuson kívül nem vezet más út a megváltáshoz* (ApCsel 4:12). Nem lehet másképp üdvözülni, mert „*lehetetlen, hogy az Isten hazudjon*” (Zsid 6:18), illetve „*hit nélkül... lehetetlen Istennek tetszeni*” (Zsid 11:6).

Isten Fiának ismételt megfeszítése jelképes kifejezés, azt írja le, hogy mi történik a Jézus és a hívő közötti személyes kapcsolatban.

A vallási vezetők azért feszítették keresztre Jézust, mert fenyegetőnek vélték a hatalmukra és az önrendelkezésükre nézve. El akarták pusztítani Krisztus személyét, hogy megszabadulhassanak attól, akiben hatalmas és veszélyes ellenséget láttak. Hasonlóképpen az ember a legalapvetőbb módon kihívásnak érezheti az evangéliumot is az önállóságára és önrendelkezésére nézve. A keresztyén élet lényege, hogy felvegyük a keresztet és megtagadjuk önmagukat (Mt 16:24). Ez azt jelenti, hogy megfeszítjük a világot (Gal 6:14), az óembert (Róm 6:6), illetve a testet is az „*indulataival és kívánságaival*” (Gal 5:24). A keresztyén élet célja, hogy bizonyos értelemben meghaljunk: ha nem halunk meg az énünknek, nem kaphatjuk meg az új életet, amit Isten akar nekünk adni (Róm 6:1-11)!

A halálig megy a harc Jézus és az énünk között (Róm 8:7-8; Gal 5:17). Nehéz küzdelem, amit nem lehet egyszerre megnyerni. Ez a szakasz nem arra utal, aki időnként elbukik az „óemberrel” és a „testtel” vívott küzdelemben. Azokra vonatkozik, akik *már* őszintén megtértek és üdvösségre jutottak (Zsid 6:4-5), később azonban úgy döntenek, hogy Jézus veszélyezteti azt az életet, amire vágnak, ezért véget akarnak vetni a vele való kapcsolatuknak. Vagyis amíg az illető el nem határozza, hogy végleg elfordul Krisztustól, addig még van reménye az üdvösségre.

Mit jelent meghalni az „énnek” és felvenni a keresztet? Életünk mely területe felett a legnehezebb átadnunk az uralmat Krisztusnak?

Zsid 6:4-6 részének figyelmeztetése hasonlít arra, ami 10:26-29 szakaszában található. Pál elmagyarázza, hogy ha az olvasói elutasítják Jézus áldozatát, nem lesz más lehetőségük a bűnbocsánatra, mert annak Krisztuson kívül nincs más útja (Zsid 10:1-14).

3. Olvassuk el Zsid 10:26-29 részét! Milyen három módon jellemzi a levél írója a megbocsáthatatlan bűnt?

Pál nem azt mondja, hogy nem lehet engesztelést szerezni arra a bűnre, amit az igazság megismerése után követnek el. Isten Jézust jelölte ki Szószólónkként (1Jn 2:1). Rajta keresztül kapunk bűnbocsánatot (1Jn 1:9). Az Ige Isten Fia megtapasásaként, a szövetség vérének meggyalázásaként és a Szentlélek bántalmazásaként (Károli), megcsúfolásaként (RÚF, ÚRK) jellemzi (Zsid 10:29) azt a bűnt, amire nincs bűnbocsánat. Nézzük át ezeknek a kifejezéseknek a jelentését!

Az „*Isten Fiát lábbal tiporja*” (Zsid 10:29, RÚF) kifejezés Jézus uralmának elutasítását jelenti. Az „Isten Fia” cím arra emlékeztette a hallgatóságot, hogy Isten a jobbára ültette Jézust, és megígérte neki: lába „*zsámolyává*” teszi az ellenségeit (Zsid 1:13; lásd még 1:5-12, 14). Krisztus megtapasása arra utal, hogy aki hitehagyóvá lett, az ellenségének tartja Őt. A levél érvelésének összefüggésében (Zsid 1:13) azt is mondhatnánk, hogy a hitét elhagyó személy letaszította Jézust a trónról (amit ezután ő maga foglalt el) és „*zsámolyává tette*”. Ezt akarta Lucifer elérni a mennyben (Ézs 14:12-14), és a „*bűn embere*” is ezt kísérelte majd meg a jövőben (2Thessz 2:3-4).

A „*szövetség véret... közönségesnek tartja*” (RÚF) kifejezés Jézus áldozatának elutasítására utal (Zsid 9:15-22). Azt a gondolatot sugallja, mintha Krisztus vérének nem lenne tisztító ereje.

A „*kegyelemnek lelkét bántalmazza*” fordulat nagyon kifejező. A görög *enybrisas* kifejezés („sértés”, „gyalázat”) az önteltség megmutatkozásával jár együtt, ami „*arcátlanságra*” és „*gőgre*” utal. Ez éles ellentétben áll a Szentlélek bemutatásával, ami szerint Ő „*a kegyelemnek Lelke*”. A hitét elhagyó személy sértéssel felel Isten kegyelmi ajánlatára.

A hitehagyó helyzete így menthetetlen. Elutasítja Jézust, az áldozatát és a Szentlelket is.

Zsid 6:4-8 részének szigorú és komoly figyelmeztetése után Pál kifejti: bízunk abban, hogy az olvasói nem szakadtak el a Fiútól, és a jövőben sem teszik ezt. Reméli, hogy megszívélve a figyelmeztetést, jó gyümölcsöket fognak teremni. Olyanok lesznek, mint a „föld”, amit Isten gondoz, ezért a várt gyümölcsök teremnek meg bennük. Részesülnek majd Isten áldásában (Zsid 6:7), ami nem más, mint az üdvösség (Zsid 6:9).

4. Olvassuk el Zsid 6:9-12 szakaszát! Soroljuk fel azokat a jó dolgokat, amelyeket a hívők tettek és továbbra is tesznek, illetve magyarázzuk meg, hogy ez mit jelent!

A hívők azzal mutatták ki a szeretetüket az Úr „neve” iránt, azaz maga Isten iránt, hogy szolgáltak a szenteknek. Itt nem elszigetelt múltbeli esetekről volt szó, hanem egészen addig tartó folyamatos tettekről. Nem a kivételes cselekedetek mutatják be az ember valódi jellemét. Az Isten iránti szeretet legnagyobb bizonyítékai nem feltétlenül az úgymond „vallási” cselekedetekben, hanem a többi ember, főként a nehezebb helyzetben levők iránti szeretetben mutatkoznak meg (Mt 10:42; 25:31-46). Pál tehát buzdítja a hívőket, hogy ne feledkezzenek meg a jó cselekedeteikről (Zsid 13:2, 16).

Vessünk egy pillantást Zsid 6:12 versére! Arra figyelmeztet, hogy ne legyünk „restek”, ez jellemzi ugyanis azokat, akik nem fejlődnek tovább és akiknél fennáll az elfordulás veszélye (Zsid 5:11; 6:12). A reménységet nem pusztán a hit elméleti fejtegetése tartja életben, hanem a szeretetteljes tettekkel kifejezett hit (Róm 13:8-10).

Pál azt akarta, hogy az olvasói azokat kövessék, akik a hitük és türelmük révén öröklik az ígéretek. Már utalt a pusztai nemzedék rossz példájára, akik a hit és a kitartás hiányában nem nyerhették el a megígért örökséget. Ezek után említi Ábrahámot (Zsid 6:13-15) annak példaképeként, aki „hit és béketűrés” (ÚRK) által megkapta az ígéretet. A *zsidókhöz írt levél* 11. fejezetében folytatódik a hithősök felsorolása, ami a 12. fejezetben Jézussal ér a tetőpontra, hiszen a hit és a türelem tekintetében is Ő a legfőbb példaképünk (Zsid 12:1-4). Jel 14:12 verse szerint hit, béketűrés és a törvény megtartása jellemzi a végidőben élő szenteket.

Időnként intenünk kell azokat, akiket szeretünk. Mit tanulhatunk meg az apostoltól mások figyelmeztetése és bátorítása terén?

Pál óvott a hitehagyástól, továbbá szeretetre és hitre bátorított. A gondolatmenetének ez a része a Krisztusban nyert bizonyosság gyönyörű, szárnyaló kifejtésében csúcsosodik ki.

5. Olvassuk el Zsid 6:17-20 szakaszát! Mivel garantálja Isten, hogy teljesíti a nekünk tett ígéreteit?

Isten több garanciát is adott arra, amit megígért nekünk. Először is, esküvel biztosított bennünket (Zsid 6:17). A Szentírás szerint Izrael számára azok az ígérek váltak bizalmuk legfőbb alapjává Isten állandó kegyelmét illetően, amelyeket az Úr Ábrahámnak és Dávidnak tett. Amikor Mózes az aranyborjú esetében történt hitehagyás után bocsánatért könyörgött a nép számára, az Ábrahámnak tett esküre hivatkozott (lásd 1Móz 22:16-18; 2Móz 32:11-14). Kérésének erejét az adta, hogy Isten szava visszavonhatatlan (Róm 9:4; 11:28-29).

A zsoldáros is hasonlóképpen járt közben Izraelért Istennél, és arra az esküre hivatkozott, amit az Úr Dávidnak tett: *„Nem töröm meg az én szövetségemet, és ami kijött az én számból, el nem változtatom. Megesküdtem egyszer az én szentségemre: vajon megcsalhatnám-é Dávidot? Az ő magva örökké megmarad, és az ő királyi széke olyan előttem, mint a nap. Megáll örökké, mint a hold, és bizonyos, mint a felhőben lévő bizonyosság”* (Zsolt 89:35-38). Az Újszövetség szerint mindkét eskü beteljesedett Jézusban, Ábrahám magvában, aki felemeltetett és Dávid trónjára ült (Lk 1:31-33, 54-55; Gal 3:13-16).

Másodszor, az Úr azzal biztosított bennünket az ígéreteiről, hogy Jézust a jobbára ültette. Krisztus felemeltetésének az a szerepe, hogy megerősítse a hívőknek tett ígéretet, ami szerint Ő *„útnyitóul”* ment be *értünk* (Zsid 6:20). A mennybemenetele Isten megváltásának bizonyosságát mutatja be nekünk. Jézus *„mindenkiért megízlelte a halált”*, Isten szenvedés által dicsőítette Őt meg, hogy így vezesse *„számtalan fiát... dicsőségre”* (Zsid 2:9-10, HUNB). Krisztus az Atya színe előtt van, Ő a lelkünknek az Úr trónjához rögzített *„horgonya”* (Zsid 6:19). Isten uralmának becsületét védi meg a Jézus által nekünk adott ígéret beteljesedése. Mi más biztosítékra volna még szükségünk?

Milyen érzés, hogy Isten esküt tett nekünk? Miért kell üdvbizonyosságot ébresztenie bennünk ennek a gondolatnak, még ha méltatlannak érezzük is magunkat?

Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, „János, a szeretett tanítvány” c. fejezete, 355–359. o.; *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Júdás” c. fejezete, 619–627. o.

„A saját énünk elleni küzdelem a leghatalmasabb harc, amelyet meg kell vívunk. Énünket átengedni, alárendelni mindent Isten akaratának, küzdelembe kerül, de a lélek kénytelen engedelmessé válni Istennek, mielőtt szentségben megújulhatna” (Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, 33. o.).

„János vágyott arra, hogy hasonlóná váljék Krisztushoz. Jézus szeretetének átalakító befolyása szelíddé és aláztatossá tette. Elrejtette énjét Jézusban. János minden tanítványtársánál jobban átadta magát e csodálatos élet hatalmának... Krisztus iránti mély szeretete arra serkentette, hogy mindig szorosan haladjon mellette. Az Üdvözítő szerette mind a tizenkettőt, azonban János volt a legfogékonyabb lelkiületű. Fiaatalabb lévén a többinél, inkább a gyermek jóhiszemű bizalmával nyitotta meg szívét Jézus előtt. Így került a többieknél bensőségesebb kapcsolatba Krisztussal, és általa a Megváltó mély lelki tanításokat közölte az utókorral... Arcán az Úr dicsősége tükröződött. Az életszentség szépsége, amely életét átalakította, Krisztushoz hasonló fényvel ragyogott vonásairól. Imádatlással és szeretettel csüggött az Üdvözítőn; egyedüli óhaja volt, hogy hozzá hasonlítson és vele közösségben élhessen. Jellemében Mestere jellege tükröződött” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 358–359. o.).

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

1Móz 17–23;

Evangelizálás, „A turistaközpontok” c. alfejezet

1. Melyik nőről van feljegyezve 1Mózes 17-ben, hogy nemzetek királyai származnak tőle?
2. Kik vették körül Sodomában Lót házát?
3. Milyen szívvvel és milyen kézzel cselekedett Abimelek Sárával kapcsolatban?
4. Hány évet élt Sára?
5. A gyógyulni és kikapcsolódni vágyókat fogadó turistaközpontokban milyen misszionáriusokra van szükség?

Alapszöveg: Zsid 6:4–6; Mt 16:24; Róm 6:6; Zsid 10:26–29; 6:9–13; 6:17–20.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

A Zsidókhoz írt levél 5. fejezete szomorúbb hangnemben ér véget: Pál megfeddi olvasóit, amiért nem fejlődtek lelki utazásuk során, de ennek ellenére folytatja a prédikációját, mélyebb teológiai tartalmak felé haladva, nem számolva azzal, hogy levele címzettjei „restek a hallásra” (Zsid 5:11; a Cornilescu változat szerint: „nehéz a felfogóképességük”, a ford. megj.). Szándékában állt újfent olyan alapvető tanításokról beszélni a hallgatóságának („ha az Isten megengedi”), mint „a holt cselekedetek”, „az Istenben való hit”, „a (rituális) mosakodás”, „a kezek rátevése”, „a holtak feltámadása és az örök ítélet” (Zsid 6:1–2).

Továbbá, a múltban a címzettjeinek alkalmuk volt megtapasztalni egy sor áldást Isten részéről. Ezekről az áldásokról Zsid 6:4–5 verseiben olvashatunk. „Megvilágosítottak” és „megízlelték az Istennek jó beszédét és a jövő világának erőit”. Ezek a kifejezések egyenértékűek a megtérés, Isten kegyelme, a jeleket és csodákat tevő Szentlélek, valamint az igazság evangéliuma és az üdvösség megtapasztalásával.

És mégis, mindezek ellenére, egyesek úgy tűnik, hogy elhagyták a hitet. Pál ezt írta nekik: „Mert lehetetlen dolog, hogy akik egyszer megvilágosítottak... ismét megújuljanak a megtérésre” (Zsid 6:4, 6). Hasonlóan lesújtó ítélet hangzik el Zsid 10:26–29 szakaszában azok ellen, akik akaratlagosan kitaranak a bűnben még azután is, hogy megismerték az igazságot. A hitehagyó magatartását metaforákban írja le a szerző, amelyek egyenértékűek Jézus, az Ő áldozata és a Szentlélek megtagadásával.

II. MAGYARÁZAT

Az újbóli megújulás lehetetlen volta

Vajon Zsid 6:4–6 – ahogy Zsid 10:26–29 is – arról beszél, hogy lehetetlen valakinek újra megtérnie? Valóban arról lenne itt szó, hogy ha egy keresztény elhagyja a hitet, nem térhet meg újból? Annak gondolata, hogy lehetetlenség valakinek újra megtérnie, Zsid 6:4–6 értelmezésén alapult, amelyet a keresztények az egyháztörténelem folyamán vallottak, és keresztségüket – meggyőződésük következményeként – egészen a haláluk közeledtéig halogatták. De vizsgáljuk meg ezt a kijelentést más szemszögből: hogy hangzik ez a figyelmeztetés, ha Péter Gecsemáné kerti tapasztalatának prizmáján keresztül vizsgáljuk meg (Mt 26:69–75)? Az alábbiakban megpróbáljuk megérteni Zsid 6:4–6 szakaszát, továbbá összhangba hozni azt Péter tapasztalatával, valamint a teljes Szentírás üzenetével.

Elsősorban célunk megérteni, hogy mikén mentek keresztül azok az emberek, akiknek Pál a levelét írta. Egyesek közülük megvilágosodtak, megízlelték a mennyei ajándékot és az Istennek jó beszédét, részesei lettek a Szentléleknek, majd „elestek”. Az első költői kép, amit a szerző a keresztények leírására használ: „megvilágosítottak”, amely Zsid 10:32 versében is feltűnik: „Emlékezzetek pedig vissza a régebbi napokra, amelyekben, minekutána megvilágosítottatok, sok szenvedésteljes küzdelmet állottatok ki.” Ez a metafora látszólag betekintést nyújt a levél címzettjeinek tapasztalatába, melyet hitéletük kezdetén átéltek. Isten Lelkének köszönhetően elhagyták a holt cselekedeteket, és megtértek Istenben (Zsid 6:1), eljutottak az igazság megismerésére (Zsid 10:26).

A második szókép – „megízlelték a mennyei ajándékot” (Zsid 6:4) – rámutat arra, hogy a keresztényeknek részük volt az Istentől kapott üdvösség ajándékának tapasztalatában. A „megízlel” ige Zsid 2:9 versében is megjelenik, ahol az Úr Jézus Krisztusról azt olvassuk, hogy „meg kellett ízlelnie a halált, Isten kegyelméből mindenkiért”. Emberként a halál tapasztalata teljességgel idegen volt számára. A levél címzettjei megízlelték a mennyei ajándékot – „az ily nagy üdvösség”-et (Zsid 2:3) –, amely valóság számukra ismeretlen volt azelőtt.

A mennyei ajándék megízlelésével szoros kapcsolatban áll a Pál által használt harmadik szókép. A keresztények „részeseivé lettek a Szent Léleknek” (Zsid 6:4). Ez a kijelentés Zsid 3:1 és 3:14 versét juttatja eszünkbe, ahol azt olvassuk, hogy a keresztények „szent atyafiak”, akik „részesei a mennyei elhívásnak”. A Szentléleknek és az Ő ajándékainak a kitöltetése olyan tapasztalat volt az életükben, amelyet megtérésük első szakaszában lelkesedéssel éltek meg (Zsid 2:4).

A metaforák sora a táplálékok és az ízlelés világából vett képekkel folytatódik. Az „Isten jó beszédének megízlelése” (Zsid 6:5) az evangélium hallására vonatkozik, amelyet a címzettek akkor kaptak meg, amikor elfogadták az üdvösség jó hírét (Zsid 2:3). A héber Bibliában időnként találkozunk olyan asszociációkkal, amelyek Isten Igéjét a fizikai táplálékkal hasonlítják össze. Pál hallgatói nem csupán a címzettjei Isten jó beszédének, hanem a „jövendő világ erőinek” (Zsid 6:5) a megtapasztalói is, akik „jelekkel meg csodákkal és sokféle erővel” tettek bizonyosságot (Zsid 2:4).

Négy hosszú, pozitív metafora után hirtelen változás következik be. Az utolsó szókép a hitehagyás gondolatát közvetíti: „és elestek” (Zsid 6:6). Az „elesik” vagy a (hitet) „elhagy(ja)” ige jelentheti a bűn elkövetését, általános értelemben. A következő kifejezés azonban – „önmaguknak feszítik meg az Istennek ama Fiát” (Zsid 6:6) – arra enged következtetni, hogy a bűnt itt radikálisabb értelemben kell vennünk: eltávolodás az üdvösség bármely azelőtti tapasztalatától, amelyeket a 4. és az 5. vers említ meg. Egyszerűen szólva,

a hívők, akiknek Pál a levelét írta, átélték a megtérés, az üdvösség, a Szentlélekkel való betöltekezés és az Isten jó beszéde megízlelésének tapasztalatát, majd pedig letértek a hit útjáról.

Miután megértettük, hogy mit éltek át a múltban Pál levelének címzettjei, vizsgáljuk meg az újra megtérés lehetetlenségének fogalmát, amiről Zsid 6:4–6 szakaszában olvasunk. Technikai részleteket is górcső alá kell vennünk. A fentebb említett öt metafora mindenike a görögben melléknévi igenév. Mind múlt idejűek (aorist igeforma), egy a múltban történt, már befejezett cselekményt jelölnek. A melléknévi igevek sora ugyanazt az embercsoportot jellemzi. Ilyen értelemben ez a közösség a múltban keresztülment a megvilágosodás lelki élményén, majd miután az összes vallásos tapasztalaton átesett, elhagyta a hitét.

Zsid 6:6 utolsó része egy másik ige csoportot használ („önmaguknak feszítik meg az Istennek ama Fiát, és meggyalázzák őt”). Ezúttal Pál jelen időben használja az igéket. Hirtelen tér át a múlt időről a jelen időre, ami azt sejteti, hogy a cselekmény még folyamatban van. Mit jelentsen ez? A jelen idejű igeidő egy a beszéd ideje alatt még tartó cselekvést jelöl. Mindkét ige jelen időben írja le a jelenben bekövetkezett hitehagyás valóságát, amit a szerző olyan rossznak minősít, hogy az ellehetetleníti az újbóli megtérést, mivel a lázadót Krisztus ellenségévé változtatja. Újra keresztre feszíti Isten Fiát, és állandóan megcsúfolja Őt. Mit sugall ez a kijelentés? Megcsúfolni, gúnyt űzni Krisztusból egyenlő a keresztre feszítés felelevenítésével. Ennek a cselekedetnek az ismétlése érzékelteti, milyen lesújtó és állandó hatása van a hitehagyásnak azokra, akik valaha megvilágosítottak. Az Úr Jézussal szemben tanúsított magatartásuk miatt nem lehet őket újra megtérésre vezetni. Cselekedeteik hitehagyásuk okát és jelen magatartásukat egyaránt leírja. Mivel megtagadják Krisztust, képtelenek megtérni.

De mit mondhatunk azokról, akiknek nem ez a magatartásuk? Van még esélyük? Természetesen! Hasznunkra van a Péter esete. Miután háromszor megtagadta Jézust, hirtelen eszébe jutott, hogy mit mondott neki az Úr rá vonatkozóan, „és kimenvén onnan, keservesen síra” (Mt 26:75). Ez a bánkódás teljesen különbözik a hitüket megtagadók magatartásától, akik Zsid 6. fejezete szerint keresztre feszítik Jézust és gúnyt űznek belőle. Mi több, 1Jn 2:1 versében ezt olvassuk: „Én fiacskáim, ezeket azért írom néktek, hogy ne vétkezzetek. És ha valaki vétkezik, van Szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus.” A Közbenjáró vagy Ügyvéd csak akkor segíthet, ha elfogadják Őt mint Segítőt, és nem feszítik keresztre vagy gúnyolják.

Következtetésként: Zsid 6:4–6 versei világossá teszik, hogy az episztola címzettjei átmentek a vallásos tapasztalatok teljes skáláján, a megtéréstől a hitehagyásig. Egyesek közülük gúnyt űztek Jézusból, és szimbolikusan újfent

keresztre feszítették, ami lehetetlenné tette számukra az újbóli megtérést. Lényegében ezzel a magatartásukkal ellenségüknek kiáltották ki Krisztust. Ha viszont Péterhez hasonlóan alázatos magatartást tanúsítanak, lehetséges számukra a megbocsátás. Jézus Krisztus, az Ügyvédünk kész újból megtérésre vezetni minket.

Ugyanez érvényes Zsid 10:26–29 verseire is. A szakasz az akaratlagosan, szándékosan és kihívó módon elkövetett bűn megnevezésével kezdődik: „Mert ha szándékosan vétkezünk, az igazság megismerésére való eljutás után, akkor többé nincs bűnökért való áldozat” (Zsid 10:26). Itt is a bűnben való szándékos kitartás van leírva, amely megfosztja az embert a bűnbocsánattól. Egyesek „*megtapodták* az Isten Fiát, és a szövetségnek vérét, mellyel megszenteltetett, tisztátalannak *tartják*, és a kegyelemnek Lelkét *bántalmazzák*” (Zsid 10:29). Cselekedeteik folytán ellenségként tekintenek Jézusra, üdvözítő vérét megfosztják szabadító erejétől, gúnyt űznek Isten kegyelmének ajándékából, vagy kevélyen tudomást sem vesznek róla. Az ilyen emberek nem is akarnak megtérni. Semmibe veszik Jézust és az Ő munkáját, egyértelmű tehát, hogy számukra lehetetlen a megtérés.

De ti felőletek, szerelmeim, ezeknél jobb és üdvösségesebb dolgokról vagyunk meggyőződve

Egy ilyen szigorú feddést követően Pál újból közvetlenül levele címzettjeihez szól, ezúttal bátorító hangnemben: „De ti felőletek, szerelmeim, ezeknél jobb és üdvösségesebb dolgokról vagyunk meggyőződve, ha így szólunk is” (Zsid 6:9). Ezek a hívők olyanok, mint a 7. versben említett jó föld, amely gazdag termést hoz. A keresztény szolgálat győzelmi lajstromuk része. Isten igazságos, és nem felejt el ezeket a dolgokat (Zsid 6:10). Pál a „szerelmeinek” nevezi őket, amivel voltaképpen azt nyomatékosítja, hogy van még remény számukra.

III. ALKALMAZÁS

Nem szokatlan jelenség a hetednap Adventista Egyházban, hogy serdülőkorú fiatalok is megkeresztelkednek. Bármennyire is őszinte és hiteles volt a tapasztalatuk Krisztussal, amikor elkezdik felsőfokú tanulmányaikat, hitük meggyengülhet. Egyesek közülük már tizenkilenc évesen elhagyják a gyülekezetet, tévelyegnek az életben mindaddig, míg úgy harmincévesen, több váltságos időszakon túl, megtalálják a gyülekezetbe visszavezető utat. Hogyan viszonyuljunk a lehető leghatékonyabban a visszatérő, egykori tagokhoz?

1. Mit mondanál egy ilyen személynek, aki épp elolvasta Zsid 6:4–6 verseit, és az az érzés marad meg benne, hogy lehetetlen számára a megtérés?

2. Mit tehetünk – egyénileg és közösségileg – annak érdekében, hogy elkerüljük a hitehagyás bekövetkeztét a családjainkban és a gyülekezetünkben?

Jézus, az új szövetség Közvetítője

***E heti tanulmányunk: 2Mózes 24:1-8; Jeremiás 31:31-34;
Ezékiel 36:26-27; Zsidók 7:11-19; 8:1-6, 10-12***

Szombat délután

Alapige: „Most azonban a mi főpapunk annyival kiválóbb szolgálatot nyert, amennyivel jobb szövetségnek közbenjárója, amely jobb ígéretek alapján kötöttet” (Zsid 8:6).

Tökéletes életével és helyettünk vállalt halálával Jézus új, külön szövetségért járt közben ember és Isten között. Áldozatával eltörölte a halálbüntetést, ami a törvényszegéseink miatt fenyegetne, és lehetővé tette az új szövetséget.

Ezt az igazságot Zsid 10:5-10 szakasza magyarázza. Úgy jellemzi Jézust, mint aki tökéletesen engedelmes volt, amint a szövetség megkövetelte. A 40. zsoltárra hivatkozik, amelyben Dávid kifejezte a vágyát, hogy teljes mértékben Istennek akar engedelmeskedni: „*Íme, megjelentem, a könyvtekercsekben írva van rólam. Abban telik kedvem, Istenem, hogy akaratomat teljesítsem, törvényed szívemben van*” (Zsolt 40:8-9, RÚF). „Az eredeti szövegösszefüggésben ez a kifejezés [»*hogyan akaratomat teljesítsem*«] az Isten akaratának való erkölcsi engedelmisséget mutatta be. A zsidókhöz írt levél szerzője azért élt ezzel a kifejezéssel, hogy érzékeltesse: Krisztus az áldozatával Isten akaratát teljesítette, elfogadható engesztelést végzett, amit az állatáldozatok nem biztosíthattak” (*The SDA Bible Commentary*. 7. köt. 460. o.).

Pál számára ez a zsoltár különleges jelentőségűvé vált Jézus testet öltésével, aki megtestesítette az új szövetség engedelmisségét. Ő a mi példaképünk. Megmentett bennünket nemcsak halála, hanem tökéletes engedelmissége által is.

1. Olvassuk el Zsid 7:11-19 szakaszát! Miért volt szükség az új szövetségre?

A *zsidókhöz írt levél* szerint új szövetség lépett életbe azzal, hogy Jézus a Melkisédek rendje szerinti pap lett. Az régi szövetség a lévita papság alapján állt (Zsid 7:11). A lévita papok közvetítettek Isten és Izrael között, a törvény pedig kizárt mindenki mást ebből a szolgálatból. Pál ezután arra a következtetésre jut, hogy a papság megváltozása az arra vonatkozó törvény, illetve a szövetség megváltozását is jelenti (Zsid 7:12, 18-19).

Az régi szövetséggel az volt a baj, hogy nem tehetett tökéletessé az embert (Zsid 7:11). Pál itt a lévítai papságról és annak szolgálatáról beszél (áldozatok, ünnepek stb.). Az állatáldozatok nem biztosíthattak igazi, teljes tisztulást a bűntől, sem közvetlen utat Istenhez (Zsid 9:13-14; 10:1-4, 19-23).

Szükség volt az új szövetségre, ami nem jelenti azt, hogy Isten igazságatlanul járt volna el Izraellel a régi szövetség alapításával. Az volt a célja a lévíták szolgálatával és a szentély rítusaival, hogy védje a népet a bálványimádtástól, és Jézus jövőbeli szolgálatára mutasson előre. A *zsidókhöz írt levél* hangsúlyozza, hogy az áldozatok csupán „*a mennyei dolgok*” árnyékai (Zsid 10:1, RÚF) voltak.

Az áldozatoknak azzal kellett segíteniük a népet, hogy Jézusra mutattak, és „*ama bárány*” felé fordították a bizalmukat és a hitüket, „*aki elveszi a világ bűneit*” (Jn 1:29, vö. Ézsaiás 53). Pál ezért mondja: a törvény „*Krisztusra vezérlő mesterünké lett, hogy hitből igazuljunk meg*” (Gal 3:24), és „*a törvény végcélja Krisztus, minden hívő megigazulására*” (Róm 10:4, RÚF).

Más szóval még a jó és tökéletes Tízparancsolat sem képes üdvözíteni (Róm 3:20-28; 7:12-14). Az igazságosság tökéletes mércéjét mutatja meg, de igazzá nem tehet, ahogyan nem tűnnek el éveink ráncai sem attól, ha a tükörbe nézünk. A tökéletes megigazuláshoz Jézusra, a Helyettesünkre van szükségünk.

Miért nem menthet meg minket a törvény? Miért nem elég az, ha betartjuk az összes parancsolatot, még ha elég jól, akár hibátlanul is tennénk azt?

2. Vessük össze Zsid 8:10-12 részét 5Móz 6:4-6, 30:11-14 és Jer 31:31-34 verseivel! Mit tudhatunk meg ezekből a szakaszból az új szövetség jellegéről?

Az új szövetség ígérete *A zsidókhöz írt levélben* visszautal Jeremiás próféta könyvére. Jeremiás szerint Istennek az új szövetségre vonatkozó ígérete tulajdonképpen annak a szövetségnek a megújítása volt, amit Mózes által kötött Izraellel (Jer 31:31-34). Tehát mondhatjuk, hogy Jeremiás 31. fejezete nem egy szigorúan vett „új” szövetségről beszélt, hanem az Izraellel kötött eredeti szövetség „megújításáról”. Sőt a héber *hadashah* szó („új”) jelentheti azt is, hogy „megújítás” vagy „vadonatúj”.

A régi szövetséggel az volt a gond, hogy az emberek megszegték (Zsid 8:8-9). Nem a szövetség volt hibás, hanem a nép. Ha a jelképeken át Izrael meglátta volna az eljövendő Messiást, ha bíztak volna benne, akkor nem törték volna meg a szövetséget. Ám az igazság kedvéért azt is meg kell jegyezni, hogy sok izraelita hívón keresztül igenis teljesedtek a szövetség céljai, az ő szívükben valóban benne volt a törvény (Zsolt 37:31; 40:9; 119:11; Ézs 51:7).

Az új szövetség a régi megújítása volt, bizonyos értelemben azonban mégis új. Jeremiás ígérete az „új szövetségről” csupán felvázolta azoknak a feltételeknek a megújulását, amelyek már a fogság előtt is léteztek, de amelyeket többször is megszegtek és megújítottak, mivel a nép vissza-vissza esett a hitehagyásba. Ez pedig azért történt, mert a nép egyszerűen nem akarta megtartani az Istennel kötött szövetség rájuk eső részét (Jer 13:23).

Az Úr ezért megígérte, hogy „új rendet terem” (Jer 31:22). A szövetség nem olyan lesz, mint az, amit Isten „az ő atyáikkal” kötött (Jer 31:32). A nép hűtlensége miatt sosem teljesedtek be azok az ígéretek, amiket Isten tett a mózesi szövetség alatt. Most a Fiú által adott biztosíték érdeme alapján (Zsid 7:22) az Úr már beteljesíti a szövetsége célját. Nem változtatta meg a törvényét vagy helyezte lejjebb annak mércéjét, hanem elküldte a Fiát, hogy garantálja a szövetségi ígéretek (Zsid 6:18-20; 7:22). Ezért nem kapcsolódik átok ehhez a szövetséghez. Kizárólag áldásokat tartalmaz, mert Jézus tökéletesen beteljesítette azt, „átokká lévén érettünk” (Gal 3:13).

Olvassuk el 2Tim 2:13 versét! Mit tanulhatunk meg Istennek a népe és a terve iránti hűségéből, gondolva emberi kapcsolatainkra és terveinkre?

3. Olvassuk el Zsid 8:1-6 szakaszát! Miért jobb Közbenjáró Jézus?

A görög *mesitēs* („közbenjáró”) kifejezés a *mesos* („közép”) szóból ered, és azt jelöli, aki középen áll vagy jár. Ez a kifejezés arra utal, aki egyet vagy többet betöltött a következő szerepek közül: 1) döntőbíró két vagy több fél között, 2) közvetítő vagy üzleti ügynök, 3) tanú, a szó jogi értelmében vagy 4) aki kezesként lép fel, biztosítva egy megállapodás végrehajtását.

A *zsidókhöz írt levélben* a *mesitēs* szónak túl szűk fordítása az, hogy „közbenjáró”, mert a görög kifejezésnek csak az első két vagy három alkalmazására összpontosít. A levél viszont a negyedik szerepet hangsúlyozza. Jézust nem abban az értelemben tekinti „közbenjárónak”, mint aki elsimítja a nézeteltérést az Atya és az emberek között, vagy békéltetőként rendezi a kapcsolatot az eltávolodott felek között vagy tanúként hitelesíti a szerződés meglétét, annak teljesítését. Pál magyarázata szerint inkább Ő az új szövetség *biztosítója* (*kezese*) (Zsid 7:22). A *zsidókhöz írt levélben* a „közbenjáró” kifejezés egyenértékű a „kezessel”. Ő *kezeskedik* azért, hogy a szövetségi ígéretek teljesüljenek.

Krisztus halála által vált lehetővé az új szövetség megalapítása, mert ezzel eleget tett az Izraellel (sőt Édenben az első emberpárral) kötött első szövetség igényeinek, amit azután megtörték (Zsid 9:15-22). Ebben az értelemben Jézus a kezes, aki magára vállalta minden megszegett törvény jogos következményét. Másrészt Jézus mennybéli felmagasztalása garantálja, hogy teljesedni fognak Isten ígéretei, amelyeket az emberiségnek tett (Zsid 6:19-20). Ő kezeskedik a szövetségért, mert bemutatta, hogy az Úr ígéretei igazak. Az Atya megmutatta, amikor Jézust feltámasztotta és a jobbára ültette, hogy bennünket is feltámaszt majd és magához vesz.

Jézus nagyobb Közbenjáró Mózesnél, mert a mennyei szentélyben szolgál és tökéletes áldozatként ajánlotta fel magát (Zsid 8:1-5; 10:5-10). Mózes arca visszatükrözte Isten dicsőségét (2Móz 34:29-35), Krisztus viszont *maga* az Úr dicsősége (Jn 1:14; Zsid 1:3). Mózes szemtől szemben beszélt az Úrral (2Móz 33:11), Jézus pedig Isten testté lett Igéje (Jn 1:1-3, 14; Zsid 4:12-13).

Krisztus valóban eleget tett a szövetség feltételeinek az engedelmességével. Ennek fényében milyen szerepe van az engedelmességnek a mi életünkben? Miért olyan fontos ez még most is?

Kísértést érezhetünk arra, hogy azt gondoljuk, az új szövetség „jobb ígéreteket” tartalmaz, mivel a régi szövetségnél nagyobb jutalmakat kínál (menyeyei otthon, örök élet stb.). Azonban az az igazság, hogy Isten ugyanazt ígerte az ószövetségi hívőknek is, mint nekünk (lásd Zsid 11:10, 13-16). Zsid 8:6 versében a „*jobb ígérek*” kifejezés *másfajta* ígéretekéről szól.

Az Úr és Izrael közötti szövetség a két fél egymásnak tett ígéreteinek a hivatalos jegyzéke. Isten magára vállalta a kezdeményezés szerepét, és megszabadította a népet Egyiptomból, továbbá megígérte, hogy elvezeti őket az ígért földjére.

4. Vessük össze 2Móz 24:1-8 és Zsid 10:5-10 részeit! Milyen hasonlóságokat és eltéréseket veszünk észre e két ígért között?

Az Isten és Izrael közötti szövetséget vérrel iktatták be. A vért az oltárra, illetve az alá hintették. Izrael népe megígérte, hogy engedelmeskedik mindannak, amit az Úr mondott.

„Az örök élet feltételei ma is ugyanazok, mint mindig voltak, mint amelyek ősszüleink paradicsomi bukása előtt voltak: tökéletes engedmesség Isten törvénye iránt, tökéletes igazság, életszentség. Ha ezek megtartása nélkül is elnyerhetnénk az örök életet, akkor az az egész világegyetem boldogságát veszélyeztetné. A bűn útja, összes kínjával és nyomorával együtt nyitva állna az örökkévalóságon át” (Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, 46-47. o.).

Isten teljesítette az új szövetség szigorú követelményeit, mert odaadta a Fiát, hogy tökéletes életet éljen közöttünk, és így a szövetség ígéretei benne teljeshessenek – amelyeket Jézusba vetett hit által mi is elnyerhetünk. Krisztus engedmessége garantálja a szövetségi ígéreteket (Zsid 7:22). Ő részesül a szövetség áldásaiban, amelyeket utána ránk ruház. Aki „Krisztusban” van, vele együtt élvezi majd az áldásokat. Isten a Szentlelkét is adja, hogy képessé tegyen minket a törvény betartására.

Krisztus eleget tett a szövetség feltételeinek, így nem lehet kétséges, hogy Isten beteljesíti az ígéreteit. Hogyan segít ez nekünk 2Kor 1:20-22 szakaszát megérteni? Milyen nagyszerű reménységet találunk ebben?

5. Vessük össze Jer 31:33 és Ez 36:26-27 verseit! Hogyan viszonyulnak egymáshoz?

Az első szövetségi dokumentumot Isten kőtáblákra írta, majd a frigyláda-ba helyezték, hogy tanúsítsa az Úr és a népe közötti szövetséget (2Móz 31:18; 5Móz 10:1-4). A kőtáblákat azonban el lehetett törni, és amint Jeremiás tapasztalta, a tekercseket darabokra lehetett vágni, tűzbe lehetett vetni (Jer 36:23).

Az új szövetségben viszont Isten a nép szívébe írja a törvényét. A szív az elmét, az emlékezés és az értelem szervét jelöli (5Móz 29:4; Jer 3:15), ahol a tudatos döntések születnek (Jer 3:10; 29:13).

Ez az ígélet viszont nemcsak hozzáférést biztosított mindenkinek a törvényhez és annak ismeretéhez, hanem ami még fontosabb, változást indított el a nemzet szívében. Az volt Izraellel a baj, hogy a bűnük *„vas tollal, gyémánt hegyel van felírva... szívuik táblájára”* (Jer 17:1). Makacs szívuik (Jer 13:10; 23:17) miatt voltak képtelenek jót cselekedni (Jer 13:23).

Jeremiás nem azt jelentette ki, hogy megváltozott volna a törvény, mivel Izraelnek nem a törvénnyel, hanem a szívével volt gondja. Isten azt akarta, hogy a nép a hűségével fejezze ki a háláját azért, amit értük tett. Ezért adta nekik a Tízparancsolatot a történelmi előszó kíséretével, amiben kifejezte az irántuk való szeretetét és gondoskodását (2Móz 20:1-2). Az Úr arra vágyott, hogy Izrael azért tartsa be a törvényeit, mert elismerik, hogy Ő a legjobbat akarja nekik, amint ezt az Egyiptomból való csodálatos kiszabadításuk tanúsította. Az engedelmességüknek a hálájukat, a kapcsolatuk valóságát kellett volna kifejeznie.

Ugyanez igaz ma ránk nézve. Jézusnak a halála által megnyilvánuló szeretete és gondviselése vezeti be az új szövetséget (Lk 22:20). A valódi engedelmesség a szívből fakad, a szeretet kifejezéseként (Mt 22:34-40). Ez a szeretet a megkülönböztető jele annak, hogy a Szentlélek jelen van a hívő életében (Róm 5:5), amit a szeretet fejez ki (Gal 5:22).

***Az ókori Izraelnek szeretnie kellett volna Istent már azelőtt, hogy tudhat-
tak volna Krisztus haláláról. Nekünk tehát nem sokkal jobban kellene szeret-
nünk Őt? Hogyan mutatkozik meg a szeretetünk az engedelmisségünk által?***

„Ha szívünk Isten képmására újjá alakul, ha Isten szeretete lett beleplántálva, nem valósíthatjuk-e meg életünkben Isten parancsolatait? Ha gyökeret vert szívünkben ez a szeretet, ha átalakultunk Teremtőnk képmására, akkor beteljesedik az Újszövetség ígérete: »Adom az én törvényemet az ő szíviükbe, és az ő elméjükbe írom be azokat« (Zsid 10:16). Ha a törvény a szívünkbe van írva, vajon nem fog-e élő alapot öltetni az életünkben? Az engedelmesség – a szeretet, hódolat és szolgálat – a tanítványság biztos jele. Azért mondja a Szentírás: »Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az ő parancsolatait« (1Jn 5:3). Továbbá másutt: »Aki ezt mondja: Ismerem Öt, és az Ő parancsolatait nem tartja meg, hazug az, és nincs meg abban az igazság« (1Jn 2:4). Ahelyett tehát, hogy a hit felmentene bennünket a törvény alól, épp a hit, és pedig egyedül a hit az, amely Krisztus kegyelmének részeseivé, az engedelmességre képessé tesz bennünket...

Minél szorosabb kapcsolatban állunk Jézussal, annál nyilvánvalóbb lesz saját bűnös voltunk; látásunk megtisztul, felismerjük fogyatkozásainkat, az Ő tökéletes jellemének éles ellentétéként. Ez a legfőbb bizonyítéka annak, hogy Sátán csalásai elvesztették erejüket és felébredt bennünk Isten Lelkének éltető ereje.

Krisztus iránti mély szeretet nem lakhat olyan szívben, amely még nem ébredt bűnös voltának tudatára. A Krisztus kegyelme által megújított szív csodálni fogja az Ő isteni jellemét. Ha saját erkölcsi gyengénket még nem ismertük fel, ez a legvilágosabban bizonyítja, hogy nem ismerjük még Krisztust az Ő tökéletességében” (Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, 45–46, 48–49. o.).

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

1Móz 24–30;

Evangelizálás, „Utcai programok” c. alfejezet

1. Milyen imát mondott Ábrahám szolgája, miután Rebeka bemutatkozott neki?
2. Miért szerette Izsák Ézsaut?
3. Rebeka szerint meddig kellett Jákobnak Háránban maradnia?
4. Hány napig tartott Jákob menyegzője Leával?
5. Mit kell „magukra öltetniük” azoknak, akik szabadtéri előadásokkal próbálnak eljutni az emberekhez?

Alapszöveg: Zsid 7:11–19; 8:10–12; Jer 31:31–34; Zsid 8:1–6; 2Móz 24:1–8; Ez 36:26–27.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

A régi szövetség a lévítai papságon alapult. Ennek az egyezménynek a részeként egyedül a lévíták közvetíthettek Isten és az izraeliták között. A Zsidókhoz írt levél mégis arról beszél, hogy Isten miként nevezte ki Jézust Főpapnak a Melkisédek rendje szerint. Pál megemlíti, hogy Jézus nem a Lévi nemzetségéből származott (Zsid 7:14), hanem a Júdáéból. Így a lévítai papság törvényeinek megfelelően nem szolgálhatott papként. Ennek ellenére Isten főpapként nevezte ki Őt: „Te pap vagy örökké” (Zsid 7:21).

Joggal tehetné fel bárki a kérdést, hogy miként válhatott valaki Júda nemzetségéből pappá, figyelembe véve a lévíták tilalmait. Csak a lévítáknak volt szabad szolgálniuk a templomban. Logikus módon előbb változásnak kellett volna bekövetkeznie. Pál megjegyzi, hogy egy ilyen változás a papság rendjének keretében szükségessé tenné magának a papi törvénynek a megváltoztatását (Zsid 7:12). Csakhogy a papi törvényekben eszközölt bármely változtatás a szövetség megváltoztatásához vezetne. Az első szövetség a lévítákkal kötött, a második pedig Krisztussal. De miért ez a totális változás? Tanulmányunk egyértelműen rámutat arra, hogy a régi szövetség nem tisztíthatta meg a lelkiismeretet a bűntől (Zsid 10:4; 9:14), megtisztulás, amely a Krisztus által nekünk tulajdonított feddhetetlenséget jelképezi. Az állatáldozatok előremutattak Jézusra, Isten igazi Bárányára, „aki elveszi a világ bűneit!” (Jn 1:29). Az új szövetséggel együtt nemcsak Bírónk, Közvetítőnk vagy Tanúnk van, hanem Kezesünk is, aki biztosít minket: teljesezni fognak a szövetség ígéretei. Mi több, ezen új szövetség keretében az emberek elsajátítják Isten törvényeit, mivel Isten „az ő szívükbe írja azokat” (Zsid 8:10).

II. MAGYARÁZAT

Melkisédek felsőbbrendűsége

A Zsidókhoz írt levélben több helyen is meg van említve, hogy Krisztus a Melkisédek rendje szerinti pap. Pál a 7. fejezet nagy részét Melkisédek papságának szenteli azzal a céllal, hogy bemutassa Krisztus papságának természetét. Továbbá Pál kijelenti, hogy az Úr Jézus papsága felsőbbrendű a lévíták papságához képest.

Az Újszövetségben mindössze két utalás van Melkisédekre: 1Móz 14:18 és Zsolt 110:4. A Zsidókhoz írt levél összefoglalja a Teremtés könyvének jelentését, és megállapítja, hogy Melkisédek Isten papja (Zsid 7:1), hasonlatos Isten Fiához, Jézushoz (7:3), és nagyobb Ábrahámnál (7:4). Mózes első könyvében

olvasunk a Biblia első háborújáról, amelyben Ábrahám megfutamítja a négy támadó királyt, aki Lótot, az unokaöccsét is foglyul ejtette. Miután kiszabadította a foglyokat, Ábrahám hazafelé megy. Az úton Melkisédek, Sále (Jeruzsálem) király-papja fogadja kenyérrrel és borral – erre a részletre a Zsidókhoz írt levél nem tér ki –, majd megáldja a pátriárkát, aki tizedet ad neki (Zsid 7:1–2). Mi nek köszönhetően áll tehát Melkisédek a Lévi nemzetségéhez tartozó papok fölött? Három dolognak köszönhetően, amint azt az alábbiakban látni fogjuk.

Először is Melkisédek „apa nélkül, anya nélkül, nemzetség nélkül való; sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs” (Zsid 7:3). A görög-római világban akinek nem volt apja, az törvénytelen gyermeknek számított, akinek pedig az anyja nem volt ismert, arról feltételezhető volt, hogy alacsony társadalmi szintű asszony szülte. A zsidó világban is hasonlóképpen: amikor egy embernek nem volt ismert a származása, nem jöhetett számításba a lévitai papság tekintetében. Isteni személy lett volna Melkisédek, ahogy sokan erre következtetnek? Nem. Hirtelen lép színre 1Móz 14. fejezetében, és ugyanolyan hirtelen tűnik el, anélkül hogy bármilyen utalás történe a családi hátterére vonatkozóan. Mivel a Teremtés könyvének jelentése semmit sem közöl az apjáról, az anyjáról, és úgy általában a származásáról, Pál tökéletes példának tekinti Melkisédek Krisztus örök természetének szemléltetéséhez. Ezt támasztja alá a következő kijelentés is: „Sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, de hasonlónak tétetvén az Isten Fiához, pap marad örökké” (Zsid 7:3).

Zsid 7:8 versében Pál újfent összehasonlítja a lévitákat Melkisédekkel: „És itt halandó emberek szednek tizedet, ott ellenben [azaz Melkisédek esetében] az, aki bizonyosság szerint él.” Itt a léviták halandó természete ellentétbe van állítva azzal, hogy 1Móz 14. fejezetében nincs feljegyzés Melkisédek haláláról.

Nem halt volna meg Melkisédek? De igen, csak az a tény, hogy a halála nincs feljegyezve a Bibliában, segít Pálnak abban, hogy Melkisédekben Krisztus örök természetének tökéletes példáját lássa. Egy-egy lényeges részlet hiánya fontos eszköz az ókori írók tarsolyában. Az, hogy a Szentírás hallgat bizonyos dolgokról, annak a bizonyítékeként értelmezendő, hogy az a dolog nem létezik. Melkisédek a narráció keretében úgy jelenik meg, hogy nincs információ a származásáról és a haláláról vonatkozóan, ami tipológiailag az örök Krisztus személyét idézi. Mivel Melkisédek személye az örökkévalóság felé mutat, míg vele szemben a léviták élete korlátolt, következik, hogy Melkisédek magasabb szintet képvisel, mint a léviták.

Másodsorban, Melkisédek azért is áll a lévitai papok felett, mert megáldotta Ábrahámot, azt a pátriárkát, aki az ígéretet kapta (Zsid 6:13; 7:6). Ebben az értelemben „pedig minden ellenmondás nélkül való, hogy a nagyobb [Melkisédek] áldja meg a kisebbet [Ábrahámot]” (Zsid 7:7). Melkisédek nagyobb

tehát Ábrahámnál, és nemcsak folyamatos papi szolgálata folytán, hanem azért is, mert megáldotta Ábrahámot.

Harmadsorban, Melkisédek azért is felsőbbrendű a lévítákhoz képest, mert még Ábrahám is tizedet adott neki a hadizsákmányból (Zsid 7:4). A dédunoka Lévi és leszármazottai Ábrahám által tizedet adtak Isten papjának, Melkisédeknek, aki nem a lévíták közül volt (Zsid 7:9–10). A lévítai genealógia hiánya nem gátolta meg Melkisédeket abban, hogy tizedet fogadjon el Ábrahám-tól, ahogy ugyanezen genealógia hiánya Jézust sem gátolta meg abban, hogy papként szolgáljon. A törvény megparancsolta a lévítáknak, hogy tizedet vegyenek izraelita testvéreiktől, és a maguk során ők is tizedet adjanak a kapott tizedből (4Móz 18:21–26). Pál pontosan erről a hagyományról beszél Zsid 7:5-ben. Érvelésének értelemszerűsége nyilvánvaló. Melkisédek nagyobb Ábrahámnál, következésképpen nagyobb Lévinél is, egyszóval Melkisédek papsága nagyobb a lévíták papságánál. Következésképpen Krisztus papsága minden földi papság felett áll, Ő „pap örökké, Melkisédek rendje szerint” (Zsid 7:17).

Röviden: Melkisédek örök papságának köszönhetően nagyobb a lévítáknál. Ő áldotta meg Ábrahámot, a lévíták őseit, és a lévíták tizedet adtak Melkisédeknek Ábrahám által.

Jézus papságának felsőbbrendűsége

Az elmondottak alapján Jézus papsága több szempontból is felsőbbrendű a lévítai papsághoz képest.

Először is Krisztus „enyészhetetlen életnek ereje szerint lett” pap, és mert Isten nevezte Őt ki erre a szolgálatra, ahogy Zsolt 110:4 versében is olvashatjuk, nem pedig azért, mert felmenői erre feljogosíthatták volna, amint azt az ároni papság törvénye megkövetelte (Zsid 7:16–17; lásd 2Móz 29). Az Úr Jézus papsága szorosan összefügg az Ő személyével. Valóban, Krisztus meghalt, de fel is támadt (Zsid 13:20)! „Az egeknél magasságosabb lón” (Zsid 7:26), és most „a mennyei Felség királyi székének jobbán ül” (Zsid 8:1), ahol „mindenképpen üdvözítheti is azokat, akik ő általa járulnak Istenhez, mert mindenha él, hogy esedezzek értük” (Zsid 7:25).

Ezzel szemben a lévítai papokat származásuk függvényében nevezték ki. Senki sem volt végtelen ideig pap, „mert a halál miatt meg nem maradhat” (Zsid 7:23). Jézus azonban „minthogy örökké megmarad, változhatatlan a papsága” (Zsid 7:24), és „mindenha él, hogy esedezzek értük” (7:25). A Zsidók könyvében Jézus úgy van bemutatva, mint aki „örökké megmarad”, aki „mindenképpen üdvözíti” az embert és „mindörökké él” (Zsid 7:24–25). Egyszóval, az Úr Jézus papsága magasabb szintet képvisel, mint az ároni papság, mivel Ő halhatatlan – szemben a lévíták mulandóságával.

Másodsorban, Jézust papként maga Isten erősítette meg, eskü által: „Megg esküdött az Úr, és nem bánja meg, te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint” (Zsid 7:21). Az eskü ünnepélyes ígérettétel, amely gyakran isteni jelenlétre hivatkozik. Mivel amikor ígéretet tett Ábrahámnak az utódot illetően, Isten nem esküdhett nagyobb isteni hatalomra hivatkozva, „önmagára esküdött, mondván: Bizony megáldván megáldalak téged, és megsokasítván megsokasítalak téged” (Zsid 6:13–14). Az Egyiptomból szabaduló nemzedéknek pedig ekképpen esküdött: „Nem fognak bemenni az én nyugodalmamba” (Zsid 3:11). Amikor Isten megesküszik valamire, hűségesen teljesíti azt. Ezen okból kifolyólag Jézus „jobb szövetségnek lett kezesévé” (Zsid 7:22). Másfelől a lévíták isteni parancsra álltak a papi szolgálatba (2Móz 28:1), nem pedig eskütételt követően. Krisztus tehát magasabb rendű hozzájuk képest.

És végül, Jézus papi szolgálata azért is áll magasabb szinten a lévítai papok szolgálatánál, mert Jézus erkölcsi szempontból tökéletes volt. Az Áron nemzetségéhez tartozó papok naponta mutattak be áldozatokat, még hogyha azok végső soron hiábavalóak voltak is (Zsid 10:1–4). Előbb a maguk bűnei miatt áldoztak, majd pedig a mások bűnei miatt. Velük ellentétben Jézus önmagát áldozta fel egyszer és mindenkorra (Zsid 7:27). Ilyen papra van szükségünk, mivel Ő „szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott, és az egeknél magasságosabb” (Zsid 7:26). Habár ezek a jelzők gyakorlatilag egymás szinonimái, árnyalatnyi különbségek azért vannak közöttük. Erkölcsi szempontból Jézus elkülönült a bűnösöktől, ártatlan volt, mentes a bűn bármely foltjától. Ezeknek a tulajdonságoknak köszönhetően áll Jézus Áron nemzetségének papjai felett (lásd ApCsel 2:27; Zsid 4:15).

Röviden: az Úr Jézus Krisztus jobb volt a lévítáknál, mivel halhatatlan, a papságát eskü erősíti, és erkölcsi szempontból tökéletes.

III. ALKALMAZÁS

Gondolj a Krisztus és a Melkisédek közti összehasonlításra Zsid 7. fejezetében. Melkisédek egy időben Sálem királya és a Magasságos Isten főpapja volt.

1. Szerinted miért van megemlítve, hogy Melkisédeknek két tisztsége volt? Hasonlítsd össze Melkisédek két szolgálatát Krisztus két tisztségével, aki elsősorban Főpap Melkisédek rendje szerint, másodsorban pedig Júda királyi nemzetségének a Tagja.

2. Mihez van társítva elsősorban Júda nemzetsége (1Móz 49:10)? Hogyan tölti be Jézus ezt a két szerepet?

3. Hogyan viszonyulnál a bűnhöz, ha minden alkalommal, amikor vétkezel, társadalmi státuszod függvényében egy bárányt vagy egy borjút kellene feláldoznod (napjaink kontextusában egy biciklit vagy egy autót)?

Jézus, a tökéletes Áldozat

***E heti tanulmányunk: 1Mózes 15:6-21; Jeremiás 34:8-22;
Efezus 3:14-19; Zsidók 7:27; 9:15, 22-28; 10:10***

Szombat délután

Alapige: „Mert egyetlen áldozattal örökre tökéletesekké tette a megszentelteket” (Zsid 10:14).

Az ókori ember számára felháborító volt még a gondolat is, hogy Istenként tiszteljenek valakit, akit bűnösneként elítéltek és keresztre feszítve kivégeztek. A római irodalomban ritkán található utalás a keresztre, ami mutatja, mennyire idegenkedtek ettől. A zsidók törvénye pedig kimondta, hogy „*átkozott... aki fán függ*” (5Móz 21:23).

A keresztény katakombákban talált első festmények olyan motívumokat jelenítettek meg, amelyek pávát (ami feltételezhetően a halhatatlanságot jelképezte), galambot, a sportolók győzelmi pálmáját és halat ábrázoltak. Később más témák is felbukkantak: Noé bárkája; Ábrahám, amint Izsák helyett feláldozza a kistestvérét; Dániel az oroszlánok vermében; Jónás, amikor partra veti a cet; a bárányt hordozó pásztor; avagy a gutaütött meggyógyítása; illetve különböző csodák ábrázolása, mint pl. Lázár feltámasztása. Ezek mind az üdvösség, a győzelem és a gondviselés jelképei voltak. A kereszttel ugyanakkor a verezés és a szegény gondolatát közvetítette. Mégis a kereszttel vált a kereszténység szimbólumává. Pál egyszerűen így nevezte az evangéliumot: „*a keresztről való beszéd*” (1Kor 1:18).

Ezen a héten annak nézünk utána, hogyan jelenik meg *A zsidókhoz írt levélben* a kereszttel.

Zsid 9:15 verse elmagyarázza: Jézus áldozatának az volt a célja, hogy meghaljon „*az első szövetség alatt elkövetett bűnök váltságáért*”, és így Isten népe elnyerje „*az örökkévaló örökség ígését*” (Zsid 9:15, RÜF).

Az ókori Közel-Keleten komolyan vették a két személy vagy nemzet között kötött szövetségeket. Eskü alatt tettek egymásnak fogadalmat. Úgy tartották, hogy az istenek megbüntetik azokat, akik megszegik a szavukat. Ezeket a szövetségeket gyakran egy állat feláldozásával erősítették meg.

Például amikor az Úr szövetséget kötött Ábrahámmal, a szertartás részét képezte, hogy kettévágtak egy állatot (1Móz 15:6-21). A két fél ilyenkor elsétált a tetem darabjai között, azt érzékeltetve, hogy milyen sors vár a szövetség megszegőjére. Érdekes: csak Isten ment át az állat darabjai között, ami azt jelezte Ábrahámnak, hogy Ő nem szegi meg az ígését.

1. Vessük össze 1Móz 15:6-21 és Jer 34:8-22 szakaszait! Mit árulnak el ezek az igék a szövetségről?

Az Istennel kötött szövetség révén kaphatta Izrael örökségül az ígért földjét. A szövetségnek azonban részét képezte egy sor parancsolat és az oltár vérré való meghintése is. A vér hintése annak sorsát jelképezte, aki megszegi a szövetséget. Ezért mondja *A zsidókhöz írt levél*, hogy „*vérontás nélkül nincsen bűnbocsánat*” (Zsid 9:22).

Amikor Izrael megtörte a szövetséget, Isten fájdalmas dilemma előtt állt. A szövetség azoknak a halálát követelte, akik azt megszegették, az Úr viszont szerette a népét. Ha egyszerűen elnézi a tetteket vagy nem bünteti meg a szövetség áthágóit, akkor sosem lehetne megkövetelni a parancsolatok végrehajtását, a világ pedig káoszba fordulna.

Isten Fia viszont felajánlotta magát a Helyettesünként. Értünk adta az életét, hogy mi elnyerhessük „*az örökkévaló örökségnek ígését*” (Zsid 9:15, 26; Róm 3:21-26). Azaz megőrzi törvénye szentségét, ugyanakkor a törvénysértők életét is megmenti. Ezt egyedül a kereszt által tudta elérni.

Miért központi jelentőségű az evangélium üzenetében a törvény?

Jézus halála biztosította a bűneink bocsánatát. A vétkeink elengedéséhez viszont sokkal többre volt szükség csupán a törvényszegés büntetésének eltörlesztésénél. Más fontos elemek is kellettek. Az izraelita áldozati rendszerben ezért ötfajta áldozat volt. Mindegyikre szükség volt ahhoz, hogy kifejezzék a kereszt üzenetének gazdagságát.

2. Olvassuk el Ef 3:14-19 részét! Mit kért Pál a hívőkért mondott imájában?

Az *égőáldozat* esetében az egész állatot meg kellett emésztenie a tűznek az oltáron (3Mózes 1. fejezet). Ez Jézust jelképezte, aki értünk adta az életét. Az engeszteléshez szükséges volt, hogy teljes mértékben odaszentelje magát értünk. Bár egyenlő volt Istennel, mégis „*megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel*” (Fil 2:5-8, RÚF).

Az *ételáldozat* hálaáldozat volt az Úrnak, amiért megtartotta a népet (3Mózes 2. fejezet). Ugyanakkor Jézust is jelképezte, aki „*az élet kenyere*” (Jn 6:35, 48, RÚF), Óáltala van örök életünk.

A *hálaáldozat* közös étkezésre adott lehetőséget a családdal és a barátokkal, hogy megünnepeljék az Istentől kapott jólétet (3Mózes 3. fejezet). Krisztust jelképezte, akinek az áldozata békeséget hozott nekünk (Ézs 53:5; Róm 5:1; Ef 2:14). Ez azt is kiemeli, hogy részt kell vennünk Jézus áldozatában, fogyasztva testét és véréát (Jn 6:51-56).

A *bűnért való avagy megtisztulási áldozat* a bűnökért szerzett engesztelést (3Móz 4:1–5:13). Ez az áldozat kiemelte az állat vérének szerepét – ami az életét jelképezte. A vér megváltást szerez a bűntől (3Móz 17:11), előre mutatva Krisztus vérére, aki megvált bennünket a bűneinkből (Mt 26:28; Róm 3:25; Zsid 9:14).

A *vétékért való avagy jóvátételi áldozattal* (3Móz 5:14–6:7) abban az esetben lehetett bűnbocsánatot szerezni, amikor mód volt a károk jóvátételére, megtérítésére. Ez azt fejezi ki, hogy Isten bűnbocsánata nem mentesít minket a kötelezettség alól, hogy amikor csak lehetséges, kártérítést vagy jóvátételt fizessünk azoknak, akiknek kárt okoztunk.

Az áldozatok tanítása az, hogy az üdvösség tapasztalata többet jelent annál, minthogy egyszerűen elfogadjuk Jézust a Helyettesünnkként. Belőle kell „táplálkoznunk”, meg kell osztanunk másokkal is az áldásokat, és jóvátételt kell fizetnünk azoknak, akiket megkárosítottunk.

3. Olvassuk el Zsid 7:27 és 10:10 verseit! Hogyan jellemzik ezek az igeversek Jézus áldozatát?

A lévita papok – akik „többen lehettek papokká, mert a halál miatt meg nem maradhattak” (Zsid 7:23) – különböztek Jézustól, hiszen Ő örökké él és a papsága is örök (Zsid 7:24-25). A lévita papok „napról-napra” (Zsid 7:27) és „évenként” (Zsid 9:25) ajánlottak fel olyan ajándékokat és áldozatokat, amelyek „nem képesek lelkiismeret szerint tökéletessé tenni a szolgálattelvőt” (Zsid 9:9; 10:1-4).

Krisztus ugyanakkor „egyszer s mindenkorra” „egy áldozattal” (Zsid 10:10, 12-14) adta oda magát, hogy megtisztítsa a lelkiismeretünket (Zsid 9:14; 10:1-10) és eltörölte a bűnöket (Zsid 9:26). Az áldozata felsőbbrendű az állatáldozatoknál, mert Ő Isten Fia (Zsid 7:26-28), aki tökéletesen eleget tett Isten akaratának (Zsid 10:5-10).

Több fontos következtetést von maga után az a kitétel, hogy Krisztus áldozata „egyszer s mindenkorra” szólt. Először is, Jézus áldozata tökéletesen eredményes, és nem lehet azt túlszárnyalni. A lévita papok áldozatát azért kellett megismételni, mert nem volt olyan hatásuk. „Különben megszűnt volna az áldozás, mivelhogy az egyszer megtisztult áldozók többé semminemű büntudattal nem bírtak volna” (Zsid 10:2). Másodsor, az összes ószövetségi áldozati típus beteljesedett a keresztnél. Így Krisztus nemcsak megtisztít a bűneinktől (Zsid 9:14), hanem meg is szentel bennünket (Zsid 10:10-14) azzal, hogy elveszi a bűnt az életünkől (Zsid 9:26). Mielőtt a papok Isten elé járulhattak volna a szentélyben, és szolgálhattak volna az embertársaik érdekében, nekik is meg kellett tisztulniuk, az Úrnak kellett magukat szentelniük (3Mózes 8-9. fejezetek). Jézus áldozata megtisztít és megszentel minket (Zsid 10:10-14), hogy bátran léphessünk Isten színe elé (Zsid 10:19-23), és „királyi papságként” (Zsid 9:14; 1Pt 2:9) szolgálhassuk Őt.

Végül pedig Krisztus áldozata lelki táplálékot biztosít. Példát mutat, amit megfigyelhetünk és követhetünk. *A zsidókhöz írt levél* hív, hogy szegezzük a tekintetünket Jézusra, főként a kereszteseményére, és kövessük Őt, amerre vezet (Zsid 12:1-4; 13:12-13).

A keresztes alapja Isten minden áldásának. Megtisztít a bűntől, felszentel a szolgálatra és táplál, hogy fejlődhessünk. Hogyan tapasztalhatjuk meg még jobban azt, amit Jézus által kaptunk?

4. Olvassuk el Zsid 9:22-28 szakaszát! Mit árul el ez az igeszakasz Krisztusnak a mennyei szentélyben végzett munkájáról?

Az ószövetségi szentély összefüggésében értelmet nyer az a gondolat, hogy a mennyei szentélyt meg kellett tisztítani. A szentély Isten uralmának a jelképe (1Sám 4:4; 2Sám 6:2). Az pedig hat az embereknek az Úr kormányzásáról kialakított képére, hogy miként viszonyul a népe bűneihez (Zsolt 97:2). Isten uralkodóként a népének Bírója, és azt várják tőle, hogy igazságos legyen, védje meg az ártatlanokat, a bűnösöket pedig ítélje el. Így amikor az Úr megbocsát a bűnösnek, törvényes felelősséget vállal. Beszennyeződik az Ő jellemét és igazgatását jelképező szentély. Ez magyarázza, hogy miért veszi magára a bűneinket, amikor megbocsát nekünk (2Móz 34:7; 4Móz 14:17-19; a „megbocsát” szó az eredeti héberben [nōšē] azt jelenti, hogy „cipelni”, „hordozni”).

Az izraelita áldozati rendszer ezt jelenítette meg. Amikor valaki bűnbocsánatot kért, egy állatot hozott maga helyett áldozatként, megvallotta fölötte a bűneit, majd levágta azt. Az állat vérével bekenték az oltár szarvait, vagy meghintették a templomban a kárpitot az első helyiségben. Így a bűn jelképesen átkerült a szentélyre. Isten elvette, magára vette a nép bűnét.

Az izraelita rendszerben két fázisban történt a bűnöktől való megtisztulás, az engesztelés. Év közben a bűnbánó bűnösök áldozatokat vittek a szentélybe, ami megtisztította őket a bűneiktől, ugyanakkor a bűnük átkerült a szentélyre, azaz magára az Úrra. Az év végén, az engesztelés napján, ami az ítélet napja volt, Isten megtisztította a szentélyt, és eleget tett törvényes kötelezettségének azzal, hogy a bűnöket a szentélyről a bűnbakra, a Sátánt jelképező Azázel bakjára helyezte át (3Móz 16:15-22).

Ez a kétütemű rendszer – amit a mennyei szentély mintájára (2Móz 25:9; Zsid 8:5) a földi szentély két része jelképezett – tette lehetővé, hogy Isten egyszerre irgalmazzon és szolgáltsaon igazságot. Akik év közben megvallották bűneiket, azzal mutatták ki Isten iránti hűségüket, hogy az engesztelés napján ünnepélyes pihenőt és bűnbánatot tartottak (3Móz 16:29-31). Aki nem tanúsított hűséget, azt ki kellett „irtani” (3Móz 23:27-32).

Gondoljunk csak bele, hogy mi várna ránk bűneink jogos büntetéseként! Hogyan segít ez megérteni, hogy mit tett értünk Krisztus?

5. Olvassuk el Róm 1:16-17, 3:21-26 és 5:8 verseit! Mit tudhatunk meg Istenről abból, hogy bűnbocsánatot és megváltást találunk a keresztnél?

Bűneink megbocsátásához Jézus közbenjárásának mindkét szakasza szükséges, amit a mennyei szentély két helyiségében végez. Először is, elvette a bűneinket, a keresztre vitte azokat, hogy így szerezzen bűnbocsánatot mindazoknak, akik hisznek benne (ApCsel 2:38; 5:31). A kereszten jogot nyert arra, hogy mindazoknak megbocsásson, akik hisznek benne, mivel magára vette a vétkeiket. Új szövetséget is szerzett, aminek köszönhetően a hívők szívébe írhatja Isten törvényét a Szentlélek által (Ez 36:25-27; Zsid 8:10-12).

Krisztus szolgálatának a második szakasza az ítélethozatal, az advent előtti ítélet elvégzése, ami *A zsidókhoz írt levél* nézőpontjából a jövőben következik be (Zsid 2:1-4; 6:2; 9:27-28; 10:25). Ez az ítélet Isten népét vizsgálja meg először, és Dán 7:9-27, Mt 22:1-14, illetve Jel 14:7 szakaszaiban olvashatunk róla. Célja, hogy bemutassa: az Úr igazságos, amikor megbocsát népének. Az ítélet során az életükről szóló feljegyzésekbe betekinthez az egész világegyetemet. Isten megmutatja, hogy mi történt a hívők szívében, és hogyan fogadták el Jézust Üdvözítőjükként, illetve hogyan fogadták Szentlelkét.

Ellen G. White a következőt írta erről az ítéletről: „Az ember egyedül nem képes felelni ezekre a vádakra. Büntől szennyes ruhájában és bűnét megvallva áll Isten előtt. Ám Jézus, a Szószólónk mindazokért eredményesen könyörög, akik bűnbánattal és hittel rábízták lelküket. Megvédi az ügyüket és legyőzi vádolójukat a Golgota hatalmas érveivel. Egészen a keresztfán bekövetkezett haláláig tökéletesen engedelmeskedett Isten törvényének, így minden hatalom az Övé mennyen és földön. Ő kér az Atyától irgalmat a bűnös emberek számára és megbékélést... Tudatában kell lennünk bűnös állapotunknak, de Krisztusra kell hagyatkoznunk, aki az igazságunk, a megszentelők és az üdvösségünk. Mi nem felelhetünk Sátán ellenünk felhozott vádjaira, egyedül Krisztus szólalhat fel sikeresen értünk. Ő képes olyan érvekkel elhallgattatni a vádolót, amelyek nem a mi érdemeinken alapszanak, hanem az övé” (*Testimonies for the Church*, 5. köt. 471-472. o.).

Miért sugallja azt a keresztes és Jézus értünk végzett szolgálata, hogy bátran, ugyanakkor alázattal és bűnbánattal nézhetünk előre az ítéletre?

Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Golgota” c. fejezet, 649–665. o.; „»Elvégeztetett«” c. fejezet, 666–673. o.

Jiri Moskala professzor az advent előtti ítélet jellegét tárgyalja. Isten „nem akarja kitenni a bűneimet közzemlére, mint egy bolti kirakatban. Épp ellenkezőleg! Először az egész világegyetem előtt rámutat csodálatos átformáló kegyelmére, majd az életem hú Tanújaként elmagyarázza, hogyan viszonyultam hozzá, milyen belső indítékaim voltak, magyarázza a szavaimat, a tetteimet, illetve az életem irányát. Mindezt bemutatja. Jézus tanúsítja, hogy sok hibát követtem el és áthágtam szent törvényét. Ugyanakkor azt is elmagyarázza, hogy megbántam a bűneimet, bűnbocsánatot kértem és a kegyelme átformált. Kijelenti majd: »A vérem elegendő a bűnös Moskalának, felém fordult az élete. Mély szeretettel és önzetlenül fordult hozzám és az emberekhez, megbízható, jó és hű szolgám lett.« (*Toward a Biblical Theology of God's Judgement: A Celebration of the Cross in Seven Phases of Divine Universal Judgement. Journal of the Adventist Theological Society*. 15. 2004 tavasza, 155. o.).

„Mind a megváltottak, mind az el nem bukott lények számára Krisztus keresztye lesz az ismeret és a dicséret forrása. Meglátszik majd, hogy a Jézus arcán ragyogó dicsőség az önfeláldozó szeretet fénye. A Kálváriáról áradó világosságban látható meg, hogy az önmegtagadó szeretet törvénye az élet törvénye a föld és a menny számára egyaránt; s hogy Isten szívében van a forrása annak a szeretetnek, amely »nem keresi a maga hasznát« (1Kor 13:5); és hogy a szelíd, alázatos Jézus a megközelíthetetlen világosságban lakozó Atya jellemét mutatta be” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 11–12. o.).

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

1Móz 31–37;

Evangelizálás, „Áltudományok, kultuszok, titkos társaságok” fejezetének „Sátán hamis tantételei” c. alfejezete

1. Hogy van megnevezve a Lábán és Jákob között ítéletet tevő Isten?
2. Mennyit fizetett Jákob a Khámor fiaitól vásárolt mezőért?
3. Ki temette el Izsákot?
4. Mivel érvelt Júda mellett, hogy Józsefet ne öljék meg, hanem adják el rabszolgaként?
5. Luther szerint kik között forog a legnagyobb veszélyben a vallás?

Alapszöveg: Zsid 9:15; 1Móz 15:6–21; Jer 34:8–22; Ef 3:14–19; Zsid 7:27; 10:10; 9:22–28.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

A Zsidókhoz írt levél világossá teszi, hogy Jézus helyettes halála üdvösségünk érdekében volt szükséges, mivel „vérontás nélkül nincsen bűnbocsánat” (Zsid 9:22). A vér annak életét képviseli, aki átveszi valakinek a helyét. A követelményt, hogy a bűnösnek meg kell halnia, Jézus töltötte be, aki örök áldozatként egyszer és mindenkorra meghalt az egész emberiségért.

Az Ótestamentum több áldozattípust mutat be. Mózes 3. könyve megemlíti az engesztelésért hozott teljesen égő áldozatokat, az isteni gondoskodásért hozott étel- és hálaáldozatokat, az akaratlanul elkövetett bűnök miatti engesztelésért hozott áldozatokat, valamint a vétkekesség miatti áldozatokat, amelyek esetében a bűnösnek kártalanítania kellett a sértett felet (lásd 3Móz 1–6). Ezek az áldozatok azonban, az engesztelési napon hozott áldozatokkal együtt – ahogy Pál is aláhúzza – végső soron hatástalan áldozatok voltak, mivel sosem törölhették el a bűnt (Zsid 10:1–4). Krisztus drága vére viszont – amely felé ezek az áldozatok mutattak – mindezt megtehetette (Zsid 9:14; 1Pt 1:19)!

II. MAGYARÁZAT

Amint azt az előző tanulmányunkban is láthattuk, Zsid 7. fejezete Melkisédekről szól, aki nagyobb volt, mint az Áron törzseből származó papi nemzetiség tagjai. Ennek értelmében Krisztus magasabb szintet képvisel mint a léviták papsága, mivel Ő a Melkisédek rendje szerinti pap. Zsid 8. fejezete a második szövetség felsőbbrendűségéről szól, amelynek hatékonyságát Zsid 9:15 verse elemzi. Az első szövetség, amely a lévitákkal kötött, nem volt tökéletes: nem távolíthatta el a bűnt (Zsid 7:11; 9:9).

Pál Zsid 9. fejezetében is beszél Jézus áldozatának felsőbbrendűségéről. Miért jobb a Jézus áldozata? Elsősorban azért, mert Jézus nem a földi szentélyben, hanem a mennyekben hozta meg áldozatát (Zsid 9:23–24). Másodsorban, áldozata során nem állatok vére folyt, hanem a sajátja (Zsid 9:25–26). És végül, azért egyedi a Jézus áldozata, mert egyszeri alkalommal került rá sor („egyszer s mindenkorra” – Zsid 9:12, 28), és hatékony (Zsid 9:14 – „megtisztítja a ti lelkiismereteket”; Zsid 10:14 – „egyetlenegy áldozatával örökre tökéletessékké tette”), szemben az állatáldozatokkal (Zsid 10:1, 4).

Dilemma: a tömjénező oltár a szentek szentjében

Zsid 9. fejezete egy dilemmát sejtető tényállást vázol fel: „A második kárpiton túl pedig az a sátor, melyet neveztek szentek szentjének, melyben vala

az arany füstölő oltár és a szövetség ládája, beborítva minden felől arannyal” (9:3–4). Ez a kijelentés látszólag ellentmond 2Móz 30:6 versének, amelyben ezt olvassuk: „És tedd azt [a füstölő szerek füstölgésére való oltárt – 2Móz 30:1] a függöny elé”, amiből az következik, hogy a tömjénező oltár nem a szentek szentjében volt, hanem a gyertyatartóval és a megszentelt kenyerekkel együtt a szent helyen. Ezen az oltáron Áronnak „minden reggel jó illatú füstölő szert” kellett párologtatnia (2Móz 30:7). Hasonlóképpen, a Pentateukhosz több szövetségszerződéséből is az derül ki, hogy a tömjénező oltár a szent helyen volt (2Móz 40:5, 26). Magától értetődően adja magát a kérdés: miért helyezi Pál az arany tömjénező oltárt a szentek szentjébe?

Mivel magyarázható ez az eltérés?

Pál ekképpen gondolkodhatott: „Jóllehet az első helyiségben volt a helye (azaz a szent helyen), a tömjénező oltár »a legbelsőbb helyhez (a szentek szentjéhez) tartozott (vö. 2Móz 30:1–10; 1Krón 28:18). Úgy tűnik, hogy a tömjénező szertartásnak, amelyet ezen az oltáron végeztek el, közvetlen hatása volt a szentek szentjére, ahol Isten jelenléte nyilvánult meg a kerubok között. Minden valószínűség szerint a tömjén füstje behatolhatott a szentély legbelsőbb termébe. Ez lehet a magyarázata annak, hogy a Zsidókhoz írt levél a tömjénező oltárt a szentek szentjében helyezi el (Zsid 9:4)” (*The Seventh-day Adventist International Bible Commentary*. Zsid 9:4 versének magyarázata).

Továbbá fontos megjegyeznünk, hogy a Zsidókhoz írt levél szerzője nem azt írja (az eredeti görögben), hogy a tömjénező oltár a szentély második helyiségében volt elhelyezve, hanem azt, hogy a szentek szentjének oltára „volt”. A múlt idejű birtokigével fordított kifejezés a „tartalmaz” igével is helyettesíthető, de ennél gazdagabb jelentéstartalommal van itt dolgunk.

„A füstölögtető oltár és a legszentebb hely közötti kapcsolat, amelyet itt a bibliai szöveg megemlít, az, hogy a tömjénező oltár szerepe állt kapcsolatban a szentek szentjével. Az ezen az oltáron naponta égő tömjén füstje a szentek szentjében található frigyláda fedele felé irányult, ahol Isten jelenléte nyilvánult meg a kerubok között, és miközben a tömjén füstje az imádók fohászával együtt felemelkedett, a szent hely és a szentek szentje légtérét is betöltötte. A két helyiséget elválasztó függöny ugyanis nem ért fel egészen a mennyezetig. Ily módon, noha a tömjént a szent helyen égették – az egyetlen helyen, ahová az egyszerű papok is beléphettek –, a füstje áthatott a második helyiségbe is” (*Adventista Bibliakommentár*. 7. köt., 449. o.).

Másodsorban, a Pál által az oltár jelölésére használt kifejezésnek (*thymiātērion*) „tömjénfüstölő edény” jelentése is volt az Ótestamentum görög fordításában (2Krón 26:19; Ez 8:11). A főpap a tömjénfüstölő edényt az engesztelési napon bevitte a szentek szentjébe (3Móz 16:12).

Úgy tűnik, hogy Pál a hangsúlyt nem a szentély helyiségei és bútorzata leírására helyezi, mivel a 9:5 versben ezt írja: „Fölötte pedig a dicsőség kerubjai, beárnyékolva a fedelet, amikről most nem szükséges külön szólni.” E bibliaszöveg mondanivalója tehát az, hogy a szentély bútorzatánál és a bútordarabok és kellékek helyénél fontosabb a gondolat, amit Pál ezek által kifejez: Jézus áldozatának felsőbbrendűsége.

„A tömjén, amelynek füstje és illata Izrael imáival együtt száll fel a mennybe, Krisztus érdemeit és közbenjárását ábrázolja. Krisztus tökéletes igazságossága, amelyet Isten hit által az ő népének tulajdonít, teszi egyedül elfogadhatóvá Isten számára a bűnös emberi lények szolgálatát. A szentek szentje kárpítja előtt az állandó engesztelő áldozat oltára, a szentély előtt pedig a folyton égő áldozat oltára állott. Istent vérrel és tömjénezéssel kellett megközelíteni. Ezek a jelképek a nagy Közbenjáróra mutattak, aki által a bűnösök megközelíthetik Jahvét, és aki által egyedül kaphatnak kegyelmet és üdvösséget a bűnbánatot tartó hívő lelkek” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. 353. o.).

Krisztus helyettesítő halála

A **helyettesítés és az isteni igazságosság feltételeinek teljesítése a bűn kontextusában** olyan fogalmak, amelyek sok kritikát váltottak ki. Miért lenne szüksége Istennek valakire, aki kifizeti az emberiség bűnei miatti büntetést? Mit jelent a helyettesítés ebben az esetben? Jelen kontextusban a helyettesítés képezi azt a cselekedetet, amely által valaki átveszi másvalakinek a helyét, hogy maga szenvedje el az általa helyettesített személy büntetését, s ezáltal megmentse őt.

Ami pedig a második kifejezést illeti, fel kell tennünk a kérdést: minnek a feltételeit kellett teljesíteni? Támogatja a Biblia a helyettesítő halál fogalmát? A helyettesítés megtörtént Ábrahám esetében. Amikor a Mórija-hegyén volt, hogy feláldozza a fiát, Izsákot, „odaméne tehát Ábrahám, és elhozá a kost, és azt áldozá meg égő áldozatul az ő fia **helyett**” (1Móz 22:13). A kivonulás előtti húsvétról szóló leírás szerint a helyettesítésnek köszönhetően maradhatott életben az egyén. Egyedül azok a férfinemű elsőszülöttek szabadulhattak meg a haláltól, akiknek a családjai feláldoztak egy bárányt, és a vérével bekenték a ház szemöldökfáját és ajtófeleit (2Móz 12:7, 13). *A teljes áldozati rendszer a helyettesítésen alapult.* Mivel a bűn zsoldja a halál, a helyettes állatot feláldozták, s így a bűnös életben maradt (3Móz 17:11).

De térjünk vissza az Újtestamentumhoz. Keresztelő János azonosítja Jézust: „Ímé az Istennek ama báránya, aki **elveszi** a világ bűneit!” (Jn 1:29). Pál így nyilatkozott: „Mert hiszen a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, megáldoztatott értünk” (1Kor 5:7). Szintén Pál apostol írta az efézusbelieknek: „És járjatok szeretetben, miképpen a Krisztus is szeretett minket, és **adta önmagát mi-**

érettünk ajándécul és áldozatul az Istennek, kedves jó illatul” (Ef 5:2), majd hasonló gondolatot fejez ki a Rómabeliekhez írt levelében is: „Amikor még bűnösök voltunk, **Krisztus érettünk meghalt**” (Róm 5:8). A Bibliát átítatja a helyettesítésnek és a bűnök viselésének nyelvezete, további példákért lásd Ézs 53:12; Mk 10:45; 2Kor 5:14; 1Tim 2:6; Zsid 9:28; 1Pt 2:24 verseit. A Zsidók könyve a következő vitathatatlan, de sokszor figyelmen kívül hagyott kijelentéssel koronázza meg ezt a témát: „Vérontás nélkül nincsen bűnbocsánat” (Zsid 9:22). Milyen vérről van itt szó? Az állatok vére nem lehet, „mert lehetetlen, hogy a bikák és bakok vére eltörölje a bűnöket” (Zsid 10:4). Következésképpen Jézus életéről és véréről kell, hogy legyen szó.

Jézus magára vette bűneinket és meghalt értünk, tehát nem kell úgy tekintenünk rá, mint egy Istentől és emberiségtől elkülönült Személyre. Egy ilyen perspektíva súlyosan torzítaná a megigazításról alkotott megértésünket, amely szerint Jézus nem lenne több, mint Valaki, aki megpróbálja megnyugtatni, kiengesztelni az Atyát, az Atya pedig olyan Isten, aki megbünteti az ártatlan Jézust csak azért, hogy mi, bűnös emberek, megszabaduljunk a haláltól. Az Atya és a Fiú közötti egység teljes mértékben Pál megbékélésről szóló beszédében nyilatkozik meg, amelyben az Atya a Fiú által cselekszik: „Mindez pedig Istentől van, aki minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által, és aki nekünk adta a békéltetés szolgálatát” (2Kor 5:18).

Helyettesünk nem csupán Krisztus, és nem is csupán Isten volt, hanem Isten a Krisztusban, aki Isten és Ember is volt egy időben. Isten Krisztusban lett a Helyettesünk. Csakis így válnak érthetővé a helyettesítő megigazításra vonatkozó látszólagos ellenvetések. Semmi sem szól itt a Törvény ellen, hiszen a Törvény áthágóinak Helyettese maga a Törvény Alkotója, az Egyedüli, aki engesztelést végezhet a bűnért. A keresztt nem az Isten és Sátán közti alku volt. Isteni minőségében Krisztus megbékéltetett minket önmagával, hogy ezzel „teljesítse az áthágott Törvény követelményeit, s így áthidalja a bűn ásta szakadékot Isten és ember között” (Ellen G. White: Szemelvények, 1. köt., 341. o.).

III. ALKALMAZÁS

1. Az Úr Jézus helyettes halálának kontextusában gondolj énekeskönyvünk 77., „Jó Atyánk, egyformán szeretsz minden embert” kezdetű himnuszára. Mit jelent számodra, személyesen az, hogy az Atya feláldozta érted – helyetted! – az Ő Fiát?

2. Miért annyira fontos a helyettesítés fogalma a megváltási tervben? Mennyire súlyos dolog a bűn, ha Istennek önmagát kellett feláldoznia Krisztusban a bűn problémájának megoldásához és az örök élet reménységének felkínálásához?

Jézus megnyitja az utat a kárpiton át

*E heti tanulmányunk: 2Mózes 19:3-4; 3Mózes 16:1-2;
Kolossé 3:1; Zsidók 9:24; 10:19-22; 12:18-21*

Szombat délután

Alapige: „Mert nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék érettünk” (Zsid 9:24).

Miután Jézus felemeltetett a mennybe, a tanítványok örömmel tértek vissza az Olajfák-hegyéről. Mesterük és Barátjuk a világ feletti hatalom pozíciójába emelkedett fel, és bátorította őket, hogy az Ő nevében forduljanak Istenhez. Teljes bizonyossággal tehetik ezt, tudva, hogy az Atya kedvezően válaszol az imáikra (Jn 14:13-14). Bár továbbra is a világban éltek és a gonosz erői támadták őket, a reményük mégis erős maradt. Tudták, hogy Jézus azért ment a mennybe, hogy helyet készítsen nekik (Jn 14:1-3). Tudták, hogy Ő az üdvösségük Fejedelme, aki vérével utat nyitott nekik mennyei otthonukba.

Jézus mennybemenetele központi jelentőségű *A zsidókhöz írt levél* teológiája szempontjából, uralmának és értünk folytatott főpapi szolgálatának a kezdetét jelzi. Ami pedig még fontosabb: a mennybemenetele jelzi és szentesíti azt a pillanatot, amikor kezdetét vette az új szövetség, ami által bátran mehetünk Isten elé hitben. Előjogunk, hogy Jézus és igazságosságának érdemei alapján bizalommal fordulhatunk Istenhez.

1. Olvassuk el Zsid 9:24 versét! Ezek szerint mi volt Jézus mennybemenetelének a célja?

Isten azt írta elő Izraelnek, hogy a férfiak évente háromszor menjenek fel Jeruzsálembe és áldozattal „jelenjenek meg” az Úr színe előtt. A páska (a kovásztalan kenyerek), a hetek (pünkösöd), illetve a sátorok ünnepét jelölte ki erre (2Móz 23:14-17; 5Móz 16:16). A páska ünnepén emlékeztek meg Izrael egyiptomi szabadulásáról. Pünkösödkor az árpaaratást ünnepelték, az újszövetségi időkben azonban már a Sínai-hegynél történt törvényadással kapcsolták össze az alkalmat. A sátoros ünnepen Istennek a pusztai vándorlás alatt történt gondviseléséről emlékeztek meg. Az Újszövetség szerint minden ószövetségi ünnepnek profetikus jelentősége is volt.

Zsid 9:24 leírja, hogy Jézus az Atya színe elé emeltetett. Megérkezett az „igazi” mennyei szentélybe, hogy Isten előtt „megjelenjen” jobb áldozattal (Zsid 9:23-24, RÚF) – a saját vérével. Jézus csodálatos pontossággal teljesítette be a zarándoklat ünnepeinek profetikus jelentőségét. A páska előkészületi napjának kilencedik órájában halt meg, akkor, amikor a páskabarányt áldozták fel (Mt 27:45-50; Jn 19:14). Feltámadt a harmadik napon és felment a mennybe, hogy megbizonyosodjon: Isten elfogadta az áldozatát (Jn 20:17; 1Kor 15:20), pontosan, amikor a papnak meg kellett lengetnie az első zsengett, az érett árpakévet (3Móz 23:10-12). Majd negyven nappal később felment a mennybe, hogy az Atya jobbjára üljön és pünkösöd napján beiktassa az új szövetséget (*Az apostolok cselekedetei*, 1-2. fejezetek).

Az ókori Izraelben az volt a zarándoklat célja, hogy megjelenjenek Isten előtt, az eredeti szöveg szerint: „keressék Isten arcát” (Zsolt 42:3). Ez azt jelentette, hogy tapasztalták az Úr jóindulatát (Zsolt 17:14-15). A héberben az „Isten arcának keresése” kifejezés segélykérést takart (2Krón 7:14; Zsolt 27:8; 105:4). Ebben az értelemben vonatkozik ez *A zsidókhhoz írt levélben* Jézus mennybemenetelére. Krisztus tökéletes áldozattal emelkedett a mennybe Istenhez, a mi előfutárunkként (Zsid 6:19-20). Beváltotta a hívőknek tett ígérését, akik „hazát keresnek” és „jobb után vágyódnak”, akik várták a „várost, melynek építője és alkotója az Isten” (Zsid 11:10, 13-16).

Miért is adjon tehát nekünk üdvbizonyosságot nemcsak az, amit Krisztus a kereszten tett értünk, hanem az is, amit most végez a mennyben?

2. Olvassuk el Zsid 12:18-21 szakaszát! Mit éltek át az izraeliták a Sínai-hegynél?

Amikor Isten kihívta Izraelt Egyiptomból, az volt a terve, hogy személyes, bensőséges kapcsolatot alakít ki velük. *„Ti láttátok, mit cselekedtem Egyiptommal, hogyan hordoztalak benneteket sasszárnyakon, és hogyan hoztalak ide benneteket”* (2Móz 19:3-4, RÚF) – mondta.

Tehát az Úr Mózesen keresztül adta meg a szükséges utasításokat ahhoz, hogy a nép felkészüljön a vele való találkozásra. Az embereknek először is meg kellett szentelniük magukat (2Móz 19:10-15). Aki előkészület nélkül közelített a hegy lábához, meghalt. Miután a nép két napig készült, a harmadik napon, amikor *„a kürt hosszan”* hangzott, azt az utasítást kapták, hogy *„felmehetnek a hegyre”* (2Móz 19:13). Isten azt akarta, hogy olyan tapasztalatban legyen részük, mint Mózesnek és a vezetőknek volt, amikor felmentek a hegyre és *„látták az Istent, amikor színe előtt ettek és ittak”* (2Móz 24:9-11, RÚF). Később el is ismerték, hogy látták az Úr dicsőségét, tehát lehetséges, *„hogy az Isten emberrel szól, és ez mégis él”* (5Móz 5:24). Ám amikor eljött az ideje, nem volt elég hitük. Mózes évekkal később így magyarázta ezt: *„Mert ti féltetek a tűztől, és nem mertetek felmenni a hegyre”* (5Móz 5:5, RÚF). Inkább kérték Mózeset, hogy ő legyen a közvetítőjük (5Móz 5:25-27; vö. 2Móz 20:18-21).

Isten kinyilatkoztatta szentségét a Sínai-hegynél, amivel az volt a célja, hogy a nép megtanulja *„félni”,* tisztelni Őt. *„Az Úrnak félelme”* életre, bölcsességre és tiszteletre vezet (5Móz 4:10; vö. Zsolt 111:10; Péld 1:7; 9:10; 10:27), ugyanakkor megtanít arra is, hogy Ő irgalmas és kegyelmes (2Móz 34:4-8). Bár Isten azt szeretne volna, ha Izrael odamegy hozzá, az emberek megijedtek és kérték Mózeset, hogy ő legyen a közvetítőjük. A *zsidókhöz írt levél* leírása a Sínai-hegynél történekről főként Mózes beszámolóját követi, amelyben emlékeztette a népet, hogy nem volt hitük, az aranyborjú miatt feladták a hitüket, illetve a bűnük miatt féltek találkozni az Úrral (5Móz 9:19). A nép reakciója nem Isten terve szerint való, hanem a hitetlenségük következménye volt.

Jézusnak köszönhetően miért ne féljünk közeledni a szent Istenhez? Ugyanakkor milyen feltételei vannak a közeledésnek?

A kárpit szerepe kettős. A kárpitra vonatkozó héber kifejezés (*katpetsma*) utalhat az udvar kapujának a leplére (2Móz 38:18), a szentély külső helyiségének bejárati leplére (2Móz 36:36), de a szentélyt és a szentek szentjét elválasztó belső kárpitra is (2Móz 26:31-35). Ez a három kárpit bejáratot képezett, ugyanakkor korlátokat is jelölt, amelyeket csak meghatározott személyek léphettek át.

3. Olvassuk el 3Móz 10:1-3 és 16:1-2 szakaszait! Milyen figyelmeztetést találunk ezekben az igeszakaszokban?

A kárpit védte a papokat, miközben a szent Isten előtt végezték a szolgálataikat. Az aranyborjú bűne után az Úr azt mondta Mózesnek, hogy nem megy a nép között az ígélet földjére, nehogy megeméssze őket, mivel „*keménynyakú nép*” voltak (2Móz 33:3). Így Mózes elvitette a gyülekezés sátrát messzebb, a táboron kívülre (2Móz 33:7). Mózes közbenjárása után azonban mégis beleegyezett az Úr, hogy közöttük menjen tovább (2Móz 33:12-20), de több biztonsági intézkedést vezetett be a nép védelme érdekében, amíg közöttük lakott.

Izrael szigorú rendben táborozott, középen pedig egy tér volt, azon állt a szent sátor. A lévíták táboroztak a sátor körül, hogy ezzel is védjék a szentélyt és annak berendezését az idegenek behatolásától (4Móz 1:51; 3:10). Lényegében élő „kárpitként” szolgáltak, védték Izrael népét: „*De a lévíták a bizonyosság hajléka körül táborozzanak, hogy ne törjön ki haragom Izrael fiainak a közösége ellen. A lévíták végezzék a tennivalókat a bizonyosság hajlékánál*” (4Móz 1:53, HUNB).

Jézus a Papunkként egyben a kárpitunk is. A testet öltésével Isten közöttünk állította fel a sátrát, lehetővé téve számunkra, hogy lássuk a dicsőségét (Jn 1:14-18). Így lakozhatott a szent Isten a távolról sem tökéletes nép között.

Gondoljunk annak a jelentőségére, hogy a Teremtő Isten, a világegyetem Alkotója az akkor szabadult rabszolgák között lakozott! Ezek szerint mennyire kerülhet közel hozzánk az Úr?

4. Olvassuk el Zsid 10:19-22 részét! Milyen meghívást kapunk ebben a szakaszban?

A zsidókhhoz írt levél érvelése szerint Jézus belépett a mennyei szentélybe, és hív, hogy kövessük Őt. Ez összhangban áll a korábban bevezetett gondolatokkal, miszerint Krisztus a hívők fejedelme és előfutára (Zsid 2:10; 6:19-20; 12:2). Az „új és élő út” az új szövetség, amit Jézus alapított az áldozatával és mennybemenetelével. Az „új és élő” kifejezés ellentétet mutat a régi szövetséggel, ami „elavul és megöregszik” (Zsid 8:13; HUNB). Az új szövetség megbocsátást kínál a bűnökre, és a szívünkbe írja a törvényt, lehetővé teszi, hogy bátran léphessünk Isten színe elé, nem mintha mi tettünk volna valamit ezért, hanem egyedül azért, amit Jézus tett értünk a szövetség minden követelményének betartásával.

A levél megjegyzi, hogy a régi szövetség beiktatásának része volt a szentély felavatása és a papok felszentelése is (Zsid 9:18-21; vö. 2Mózes 40. és 3Mózes 8-9. fejezeteivel). A szövetség célja, hogy bensőséges kapcsolatot létesítsen az Úr és népe között (2Móz 19:4-6). Amikor Izrael elfogadta ezt a kapcsolatot, Isten azonnal elrendelte, hogy építsenek egy szentélyt, amelyben majd közöttük lakhat. Az Úr és a nép közötti szövetség abban a pillanatban teljesedett be, amikor felavatták a szentélyt, és Isten jelenléte láthatóvá vált a nép között.

Ugyanez igaz az új szövetségre, ami még arra is utal, hogy kezdetét vette Jézus papi szolgálata, amit értünk végez (Zsid 5:1-10; 7:1-8:13).

Jézus mennybemenetele új korszakot indított el Isten népe számára. *Zakariás próféta könyve* 3. fejezete megemlíti, hogy Sátán az Úr előtt vádolta a népet, akiket Józsué főpap képviselt. Ő ugyanaz a vádoló, aki megkérdőjelezte Jób hűségét (Jób 1-2. fejezetek). Jézus áldozata után azonban Sátánt kivetették a mennyből (Jel 12:7-12; vö. Jn 12:31; 16:11). Most Jézus jár közben értünk, áldozatának, hűségének érdemére hivatkozva kéri a megváltásunkat.

Milyen vádakkal illethetne minket Sátán Isten előtt, ha tehetné? Ő hazug csaló, de vajon mennyit kellene hazudnia ahhoz, hogy ítéletet kérhessen ránk? Egyedül mi a reménységünk?

5. Olvassuk el Zsid 12:22-24 verseit! Milyen értelemben járultunk (RÚF, ÚRK) a mennyei Jeruzsálemhez, Isten jelenlétébe?

Egyesek szerint a hívők hit által „már megérkeztek” a Sion hegyére, a mennyei Jeruzsálembe. Ebben az értelemben a tapasztalatunk a jövő előíze. Tehát a mennyei Jeruzsálem a „*reménylett*”, de „*nem látott*” dolgok kategóriájába tartozik, amire azonban hit által ígéretet kaptunk (Zsid 11:1).

Ez igaz, azonban mégsem fejezi ki mindazt, amit ez a szakasz jelent. Jézus, a képviselőnk által is megérkeztünk a Sion hegyére, Isten színe elé (Ef 2:5-6; Kol 3:1). Krisztus mennybemenetele nem hit kérdése, hanem tény. A mennybemenetel történelmi vetülete meggyőző erőt ad *A zsidókhoz írt levél* buzdításának, hogy ragaszkodjunk a hitvallásunkhoz (Zsid 4:14; 10:23). „*Mivel tehát nagy főpapunk van, aki áthatolt az egeken... Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához*” (Zsid 4:14, 16, RÚF) – mondja Pál.

Tehát a képviselőnkön keresztül már megérkeztünk, így ehhez illően is kell viselkednünk. Jézus által már megízleltük „*a mennyei ajándékot*” és „*az Istennek jó beszédét és a jövendő világnak erőit*” (Zsid 6:4-5). Krisztus mennybemenetelének és szentélyben végzett szolgálatának valósága a „*lelkünknek biztos és erős horgonya*” (Zsid 6:19, HUNB), annak biztosítéka, hogy az ígéreteknek van tartalma, bátran megbízhatunk bennük (Zsid 7:22). A hitünknek történelmi horgonya van.

Isten célja viszont nemcsak Jézusban teljesedik be, hanem bennünk is. Ahogy már megállapítottuk, Krisztus mennybemenetelével beteljesült Izrael évenkénti zarándokútjának első két előképe, a páska és a pünkösöd. *A zsidókhoz írt levél*, illetve *A jelenések könyve* szerint az utolsó zarándoklat, a sátoros ünnep csak ezután fog beteljesedni. Jézussal együtt ünnepeljük majd, abban a mennyei városban, „*melynek építője és alkotója az Isten*” (Zsid 11:10, 13-16). Mi nem állítunk akkor sátrakat, hanem az Úr sátora száll le majd a mennyből, és örökké együtt fog lakni velünk (4Móz 6:24-26; Jel 7:15-17; 21:1-4; 22:1-5).

Hogyan tanulhatjuk meg már most, a fájdalommal és szenvedéssel teli világban valóságnak látni az örök élet ígéretét? Mit válaszolnánk annak, aki szerint ez csak képzelgés, amitől csupán jobban érezzük magunkat itt és most?

„Krisztus mennybemenetele volt a jele annak, hogy követői elnyerik a megígért áldást. Erre várniuk kellett, mielőtt munkájukat elkezdhetnék. Miután Krisztus a mennyi kaput átlépte, angyalok imádata közepette megkoronázták. Amint ez a szertartás véget ért, a Szentlélek gazdagon áradt a tanítványokra, és Krisztus valóban megdicsőítettetett azzal a dicsőséggel, amellyel öröktől fogva rendelkezett Atyjánál. A Lélek pünkösdnapi kiárasztásával a menny azt üzenté: a Megváltó ünnepélyes felkenetése megtörtént. Ígérete szerint elküldte követőire a mennyből a Szentlelket annak jeléül, hogy mint pap és király, átvett minden hatalmat mennyen és földön, és népének Felkentje lett...

Jézus nevét biztonsággal ejthették ki, hiszen legjobb barátjuk és idősebb testvérük volt. Szoros közösség jött létre Krisztussal, vele tartózkodtak mennyi helyeken. Milyen tüzes ékesszólással fejezték ki gondolataikat, amikor bizonyoságot tettek róla” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 25. és 30. o.)!

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

1Móz 38–44;

Evangelizálás, „A csodák nem bizonyítékok” c. alfejezet

1. Kiről és hol van megírva, hogy „ami ott történik vala, minden ő általa történék”?

2. Milyen embert kellett a fáraónak választania Egyiptom élére?

3. Ki és milyen kontextusban mondta, hogy „mindez engem ér!”?

4. Ki ajánlotta fel, hogy Benjámin helyett marad fogságban Józsefnél?

5. **Mi történne, ha szanatóriumok létesítése helyett inkább csodákért imádkoznánk?**

Alapszöveg: Zsid 9:24; 2Móz 19:3–4; Zsid 12:18–21; 3Móz 16:1–2; Zsid 10:19–24; Kol 3:1.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

A Zsidókhöz írt levélben Jézus mennybemenetele jelzi uralkodásának és mennyei főpapi szolgálatának kezdetét. Ekkor lépett Jézus az Atya jelenlétébe – értünk (Zsid 9:24). Az ótestamentumi időkben minden férfinak évente háromszor kellett megjelennie a templomban Isten színe előtt. A három zarándok-ünnep a következő volt: a húsvét vagy a kovásztalan kenyerek ünnepe, a hetek ünnepe vagy az aratás ünnepe, és a „takarodás” ünnepe, avagy a sátoros ünnepek (2Móz 23:14–17). Ezek célja az volt, hogy az emberek megjelenjenek Isten előtt (Zsolt 42:3).

Krisztus értünk jelent meg az Atya előtt a mennyben. Jézus húsvétkor halt meg, majd miután feltámadt, mindenekelőtt fölment az Atyához (lásd Jn 20:17; Ef 4:8), majd a földön töltött negyven nap után ismét fölment a mennybe, hogy Isten jobbára üljön. Miután megkezdte főpapi szolgálatát a mennyben, a Szentlélek pünkösdkor kitöltetett az Ő követőire.

Amikor Isten megjelent az izraelitáknak a Sínai hegyen, nagyon félték a jelenléte miatt. Mózes volt a közbenjáró köztük és Isten között. Izrael történetében a papok közvetítettek Isten és a nép között, de még nekik sem volt engedett a találkozás sátorában a korlátlan mozgás: a szentek szentjébe nem léphettek be. A függönyök a határokat jelezték, ugyanakkor oltalmazták is a sátorban szolgáló papokat. A Zsidók könyve meghívja olvasóit – így bennünket is –, hogy közeledjünk Isten házához „a kárpit, azaz az ő teste által” (Zsid 10:20).

II. MAGYARÁZAT

A tökéletes igazak lelkei

Zsid 12:22–23 verseiben Pál a következőképpen szólítja meg hallgatóit: „Hanem járultatok Sion hegyéhez, és az élő Istennek városához, a mennyei Jeruzsálemhez, és az angyalok ezreihez, az elsőszülöttek seregéhez és egyházához, akik be vannak írva a mennyekben, és mindenek bírójához Istenhez, és a tökéletes igazak lelkeihez.” Az idézett szakaszra vonatkozó kérdés a következő: Kik azok a tökéletes, igaz lelkek? Más szavakkal: milyen lények ők?

A kérdést megválaszolandó, vizsgáljuk meg az idézett szöveg kontextusát, azaz a 11. fejezetet, ahol Pál a hit hőseit magasztalja, majd a következő rész elején erőteljes felhívást intéz a címzettjeihez, hogy tekintetüket irányítsák Jézusra, „a hitnek fejedelmére és bevégezőjére, aki az előtte levő öröm helyett,

megvetve a gyalázatot, keresztet szenvedett, s az Isten királyi székének jobbjára ült” (Zsid 12:2). A 12. fejezet következő szakasza Isten azon büntetéseivel foglalkozik, amelyeket fegyelmezés céljából mér a keresztényekre. Az a tény, hogy az igaz emberek is szenvednek, nem Isten elégedetlenségének, hanem atyai szeretetének a jele. Ezen okból kifolyólag írta Pál: „Mert akit szeret az Úr, megdorgálja, megostoroz pedig mindent, akit fiává fogad” (Zsid 12:6).

Ezután egy kettős felhívás következik a békére és a megszentelődésre: „Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget, amely nélkül senki sem látja meg az Urat” (Zsid 12:14). A figyelmeztetés nyomatékosítása érdekében Pál Ézsau példájával hozakodik elő, aki „paráznaként és istentelenként” van leírva – ami pontosan az ellentéte a Zsid 11. részben bemutatott hitmodellnek –, és aki eladta elsőszülötti jogát egy tál lencselevesért cserébe (Zsid 12:16). Végül Pál összehasonlítja az Egyiptomból szabaduló nemzedéket azok nemzedékével, akiknek a levelét írta. Az előbbinek része volt a Sínai-hegyi teofániában (az Istenség látható megjelenésében). Mózes felidézte a jelenetet, és ezt mondta: „Megijedtem és remegek!” (Zsid 12:21). Ezzel ellentétben, az episztola címzettjei nem ehhez a félelmetes hegyhez jutottak el, hanem Isten mennyei otthonához, „az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez” (22. vers). Bejárásuk van a „mindenek Bírójához, Istenhez”, „az elsőszülöttek seregéhez és egyházához”, és „a tökéletes igazak lelkeihez” (Zsid 12:23).

Kik ezek a „tökéletes igaz lelkek”? A Zsidókhoz írt levél szakértőinek többsége a zsidó apokaliptikus irodalomhoz fordul, hogy megértse ezt a kifejezést (pl. Jubileumok könyve 23:30–31; Énokh 1. könyve 22:9; 102:4; 103:3–4; Jelenések 2. könyve; Báruk könyve 30:2). Ezek alapján arra következtetnek, hogy ezek a lelkek nem lehetnek egyebek, mint anyagtalan, test nélküli lelkek, akik a mennyben lakoznak. Ezt a következtetést magában a Zsidókhoz írt levélben található információknak az alapján kell kétségbe vonni. E cél érdekében elemezni fogjuk a „lelkek” főnevet és a „tökéletes” és „igaz” melléknéveket.

A „lelkek” főnevet a szerző három különböző módon használja a Zsidókhoz írt levélben. Elsősorban angyalok – „szolgáló lelkek” (Zsid 1:7, 14) –, másodsorban az ajándékokat osztó és az új szövetségről beszélő és azt igazoló Szentlélek megnevezésére (Zsid 2:4; 3:7; 6:4; 9:8; 10:15). A Szentlélekről Pál a „kegyelemnek Lelkeként” (Zsid 10:29) vagy „örökkévaló Lélekként” (Zsid 9:14) is beszél. Harmadsorban, a „lelkek” főnév Isten „élő és ható beszédének” alávetett emberi lényekre is utal (Zsid 4:12). Hasonlóképpen, amikor Isten gyermekeire kimért büntetéséről beszél, Pál kijelenti: „Aztán, a mi testi apáink fenýtettek minket és becsültük őket; avagy nem sokkal inkább engedelmeskedünk-e a lelkek Atyjának, és élünk!” (Zsid 12:9). Levonhatjuk tehát a következtetést, hogy a „tökéletes, igaz lelkek” kifejezésben a „lelkek”

főnév nem angyalokra vonatkozik – és nem is a Szentlélekre –, hanem emberi lényekre, akik hit által megközelítették a Sion-hegyét, az élő Istennek városát, a mennyei Jeruzsálemet (Zsid 12:22).

Az „igaz” melléknév az elemzett szövegen kívül mindössze kétszer jelenik meg a Zsidókhoz írt levélben. Először a hosszútűrés szükségességének kontextusában tűnik fel: „Az igaz pedig hitből él. És aki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem” (Zsid 10:38). Isten nem leli örömét azokban, akik képtelenség vagy hitelenség miatt meghátrálnak. Másodsorban Ábel jobb áldozatának kontextusában használja Pál ezt a melléknevet, Ábel e becsesebb áldozatának köszönhetően nyert bizonyosságot afelől, hogy „igaz” (Zsid 11:4). Mindkét példa valamikor élt élő emberekre vonatkozik, nem már meghalt vagy test nélküli lényekre. Nem anyagtalan lelkek tehát, ezért levonhatjuk a következtetést, hogy igazak azok az emberek, akik hit által élnek, és hitéletüket áldozataik révén fejezik ki.

A „tökéletes” melléknév több ízben is megjelenik a Zsidókhoz írt levélben, három különböző módon. Elsősorban, Jézus a szenvedés folytán vált tökéletessé és az örök üdvösség Forrásává (Zsid 2:10; 5:9; 7:28). Másodsorban, a Törvény „nem képes lelkiismeret szerint tökéletessé tenni a szolgálattevőt” (Zsid 9:9; 7:19; 10:1). Harmadsorban, emberi lények válnak tökéletesekké. Zsid 10:14 versében ezt írja Pál: „Mert egyetlenegy áldozatával örökre tökéletesekké tette a megszentelteket”; Zsid 12:23 versében pedig „a tökéletes igazak lelkei”-ről ír. Következésképpen mindazok, akik kereszttülnenek a tökéletesedés folyamán, azok Krisztus és az emberi lények, nem pedig metafizikai világ test nélküli lényei.

És végül lássuk az „elsőszülöttek seregéhez és egyházához” kifejezést. Úgy tűnik, a nyelvi szerkezet egy párhuzam része, amely rokonértelmű a bibliavers következő kifejezésével: „akik be vannak írva a mennyekben” (Zsid 12:23). A mennyei könyvekben feljegyzett igazak képével gyakran találkozunk a Szentírásban (2Móz 32:32; Zsolt 69:28; Dán 12:1; Lk 10:20; Jel 13:8; 17:8, vö. Fil 3:20). Mózes kitartóan kérte Istent, hogy bocsássa meg a nép bűnét, ellenkező esetben inkább törölje ki a nevét az élet könyvéből. Következésképpen a „tökéletes igazak lelkei” kifejezést úgy kellene értelmeznünk, mint ami emberi lényekre utal, nem pedig elhunyt személyek anyagtalan lelkeire.

A szövegben található bizonyítékok alapján tehát elmondhatjuk, hogy a „lelkek” főnevet a szerző az angyalok, a Szentlélek és az emberek jelölésére használja, míg az „igazak” melléknevet az olyan hűséges emberek megjelölésére, mint Ábel, vagy a Pál levelének címzettjei. A „tökéletes” melléknevet a tökéletessé vált Jézus jellemzésekor használta Pál, továbbá akkor, amikor arról írt, hogy a Törvény képtelen bárkit is tökéletessé tenni, és végül a Jézus

áldozata által tökéletessé vált emberek említésekor. Tehát gond nélkül kijelenthetjük, hogy a „tökéletes igazak lelkei” nem anyagtalan, test nélküli lelkek, akik a mennyekben lakoznak, élvezvén Isten országának békéjét, miután befejezték földi utazásukat. Sokkal inkább emberi lényekről van szó, akiknek a nevei fel vannak jegyezve a mennyei könyvekben. Pál levelének címettjei hit által közeledhetnek Istenhez, Jézushoz, az új szövetség Közbenjárójához, a mennyei Jeruzsálemhez, a számtalan angyalhoz és mindazokhoz az emberi lényekhez, akik hit által tökéletesekké váltak, és akiknek nevei fel vannak jegyezve a mennyben. Ezt az igeszakaszt úgy kellene értelmeznünk, mint egy a hívőkhöz intézett felhívást, amely hasonlít a szerző azon felszólításához, amelyet hallgatóságához intézett, és amely ekképpen hangzik: „Járuljunk azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez...” (Zsid 4:16).

III. ALKALMAZÁS

Hetednapi adventistákként számos tanításunk közös más keresztény egyházak tanításaival, gondolok itt az imádságról, a hit általi megigazulástól, a megszentelődésről, a Szentháromságról vagy a tizedről szóló tanításunkra. A specifikusan adventista tantételek mellett – mint például a szentély tana, vagy az Isten maradék egyházáról szóló tan, amelyről a Jelenések könyvében is olvashatunk – vannak olyan keresztény felekezetek, amelyek oszjtják meggyőződéseinket a szombatról, a második eljövételről, a prófétálás ajándékáról, vagy a halottak állapotáról. E heti tanulmányunk során elemeztük a halottak állapotának kérdését Zsid 12:22–23 versein keresztül. Hetednapi adventistákként viszont (többek között) abban különbözünk a többi keresztény egyháztól, felekezettől, hogy nem hiszünk a lélek halhatatlanságában. Hisszük, hogy Isten teremtette Ádámot „a föld porából, és lehellett vala az ő orrába életnek leheletét. Így lön az ember élő lélekké” (1Móz 2:7). A görög filozófia hatásának köszönhetően azonban a legtöbb keresztény a történelem folyamán úgy hitte, hogy az ember halhatatlannak született, és hogy amikor meghal, a lelke vagy a mennybe száll fel, hogy Istennel éljen tovább, vagy a pokolba száll alá, hogy örökké égjen.

1. Milyen veszélyek leselkednek ránk, amikor a feltevéseinket a bibliai szöveg elé helyezzük ahelyett, hogy megengednénk a Szentírásnak, hogy megmagyarázza önmagát?

2. Megszabadulhatunk-e teljesen az előfeltevésektől? Lehetünk-e teljesen objektívek? Miért igen, vagy miért nem?

Jézus, hitünk Szerzője és Beteljesítője

*E heti tanulmányunk: Józsué 2:9-11; Róma 1:17;
Zsidók 10:35-39; 11; 12:1-3*

Szombat délután

Alapige: „Nézzvén a hitnek fejedelmére és bevégezőjére, Jézusra, aki az előtte levő öröm helyett, megvette a gyalázatot, keresztet szenvedett, s az Isten királyi székének jobbára ült” (Zsid 12:2).

A zsidókhöz írt levél 11. és 12. fejezetei a könyv talán legkedveltebb szakaszai. Versenyként jellemzik a keresztényi életet, amelyben mind részt veszünk, és a hűségesek jutalomban részesülnek. A megváltás drámáját is versenyfutásként mutatják be, amelyben a szenvedések ellenére kitartottak a múltban élt hívők, de a jutalmukat még nem kapták meg. Azért nem, mert a történet végén mi is ott vagyunk, velünk zárul a végső felvonás. A dráma azzal fejeződik be, amikor mi belépünk és lefutjuk a verseny utolsó részét, miközben Jézus a célvonalnál, Isten jobbján ül. Ő buzdít minket, aki a legjobb példája annak, hogyan kell versenyezni. Ő a koronatanú, aki igazolja, hogy biztos a jutalom, és Ő az előfutár, aki megnyitja előttünk az utat (Zsid 6:19-20; 10:19-23).

A 11. fejezet kifejti, hogy a hit bizalom Isten ígéreteiben, akkor is, amikor még nem látjuk azokat. Ebben a tanulmányban felfedezzük a múltbeli példák, legfőképpen Krisztus példája által, aki a hit szerzője és beteljesítője (Zsid 12:2, RÚF), hogy mit jelent a hit, és hogyan tehetünk rá szert.

1. Olvassuk el Zsid 10:35-39 szakaszát! Mit mond Isten ezekben a versekben?

Az állhatatosság Isten végidei népének jellemtulajdonsága, ami nélkül nem kaphatja meg az ígéreteket (Jel 13:10; 14:12). A hívőknek „*tántoríthatatlannul*” kell ragaszkodniuk a hitükhöz, hogy ki tudjanak tartani (Zsid 10:23; 4:14). Pál megmutatta, hogy a pusztai nemzedék nem nyerhette el az ígéretet, mert nem volt hitük (Zsid 3:19). A *zsidókhöz írt levél* úgy ír a hívőkről, mint akik már az ígéret teljesedésének a határára értek (Zsid 9:28; 10:25, 36-38), és hinniük kell annak érdekében, hogy átvehessék az ígéreteket (Zsid 10:39).

Pál a hitről szóló magyarázatát Hab 2:2-4 verseinek idézésével vezeti be. Habakuk azt kérdezte Istentől, hogy miért tűri meg az álnok embereket, akik elnyomják az igazakat (Hab 1:12-17). A próféta és a népe szenvedett, és várták, hogy Isten cselekedjen. Az Úr viszont azt válaszolta, hogy az ígéret beteljesedésének elrendelt ideje van, nekik pedig várniuk kell (Hab 2:2-4). Habakuk és a népe hozzánk hasonlóan az ígéret és a teljesedés közötti időben élt. Isten üzenete így folytatódott *A zsidókhöz írt levélben*: „*Aki eljövendő, eljön, és nem késik*” (Zsid 10:37, HUNB; lásd még Hab 2:3).

Az üzenet Jézusra utal. Ő az Igaz, a hit megtestesítője, aki Isten előtt kedves, és életet ad nekünk (Zsid 10:5-10).

Akkor miért „*késlekedne*”? Nem fog! Már eljött meghalni értünk (Zsid 9:15-26), és a megadott időben ismét el fog jönni (Zsid 9:27-28; 10:25).

Az Úr üzenete így folytatódik: „*Az igaz pedig hitből él*” (Zsid 10:38). Pál ugyanezt állítja Róm 1:17 és Gal 3:11 verseiben is. Róm 1:16-17 része különösen tanulságos, mert kifejti, hogy Isten igazságossága „*hitből hitbe*” nyilvánul meg. Az apostol azt érti ez alatt, hogy az Úrnak az ígéreteihez való hűsége van előbb, a mi hitünk és/vagy hűségünk pedig annak eredményeképpen születik meg.

Mivel tehát Isten hű az ígéreteihez (2Tim 2:13), az Ő hűségére válaszul az igazak is hűek maradnak.

Miért fontos felismernünk azt, hogy a saját hitünk Isten hűségéből származik, abból táplálkozunk? Hogyan tanulhatunk meg jobban bízni Isten irántunk való hűségében, illetve a nekünk tett ígéreteiben?

A zsidókhoz írt levél úgy határozza meg a hitet, hogy „a reménylett dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés” (Zsid 11:1). Majd több hűséges embert sorol fel Izrael történelméből példaként arra, hogy mit jelent a hit. Ők a tetteikkel mutatták meg a hitüket.

2. Olvassuk el Zsid 11:1-19 részét! Mit tettek a „hithősök”, ami a hitüket példázta? Milyen kapcsolatban álltak a tetteik a nem látott dolgok reményével?

Talán Ábrahám a legfontosabb szereplő ebben a fejezetben. Az utolsó hitből fakadó tette pedig különösen tanulságos a hit igazi természetét tekintve. A levél megjegyzi: Isten részéről ellentmondásosnak tűnt, amikor Ábrahámnak megparancsolta, hogy áldozza fel Izsákot (Zsid 11:17-18). Izsák nem az egyetlen fia volt Ábrahámnak. Izmael volt az elsőszülött, Isten viszont azt mondta Ábrahámnak, hogy engedhet Sára kérésének, elküldheti Izmaelt meg az édesanyját, mert Ő majd gondoskodni fog róluk. Azt is kijelentette, hogy Ábrahám utódait Izsákról nevezik majd (1Móz 21:12-13). *A következő fejezetben Isten viszont azt kéri Ábrahámtól, hogy áldozza fel Izsákot égő áldozatként. Az Úr utasítása Mózes első könyve 22. fejezetében egyértelműen ellentétes a 12-21. fejezetekben található ígéreteivel.*

A zsidókhoz írt levél arra a következtetésre jut, hogy Ábrahám csodálatos módon oldotta fel ezt a helyzetet azzal, hogy úgy gondolta: Isten majd fel támasztja Izsákot a feláldozása után. Ez azért lenyűgöző, mert azelőtt még senki nem támadt fel. Úgy tűnik, hogy Ábrahámot a korábban Istennel szerzett tapasztalatai vezették erre a következtetésre. Zsid 11:12 verse megjegyzi, hogy Izsák az Úr hatalmának köszönhetően született meg, „mintegy kihalttól”. Pál azt is megjegyezte, hogy noha Ábrahám „mintha halott lett volna”, Sára pedig meddő volt, a pátriárka a „reménység ellenére reménykedve hitte, hogy sok nép atyjává lesz”. Ugyanis hitte, hogy Isten „a holtakat megeleveníti, és azokat, amelyek nincsenek, előszólítja mint meglevőket” (Róm 4:17-20). Így Ábrahám feltételezhette, hogy ha Isten már bizonyos értelemben életre keltette Izsákot „a holtak közül”, akkor azt képes újból megtenni. Azt látta az Úr múltbeli vezetésére tekintve, hogy Ő mit tehet meg a jövőben.

Miért olyan fontos azon gondolkodni, hogyan vezetett minket az Úr a múltban, azért, hogy a jelenben is megőrizzük a hitünket és a belé vetett bizalmunkat?

3. Olvassuk el Zsid 11:20-28 szakaszát! Mit tettek ezek a hithősök? Milyen kapcsolat van a tetteik és a reménység, azaz a nem látott dolgok között?

Mózes a második nagy példakép ebben a hitről szóló szakaszban. A fejezet két olyan esettel vezeti be és összegzi az életét, ami szembeszegülést jelentett a fáraóval. Amikor megszületett, a szülei elrejtették, mivel „*nem félték a király parancsától*” (Zsid 11:23), Mózes pedig „*hit által hagyta el Egyiptomot, nem félt a király haragjától*” (Zsid 11:27, RÚF). Mózes legfontosabb tette viszont az volt, amikor „*tiltakozott... , hogy a fáraó lánya fiának mondják*” (Zsid 11:24, RÚF). Arra következtethetünk, hogy őt szánták a következő fáraónak, mivel az örökbefogadó anyja a „fáraó lánya” volt. Mózes azonban készen állt hátrahagyni az akkori leghatalmasabb birodalmat, annak trónját, hogy az éppen kiszabadult rabszolgák/menekültek vezetője legyen.

4. Vessük össze Zsid 11:24-27 és 10:32-35 részeit! Milyen hasonlóságokat vesszünk észre A zsidókhöz írt levél eredeti címzettjeinek és Mózesnek a helyzete között?

Mózes nagyságát mutatja, hogy képes volt túllátni az egyiptomi fáraó ígéretein, mert inkább a láthatatlant, azaz Isten ígéreteit nézte. *A zsidókhöz írt levél* szerint az volt a helyzet nyitja, hogy „*a megjutalmazásra tekintett*”, nem pedig Egyiptom gazdagságára. Zsid 10:35 verse ugyanerre a jutalomra utal, amit az Úr mindenkinek megígért, aki hisz benne.

Minden bizonnyal erőteljes visszhangra talált az első olvasókban az, amit Pál Mózes döntéséről mondott. Krisztusba vetett hitük miatt szidalmazásokat és bántalmazásokat szenvedtek el. Sokat nyomorgatták őket, elveszítették javaikat (Zsid 10:32-34). Egyesek börtönbe kerültek (Zsid 13:3). Ezzel párhuzamos, hogy Mózes vállalta a bántalmazásokat Isten népével együtt, Egyiptom kincseit felcserélte „*a Krisztusért való*” gyalázattal, mert hitte, hogy a Krisztustól jövő jutalma nagyobb bárminél, amit Egyiptom kínálhat.

Milyen küzdelmekkel kellett eddig szembenéznünk a hitünk miatt? Miről kellett lemondanunk emiatt? Végeredményben miért éri meg a jutalom, még ha most nem is láthatjuk?

5. Olvassuk el Józs 2:9-11 és Zsid 11:31 verseit! Miért sorolják Ráhábot, a pogány prostituáltat a szent bibliai szereplők közé?

Ráháb talán a legnagyobb meglepetést szerző szereplője a 11. fejezetnek. Egyike a listában név szerint említett két nőnek. Ő a tizedik a sorban, előtte Izrael ősatyái és pátriárkái, és mindegyiket igaznak tekinti az Ige. Ráhábról azonban tudjuk, hogy pogány prostituált volt.

Az a legmeglepőbb, hogy ő került a fejezet tematikus közép- és tetőpontjába is egyben. A felsorolás rendje egyedi. Mindegyik gondolat azzal az ismétlődő fordulattal kezdődik, hogy „*Hit által*”. Az alapvető minta az, hogy „hit által XY ezt meg azt tette” vagy „hit által ez meg az történt XY-nal”. Az ismétlődő fordulat azt a várakozást kelti az olvasóban, hogy az események csúcspontjaként ezt hallja: „Hit által vezette be Józsué a népet az ígéret földjére.” A szöveg viszont nem ezt mondja, hanem Józsuét átugorja, és inkább a prostituáltról szól. Ráháb megemlítése után az ismétlődő mintasor hirtelen megszakad a következő megjegyzéssel: „*És mit mondjak még*” (Zsid 11:32)? Pál ezután sietve felsorol néhány nevet és esetet, amit nem magyaráz meg részletesen. Ráháb figyelt, hitt és engedelmeskedett, még ha nem is látott mindent. Nem látta az egyiptomi csapásokat, sem a Vörös-tengernél történt szabadulást, sem a sziklából fakadó vizet, sem a mennyből alászálló kenyeret, mégis hitt. Jó példa volt *A zsidókhöz írt levél* hallgatósága számára, akik nem hallották Jézust prédikálni, nem látták csodát tenni, mint ahogy számunkra is jó példa, mert mi sem láttuk egyiket sem. „Ráháb parázna nő volt, aki Jerikó városfalán lakott. Elbújtatta a két izraelitát, akiket a város védelmének a kikémlelésére küldtek. Irántuk tanúsított kedvessége, illetve az Istenben való hitének a megvallása miatt a kémek megígérték, hogy amikor sor kerül Jerikó ostromára, megkímélik Ráháb és a családja életét” (Ellen G. White: *Daughters of God*. 35. o.).

Pál ezt követően felsorolja (Zsid 11:35-38), hogy egyesek milyen nehézségeket éltek át. A „*nem fogadták el a szabadulást*” (Zsid 11:35, RÚF) kifejezés azt jelenti, hogy megszabadulhattak volna, de inkább nem éltek a lehetőséggel, az Isten által megígért jutalmat választották.

Egyikünk sem látta például a hatnapos teremtés, a kivonulás vagy Krisztus kereszthalálának eseményét, miért van mégis számos jó okunk hinni, hogy ezek mind megtörténtek?

6. Olvassuk el Zsid 12:1-3 verseit! Mire szólítanak fel minket ezek a versek?

Jézus a csúcspontja a hitről szóló értekezésnek *A zsidókhhoz írt levél* 12. fejezetében. Pál Krisztussal kezdte meg a levelét, aki „*eljövendő*” és „*nem késik*” (Zsid 10:37), és azzal fejezi be, hogy Ő a hitünk bevégezője (Zsid 12:2). Úgy utal Jézusra, mint a „*hit szerzőjére és beteljesítőjére*” (HUNB). Vagyis Ő az, aki lehetővé teszi számunkra, hogy higgyünk. Ő a példaképünk, aki megtestesíti a hittel teljes életet. Krisztussal tökéletes kifejezésre jutott a hit.

Jézus a hitünk „szerzője” (avagy „fejedelme”) legalább három értelemben.

Először is, Ő az egyetlen, aki teljes mértékben végigfutotta a versenyt. Az előző fejezetben tárgyalt személyek még nem érték el a céljukat (Zsid 11:39-40). Viszont Jézus belépett Isten nyugalmába a mennyben, és az Atya jobbján foglalt helyet. Mi a többiekkel egyetemben Jézussal fogunk uralkodni a mennyben (Jel 20:4).

Másodszor, igazából Krisztus hibátlan élete volt az, ami lehetővé tette mások számára, hogy részt vegyenek a versenyen (Zsid 10:5-14). Ha Jézus nem jött volna el, akkor bárki másnak hiábavaló lett volna részt venni rajta.

Végül pedig, Ő az oka annak, hogy van hitünk. Mivel egy Istennel, Ő fejezte ki irántunk az Atya hűségét. Isten sosem hagyott fel a megmentésünk munkálásával, ezért fogjuk végül megkapni a jutalmat, ha nem adjuk fel. Jézus türelemmel futott és hűséges maradt, még akkor is, amikor mi nem voltunk hűségesek (2Tim 2:13). A mi hitünk csupán válasz az Ő hűségére.

Végso soron Jézus azért a hitünk „beteljesítője”, mert tökéletesen bemutatja, hogyan kell lefutni a versenyt. Ő hogyan futott? Minden akadályt félretett, amikor mindenről lemondott értünk (Fil 2:5-8). Egyetlen egyszer sem követett el bűnt. Tántoríthatatlanul a jutalom tartotta a szemét, ami pedig annak az öröme volt, hogy láthatja az emberiség megmentését a kegyelme által. Így eltűrt minden félreértést és bántalmazást, vállalva a keresztyalázatát (Zsid 12:2-3).

Most rajtunk a sor a versenyfutásban. Bár sosem érhetjük el azt saját erőből, amit Jézus tett, mégis látjuk tökéletes példáját, és így belé vetett hittel rajta tartjuk a szemünket (ahogyan azt mások is tették előttünk). Hitben haladunk tovább előre, bízva a nagy jutalom ígérétségében.

„Hitben lettetek Krisztus tulajdonaivá, és hit által kell benne folyton növekednetek odaadás és elfogadás folytán. Mindent oda kell adnotok: szívet, akaratot, szolgálatot és saját éneteket is, hogy parancsait mindenkor teljesíthessétek. Hasonlóképpen kell mindent kapnotok: Krisztust mint az áldások összességét, hogy szívetekben maradjon és erősségetek, igazságotok és segítők legyen, hogy erőt adjon engedelmeskedni” (Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, 52. o.)!

„Isten sohasem kívánja tőlünk, hogy valamit elhiggyünk, mielőtt elegendő bizonyítékot adna, amelyre hitünket alapozhatjuk. Számos bizonyosság szól az értelmünkhöz Isten létezéséről, jelleméről és Igéjének igaz voltáról. Ám Isten a kételkedés lehetőségét nem távolította el. Mert hitünknek határozott bizonyítékokon és nem feltevéseken kell alapulnia. Azok, akik kételkedni akarnak, találnak alkalmat; viszont akik teljes szívből az igazságot keresik, számtalan bizonyítékot találnak hitük megszilárdítására.

Lehetetlen, hogy halandó ember az Örökkévaló jellemét vagy művét fel foghassa. Még a legélesebb elme és legképzettebb szellem előtt is titokzatos-ságba burkolózik szentsége. »Az Isten mélységét elérheted-é, avagy a Mindenhatónak tökéletességére eljuthasz-é? Magasabb az égnél: mit teszel tehát? Mélyebb az alvilágnál; hogy ismerheted meg« (Jób 11:7-8)” (i. m. 78. o.)?

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

1Mózes 45 – 2Mózes 1;

Evangelizálás, „Hamis megszentelődés és álszentség” c. alfejezet

1. Miért alélt el a Jákob szíve a Józsefről kapott hírek hallatán?

2. Melyik József által kiadott törvény van mind e mai napig érvényben?

3. Kiről van megírva, hogy „királyi csemegét szolgáltató”?

4. Hogy hívták a héber bábákat?

5. Mikor elégedett Sátán?

Alapszöveg: Zsid 10:32–39; Róm 1:17; Zsid 11; 1Móz 22:1–14; Józs 2:8–11; Zsid 12:1–3.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

Ha valaki biblikus meghatározást keres a hitre, akkor elég, ha a Zsidókhoz írt levélben keresi: „A hit pedig a remélt dolgok valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés” (Zsid 11:1). A teljes 11. fejezet megmagyarázza és szemlélteti, hogy mit jelent belekapaszkodni Isten ígéreteibe, annak dacára, hogy nincsenek kézzel fogható bizonyítékaink a hitünkre.

A hitről szóló fejezet egy Habakuk-idézzel kezdődik. Habakuk megkérdi Istent, hogy miért nem lép közbe az igazak érdekében, akiket megsemmisítenek a gonoszok (Hab 1:13; 2:1). Válaszképpen Isten emlékezteti a prófétát, hogy el fog telni egy kis idő, amíg közbe fog lépni. A látszat ellenére ez az időszak nem képez késedelmet Isten részéről. Időközben azonban a prófétának gyakorolnia kell a hitét, a hitet, amely kéz a kézben jár a békességes türéssel (Zsid 10:36–38). Zsid 11. fejezetének hithősei türelmesek voltak és hittek a nem látott dolgokban. Ábrahám hitt abban, hogy Isten feltámaszthatja Izsákot a halálból (Zsid 11:19), hiszen ő is már szinte halott volt, amikor apa lett (Zsid 11:12). Habár az özönvíz utáni korszak legnagyobb birodalmának uralkodója lehetett volna, Mózes mégis az ellene irányuló rossz bánásmódot és abúzust választotta, az Isten népével való együtt szenvedést, semhogy engedett volna a fáraó palotái által nyújtott pillanatnyi élvezetek csábításainak. Mózes azért dönthetett így, mert az Isten által megígért jutalomra tekintett (Zsid 11:25–26). Pál levelének címzettjei képesek voltak azonosulni Mózesrel, hiszen ők is hasonló szituációkon mentek keresztül. Nekik is szükségük volt előre tekinteniük az eljövendő jutalomra.

A következő figyelemreméltó példa Zsid 11. fejezetében Ráháb, a könnyű erkölcsű, pogány nő. Habár nem tartozott Isten népéhez, tudomása volt Isten tetteiről, hitt benne, és meggyőződése alapján cselekedett akkor, amikor elrejtette az izraelita kémeket (Józs 2:8–11). Hasonlóképpen azok a zsidók, akiknek Pál a levelét írta, szintén nem látták Jézust, mégis hittek és hitük által cselekedtek válaszképpen Isten Igéjére.

II. MAGYARÁZAT

Creatio ex nihilo (teremtés a semmiből)

Ez a kifejezés feltárja előttünk a perspektívát, amely szerint Isten teremtette a világegyetemet a semmiből. Az egyik klasszikus bibliaszöveg, amely ezt a nézőpontot igazolja, Zsid 11:3: „Hit által értjük meg, hogy a világ Isten

beszéde által teremtett, hogy ami látható, a láthatatlanból állt elő.” Van azonban ennek a szövegnek egy alternatív értelmezési lehetősége is, amit az alábbiakban elemezni fogunk.

Miután meghatározza a hit fogalmát Zsid 11:1 versében, Pál megemlékezik a „régibb élt” hithősök bizonyosságáról (Zsid 11:2). Meglepő módon ez a hithősök nevét felsorakoztató katalógus nem Ábellel kezdődik, hanem velünk (azaz a levél címzettjeivel) és Pállal, a szerzővel. A „*hit által értjük meg*” (Zsid 11:3) szókapcsolat intellektuális távlatot nyit a hit valóságára. Megértjük, hogy a világegyetem (szó szerint: a világ) Isten szava által jött létre. Pál kijelenti, hogy a világ teremtésének folyamata egyedül hit által érthető meg. Mi több, minden, ami látható, nem látható dolgokból lett megalkotva. Más szavakkal, a teremtett világ látható, az eredete viszont nem. Világunk eredetét egyedül hit által érthetjük meg.

Melyek ezek a láthatatlan eredetek? Isten a látható világot tényleg a semmiből – *ex nihilo* – alkotta meg? A bibliai szöveg ezt mondja: „Ami látható, a láthatatlanból állt elő” (Zsid 11:3), ami azt jelenti, hogy a láthatatlan dolgok nem feltétlenül nem létező dolgok is egyben. A legjobb példa erre a szél: az, hogy nem látjuk, még nem jelenti azt, hogy nem létezik. Láthatatlan dolgok, amelyekből Isten megalkotta a látható világot: utalás lenne ez Isten kiejtett szavára? Ha igen, ez egyértelmű célzás Mózes I. könyvének a teremtésről szóló jelentésére, ahol Isten Igéje a teremtés forrása (a „monda Isten” szó szerkezet többször is megismétlődik a teremtés leírásában: 1Móz 1:3, 6, 9, 11, 14, 20, 24, 26). Más szavakkal, az érzéki világ eredete olyan erőben gyökerezik, amely elérhetetlen az emberi érzékelés számára, éspedig Isten hatalommal teljes, teremtő Szavában. Ha ez igaz, akkor egy még jobb magyarázatot kapunk a 3. versben.

Ahelyett hogy a *creatio ex nihilo* perspektívájára utalna, Pál egy párhuzamon alapuló struktúrát alkalmaz az Isten által kiejtett Szó láthatatlan voltának hangsúlyozására. Figyeljük meg a Zsid 11:3 versében feltérképezhető három párhuzamot:

A. „a világ” (3. vers eleje)	A'. „ami látható” (3. vers vége)
B. „Isten beszéde által” (3. vers eleje)	B'. „a láthatatlanból” (3. vers vége)
C. „teremtett” (3. vers eleje)	C'. „állt elő” (3. vers vége)

Isten kiejtett és láthatatlan Beszéde teremtette meg a látható világot. Ez az értelmezés megerősíti Pál azon szándékát, hogy levele címzettjeit meggyőzze: irányítsák életüket a nem látható, de remélt dolgok szerint: „A hit pedig a remélt dolgok valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés” (Zsid 11:1). Következtetésképpen elmondhatjuk, hogy Isten nem látható Beszéde megte-

remti a látható világot és a világegyetemet. Ez nem azt jelenti, hogy Isten nem a semmiből teremtett, hanem csupán azt, hogy ez a bibliavers látszólag mást mond.

Megbeszélésre

Hit által – akárcsak Pál és levele címzettjei – elfogadjuk, hogy Isten az Ő hatalmas, de láthatatlan Szavával teremtette a világot.

1. Szerinted mi ösztönözte Noét, hogy megépítse a bárkát, annak ellenére, hogy azelőtt nem volt özönvíz, és egyetlenegy csepp eső sem esett addig?

2. Szerinted mi buzdította Ábrahámot, hogy elinduljon egy olyan ország irányába, amelyet nem ismert, sőt, ahol egyáltalán nem járt azelőtt?

3. Mi sarkallhatta Mózeszt arra, hogy lemondjon az egyiptomi palota kárnálta jólétről, és a szerény életet válassza, a zarándok-sorsot népe oldalán?

„Ézsaú... nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyhullatással kereste azt az áldást”

Zsid 12:17 versében olvassuk: „Mert tudjátok, hogy azután is, amikor akarta örökölni az áldást, megvettetett; mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyhullatással kereste azt az áldást.” Ez a bibliaszöveg – a Zsidók könyve több más szövegéhez hasonlóan (Zsid 6:4–6; 10:26–29) – látszólag azt mondja, hogy nem lehetséges a változás vagy a megtérés (lásd a 7. tanulmányban a Zsid 6:4–6 szakaszát elemző részt). Valóban elutasította volna Isten Ézsaút?

Zsid 12. fejezete a futásunkról szól, és a türelem terén való Példaképünkről, Jézusról. A békességes tűrés erénye fegyelem útján alakul ki bennünk, és a fegyelem megerősíti az elfáradt kezét és a meggyengült térdet. Továbbá Pál azt tanácsolja a zsidó keresztényeknek, hogy törekedjenek a békességre és a megszentelődésre, „amely nélkül senki sem látja meg az Urat” (Zsid 12:14). Minden keresztény arra van buzdítva, hogy békében éljen és harmonikus kapcsolatot tartson fenn minden emberrel, amennyire csak tőle telik (Róm 12:18). A békesség mellett a megszentelődés is lényeges keresztény tulajdonság, aminek elérésére törekedni kell. Mi Isten büntetésének célja, amit időnként gyermekeire mér? Azt szeretné, ha szentségének részeseivé válnának (Zsid 12:10). A szentség és a békesség hiánya felér az Úr szem elől tévesztésével. A szentség hiányát Ézsaú élete szemlélteti, aki „parázna” (a görögben: *pornos*) és „isten-telen” volt (Zsid 12:16). Pál kommentárt fűz ahhoz, ahogyan Ézsaú semmibe vette saját elsőszülöttségi státuszát (1Móz 25:29–34), és azzal sem számolt, hogy az elsőszülöttségi jogokkal együtt az ezzel járó áldást is elveszíti (1Móz 27:1–40). A kontextusból adódóan feltevődik a kérdés: Ézsaúnak nem volt több alkalma a megtérésre, jöllehet „könnyhullatással kereste azt az áldást”?

Bizonyos bibliafordítások azt a benyomást keltik bennünk, hogy Ézsau-nak nem volt többé lehetősége a megtérésre, annak ellenére, hogy könnyek közt törekedett erre, és hogy noha szeretett volna megtérni, Isten különböző okok miatt ezt megtagadta tőle. E probléma megoldása érdekében tegyük fel magunkban a kérdést: Mi az, amit nem talált meg Ézsau? Az eredeti görög szövegben nőnemű határozatlan névmás szerepel, következőképpen a főnév, amire utal, szintén nőnemű kell, hogy legyen. A görögben mind a „bűnbánat”, mind pedig az „áldás” nőnemű főnév. A „bűnbánat” kifejezés egy állandósult szószerkezet része, amelyben a másik elem a „hely”: a „bűnbánat helye”. Tehát, ha Ézsau „nem találta meg a megbánás helyét”, akkor mit keresett könnyhullatással? Mivel a görögben a „hely” főnév viszont hímnemű, a nőnemű határozatlan névmás nem utalhat rá. Következőképpen az egyedüli opció a mondat távolabbi főneve, az „áldás”. Ézsau nem találta a megbánás helyét, bár könnyek közt kereste az áldást. Néhány újfordítású biblia, köztük a NRSV is, a görög nyelvtan helyes figyelembe vételével, a szöveget így fogalmazza meg: „Mert tudjátok, hogy később, amikor örökölni akarta az áldást, atyja megtagadta tőle, mivel a megtérés útját nem találta meg, noha könnyek között kereste az áldást.”

Egy ilyen fordítás egybevág 1Móz 27:34–38 verseinek narrációjával. Jákob becsapta az apját azt állítván, hogy ő Ézsau. Amikor Ézsau eljött az apjához a finom eledellel, Izsák igencsak meglepődött, mert azt hitte, hogy már röviddel azelőtt megáldotta az elsőszülöttjét. Amint rájött, hogy Jákob, a fia hazudott neki, „Izsák elrémüle igen nagy rémüléssel” (1Móz 27:33). Másrészt viszont, amikor Ézsau ráeszmélt, hogy elvétetett tőle az elsőszülötteknek járó áldás, „monda az ő atyjának: Avagy csak az az egy áldásod van-é néked atyám? Áldj meg engem, engem is atyám; és felemelé szavát Ézsau és sír vala” (1Móz 27:38). Következtetésképpen elmondhatjuk, hogy Ézsau nem a parázna és istentelen, világi élet miatt sírt, hanem az áldás miatt, amit elveszített, mivel Jákob ellopta tőle. Pontosán ez az, amit Pál mondani akar, amikor kijelenti: „Azután is, mikor akarta örökölni az áldást, megvettetett; mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyhullatással kereste azt az áldást” (Zsid 12:17).

Isten mindenkinek, aki óhajtja, felajánlja a megtérés lehetőségét (Róm 2:4; 2Kor 7:9, 10; 2Tim 2:25; 2Pt 3:9).

III. ALKALMAZÁS

Történelme folyamán az egyház számos válságot élt át. A XX. században viták alakultak ki olyan témák körül, mint az ihletés, Ellen G. White prófétai szerepe, Krisztus természete, a Szentháromság, a maradék-egyház, a terem-

tés szemben az evolucionizmussal, stb. Ezek a kérdések – és még számos más kérdés – újra időszerűek a XXI. században.

1. Mi történne, ha mi, hetednapi adventisták engednénk az evolucionizmus vagy a teista evolúcióelmélet nyomásának? Beszélgetsek erről a csoportban!

2. A teremtésről szóló bibliai jelentés alapjául feltétlenül az *ex nihilo* elvének kell állnia?

3. Miért fontos több bibliafordítást is megvizsgálnunk, amikor egy nehezebb bibliaszövegbe ütközünk?

„...rendíthetetlen országot kapunk”

*E heti tanulmányunk: 2Mózes 32:32; Zsoltárok 15:5; 16:8;
Dániel 7:9-10, 13-22; Aggeus 2:6-9, 20-22;
Zsidók 12:18-29; 13:15-16*

Szombat délután

Alapige: „Annakokáért mozdíthatatlan országot nyervén, legyünk háladatosak, melynél fogva szolgáljunk az Istennek tetsző módon kegyességgel és félelemmel” (Zsid 12:28).

Az e heti szakasz, Zsid 12:18-29 a levél csúcspontja. Azzal foglalja össze a fő gondolatot, hogy megismétli azt, amivel kezdődött: Isten személyesen szólt hozzánk Fia által, ezért nagyon figyelniünk kell rá (Zsid 1:1-2; 12:25). Jézus bemutatása Zsid 12:22-24 verseiben összegzi a levél rá vonatkozó állításait: Ő az új szövetség Közvetítője, a vére üdvösséget kínál a hívőknek. Az érdeklünkben végzett papi és királyi szolgálata a mennyei seregeknek ünneplésre ad okot. Zsid 12:25-29 szakaszával ér csúcspontjára a záró buzdítás: közeleg Isten ítélete, ami ellenségeinek pusztulást hoz, népének viszont menekedést és új országot jelent (Zsid 12:28-29).

A szakasz vége újból megerősíti annak a jelentőségét, amit Jézus elért a kereszten, és a hívők figyelmét a diadalmas második adventre irányítja. *Dániel próféta könyve* 7. fejezetének képvisilágát használva emlékezteti Pál az olvasóit, hogy Krisztus már átvette az országot Istentől, a Bírótól (Dán 7:9-14), és a hívők, „a Felséges szentjei” vele együtt örökké birtokolni fogják azt (Dán 7:18).

1. Olvassuk el Zsid 12:22-24 szakaszát! Miről ír Pál ezekben a versekben?

A zsidókhöz írt levél megerősíti, hogy elérkeztünk a Sionhoz, ahol egy nagy ünnepségen veszünk részt: „Ti a Sion hegyéhez járultatok, és az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez és az angyalok ezreihez” (Zsid 12:22, RÚF). Jézusba, a képviselőnkbe vetett hittel jöttünk. Az ünnepségen az angyali seregek megszámlálhatatlan sokasága között ott találjuk a középpontban Istent és Krisztust. Az „elsőszülettek ünnepi seregéhez” csatlakoztunk (Zsid 12:23, RÚF), a nevünk benne van a mennyei könyvekben, az Úr népének tagjai között (2Móz 32:32; Zsolt 56:9; Dán 12:1; Mal 3:16; Lk 10:20; Jel 13:8; 17:8).

Mi azért vagyunk „elsőszülettek”, mert a legkiválóbb Elsőszülettel, Jézussal osztozunk az örökségen (Zsid 1:6). Így nem vendégként, hanem állampolgárként érkezünk (vö. Fil 3:20). A szakasz úgy mutat be minket, hogy a „tökéletes igazak lelkei” (Zsid 12:23). Ez a kifejezés képletes, emberi természetünk egészét jelenti. A kifejezés rokon értelmű a „lelkek” Atyja megnevezéssel Zsid 12:9 versében, ami úgy utal Istenre, mint aki mindannyiunk Atyja, hiszen az embereknek lelki természetük van.

Az összejöveteleken Jézus királyi uralmának, papi szolgálatának kezdetét, illetve az új szövetség hatálybalépését ünneplik. A zsidókhöz írt levél szerint a Sion hegyén történik mindez. A Zsid 1:5-14 részében idézett zsoltárok közül három a Fiú trónra lépését írja le, aminek a helyszíne a Sion volt (Zsolt 2:6-7; 102:22-28; 110:1-2).

Továbbá Sion hegyén jelentette ki az Atya a Fiú „örökös” papságát (Zsid 5:6), ez idézet Zsolt 110:4 verséből. A 110. zsoltár szerint a Sion hegyén jelölte ki a Fiút Főpappá (Zsolt 110:2). A zsidókhöz írt levél úgy érvel, hogy Jézus papi felavatása egyben az új szövetség kezdetét is jelenti (Zsid 7:11-22). Így a Sion hegye az új szövetség szentesítésének is a helye. Zsid 12:22-24 tehát azt az ünnepséget írja le, amire Jézus mennybemenetelekor került sor.

A gyakorlatban hogyan ünnepelhetjük Jézusnak, papi szolgálatának és az új szövetségnek a valóságát az életünkben? Hogyan illeszthetjük be ezt a dicsőítésünkbe? Miért hiterősítő az, ha örömmel gondolunk erre a nagyszerű igazságra?

2. Olvassuk el Zsid 12:23 versét! Miért nevezi Pál itt bírónak Istent, amikor ez a rész az ünneplésről szól? Miért adhat ünneplésre okot egy bíró személye? Hogyan lehet részes abban? Olvassuk még el Dán 7:9-10, 13-22 verseit is!

A Zsid 12:22-24 részében leírt ünneplés egy jövőbeli ítéletre utal, amelyen Isten az ülésező Bíró, könyveket nyitnak meg, az Úr népe pedig a könyvekbe feljegyzett jövőbeli ítélet eredménye alapján veszi át az országot (Zsid 12:28).

Ez a jelenet *Dániel próféta könyve* 7. fejezetében a nagy advent előtti ítéletet idézi fel. Az „öregkorú” (Dán 7:9) a tűztrónra ül és „tízezerszer tízezren” (Dán 7:10) veszik Őt körül. Könyveket nyitnak meg (Dán 7:10), az ítélet pedig a „magasságos egek szenteinek” kedvez, akik ezután birtokba veszik az országot (Dán 7:22).

Zsid 12:22-29 az előbbihez hasonlóan egy, a Sion hegyén, a mennyei Jeruzsálemben zajló ítéletet ír le, ahol angyalok ezrei veszik körül Istent, „mindenk” Bíróját. Ebben a jelenetben szintén ott a tűz (Zsid 12:29). Könyvek is szerepelnek a képben, a szenteket azokba írják fel (Zsid 12:23), ami kedvező végkifejletet jelent nekik.

Jézus áll az esemény középpontjában (Zsid 12:24). *A zsidókhöz írt levél* 2. fejezete az ember Fiaként nevezi meg Őt, aki „a halál elszenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg” (Zsid 2:9). Zsid 2:10 szerint az „embernek fia” (lásd Zsid 2:6) azért vállalja a szenvedést, hogy „számtalan fiat” vezessen dicsőségre (RÚF). Azaz, hogy a hívőket is „dicsőséggel és méltósággal” (RÚF) koronázzák meg. A Fiú már a Sionra, a mennyei Jeruzsálembé vitte a hívőket az új szövetség áldásai alapján (Zsid 12:22-24), ahol azt az ígéretet kapták, hogy átvehetik az országot (Zsid 12:28).

Az ítélet tehát nagyon jó hír a hívőknek, mert a döntés nekik kedvez, őket igazolja. Ez az ítélet győzelmet hoz ellenségük, a sárkány felett, aki a hívőket már korábban üldöző félelmetes fenevadak mögött áll (*Dániel próféta könyve* 7. fejezet) – és akik a jövőben is ugyanazt teszik majd (*A jelenések könyve* 13. fejezet).

A mai tanulmány hogyan segít megérteni azt, hogy Istennek a hármaskorú üzenetben említett ítélete „jó hír” a mai időkre nézve (Jel 14:6-7; vö. 5Móz 32:36; 1Krón 16:33-35)?

Pál leírja a mennyei ünnepséget, majd figyelmezteti az olvasóit, hogy hallgassanak az Úr szavára: „*Még egyszer megrázom nemcsak a földet, hanem az eget is*” (Zsid 12:26). Az apostol elmondja, hogy bár Jézus trónra lépett a mennyben, az üdvösségünk még nem teljesedett be. Oda kell figyelniük, mert egy fontos eseménynek be kell még következnie.

3. Vessük össze Zsolt 96:9-10, 99:1, Agg 2:6-9, 20-22 és Zsid 12:26-27 verseit! Mi a célja Istennek azzal, hogy megrázza a mennyet és a földet? Mit jelent ez?

Az Ószövetségben a föld rázkódása gyakran jelképezte Isten jelenlétét, amint megszabadítja népét. Amikor Debóra és Bárak harcolt Sisera ellen, az Úr a mennyből küzdött értük (Bír 5:20). Ezt hatalmas földrengésként írták le, mert a föld és a hegyek megremegtek Isten jelenlétében (Bír 5:4-5). Ugyanezt a képvilágot látjuk az Ószövetségben, amikor az Úr megjelenik, hogy megszabadítsa az elnyomottakat (Zsolt 60:4; 68:8-9; 77:17-19). Tehát a földrengés Isten ítéletének a jele lett, amivel megerősíti a föld népei fölött való hatalmát. A próféták megjövendölték, hogy ez az Úr napján is meg fog történni (Ézs 13:13; 24:18-23).

A zsidókhöz írt levélben a föld rázkódása Isten ellenségeinek a pusztulására utal. Az Úr ezt ígérte meg Jézus trónra lépésekor: „*Űlj az én jobbmra, amíg ellenségeidet lábad számolyává teszem*” (Zsid 1:13, HUNB). Krisztus tehát legyőzte az ellenséget (Zsid 2:14-16) és trónra lépett (Zsid 1:5-14), de az ellenfelei még nem semmisültek meg (1Kor 15:23-25; Zsid 10:11-14).

A jövőben azonban Isten el fogja pusztítani az ellenségeket, amikor megrázza a mennyet és a földet. Ez tehát a népét üldöző földi hatalmak, illetve, ami még fontosabb, a földi hatalmak mögött álló és azokat irányító gonosz erők (Sátán és angyalai) pusztulását jelenti.

Ígéretet kaptunk, hogy Isten egy nap igazságot fog szolgáltatni és a földünket betöltő gonoszságot el fogja pusztítani. Miért reményteljes ígéret ez mindenki számára, de főleg azoknak, akik szenvedtek a gonoszság miatt?

Isten kijelentette, hogy megrázza a mennyet és a földet. Ez azt jelenti, hogy elpusztítja az ellenséges népeket. Viszont vannak, amiket nem rendít meg, nem pusztít el.

4. Vessük össze Zsolt 15:5, 16:8, 21:8, 62:3, 112:6 és Zsid 12:27 verseit! Mi az, ami nem fog megrendülni?

Zsid 12:27 versének több modern fordítása arra enged következtetni, hogy a menny és a föld megrázkódása azok eltörlését, örökre szóló eltüntetését jelenti.

A Biblia viszont egyértelműen mondja, hogy Isten új eget és új földet teremt (Ézs 65:17; Jel 21:1-4), mi pedig feltámadunk és új testet kapunk (Fil 3:20; 1Thessz 4:13-17) még ezen a földön. Tehát a megrendülés a teremtett világ megtisztítását és megújítását jelenti, nem pedig a teljes eltörlését. Az Úr újjáteremti a meglévőt, és a megváltottak ott fognak élni.

Viszont lesz, ami nem fog megremegni, nem is remeghet meg, köztük az igazak. Nem inognak meg, mert bíznak Istenben. A Teremtő megtartja őket és garantálja a túlélésüket.

Figyeljünk fel arra, hogy *A zsidókhöz írt levél* Jézussal azonosítja az állandóságot és a stabilitást! Zsid 1:10-12 a következőt mondja Jézusról: „*Te vetettél, Uram, alapot a földnek kezdetben; és a te kezéd alkotása az ég. Azok elpusztulnak, de te megmaradsz, és azok mind elavulnak, mint a ruha, és összegöngyölíted őket, mint egy palástot, és mint a ruha, elváltoznak; te pedig ugyanaz maradsz, és esztendeid nem fogynak el soha*» (RÚF). A levél azt is kijelenti, hogy Krisztus papsága örökre megmarad (Zsid 7:3, 24), amint a megváltottak öröksége is (Zsid 10:34). Aki kitart „Jézusban”, az a végső ítélet során nem inog meg (Zsolt 46:6).

Zsid 12:28 verse azt is megemlíti, hogy „*mozdíthatatlan országot*” kapunk. Ez Dán 7:18 versére utal, amiben az áll, hogy a szentek „*bíriák az országot örökké*”. Ez az az ország, „*mely soha örökké meg nem romol*” (Dán 2:44). A Fiúé, de Ő megosztja velünk. Jel 20:4 verse szerint vele együtt ítéljük majd meg az üldöző gonosz hatalmakat (1Kor 6:3).

Hogyan állunk mostanában a megingathatatlansággal? Mit tehetünk, hogy segítséget kapjunk ezen a fontos területen, ha nem menne annyira jól nekünk (lásd Ef 4:14)?

A zsidókhoz írt levél azzal zárja ezt a szakaszt, hogy rámutat: úgy felelhetünk jól Istennek mindazért, amit értünk tett, ha helyesen tiszteljük Őt.

5. Vessük össze Zsid 12:28 és 13:15-16 verseit! Milyen a megfelelő istentisztelet?

Az ószövetségi rendszerben az emberek állatáldozatokkal mutatták ki a bűnbánatukat és a hálájukat, de ezeknek csupán jelezniük kellett a hálát és bűnbánatot a hívő szívében. Isten tehát egyértelművé tette *A zsoltárok könyvében* és a prófétákon keresztül, hogy neki nem az állatok vére, hanem az emberek hálája, igazságossága, illetve jó cselekedetei vannak a kedvére (Zsolt 50:7-23; Ézs 1:11-17).

Tehát Pál arra hív bennünket, hogy imádjuk az Urat a mennyei szentélyben, hozzunk hálaáldozatokat neki, valljuk meg bűneinket, mondjunk köszönetet neki és tegyünk jót, mert ez az igazi istentisztelet, ami kedves előtte. Áldozatunkat itt a földön ajánljuk fel, Isten pedig a mennyben neki tetsző ajándékként fogadja. Ez a buzdítás összefoglalja mindazt, amit Pál levele egészében megfogalmazott Jézus nevének megvallásával (Zsid 3:1; 4:14; 10:23), illetve a jó cselekedetek folytatásával kapcsolatban (Zsid 6:10-12; 13:1-2, 16).

Amikor Pál hívja a levele olvasóit: „*szolgáljunk az Istennek tetsző módon*” (Zsid 12:28), azzal azt üzeni, hogy a hívőknek már valóban papi nemzetséggé kell élni, mint akik Krisztus áldozata által tökéletesedtek és megszentelődtek (Zsid 10:10-14, 19-23). Ezzel beteljesül Istennek Izrael népére vonatkozó eredeti terve, ami szerint rajtuk keresztül hirdetheti a világnak a megváltás jó hírét (2Móz 19:4-6; 1Pt 2:9-10; Jel 1:6; 5:10).

Zsid 13:1-6 szakasza gyakorlatiasan elmondja, hogy mit jelent jót cselekedni és megosztani azt, ami a miénk. Ennek része, hogy kimutatjuk testvéri szeretetünket, ahogyan Jézus is tette velünk (Zsid 2:11-12). Ide tartozik a vendégszeretet, a foglyok vagy bántalmazottak meglátogatása (Zsid 13:3), továbbá a paráznaságtól és a kapzsiságtól való tartózkodás is.

Miért fontos úgy gondolni a jó cselekedetekre és a javaink másokkal való megosztására, hogy azok az istentiszteletünk részét képezik? A gyakorlatban hogyan „romolhatnak meg” az Úrnak szánt lelki áldozataink (Ézs 1:11-17)?

„Az első és második feltámadás közötti ezer év alatt ítélet folyik a gonoszok felett. Pál apostol írásaiból kitűnik, hogy ez az ítélet a második adventet fogja követni. *»Idő előtt semmit se ítéljetez, míg el nem jő az Úr, aki egyrészt világra hozza a sötétségnek titkait, másrészt megjeleníti a szíveknek tanácsait«* (1Kor 4:5). Dániel kijelenti, hogy amikor *»eljöve az Öregkorú«, »ítélet adatek a magasságos egek szenteinek«* (Dán 7:22). Ekkor az igazak mennyei királyokként és papokként uralkodnak. János ezt mondja *A jelenések könyvében: »Láték királyi székeket, és leülének azokra, és adaték nékik ítélettétel.«* *»Lesznek az Istennek és a Krisztusnak papjai, és uralkodnak Ővele ezer esztendeig«* (Jel 20:4, 6). Erről mondta Pál, hogy *»a szentek a világot ítélik meg«* (1Kor 6:2). Krisztussal együtt ítélkeznek a gonoszokon. Összevetik tetteiket a törvénykönyvvel, a Bibliával, és mindenkinek az ügyét a cselekedetei szerint döntenek el. Majd kiszabják a gonoszok büntetését a cselekedeteik szerint; és ez az ítélet bekerül a nevük mellé a halál könyvébe.

Krisztus és népe Sátánt és angyalait is megítéli. Pál ezt mondja: *»Nem tudjátok-é, hogy angyalokat fogunk ítélni«* (1Kor 6:3)? Júdás pedig kijelenti, hogy *»az angyalokat is, akik nem tartották meg fejedelemségüket, hanem elhagyták az ő lakóhelyüket, a nagy nap ítéletére örök bilincsekben, sötétségben tartotta«* (Júd 6)» (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 562–563. o.).

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

2Mózes 2–8;

Evangelizálás, „Panteista és spiritizma elméletek” c. alfejezet

1. Ki volt Mózes elsőszülöttje?

2. Ki értesítette az izraelitákat, hogy nem kapnak több polyvát a téglavetéshez?

3. Hány évet élt Áron apja?

4. Mikor mondták Egyiptom varázslói: „Az Isten uja ez!”?

5. Melyek az Istenről alkotott képtelen nézetek következményei?

Alapszöveg: Zsid 12:18–29; 2Móz 32:32; Dán 7:9–10, 13–22; Agg 2:6–9; Zsolt 15:5; 16:8; Zsid 13:15–16.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

E heti tanulmányunk legfőképpen Zsid 12:18–29 szakaszával foglalkozik. Jézus itt az új szövetség Közbenjárójaként van bemutatva, Isten pedig mindennek Bírójaként. Ez az igazságszóló utal 2Móz 19 történelmi kontextusára: Izrael a törvényadás alkalmával összegyűl a Sínai hegy lábánál. Ez az esemény ellenében áll Pál levele címzettjeinek tapasztalatával: nem jutottak el a Sínai hegyig – a helyhez, amelyet Isten népe nem érinthetett meg –, viszont eljutottak a Sion hegyéig, az élő Isten városáig, a mennyei Jeruzsálemig. A Sion nem a rémuralom, hanem az ünnepre való gyülekezés helye, ahol a hívőknek hozzáférésük van Istenhez. Örömteljes bizodalom alapja Jézus, az új szövetség Közbenjárója. Sion hegye az a hely is, ahol Jézus Királyként való megkoronázásának szertartására sor kerül (Zsolt 2:6–7; lásd Zsid 1:5).

Isten „mindenek Bírójaként” jelenik meg ebben a fejezetben (Zsid 12:23). Amikor az Úr leszállt a Sínai hegyre, a föld megremegett (2Móz 19:18). A földrengés képe Isten ítéletének figuratív szemléltetése. Az idők végezetén a föld újból meg fog rendülni, és vele együtt az égbolt is (Zsid 12:26). Csak a megingathatatlan dolgok fognak megmaradni, és pedig az igazak és az Istenben bízők. Válaszként erre a figyelmeztetésre, az igazak ajándékokat hoznak az Úrnak: dicsőítették az Isten nevét, jót cselekedtek, és megosztották mindenüket másokkal, hogy az áldásokból ők is részesüljenek (Zsid 13:15–16).

II. MAGYARÁZAT

A 10. tanulmányban meghatároztuk „a tökéletes igazak lelkei” azonosságát (Zsid 12:23).

A preadvent ítélet és a Zsidókhoz írt levél

Ezúttal a következő kérdésekre keressük a választ: Mit mond a Zsidókhoz írt levél a mennyei szentélyről? Melyek a preadvent ítélet bibliai bizonyítékai?

A Zsidókhoz írt levél a legvilágosabb kijelentéseket tartalmazza a mennyei szentély létezésére vonatkozóan. Pál nagyon érthetően fogalmaz: „Fődo-log pedig azokra nézve, amiket mondunk, az, hogy olyan főpapunk van, aki a mennyei Felső királyi székének jobbára üle, mint a szent helynek és amaz igazi sáornak szolgálója, amelyet az Úr és nem ember épített” (Zsid 8:1–2). Ebben az igazságszólóban az apostol kijelenti – a kétség leghalványabb árnyéka nélkül –, hogy mi a prédikációja központi eleme: az Úr Jézus Krisztus, a mennyei

(és nem a földi) szentélyben értünk szolgáló Főpapunk. Ha Krisztus a mennyi szentélyben szolgál, értelemszerűen léteznie kell mennyi szentélynek is.

A következő fejezetben Pál újból elmondja, hogy Jézus főpapi szolgálatát végzi a mennyben: „És nem bakok és tulkok vére által, hanem az ő tulajdon vére által ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, örök váltságot szerev” (Zsid 9:12). Elhangzik tehát újfent, hogy Jézus egy jobb szentélyben szolgál, mint az emberek által készített sátor. Pál egy még határozottabb kijelentésében ez áll: „Mert nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék érettünk” (Zsid 9:24). Ha csak a Zsidókhoz írt levelet tanulmányozzuk, vitathatatlanul kiderül, hogy létezik a mennyben egy szentély, amelyben Jézus szolgál. Arról nem kapunk információkat, hogy pontosan hogy néz ki ez az imádati hely. A fentebb utolsóként idézett bibliaszöveg aláhúzza, hogy a mennyi szentély különbözik a földi szentélytől, következésképpen elővigyázatosnak kell lennünk, amikor ennek a méreteiről beszélünk. Az egyedüli dolog, amit a Zsidók könyve egyértelműen kijelent az, hogy létezik egy mennyi szentély, amelyben Jézus Főpapként szolgál.

Van Pálnak egy kijelentése, amely zavarba ejt egyes olvasókat: „Annakokáért szükséges, hogy a mennyi dolgoknak ábrázolatai effélékkel tisztítottassanak meg, maguk a mennyi dolgok azonban ezeknél különb áldozatokkal” (Zsid 9:23). Miért lenne szükségük a mennyi dolgoknak áldozatok általi megtisztításra, hiszen a menny tiszta és szent, nem igaz? Sok teológus megpróbálta megfejteni a megtisztítandó mennyi dolgok titkát, azt állítva, hogy tulajdonképpen a lelkiismeretnek van szüksége megtisztulásra (Zsid 9:9, 14). Mások azt mondják, hogy a megtisztulás folyamata jelenti a szentély felavatását. Látszólag egyik javaslat sem egyezik a Zsid 8:1–10:18 szakaszában bemutatott témával, amely a meggyalázásra, a megtisztításra és Jézus mennyi munkájára irányul.

Hetednap adventistákként jobban megértjük ezeket a szövegeket, ha öszszeptjük őket Dániel 7. és 8. fejezeteivel. Értjük, hogy a menny és a föld kapcsolatban áll egymással. Figyelmet szenteltünk az öszövetségi szentélyszolgálatnak, és megértettük annak működési módját. Ha elolvassuk Dán 8:14 versét – „És monda nékem: Kétezer és háromszáz estéig és reggelig, azután kiderül a szenthely igazsága.” –, Zsid 9:23 versének kijelentése világossá válik számunkra. Ugyanakkor el kell ismernünk, hogy Zsid 9:23 nem említi az időt, amikor a mennyi szentély megtisztítása történik. Erről Dániel könyvében tanulunk. Röviden, elmondhatjuk, hogy a Zsidókhoz írt levél szerint vitathatatlan a mennyi szentély létezése. Mi több, még a mennyi dolgok jobb áldozatokkal történő megtisztítása is kétségbevonhatatlan. Amit viszont a Zsidók-

hoz írt levél nem mond el, az az, hogy mikor kerül sor erre a megtisztításra. Nem kellene erőltetnünk a dolgot, és többet állítanunk, mint amit a szöveg mond.

De térjünk vissza a kezdeti kérdéshez: Melyek a preadvent ítélet bibliai bizonyítékai? Mi szolgál a preadvent ítélet alapjául? A kérdés megválaszolásához szükségünk van Dániel könyvére. A preadvent ítéletre vonatkozó kulcsfontosságú szöveg Dániel 7. fejezete, amely állatok, fenevadak – oroszlán, medve, párduc és egy félelmetes, rettenetes és rendkívül erős szörnyeteg – által jelképezett, egymás után következő országokat mutat be. Ha összehasonlítjuk Dániel 2. és 7. részét, világossá válik, hogy a két fejezet témája ugyanaz: próféták, akik végignézik az ókor Földközi-tengeri világa négy legerősebb hatalmának felemelkedését és bukását. Ezek a világhatalmak könnyen beazonosíthatóak: Babilon, Médo-Perzsia, Görögország és Róma. Miután Dániel meglátja a félelmetes, rettenetes és rendkívül erős, tíz szarvú fenevadat, egy „kis szarv” emelkedik ki a tíz szarv közül. Ekkor a látomás hirtelen a földről áthelyeződik a mennybe, és megjelenik egy ragyogó királyi szék (Zsid 7:9–14). A jelenet három részre osztható: (1) egy ítélőszéki terem, amibe királyi székek tételnek (Dán 7:9–10); (2) az ítélet eredménye, melynek nyomán a fenevad megöletik (Dán 7:11–12); és (3) a királyság átadása az Ember Fiának kezébe (Dán 7:13–14). A 7. fejezet időrendi sorrendbe állított eseményei bemutatják tehát Babilont, Médo-Perzsiát (lásd Dán 8:20), Görögországot, Rómát, a kis szarvat, az ítéletet és a szenteket, akik megkapják az országot.

Dániel 7. fejezetének második felében a próféta kíváncsiságát a negyedik állat, valamint a kis szarv tevékenysége ragadja meg, amelynek „nagyokat szóló szája” volt (Dán 7:19–20). Hadban áll a szentekkel, „mígnem eljőve az öreg korú, és az ítélet adaték a magasságos egék szentjeinek” (Dán 7:22), és végül „elvevék az országot a szentek” (7:22). Másodsorra, a negyedik fenevadat követő egymás után következő ez: a kis szarv, az ítélet és az ország szentek általi birtokbavétele. Ez az egymás után következő harmadszor is megismétlődik Dániel 7. részében, egyszerűen azzal a céllal, hogy egyetlen kis apró részlet se kerülje el a figyelmünket. A kis szarv „sokat szól a Felső ellen és a magasságos egék szentjeit megrontja, és véli, hogy megváltoztatja az időket és a törvényt” (Dán 7:25). Ezt a munkát a biztosítás követi, miszerint „ítélők ülnek” (7:26), és végül „az ország pedig és a hatalom [...] átadatik a magasságos egék szentjei népének” (Dán 7:27).

Amikor Dániel 7. részét elemezzük, a kronológia nyilvánvaló: Babilont Médo-Perzsia követi, majd Görögország és Róma. A 7. fejezet második része a kis szarv munkásságával, az ítélettel és az országnak az Ember Fia és a szentek általi átvételével foglalkozik. Jézus országa az ő országuk. E mennyben

zajló ítélet során könyvek nyitnak meg, nyilvánvaló módon azzal a szándékkal, hogy bizonyítékokat szolgáltatassanak. Ezek a mennyei könyvek igazolják, hogy a mennyben zajló ítélet vizsgálati ítélet, amely még azelőtt zajlik, hogy Isten fellépne a kis szarvval szemben, a szentek érdekében (Dán 7:21–22, 27). Dániel 7 utolsó három eseménye háromszor ismétlődik meg, aminek köszönhetően eléggé világosnak kellene lennie annak, hogy az ítéletre a kis szarv munkássága és Jézus második eljövetele között kerül sor.

III. ALKALMAZÁS

A vizsgálati ítélet fogalmával gyakran találkozunk a Szentírásban. Mielőtt Isten ítéletet mondana valaki felett, előbb kivizsgálja az ügyét. Ezt láthatjuk Ádám és Éva bukása kapcsán is 1Móz 3. fejezetében. Mielőtt kimondta volna a kígyóra és a földre az átkot, Isten megvizsgálta Ádám és Éva helyzetét és magatartását.

Sodoma és Gomorra esetében Isten úgy jelenik meg, mint aki „alámegy” a földre, hogy meglássa, vajon teljességgel a hozzá felhatott kiáltás szerint cselekedtek-e vagy nem az emberek (1Móz 18:21). Majd csak a helyzet megvizsgálását követően, miután feltárta Ábrahám előtt a terveit, figyelmeztette őt, és kimenekítette Lótot és a családját Sodomából, bocsátott az Úr a városra kénköves és tüzes esőt (1Móz 19:24). Mind a bűnbeesésről, mind pedig a Sodomáról és Gomoráról szóló narráció precedenst teremt a Bibliában az ítélet kimondását megelőző oknyomozó értékelésre vonatkozóan. Ugyanezek a lépések érvényesek a preadvent vizsgálati ítélet esetében is.

1. Miért félnek sokan a vizsgálati ítélettől? Hogyan mutathatjuk be a legvilágosabban az emberek előtt, hogy az evangélium központi helyet foglal el az ítélet keretében?

2. Miért jó az nekünk, hogy sor kerül az ítéletre? Ha jó dologról van szó, miért nem kellene aggódnunk miatta?

„A testvéri szeretet maradjon meg közöttetek”

*E heti tanulmányunk: Róma 12:13; Galata 2:20; Efezus 5:3-5;
Zsidók 2:9; 4:16; 13; 1Péter 5:1-4*

Szombat délután

Alapige: „Az atyafiúi szeretet maradjon meg” (Zsid 13:1).

A zsidókhöz írt levél 13. fejezete elénk tárja az apostol záró intelmét: „A testvéri szeretet maradjon meg közöttetek” (Zsid 13:1). Az egész levélben többször megerősítette, hogy a Király-Főpap testvéreiként Jézus házanépéhez tartozunk. Pál nem csupán egyének csoportjaként gondol a hallgatóira, akik a Krisztussal való külön kapcsolatuk által munkálják az üdvösségüket, hanem mint akik közösen, családként üdvözülnek. Jézusnak az értünk végzett munkáját úgy jellemezte Pál, hogy ez a „testvéri szeretet”: „nem szégyelli őket testvéreinek nevezni” (Zsid 2:11, HUNB). A hívőknek tehát azt kell tenniük egymásért, amit Krisztus tett mindannyiunkért.

A levélben mindvégig részét képezi a testvéri szeretetnek egymás megintése is, hogy senki se távolodjon el Isten kegyelmétől (Zsid 3:13; 10:24-25; 12:15-17). A 13. fejezet szerint ez több elemből áll: így a vendégszeretet (Zsid 13:2), a foglyok és a szenvedők meglátogatása (Zsid 13:3), a házasság tisztelgésben tartása (Zsid 13:4), a kapzsiságtól való tartózkodás (Zsid 13:5-6), megemlékezés az egyház vezetőiről és a nekik való engedelmesség (Zsid 13:7-17), illetve az, hogy imádkozzanak a levél írójáért (Zsid 13:18-19).

1. Olvassuk el Róm 12:13, 1Tim 3:2, Tit 1:8, Zsid 13:1-2 és 1Pt 4:9 verseit! Milyen szerepe volt a vendégszeretetnek a korai egyházban?

A kereszténység „vándor mozgalom” volt, a hívők gyakran szorultak rá keresztények és nem-keresztények vendégszeretetére. Az „*el ne felejtkezetek*” utasítás nem egyszerűen a másiktól való megfélemledésre, inkább a szándékos elhanyagolásra utal.

Pál itt nem csak a többi hívő iránt tanúsított vendégszeretetre gondol. Emlékteti az olvasóit, hogy volt, akik befogadtak idegeneket, miközben nem is tudták, hogy angyalokat láttak vendégül (Zsid 13:2). Valószínűleg arra gondolt, amikor három férfi látogatta meg Ábrahámot és Sárát (1Móz 18:2-15). A vendégszeretet azt jelenti, hogy megosztjuk javainkat másokkal vagy akár velük együtt szenvedünk, amint Jézus is tette értünk (Zsid 2:10-18).

A foglyok iránti testvéri szeretet nem csupán azt jelenti, hogy a hívők imáikban megemlékeztek a börtönben levőkről, hanem anyagi és érzelmi segítséget is nyújtottak nekik. De fennállt a lehetősége annak, hogy szándékosan elfeledkeznek róluk. Akik viszont anyagi és érzelmi segítséget biztosítottak azoknak, akiket a társadalom elítélt, azonosították magukat a foglyokkal. Bizonyos értelemben a „társaik” lettek, ők is kitétték magukat a közösség bánatalmazásának (Zsid 10:32-34).

Pál különböző képekkel és szófordulatokkal bátorítja az olvasókat a foglyok meglátogatására. Először is felidézi, hogyan támogatták bebörtönzött testvéreiket a múltban: a „*társaikká*” lettek azoknak, akiket „*gyalázásokkal és gyötrésekkel nyilvánosan megszégyenítettek*” (Zsid 10:33, RÚF). Másodszer, a „bántalmazás” kifejezés Mózes példájára utal, aki „*inkább választotta az Isten népével együtt a sanyargatást, mint a bűn ideig-óráig való gyönyörűségét*” (Zsid 11:25, HUNB). Végül Pál kifejti, hogy milyen az ideális testvéri szeretet. Emlékteti az olvasóit, hogy „*magatok is testben vagytok*” (Zsid 13:3). Mind emberek vagyunk, úgy kell tehát másokkal bánni, ahogy szeretnénk, hogy velünk bánjanak hasonló helyzetben, azaz a börtönben. Tehát támogassák a foglyokat anyagi javakkal, illetve érzelmileg is, így mutassák ki, hogy nem hagyták magukra őket.

Mit tehetünk még azokért, akik börtönben vannak, legyenek akár gyülekezeti tagok, akár nem?

2. Olvassuk el Lk 16:10-18, 1Kor 5:1, Ef 5:3-5, Kol 3:5 és Zsid 13:4-5 verseit! Milyen két rossz dolgot említenek meg ezek a szakaszok?

Pál azért inti az olvasóit a paráznaság és a kapzsiság ellen, mert ezek komoly veszélyt jelentenek a testvéri szeretetre. Az Újszövetség írói és az ókori erkölcsi gondolkodók ezt a két bűnt kapcsolatba is hozták egymással.

Az apostoli üzenet, ami a házasság tiszteletben tartására vonatkozik, mindattól tartózkodásra szólított, ami a házasságot gyengítené. Ide tartozik a házassági fogadalom megszegése és az alapos ok nélküli válás (vö. Mt 19:9). A hitvesi ágy tisztaságának őrzése arra utal, hogy nem szabad a házasságot megrontani azon kívüli szexuális kapcsolattal. A „parázna” kifejezés az Újszövetségben a nemi erkölcstelenség minden formájára vonatkozik (1Kor 5:9-11; 6:9-10; Ef 5:5; 1Tim 1:9-10; Jel 21:8; 22:15). A görög-római társadalmat laza erkölcsök jellemezték. Gyakori volt a kettős mérce, a férfiaknak elnézték, hogy viszonyt folytassanak, amennyiben azt diszkréten tették. Pál azonban figyelmeztet, hogy Isten megítéli a házasságtörőket. A hívők nem hagyhatják, hogy a társadalmi szokások határozzák meg a saját erkölcsi mércéjüket.

A „*pérez szerelme*” a görög-római világ bűneinek egyik fő kategóriája volt. Pál egy másik levelében le is írta, hogy minden gonoszság gyökere a „*pérez szerelme*” (1Tim 6:10).

Az apostol több levelében is figyelmezteti az olvasóit, hogy óvakodjanak ettől. Először is, az embernek meg kell elégednie azzal, amije van (lásd még 2Kor 9:8; Fil 4:11-12). Továbbá a keresztényeknek hinniük kell Isten ígérésében, hogy „*Nem hagyalak el, sem el nem távozom tőled*” (Zsid 13:5). A nép többször kapott ilyen ígérést, ami ma ránk is vonatkozik (1Móz 28:15; 5Móz 31:6, 8; Józ 1:5; 1Kón 28:20). A hívők tehát Zsolt 118:6 szavaival feleljenek Isten ígérésére: „*Velem van az Úr, nem félek, ember mit árthat nekem?*” Kifejezetten fontos ez az utalás a 118. zsoltárra, mert a zsoltáros itt az Istenbe vetett bizalmát fejezi ki, még ha szenved is a hitetlenek miatt.

Hogyan aknázza alá a mai társadalom az erkölcsi tisztaságot és hogyan táplálja a pénz szeretetét? A gyakorlatban hogyan védekezhetünk e két bűn ellen?

3. Olvassuk el Zsid 13:7-17 szakaszát! Milyen legyen a kapcsolatunk a vezetőinkkel?

Zsid 13:7-17 része int, hogy tiszteljük a gyülekezet vezetőit és engedelmeskedjünk nekik. Azzal kezd, hogy levele olvasói „emlékezzenek meg” azokról a vezetőkről, akik korábban Isten Igéjét mondták nekik. Végül felszólítja őket, hogy „engedelmeskedjenek” a mostani vezetőknek (Zsid 13:17). A múltbeli vezetők azok lehetnek, akik először hirdették nekik az Igét, és megalapították a gyülekezetet. Az „Emlékezzetek!” felszólítás nem csupán a régi idők felidézésének elméleti tevékenységét jelenti és nem is látványos hódolatot. Pál szerint azzal kell a hívőknek emlékezniük, hogy gondolnak a magaviseletük következményeire, illetve követniük kell a vezetők hitének példáját.

Az apostol szemében az emlékezés és a dicséret legmagasabb szintje a jó példa követése. A gyülekezet alapítóit Pál tehát a hithősökhöz sorolja, a hívőknek rájuk is kell gondolniuk. A listában szerepelnek *A zsidókhöz írt levél* 11. fejezetének hithősei, illetve Jézus, aki a 12. fejezet szerint a hit legfőbb példája. Pál azt is megjegyzi, hogy Krisztus „*tegnap és ma és örökké ugyanaz*” (Zsid 13:8). Szöges ellentétben áll a hamis tanítókkal, akik idővel pozíciót váltanak, „különböző” és „idegen” tudományokat tanítanak (Zsid 13:9).

Zsid 13:7 versében a vezetőkről való megemlékezés gondolatát a szakasz végén megismétli, csak sokkal határozottabban. Azért szólítja fel a hívőket a vezetők iránti engedelmességre, mert ők vigyáznak a lelkükre, mint a lelkészek, akik ügyelnek a nyájuk, a gyülekezet lelki jólétére. Számot kell majd adniuk Istennek a rájuk bízottak lelki állapotáról (lásd még 1Kor 3:10-15; 1Pt 5:1-4). Ez a gondolat bizonyosan vonatkozik minden gyülekezeti vezetőre, ahogy a mai egyház minden szintjére is.

A szövegekörnyezet arra enged következtetni, hogy a vezetők valójában segédpásztorok, akik „*a juhoknak nagy*” Pásztor (Zsid 13:20), Jézus irányítása alatt szolgálnak. Az ő gondoskodásuknak, hűségüknek, illetve a tagok engedelmességének és bizalmának kölcsönhatása örömet ad. Ez azt is jelentheti, hogy ha a vezetők „örömmel” tudják szolgálni a gyülekezetet, boldogan és nem szomorúan adnak majd jelentést Istennek a gyülekezetről.

Mit tehetünk a vezetők és a tagok közötti kapcsolat erősítéséért, javításáért a gyülekezetünkben és a világegyházban?

4. Vessük össze Zsid 2:9, 4:16, 6:19-20 és 13:9 verseit! Hol kaphatunk kegyelmet? Hogyan erősíthető meg a szívünk?

Zsid 13:9 verse érinti a tévtanítások és az étel közti kapcsolatot, ami valószínűleg nem a tiszta és tisztátalan ételek közötti különbségre utal.

Miért nem? Először is, Pál nem igazán foglalkozik ebben a levélben a tiszta és a tisztátalan ételek megkülönböztetésével. Az *apostolok cselekedetei* 15. fejezetéből tudjuk, hogy a korai keresztény egyház megerősítette: a hívők hit által üdvözlnek (ApCsel 15:7-11), és továbbra is be kell tartaniuk bizonyos étkezési szabályokat (ApCsel 15:19-20). A tiszta és tisztátalan ételek megkülönböztetése és más bibliai rendelkezések nem ellentétesek a kegyelemmel. Sőt, a levél írója azzal érvel, hogy az új szövetség a szívünkbe helyezte a törvényt (Zsid 8:10-12). Egyértelművé teszi ugyanakkor, hogy az állatáldozatokat és a léviták szentélyben végzett papi közbenjárását felülírta Jézus felsőbbrendű áldozata, illetve papi közbenjárása (Zsid 8:4-5; 10:1-18). Másodsor, a szöveggörnyezet arra enged következtetni, hogy Pál nem az egyes ételektől való tartózkodás miatt bírálja a hallgatóságát, hanem azért, mert azt remélték: bizonyos ételek fogyasztása által valahogyan kegyelmet kapnak (Zsid 13:9). Valószínűleg a zsidó szertartásokban vagy a templomban végzett állatáldozatok után tartott ünnepeken, kultikus étkezéseken való részvételtől óvta őket, amitől lelki áldásokat, kegyelmet vártak. Viszont nem az ilyen ételek által részesültek kegyelemben, mert azt kizárólag Jézus Krisztus áldozata és papi közbenjárása révén nyerheti el az ember. Hívóként „*van oltárunk*” (Zsid 13:10), Krisztus keresztje az, amiről ehetünk (Jn 6:47-58). A *zsidókhhoz írt levél* szerint a „*kegyelem*” Isten trónjáról ered (Zsid 4:16). Ez a kegyelem, amit Krisztus közbenjárásának köszönhetően kaphatunk a „*biztos és erős*” horgony, ami Isten trónjához van láncolva (Zsid 6:19-20, RÚF; vö. 4:16). Ezt a kegyelmet kapjuk meg Krisztus áldozata miatt, ami állhatatossá és biztossá teszi a szívünket. Amikor a szívünk így megerősödik, nem vezethetnek félre új tanítások (Zsid 13:9), és nem is sodródunk el Istentől (Zsid 2:1).

Időzzünk még annál a gondolatnál, hogy Krisztus áldozata teljes! Miért ellentétes tehát az evangéliummal és a Jézus általi kegyelemmel minden, amit mi próbálunk „hozzátenni” ehhez?

5. Vessük össze Mt 10:38, Mk 8:34, Lk 14:27, Gal 2:20 és Zsid 13:10-14 verseit! Mit jelent az, hogy menjünk ki Jézushoz a táboron kívülre?

Az egész táborban a kapun kívüli rész volt a legtisztátalanabb. Az áldozati állatok tetemeit ott égették el (3Móz 4:12). A leprásokat is kizárták a táborból (3Móz 13:46), az istenkáromlókat és a bűnözőket szintén ott végezték ki (3Móz 24:10-16, 23; 1Kir 21:13; ApCsel 7:58). Ezek a szabályok azon alapulnak, hogy Isten a táborban volt jelen. Ami tisztátalan volt, azt ki kellett onnan vetni, mert az Úr nem akart semmi tisztátalant vagy „*rútságot*” látni abban (4Móz 5:3; 5Móz 23:14).

Jézus Jeruzsálemen kívül szenvedett a kereszten (Jn 19:17-20). Ez még inkább kiemeli, hogy milyen szégyen volt rajta (Zsid 12:2). Hivatalosan elítélték istenkáromlóként, Izrael emiatt elutasította Őt. A falakon kívül végezték ki (Mk 14:63-64; lásd 3Móz 24:11, 16). Úgy vetették ki a táboron kívülre, mintha „*gyalázatos*”, „*tisztátalan*”, „*rút*” lett volna (Zsid 12:2). Pál viszont arra bátorítja a hívőket, hogy kövessék Jézust a kapukon kívülre, és viseljék el a gyalázatot, amit Ő elszenvedett (Zsid 12:2; lásd 13:13). Mózes is ezt az utat járta, Egyiptom kincsei helyett vállalta „*Krisztus gyalázatát*” (Zsid 11:26).

Különös módon *A zsidókhoz írt levél* arra utal, hogy Isten most a táboron kívül van. Ha követjük Jézust a táboron kívülre, ez nemcsak azt jelenti, hogy hordozzuk az „*ő gyalázatát*” vagy szégyenét, hanem „*hozzá*” megyünk (Zsid 13:13), ahogy azok az izraeliták is kimentek a táborból a pusztába, akik az Urat keresték, amikor az aranyborjú története után Mózes elvitte Isten sátrát a táborból (2Móz 33:7). Ez a történet arra enged következtetni, hogy amikor a nem hívők elutasítják Jézust, vele együtt Istent is elutasítják, ahogy azt Izrael tette az aranyborjú esetével (2Mózes 32-33. fejezetei). Tehát a szenvedés és a szégyen útja egyben az Úr felé vezető út is.

Pál hívja az olvasóit, hogy kövessék Jézust, a hitük szerzőjét és beteljesítőjét (Zsid 12:2, RÚF). Ezzel tulajdonképpen arra utal, hogy úgy vegyék akkori szenvedésüket, mint egy pillanatnyi fegyelmezést, ami „*az igazság békességes gyümölcset hozza*” (Zsid 12:11, HUNB). Megromlott várost vagy tábort hagynak maguk mögött azért az eljövendő városért, amit Isten épít (Zsid 11:10, 16; 13:14).

Mit jelent a számunkra „a táboron kívülre” követni Jézust? Melyek a Jézusba vetett hittel jellemezhető életnek azok a részei, amelyek „gyalázatot” vagy „szégyent” hozhatnak ránk a környezetünkben élők előtt?

„A Szentlélek kiárasztása után... örültek a szentekkel való közösség szépségének. Tapintatosak, figyelmesek, önmegtagadók és az igazságért minden áldozatra készek voltak. Naponkénti kapcsolataikban azt a szeretetet nyilvánították ki, amelyet Krisztus rájuk hagyott. Ezt a szeretetet igyekeztek önzetlen szavakkal és cselekedetek által mások szívében is felkelteni...

De fokozatosan változás történt. A hívők kezdték egymás hibáit keresni. Miközben mások hibáira néztek, helyet adva a szeretetlen bírálgatásnak, szem elől tévesztették a Megváltót és szeretetét. Szigorúbbá váltak a külső szertartásokat illetően és nagyobb súlyt helyeztek az elméletre, mint a hit gyakorlására. Buzgalmukban másokat ítélték, eközben nem vették észre saját hibáikat. Így veszítették el a Krisztus parancsolta testvéri szeretetet, de a legszomorúbb az volt, hogy veszteségükről nem is tudtak. Nem vették észre, hogy eltűnt életükből a boldogság és az öröm, és hogy – miután elzárták szívüket Isten szeretetétől – hamarosan sötétségben jártak.

János, tudomásul véve, hogy a testvéri szeretet eltűnt az egyházból, e szeretet állandó gyakorlására serkentette a hívőket. Leveli e gondolattal vannak tele. Így ír: *»Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet az Istentől van; és mindaz, aki szeret, az Istentől született, és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismerte meg az Istent; mert az Isten szeretet. Az által lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk, hogy az ő egyszülött Fiát elküldte az Isten e világra, hogy éljünk általa. Nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük az Istent, hanem, hogy ő szeretett minket és elküldte az ő Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért. Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, nekünk is szeretniünk kell egymást«* (1Jn 4:7-11)” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 360–361. o.).

KÉRDÉSEK A BIBLIA ÉS AZ EVANGELIZÁLÁS C. KÖNYV ALAPJÁN

2Mózes 9–15;

Evangelizálás, „A spiritizmus különböző formái” c. alfejezet

1. Hogyan tűntek el a sáskák Egyiptomból?
2. Mit kértek Izrael gyermekei az egyiptomiaktól azon az éjszakán, amikor elhagyták az országot?
3. Izrael népe miért nem a legrövidebb úton ment Kánaán felé?
4. Hol adott az Úr rendtartást és törvényt a népnek, próbára téve őt?
5. Milyen erőre van a legnagyobb szüksége a kereszténynek?

Alapszöveg: Zsid 13; Róm 12:13; Ef 5:3–5; 1Pt 5:1–4; Zsid 2:9; 4:16; Gal 2:20.

I. ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS

A tanulmány témái

Pál több figyelmeztető tanácsot is intéz olvasóihoz a levele végén. Azt szeretné, ha a címzettjeiben megmaradna az atyafiúi szeretet (Zsid 13:1), a vendégszeretetről sem feledkeznének meg (Zsid 13:2), és megemlékeznének a foglyokról mint fogolytársak, a gyöttrődőkről, mint akik maguk is testben vannak (Zsid 13:3). Pál további tanácsait idézem: „Tisztességes [*legyen*] minden tekintetben a házasság!” (Zsid 13:4); „Fösvénység nélkül való legyen a magatok viselete; elégedjete meg azzal, amitek van!” (Zsid 13:5); „Engedelmeskedjete előjáróitoknak és fogadjatek szót!” (Zsid 13:17) és „Imádkozzatek érettünk!” (Zsid 13:18). A teljes levél során Pál ismételten buzdítja a hívőket, hogy intsek egymást (Zsid 3:13), ügyeljenek egymásra, a szeretetre és a jó cselekedetekre való felbuzdulás végett (Zsid 10:24), továbbá azt tanácsolja nekik, hogy vigyázzanak arra, „hogy az Isten kegyelmétől senki el ne szakadjon; nehogy a keserűségnek bármely gyökere, fölnevekedvén, megzavarjon, és ezáltal sokan megfertőztetessenek” (Zsid 12:15). Elmondhatjuk, hogy a teljes levél egy átfogó tanács, „intő beszéd” (Zsid 13:22).

Miközben arra bátorítja őket, hogy szeressék egymást, Pál nem vár el a részükről érzelmi reakciókat. Inkább különleges cselekedetekre ösztönzi őket: a vendégszeretet és a segítőkészség gyakorlására, a házassági hűség megőrzésére és a fösvénység kerülésére. Amikor azt tanácsolja az olvasóinak, hogy megemlékezzenek a vezetőikről, Pált nem a memóriagyakorlatok érdeklik, hanem sokkal inkább az, hogy legyenek hűségesek Istenhez, és ebből következően hallgassanak a vezetőikre, fogadjanak szót nekik, tiszteljék őket. Végül Pál figyelmezteti hallgatóit, hogy ne hajtsák idegen tanításokra a fülüket, hanem kövessék az Urat, a Tanítójukat: Jézus Krisztust.

II. MAGYARÁZAT

Az idegen tudományok és az ennivalók

Zsid 13:9 versében Pál ekképpen figyelmezteti a címzettjeit: „Különböző és idegen tudományok által ne hagyjátok magatokat félrevezettetni; mert jó dolog, hogy kegyelemmel erősíttessék meg a szív, nem ennivalókkal, amelyeknek semmi hasznát sem veszik azok, akik azok körül járnak.” Ez az igevers a legnehezebb szöveg a Zsidókhoz írt levélben. Ami nehézzé teszi, az a történelmi kontextusa, amelyre homályosan utal. Mivel pontosan nem tudjuk meghatározni, milyen konkrét történelmi helyzetre utal a teljes szövegszakasz, kerülnünk kellene az erőltetett következtetések levonását.

Az előző szöveget megelőző versben ez áll: „Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz” (Zsid 13:8). Jézus állhatatosságából kiindulva hangzik a figyelmeztetés, amely a tévelygések, hamis tanítások elleni magatartásra ösztönöz. Az angol bibliaváltozatban metaforikus megfogalmazással van dolgunk: „Ne hagyjátok, hogy az idegen tudományok magukkal sodorjanak!”, ami a szél és a vizek sodró erejét idézi. Ennek a metaforának az alkalmazása Pálnak a Zsid 2:1 versében használt, a tengerészek mindennapjaiból merített szóképét juttatja eszünkbe: „Hogy valaha el ne sodortassunk”. Ebben az igeversben az apostol arra buzdítja a hívőket, hogy legyenek figyelmesek mindarra, amit a Jézusról bizonyágtévő szemtanúktól hallottak. Abban az időben Pál hallgatóit az a veszély fenyegette, hogy eltávolodnak Jézustól. A 13. fejezetben a levél szerzője emlékezteti őket rettenthetetlen tanítóikra és vezetőikre, és felszólítja őket, hogy kövessék a hitüket (Zsid 13:7). Miközben a vezetők jönnek és mennek, Krisztus sosem változik. Ennek ellenére a lelki tévelygések mindig jelen voltak a közösség életében. Ebből az okból kifolyólag a levél címzettjei abban a veszélyben forognak, hogy félrevezetik őket az idegen tanítások, amelyek ellentétben állnak mindazzal, amit a saját tanítóiktól és előjáróiktól hallottak, és amelyeket ekképpen nevez meg Pál: „különböző és idegen tudományok” (Zsid 13:9).

Pál elmondja nekik, hogy a szívét a kegyelem erősíti meg, nem az enni-való. Az eledel (ami mulandó) és a kegyelem (ami állandó) közötti antitézist mint hasonlatot gyakran használták a Biblia írói, hogy rámutassanak a múltó létezés és a jobb, állandó és örökkévaló közötti különbségre. Pál például ezt írja Róm 14:17 versében: „Mert az Isten országa nem evés, nem ivás, hanem igazság, békesség és Szent Lélek által való öröm.” Szintén Pál tanácsolja a korinthusiakat: „Pedig az eledel nem tesz minket kedvesekké Isten előtt; mert ha eszünk is, nem leszünk gazdagabbak; ha nem eszünk is, nem leszünk szegényebbek” (1Kor 8:8). Az enni-való gyakran okozott széthúzást az ősegyházban (Róm 14:1–3), ahogy napjainkban is.

Milyen specifikus problémával foglalkozik Pál Róm 14:1–3 verseiben? Egyes szakemberek szerint a római hívő közösség tagjai a bálványoknak feláldozott állatok húsának fogyasztása mellett foglaltak állást, amely problémával a korinthusi gyülekezet is szembenézett (1Kor 8. és 10. fejezet). A Zsidókhoz írt levél és a Korinthusi első levél közti összehasonlításból egyértelműen kiderül, hogy ez utóbbiban az apostol sokkal élesebb nyelvezetet használ, amikor a bálványoknak áldozott állatok húsáról ír (1Kor 8:12), mint a Zsidókhoz írt levélben („mert jó dolog, hogy kegyelemmel erősíttessék meg a szív, nem enni-valókkal” [Zsid 13:9]).

Egy másik, valószínűbb lehetőség azon motívumra nézve, ami a Zsid 13:9-ben lévő figyelmeztetést ihlette, az áldozatként a templomba hozott enni-való

elfogyasztása lenne. Mi az, ami ezt a feltételezést alátámasztja? Vegyünk számításba három lehetőséget a Szentírásban. Elsősorban úgy tűnik, hogy a közvetlen szövegösszefüggésben a zsidó áldozatokhoz kapcsolódó ételáldozatok elfogyasztására történik utalás. Ezt írta Pál Zsid 13:10-ben: „Van oltárunk, amelyről nincs joguk enni azoknak, akik a sátorban szolgálnak.” Pál itt az ószövetségi papokra utal, akik a szent sátorba hozott áldozati ajándékokból ettek.

Másodsorban, Pál magát az „ételek” szót használja Zsid 9:9–10-ben, ahol ezt írja: „Ajándékokkal és áldozatokkal, melyek nem képesek lelkiismeret szerint tökéletessé tenni a szolgálattelvőt, csakis ételekkel meg italokkal és különböző mosakodásokkal – melyek testi rendszabályok – a megjobbulás idejéig kötelezők.” Ezekben az igeversekben Pál ugyanazt mondja, mint Zsid 13:9-ben is: a ceremoniális áldozatok nem tisztíthatják meg a lelkiismeretet, hanem inkább a szertartáson belüli rituálékhoz és az áldozatként hozott enni-valóhoz és italokhoz van közük. Az ok, amiért a hívőknek nem kellene követniük az idegen tudományokat, az, hogy ezek a ceremoniális áldozatokból származó ennivalók haszontalanok, még azok számára is, akik ezeket az áldozatokat hozzák. A keresztények sokkal jobb áldozat részesei, mint bármely ceremoniális ételáldozat (vö. Zsid 13:10–12).

Harmadsorban, az „ennivalók”-at jelentő görög kifejezés a Septuagintában (az Ószövetség görög nyelvű fordításában) Malakiás könyvében is feltűnik, az oltárra tett ételáldozatokról szóló részben (Mal 1:7, 12). A papok tisztátalan ételeket kínáltak fel: vak, beteg, szánta állatok húsát (Mal 1:7–8). Következésképpen, mindhárom ok – a közvetlen kontextus, a szélesebb kontextus, valamint az Ótestamentum kontextusa – úgy tűnik, hogy az idegen tudományok a zsidó áldozatokhoz kapcsolódó ételáldozatokkal hozhatók összefüggésbe.

Hallgassatok a ti elöljáróitokra, figyelmeztvén az ő életükre!

A demokratikus vagy képviselői alapuló igazgatási rendszerben az engedelmessegre való felszólítás önkényeskedő magatartásnak tűnhet. Ma is érvényes kellene, hogy legyen egy ilyen felhívás? Ha igen, nekünk, az Adventista Világegyház tagjainak hogyan kellene válaszolnunk erre?

Az Ótestamentum számos könyve tartalmaz fontos tanításokat az egyház vezetésére vonatkozóan, tehát nem kellene, hogy meglepjen minket az, hogy a Zsidókhoz írt levélben is vannak ilyen tanácsok. Az egyház elöljárói háromszor is meg vannak említve (Zsid 13:7, 17, 24). A 7. versben Pál úgy utal rájuk, mint „akik szólották néktek az Isten beszédét.” Minden valószínűség szerint ők Zsid 2:3 versének evangélista misszionáriusai voltak. Prédikáló és tanító szolgálatuknak köszönhetően Pál apostol levelének címzettjei megismerhették Isten Beszédét, mely „élő és ható, és élesebb minden kétélű fegyvernél” (Zsid 4:12).

Három ige hívja fel magára a figyelmünket: „emlékezzetek meg”, „figyelmeztén” és „kövessétek” (Zsid 13:7). Láthattuk a levélben, hogy Pál kerüendő negatív (Zsid 4:11) és követendő pozitív (Zsid 11:4–38) példákat is adott a hívőknek. Ezen a ponton az olvasóknak vezetők életmódjára és életmódjuk befolyására kellene gondolniuk. Ez az elmélkedés azt feltételezi, hogy a vezetők elérték céljaikat. A hívők tehát elemezhetik erőfeszítéseiket, és utánozhatják hűség jellemezte magatartásukat.

A későbbiekben, a fejezet további részében láthatjuk, hogy Pál ismét utal a vezetőségre, és arra, hogy az egyház tagjainak hogyan kellene viszonyulniuk a vezetőkhez: „Engedelmeskedjete elöljáróitoknak és fogadjatok szót, mert ők vigyáznak lelkeitekre, mint számadók; hogy ezt örömmel műveljék és nem bánkódva, mert ez néktek nem használ” (Zsid 13:17). A vezetők tekintélye abból a hűségből táplálkozik, amellyel feladataikat végzik, „mert ők vigyáznak lelkeitekre” (Zsid 13:17). Ha az elöljárók komolyan veszik a küldetésüket, megóvhatják a közösség tagjait az idegen tudományok befolyásától, és meggyőzhetik őket, hogy ne fogyasszanak azokból az ennivalókból, amelyek még azok számára is haszталannak bizonyulnak, akik esznek belőle. Továbbá a jó vezetők tudatában vannak, hogy az általuk gyakorolt szerepük felelősséget követel meg a részükről, ahogy azt Jézusnak a két szolgáról szóló példázata is szemlélteti (Mt 24:45–51).

Végül Pál megkéri az olvasóit, hogy engedelmeskedjenek az elöljáróiknak, hogy ezek örömmel vezessék őket, nem pedig bánkódva. Ez az öröm felidézi azt a magatartást, amellyel vagyonuk elrablásához viszonyultak (Zsid 10:34). Pontosan ez az öröm képezte az okot, amiért Jézus kereszthalált szenvedett, megvívva a gyalázatot (Zsid 12:2).

A vezetők munkáját nagymértékben megkönnyíti és örömteljessé teszi az, ha a tagok engedelmeskednek nekik, ellenkező esetben nagyon megnehezítik a munkájukat. Pál szerint a vezetők ilyen esetben sóhajtoznak, és a gyülekezetnek sem terem jó gyümölcs egy ilyen együttműködésből. A vezetők és a tagok közti jó együttműködéshez bizalom és jóakarát szükséges.

III. ALKALMAZÁS

Ha a múltban az egyház vezetői a politikai hatalom miatt visszaélések áldozatai lettek, hogyan állítható helyre a vezetők és a tagok közötti harmónia, amelyről a Zsidókhoz írt levélben Pál apostol beszél?

1. Bizonyos kultúrákban nagy a hatóságokkal szembeni ellenszenv. Mi ennek a magyarázata?

2. Csak akkor kell a vezetőinkre hallgatnunk, ha egyet is értünk velük?

3. Milyen kritériumokat vázol fel Pál a vezetők követésével kapcsolatosan Zsid 13-ban?

REGGELI DICSÉRET

JANUÁR

1. Szo. Jel 22:13
nny. MS 16:45, SM 16:47, AR 16:59
2. V. Ésa 41:13
3. H. Jn 15:5
4. K. Ésa 28:16
5. Sze. Mt 22:14
6. Cs. Mt 6:28-29
7. P. Csel 17:28
nny. MS 16:51, SM 16:53, AR 17:05
8. Szo. Eféz 6:10
nny. MS 16:52, SM 16:54, AR 17:07
9. V. Jn 11:25
10. H. Gal 6:14
11. K. Ésa 40:29
12. Sze. Mt 6:15
13. Cs. 1Kor 3:11
14. P. Jn 15:15
nny. MS 17:00, SM 17:02, AR 17:14
15. Szo. Zsid 7:26
nny. MS 17:01, SM 17:03, AR 17:15
16. V. Jn 8:58
17. H. 1Pt 1:18-19
18. K. Sof 3:17
19. Sze. Ésa 60:1
20. Cs. Jn 1:11
21. P. Zsid 2:17
nny. MS 17:09, SM 17:12, AR 17:23
22. Szo. 2Móz 14:14
nny. MS 17:11, SM 17:13, AR 17:25
23. V. Jn 3:17
24. H. Jel 14:12
25. K. Jer 30:17
26. Sze. Zsolt 119:68
27. Cs. 1Pt 1:5
28. P. Mt 7:20
nny. MS 17:19, SM 17:23, AR 17:33
29. Szo. 1Pt 2:21
nny. MS 17:21, SM 17:24, AR 17:35
30. V. Zsid 11:6
31. H. Ésa 9:6

FEBRUÁR

1. K. Csel 16:9
2. Sze. Mik 5:2
3. Cs. Jn 15:2
4. P. Mt 25:36
nny. MS 17:30, SM 17:34, AR 17:44
5. Szo. Zsolt 34:16
nny. MS 17:31, SM 17:35, AR 17:45
6. V. 1Jn 2:6
7. H. Lk 21:27
8. K. Lk 19:9
9. Sze. Jn 6:50
10. Cs. Róm 7:18
11. P. Jn 1:3
nny. MS 17:40, SM 17:45, AR 17:54
12. Szo. 1Kor 2:9
nny. MS 17:42, SM 17:46, AR 17:56
13. V. Zsolt 34:8
14. H. Jn 11:25
15. K. 2Kor 4:6
16. Sze. 1Jn 2:1
17. Cs. Ezék 3:17
18. P. Péld 18:24
nny. MS 17:51, SM 17:56, AR 18:05
19. Szo. Kol 2:15
nny. MS 17:52, SM 17:57, AR 18:06
20. V. Lk 2:29-30
21. H. Jn 1:3
22. K. Róm 8:3
23. Sze. Jn 13:8
24. Cs. Zsid 10:10
25. P. Jn 3:16
nny. MS 18:01, SM 18:07, AR 18:15
26. Szo. Jel 15:4
nny. MS 18:03, SM 18:08, AR 18:16
27. V. 2Tim 3:12
28. H. Ésa 53:2

MÁRCIUS

1. K. Róm 8:34
2. Sze. Ésa 53:3
3. Cs. 1Pt 1:3
4. P. Jn 3:19
nny. MS 18:11, SM 18:17, AR 18:25
5. Szo. Jel 6:2
nny. MS 18:13, SM 18:19, AR 18:26
6. V. Jn 6:38
7. H. Lk 12:12
8. K. 2Kor 5:19
9. Sze. Jn 5:17
10. Cs. Jn 3:14
11. P. Jn 15:4
nny. MS 18:21, SM 18:28, AR 18:35
12. Szo. Zsolt 32:8
nny. MS 18:23, SM 18:29, AR 18:36
13. V. Zsid 1:3
14. H. Róm 1:20
15. K. Sir 3:22-23
16. Sze. Róm 12:2
17. Cs. Mik 5:2
18. P. Fil 2:7
nny. MS 18:31, SM 18:38, AR 18:44
19. Szo. Jn 10:27
nny. MS 18:32, SM 18:39, AR 18:46
20. V. Ésa 52:6
21. H. Mt 9:2
22. K. Mk 16:18
23. Sze. Jn 9:4
24. Cs. Jn 13:13
25. P. Mt 11:29-30
nny. MS 18:41, SM 18:48, AR 18:54
26. Szo. Lk 19:10
nny. MS 18:42, SM 18:49, AR 18:55
27. V. Zsid 7:25
28. H. Mk 9:35
29. K. Kol 4:6
30. Sze. Mt 13:52
31. Cs. Jn 14:2